

پلشے

رعيل الغنى خان غنى اشعار

د چاپ او تصحيح مهتم ن ، م پکتيانی

د پښتو ټولنې له خوا چاپ شو

۱۳۳۹

اهدا

دا کتاب زه دروښن هغو لطیفو او مهربانو سترگو ته
اهدا کوم چه زما د ژوند سره همیش ملګری دی او
زما د پاره تل دالهام منبع .

یو خوب د شاعر په جامه انسانی

یو ساز د وړدراز ښکلی خوږ اسمانی

یو گل د جنت په خصلت رحمانی

یو جسم ناری یو زړه کی نورانی

شوله داسې پیداد غنی د لربا

په غیرت پښتنه په ښایست ابرانی

غنی : جولائی ۱۹۴۹

پلوشي

اوس په افغانستان او پښتونستان کې د پښتو ژبې ځينې ډيره شاعران پيدا شو يدي چه د ډېر لوی او ستر حق خاوندان دي . که اوس د پښتو ادب ځينې برخې ددنيا په نورو ژوند يو ژبو ترجمه شي باور لرو چه ځينې پښتانه شاعران به جهانى شهرت پيدا کړي او پردی به هم ورته په درانه نظر وگوري .

په دغسې شاعرانو کې يوتن عبدالغنى خان غنى د باچا خان مشر زوى دى چه پښتو ټولنه ئې دديوان چاپول په پښتو ادب کې ډېره ښه اضافه بولي او د شعر علاقمندانو ته ئې هر ښه ادبي سوغات گڼي .

د فخر افغان خان عبدالغفار خان په لوی کور کې چه هم غنى شته او هم ولې شته ددغسې شاعر پيدا کېدل څه عجب خبره نه ده .

کله کله د غنى قصه هم اوره داهم ده وروره د لويې ونې څانگه زه د پښتو په ارسنيو شاعرانو کې څو تنه د گډه توبه شمار پېژنم چه هريو دخپل ادبي سبک او دخپلو افکارو او خيالاتو په لحاظ ممتاز صفتونه لري او په بېلو بېلو لحاظونو يوله بل نه او بل له بل نه ښه دي ، يعنې يودغزل استاذ دى بل د ملي او وطني احساس په راويښولو کې د لويې برخې خاوند دى ، دچا اجتماعي افکار او خيالات ډېر عالي دي اود چارندانانه سندري ډېرې ښکلي و په زړه پورې دي .

دغنى خان په اشعارو کې چه څه شى زما ډېر خوښه پېزى هغه د فکر او خيال ازادى اود تقليد له تلقيناتو څخه سرکښي ده .

دده رندانه مقام ته هر څوک نشي رسېداى او هغه څه چه دى ئې د خپل ښاغلى لېو نتوب له برکته ويلى شى د نورو خوله پرې سم زى .

غنى د شعر او شاعرۍ په دنيا کې په رښتيا غنى دى او ډېر څه ئې په برخه رسېدلى دى . دده په اشعارو کې ، عشق او محبت ، پښتو او پښتونولۍ ، رندى او خيامي فلسفه ، ټوکي او مسخري هر څه شته او له کارغانو او مارغانو سره ئې هم په شاعرانه ژبه ډېرې د خوند خبرې کړيدي .

﴿ب﴾

دده په مستانه ليو تنوب کښې شاعرانه هوښياري او بيداري پټه ده او په ملنډه وکښې نې
 ډېر دمقصد ټکي نغښتي دي ځکه ورته لېونی فلسفي هم وائي .

ده له مچ او مېزې ، له چرک او ملاچرک ، له اوسې اوله نورو لويو وړوځناوروسره
 ډېر څه ويلی او په دغسې پيرايو کښې سياسي او انتقادي مطالب بيان کړيدي .

څه که خلق لېونی غني ته وائي ډېرښه پېژني خپل يار او نور ديار
 دغه دميني لېونی د ميني په حقيقت ډېر ښه پوهېدلی او همدغه پوهه د شاعرۍ ډېره

وېشه پانگه ده .

دی دميني او محبت په باب خپله عقیده داسې څرگندوي :

محبت د خدای صفت د زړه طاقت دی هر طاقت د ده غلام د غلامانو
 مينه حقيقت حسن سایه د حقيقت ده حسن له زوال شته مينه نلري زوال

په جومات کښې مې و نه موند په مکه کښې را نه وړک شو

خدای مې زړه کښې را پیدا شو چه مې مخ د يار کړ ښکل

غني د ډېرو نو خيالا تو خاوند دی او زړه خيالونه هم په نوې جامه او نوې رنگ کښې ښیي :

ښیي زړه خيال نوی جامه کښې د غني دی د اصف

خيال مې د سبا دی پیدا شوی پرونی یمه

دغه بې پروا او بې قیده شاعر که څه هم ډېر ناويلی «مه گويات» ويلی دی او خپل زړه نې

ښه يخ کړی مگر بيا هم خپل ځان مفيد گڼی او درې ځينې خبرې په زړه کښې ساي .
 غني وائي که د زړه خبرې وکړم پښتانه به مې په سر لړگي کړي مات

دغه د سرډار که دده په سر کښې نه وای ښائي چه دغه ازاد خياله شاعر د فکري آزادۍ
 حق ور هم پر سبه په ځای کړی وای او د جرئت او جسارت ډېرې لوړې شو کي ته ختلی وای .
 دده داشعارو نمونه چه لومړی ځل ما وليده او په لوستلو ئې نه مړېدم هغه دده دايتونه دي :

که غلام مړ يم راځي تو کړی بړي لاري

چه خازې شنې مې په قبر دی ولاړې

په ما مه پليتوي د جومات غاړې

که پخپلو وينو نه يم لمبيدلی

مورې ما پسې په کوم مخ به ته ژاړې

چه قطري قطري مې فوخ دانگريزنکړی

يا به کړم د پښتو کوڅې ويجاړې

يا به دا بې نشکه ملک باغ عدن کړم

دا بيتونه څه دپاسه شل کاله پخوا د پښتون مجلې په لومړي مخ چاپېدل او په هر چا به مې
 وکل پاچا - الفت ،

ډېره اغېزه کوله .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تسلی (۱)

د تهمت نه به جهان کښې څوک خلاص نه شی
چه کم اصله وی به هیڅ هم نه خپلېزی
د قالین برابری به کله و کا
که د وچو په ډېری کښې ته یولو ندنې
دمردانو کار دېلک لخوا به سوک دی
چه وخت را شی ښه زړه تش کړه غنی خانه
چې د خپلو د قهره به لې مون کښې پټ پټ سوځي

آبی جهاز - نلهیرا جولائی - ۱۹۲۹

سوال

نه مې ستا د نړۍ شو ندې دی پکار
نه د بتې په شان د ننگه غړۍ غواړم
نه غاښو نه دی لعلو نه د عدن
نه بستي د سر بندې به شان خبرې
خو یو شی راته را د ښه دلبره !
نه د زړه او شپکې چه د غم او محبت وی
به لکونو نه لعلو نه تیرې کړم زار

آبی جهاز - نلهیرا، جولائی ۱۹۲۹

خانان

عجيبه دې ده خانې، عجيبه دې ده لخواڼې
دادې لا نوې هنردې، چه خپل ورور وژنې بې هيڅه
چه ټكې ئې پرې وي، به حجره كښې زمري وي
وائي پلار مې بها درو او نيکه مې سکندر و

به غريب همساڼه نروې، يا به ښځه زور وروې
د جنگ وخت كښې پټ كور ناستوي، خود جنگوي ارمانې
غني! نه ددوي دواشته، نه طيب ورله ورتلي شي
دي خداي قهر پرې لگيا دي، چه زر زر ئې كړي فاني

اراده

نه مې يار شته نه به وشي
چه حاجت ئې در تبه وينه
کار چه خلاص شي داسې تښتي
چه ياري به شلتالو وي
نن خود و مړه ياران پر شو
سغا بادام دي وائي نخلي
به فايده دي ظاهر خاڼدي

او به تم (۱) بو سو كښې بيا به
غني! دا به در له ښه شي

صاحب

لخواڼې مې راغي ديور پد تر يته
تر يو تندي پوړي مخ ئې ونيولي
دې وچې راود فېشن سره ئې شوق و
لگو لوديسو كښې افلاطون و

جوړ سنبال لکه د ناوې پورته ښکته
تبا به وي و دلا قانو د محلته
ډېر نفرت ورله ورتبه د جماعته
خو كېلو كښې غريب و بې همته

نن چه ماورته به فكر نظر و كړ
خر هم هغه و بس نوې ئې وه كښته

افسوس

ز ما ستا سره ياري ! وه د مار سره خواري
 گلابي ننګي ستا جانه وي سګرو ټي اناري
 سولخېد مه ژړه پدمه رښتيا زه وم آزاري
 به ژړه اما خندولسي ستا سرې سترګې خماري

آخر ګل مې خزان يو وړ
 عبث ما وکړه خواري

تاريخ

د خو بيا نو سره مينه ده خو راك د زړګي وينه
 چه وبائي وي تندي كښي تل په مخ وي ماه جينه
 ز نګو هلي توره چري تو يو ي نه ټكي وينه
 قتل عام دهغي كاري چه خلبزي تګه سپينه

د خزان رنگ د سرو زرو
 د غنسي ياره حسينه

راگ

په تګليف كښي ديو دوست تګړه اواز دي د ټولو خوږ دهر څه ښكلي ساز
 سوي زړه مې يو ځل اوه اسمان ته وکړ فرښتو ترې نه چل زده کړه پرواز
 ګوره ګوره دا شراب ز ما داو ښکو هريو ګوټ ټي لري سوز هم لري ساز

بې پروا ز ما د عشقه په خنداخي
 اي د خاورو ګله! ته به څه کړي ناز

ګله خپروي

ستا ګولو ليد دي پيرنګيه! زموږه سينې ز مسونيز ور به يو ورځ ووينې وينې
 داستا حال د کمال به زوال شي زوال در به کړو د غيرت د جراثت نموني
 داز مونږه بچي چه نهر ژاړي نن ددي اوښکوپه ځاي به ځي ستاسو وينې
 اوبه رو رو شي ډب بيا لاهو کړي وطن داسيلا به يو ورځ لاهو کړي ستا چمني

د قسمت دغو نډه لا نښي نن زه صبا ته
 نن ز مونږه جګړ صبا ستا سوسيني

حال زما

خدايه زه يم بد هڅيښه ، که جهان کښې و فاشته
 غم مې تا وږه غريبه ، يو زړه پکښې سا نشته
 ډک جهان راته صحرا شو ، اباد ملک راته بيد يا شو
 خدايه دا کوم رنځ زماشو ، زه مجنون او ليلا نشته
 چه جوړې جوړې ياران ، ماشام سيل له شې روان
 زما مل وى بس ار مان ، بې ددې څوک زما نشته
 نه معشوق څوک زه لرمه ، نه معشوق زه د چايه
 هر يودم يم بې همد مه ، زما زړه کښې ځنډا نشته
 پر وينوم زه نوى دوستانو ، هېر کړم زه زړو يارانو
 زه زخمى کړم ظالمانو ، دي برهرله دوا نشته
 خدايه ! تاته کوم سوال ، تاته وليم دزړه حال
 روغ مې کړې زړگى جليل ، بې ددې مې دعاشته

کله

که مې شرد زړه صلاح وى او ويدلى
 که زما خپل پيدايش کښې هڅه اختيا وى
 (۰۰۰) که ټول اگله ما نه شپا زه (۱) کړل
 زه به ناستوم په پيوس انځر يکځ ته
 زه به وم آزاد چوړى ، ځان پښتون نه
 زه به مې ځاى کړم دوزخ خپل وطن ته
 دغنى دزړه که يور که هم ژوند وى
 ده به پکړل وېرو نه شعراو سخن نه

وښايي

چه مې باغ وگلونه مې (۲) بهار به چه کړم
 چه د خولې نود بلبل وکلې نه وړي
 که پر مې نور دده الله نه وى و ويدلى
 مقبره د مړود که تر پنده ښه ده
 چه مې سترگې ديار نه مې خمار به چه کړم
 که هزار ځله شې خو زه چغار به چه کړم
 د کعبې د شېکړو ک مېنار به چه کړم
 د چا هلوچي غير تو ښار به چه کړم

چه زماړنځور لالی پرې نه جوړېږي
 چه ز ماډعشق سازو نه پکښې ناولي
 د جانا ن زلفې چه شته وړنده زاهده !
 چه زماډقام چنده پرې نه پرېږي
 چه ئې تل د بل په غېږ په خندا وينم
 ما ته غوره د د لبر د کوشې کښې

چه ئې قام دپاره جيب کښې پيسه نه وي

غني ! داد شنې وغواړه کوار به څه کړم

P.T.O.

غزل

دو صال مزه که ما نه وي ځکلي
 اول وړوند وم تاين کړم بيا پروند کړم
 چه په شاتو با ندي و پائي عمر و نه
 شه پخو لاد خداي د پاره زما کله !
 گلستان د خوشحالې کښې تل خاندې
 يار مې واخيست رقيبانو ، ليونې شوم
 دا مرض زما له زړه کله و ښکې شي
 دا متل دي چه داور علاج په اور شي

چه اخر په ژړا خوار غني رخصت شي

ورله وشاوعی کفن ديار د شاله

ژباړنه

چاته غږ کړې اوړی چاته پوله کړې غږ
 د کافر ته اقا ، د مومن ته مولا
 لارې ستاد محل ، څوک اوږدې څوک وږې
 هر يو وائي لارزما نېغه ، ستاده خطا
 هر زړه تاته معلوم هر را زتا ته ظاهر
 ته جيزس برهما ، ته يزدان ته الله
 مسافر ستا د در ، هر امت هر سړي
 څوک دې لېږ څوک دې ږي ، خو همه دې رښتيا

که انسان دې پيدا ، بيا پادشاه د دنيا

مر حبا مر حبا ، مر حبا ، مر حبا

هېرې

چه غمونه مې د زړه نه شی چا پېره
ستاوسکې سترگې مې تلوی مددگارې
او د خلکو بد خوئی د حده تېره
ستایاد یاد دهر بېداد کړی ما نه هېره

غمونه

په خندا د سرو غوټو کښې
مستې سرې شونډې موسکې زر
یو قطر ه ئې مستی ورکړه
خو د ننه ئې آدم جوړ کړ
او ه زما وړ وکی زړه کښې
یو دی غم چه درب خوښ دی
یو دی غم د قدام د ننگ
یو دی غم چه څه غم نه دی
یو دی غم چه ښه ترې نشته
یو دی غم چه سړی سپی کما
یو دی غم چه د ژوندی کما
یو دی غم د شاعرانو
یو دی غم د باد شاهاانو
یو دی غم د بې غیر تو
خو یو غم تر یخ د دې واړو
نه په دم نه په عمل ځی

د خزان سلگې پنهان
کړې خدای وچې په کریان
ښکاره ننگ ښیسته شان
د غمونو قبرستان
دی غمونه په شان شان
هغه غم دی د ایمان
خو شحالی ترې شه قربان
بها د رته غم د ځان
غم د شان د خاندان
هغه غم دی د خپل ځان
غم د قدام دنوم نشان
غم د مخکې د اسمان
غم د خوار د بې زبان
په پښتو کښې د تاوان
دی اخته زما په ځان
نې دار وشته نه درمان

په ځوانۍ غنۍ کړم کړ
غم د سترگې د جانا نمان

بابېرې

بیا شړو غ شولې په ماد غم چې
یو خوارند یو خواساقی یو خواشراب
په لوگۍ د هغه اوړ واره تود بزی
غنی! خو به دارمان په لمبو سوځي
بیا بې خوبه بې ارامه مې شوې شپې
بل خوا گوت کښې زاهدان وی تسې
چه عالم ئې کړ جلیا تسې تسې
شو به وی دا د فراق سړې ټپې

د ځوانۍ اختر دې لار نکر بزې څه کړې
ښه به وی چه په دیوال ئې وتپې

بهار

کې شروع بلبل چغار او، بهر دافقير سستار
وئي غزلې هر يوتار شو موسم د نو بهار
بنکلی بنکلی سبز زار
شو موسم د نو بهار

غوټې پيغلې کړې خندا عاشقان کړې مشغولا
بې خبره دد نيا څنگ په څنگ سره ديار
شو موسم د نو بهار
گل چمن نه زار زار

مغشوقې شولې مغروره ستر کې ډکې تل د نوره
داشنا سره مخموره په مستې کوي رفتار
گل چمن ترې نه زار زار
شو موسم د نو بهار

شو بدل جهان درنگ رنگ شو قول جهان په رنگ
پنې ديارې چنگ په چنگ زړه زما د گلو خار
بنکلی بنکلی سبز زار
شو موسم د نو بهار

سره گلو نه شين اسمان پاک بنیسته مېن اسمان
لبز شاتې رنگين اسمان يا سپو ز مې يا مخ ديار
گل چمن ترې نه زار زار
قول وطن ترينه زار زار

گوره ستر کې وهي ستوري ياره! راشه په دې لوري
واړه غلې غلې گوري شو موسم د نو بهار
بنکلی بنکلی سبز زار
گل چمن نه زار زار

سپوږمې ټول وهې کله پېږي او دستور و لاس پر قېږي
 اوس ښکاره شي اوس پټېږي د ورېځو په گلزار
 ښکلی ښکلی سبزه زار
 شو مو سم د نو بېار
 غني ناست د سيند په غاړه د غمونو ترې تاو جاړه
 څه به کړي سپوږمې واړه څه فقير څه ئې ستار
 ښکلی ښکلی سبزه زار
 کل چمن نه زار زار
 ای دهر چا دلبره

مخ دې تا با نه ستا سترگې روښانه ستا
 حسن بې شا نه ستا زه دې دلکیر کړمه
 ماښام د سيند په غاړه چه وه د نیا ويجاړه
 ته وې ښيسته ولاړه کله دې به ویر کړمه

☆ ☆ ☆

ای دهر چا دلبره ! ای بې وفا دلبره !
 شه بس زما دلبره ! ظلم کول وړان دی
 هم ئې نژدې هم لرې ستاسترگې کړې خبرې
 څو مره ښيسته بشر ئې تا ته کتل گران دی

☆ ☆ ☆

گران مې ژوندون پر شو د زړه مارغه مې کیر شو
 لاړو بهار تېر شو عبث فریاد کومه
 د نور ویاړ شولې ته په بله لار شولې ته
 ښکاردر بیا شولې ته څو به دې یاد کومه

☆ ☆ ☆

زړه دی صفا د غني قصه ر ښتیا د غني
 مینه بل ها (۱) د غني جانه ! اتبار وکړه
 راشه جانا نه ده وړوکی خان شه دده
 یو ورځ مېز بان شه دده د پر ئې مدار وکړه

غزا

مسلمان به نن غازي و
وئي (۱) گهتي ته دي ټينگ نه يم
که هندو باندې غزا وه
خو مو لږ ټپېر ته واوه

خان

خان را خيستي دي ملا پسې شو باړې
بل ته وئي د حرص و باسه غاښو نه
تدوطن پخپله وړان کړې بل بدنام کړې
چه پخپله په پېسه قام خر شوې ته
چه پخپله دې مخ کال کښې نيئ (۲) وينځلي
ته اول د صاحب پر بېز ده سلامونه
خپل کور سم کړه څه پردی غمونه ژاړې
او پخپله سوان په لاس تېروې داړې
ملایان دې کړل قارغان خوارې خراړې
بيا په کوم مخ په ملا کوي پېشاړې
بل ته مه وايه زړه گيه! چه پواړې
بيا په ده سر سايه پر بېز ده په ولاړې

دغني نصيحت اوږه اوس خان سم کړه
خو لې له نه راځي بيا بيا توکلي لاړې

اتفاق

ملا وائي مغربي تهذيب کړی لري
دهقان وائي هاي افسوس باران لاهو کړو
بود اپلار وائي فيشن د ښځو کار دی
د نيا وائي علم لار د ترقی ده
باچا خان وائي ازاد داخپل وطن کړی
غني وې که مباد زړه خبرې ووي
پښتانه به مې په سر لړگي کړي مات
و کيل وائي مونږه غواړو اصلاحات
سرکار وائي چه لېږتيکس به کړو مونږ زيات
کالجي ځوي وائي په کار دی مساوات
منگل وائي د سقا و پلار نه و بقر اط
ملکان وئي اول وړان کړه حوالات

انسان او فطرت

زما زړه د خوشحالي تازه چمنو
دلته زرکي هلته سوي بوراگان وو
وي په مينځ کښې فواړې داميدونو
څوک به ترې تر مې تر مې لاړې د تېزي نه
چار چا پېره ترې با غچه دياسمنو
يو خوا گوت کښې په خندا شينکي طوطيان وو
د يارانو د دوستانو ښيسته جنو
څوک به پورته قدرې شو د خپله ځای نه

عرض داچه هر طرف ته خوشحالي وه
خوشحالي که خوشحالي وه د مالي وه
مه خبروم چه خزان به مې بر باد کړې
دازما هميش خندان زړه به ناسنا کړې
اي ظالمه اي کمبخته اي بې داده !
اي زما د خوشحالي د سر جلا ده !
دا نبيسته نبيسته گلونه لا غوټې دي
په دوي مه خاورې کوه د نيا اباده
خدای دپاره خدای دپاره رحم و کړه
دانبسته بشکلی وړه با غچه زما ده

غم

که زه نه يم خوشحالي به چير ته وي
که خزان نه وي مالي به چير ته نه وي
که بدرنگ لارل خوشرنگ په واره ورک شي
که ټيکري نه وي کالي به چير ته نه وي
دالله هريو قدرت دحکمت د ک دي
دانسان عقل لانه پوښيزي هلك دي

لندن

پوځي

بوډا په بريټولاس رانېکه وي هې ټټې ټټې
لاون د مزد که دا دي دلاس پيټې
هينکولي مې دخواښې او چر کورې مې دښور
مازغه دخوان گڼه وري او پيروي د کټې
په لاس دي جوارې به بڼه سره غوټه دپياز
دپاسه پيکورې پرې درام داس دسناخته
که د پر په زړه مالدارنې دپيسې گونگړې هم واخله
بياخه په ترړه سکول ته کړه شروع خپله پټې

لندن

د اروش د دوي دنيا

چه تر مخ شي د چالري
شي د زړه نه هم فنا
گيله مه کوه د چا نه
د اروش دي دنيا
د دوي لافې مې دي يادې
ما ښام تير شواوس صبا
بس ما نور غوټولي نه شي
د ز اغا نو مشغولا
وروره! کلک لکه ټټک شوم
چه راپورې دا ټک شوم
د قسمت په قال قالي خورم
کله ځه کله راجه!
هم پښتون يم په نسب
بدل اخلم د هر دې ب
چه زې (۱) هېر شوم زه بې هير کړم
د اروش دي دنيا

لندن

از پیل ته

زما دچر به نه شی ستا لبا ن نیسته
 نه خندا ستا غلې غلې زما خوا کښې
 فرښته به وې دور خې ، د شپې حوره
 هغه لاس به لاس زموږ د باغ سیلونه
 دامتل دی چه خه تېرشی هغه هېرشی
 خدا یه ! بو خې دا خزان چه بهار را شی
 بیازمونېز د مینې شی جهان نیسته

لندن

زور اور

اوه دغمه مې شوسپین دسترگو تور
 ای بلبله ! که ژر اکړې ما له راشه
 سوی لوی او غرن پتنگ وی خلکه !
 لاله وشرمېده سترگې ئې کړې ښکته
 غوې سترگې د نرگس اوښکو لاهو کړې
 به لمبو وشور مو دو مې شوی اور

لندن

تجربه

د قانون لنگر مې کیښود
 ستا سپیره گودرمې پرېښود
 نوي ساز نوی سرو نه
 چه د خیال و زرمې کېښود
 یا چو کښې و نیلمه
 غم د خان اوزرمې پرېښود
 چه مخه کېږی ښه به کېږی
 پخپل لاس کښې سرمې کېښود
 خوش پخپل دوزخ کېږی زه یم
 سو ال دېل ددرمې پرېښود
 خپل مالک شوم لوی بادشاه شوم
 د قانون لنگر مې کېښود

درواج چې مې وسوې
 به خندا دریا ب لاله لارم
 دا تاو ده او یخ بادونه
 نوی ښیست نوی گولو نه
 کله تاو غولای کښې شمه
 خو زه حومه حومه حومه
 خبر نه یم شه به کېږی
 که ور کېږی که ووېږی
 مېر د خپله لاسه ښه یم
 نیم (۱) پردې جنت کښې نه یم
 خان مې وپیژند دانا شوم
 تیاري لارې سپین صبا شوم

لندن

خدایه ولی؟

خدایه! عقد چه وزره دې ولې را کړ؟ به یو ملک کښې دوه خود سره بادشاهان
 بادشاهی اوفقییری دې و لې یو کړه! دژوندون په هر ه سا کښې مرگ پنهان
 ولې غم لکه اسمان په جهان خور دی! خدایه! ولې خوشحالی دې کړه نایابه؟
 ولې جوړ دې کړه ننګی دگل د پانو؟ خدایه! ولې نشه ییائی له شرابه؟
 ولې بیست اور ننگ دې دواړه خور او ورور کړه ولې ولې دی جهان کړک په رنگ!
 ولې کون دې زه پیدا په جهان نکړم خدایه! ولې دې اواز بوست کړ دچنگ؟
 ولې ماته دې عطا کړ و فکر و خیال؟ ولې ولې په رنیا ورځې خو بونه؟
 خدایه! ولې دې جوانی هر چاله ورکړه؟ خدایه! ولې دیدا کړ ل امید ونه؟
 ولې جوړ دې د یار سترگو کښې جنت کړ؟ ولې تر یخ دې کړ بیلتون او خوز وصال؟
 خدایه! ولې دې سپوزمې له رنیا ورکړه؟ چه زنگی، مې د مستی په مهین قال؟
 ولې جوړ دې کړ ازغی دگل په خوا کښې؟ ولې زره مې پاک خو جسم مې ناولی؟
 ولې ما له دې دولې طاقت را کړ؟
 خدایه ولې خدایه ولې خدایه ولې!

(لندن)

وصیت

چه خازې شنې مې په قبروی ولاړې که غلام مړوم راځی تو کړې پرې لاړې
 که پخپلو وینو نه وم لمبېدلی په مامه پلټوی د جو مات غاړې
 چه قطرې قطرې مې بوخ ددښمن نه کا هوړې ما پسې په کوم مخ به ته ژاړې
 یابه دابې ننګه ملک باغ عدن کړم
 یابه کړم دپښتو کوڅې وېجاړې

دقېړې فریاد

چا کړو خرڅ خپل دین ایمان په جینکو چا په مال چا تش په تمه در وپو
 چا بدل کړ به هملک چا په شرا بو څوک نيامې دچ مو اخلی په تسپو
 مونږ ګانه کړل په نومونو لقبونو دصاحب دپښو په خای مو وتپو

اوس نومونه شو خورې نه ښکلولی

تش شپیلۍ ته لکۍ واو (۱) لکه دسپو

خه دپاره

چا د خا نه جوړ جهان کړ د عالمو ډک د لوړ و د ژورو را نو سمو
 زرغون شوی په امید ژ و ندي په طمعو شو پیداد کو مې موره د کوم پلاره
 خه د پاره خه د پاره خه د پاره خه د پاره خه د پاره
 مو نېز بر بنډه له کومې راشو په تش لاس؟ و لې و اغو ند و د ننګ شرم لباس؟
 و لې جوړ کړو دین ایمان وېره و سواس؟ په تش لاس کوم خواته خو چه ژ و ندي خلص
 په کوم ملک په کوم وطن په کومه لاره په کوم ملک په کوم وطن په کومه لاره
 داو یرو نه داغو غا د ا شور د خه دی؟ دا چه خه ور ته ویم کور دا کور د خه دی؟
 اوه، داسوخی چه عالم دا اور د خه دی؟ ز ند کی خه دی مرګ خه دی کور د خه دی؟
 چا پسې خه پسې خله بیقراره؟ چا پسې خه پسې خله بیقراره؟
 عزت خه دی، طاقت خه مړه، دولت خه وی؟ و لې ماته چه وی ښه بل ته ښه نه وی؟
 شهوی څوک چه جهان نه وی عالم نه وی؟ کوم خو اتینتی مړه رنیا کلو نه سوی؟
 یووړو کی سراودا قصې بې شماره یووړو کی سراودا قصې بې شماره
 خه دپاره خه دپاره خه دپاره خه دپاره خه دپاره خه دپاره

(لندن)

چېته

بې تعلیمه ښځه غوا ده سڅو کټو له بې بهاد ه
 نه و را نېزی نه سمېزی بس یو شی یو ه بلا ده
 خوله ئې ژرنده نه ودرېزی د چر چېو مشغو لاده
 خوی ئې وړان لور ئې ناولې خودغو اېرې خه پرواده
 یو واده د خدای رحمت دی یو طاعون دی یو واده
 په کالو نه ښکلي کېزی دابد خو یه دلر باده
 په کیلو نه سترې کېزی تل و یرو نه دی غوغاده
 فلانی داسې فلانی داسې دائې کار دائې سوداده

وا ئی غنی مین په غوا
 چه دروغ دی که رښتیا؟

خرمستی

همسامې شوله ماته نیمه لاره کښې شوم پاتې ځوانی مې شوله مېر او پدییو پاره پرې شوم پاتې
 یامابه خندولې جونې ښکلې سرې بلبلي بوډاشاخیل شوم ویم شلیدلی تنبل ته غزلې
 ستارشوتار په تاردلوی در باره پرې شوم پاتې همسامې شوله ماته نیمه لاره کښې شوم پاتې

وه لویه مې سینه مخ مې اینه سترگی چلبازې
 اوس سترې مسافره لوی سفر ځمه یو اځې

ستی شه دامستی د کردگار په پرې شوم پاتې همسامې شوله ماته نیمه لاره کښې شوم پاتې
 یا تلمه الو تمه پر قیدمه اور و اور
 سپیره پاتې ایرې شوم په زړه سوی په مخ تور
 شه وړک دا بوډا توب دمخ دیاره پرې شوم پاتې همسامې شوله ماته نیمه لاره کښې شوم پاتې

پتیره داد نیا

خانده مه کو ه غمو نه د صبا ښه پو هېزې ده پتیره داد نیا
 د کروخت کښې د غول فکرونه مکره خوره ښه حساب کتاب ئې مه منا
 د تندې لیکلې نشې گر ځو لی به و یرو نو په ژر ا په واویلا
 د ځوانی به همیشه نه وی نا مه! څه رضا کړه د بارانو په مرضا
 صبا بیا خدای د چر سیانو مسئله ده ترینه نشته زور اوره مسئلا
 نن دې زړه له قول اختیار د شاهور کړه خدای خبر چه شه در پېشه شی صبا

راځه و خنده چه و خاندی غنی هم

ورله نه وړ کوی خوند ځانله خندا

ترانه

کړم به خپل وطن د قول جهان د نندار ورو ملک به کړم آزاد
 نه جرې پېزی بې حماد و ښې دادار ورو تل به وی نسا ښاد
 یا چه ځان قریب کړ و په وینو ئې سموران کړو
 یا چه ئې سم جوړ کړ و یا چه ئې سموران کړو
 ځی چه ییائی و ښ د انقلاب کړو په نار ورو هسی شو بر باد

کرم به خپل وطن د ټول جهان د نندار ورو
 و اچوئې ښېسته و ر د ی (۱)
 کورۍ مو نېز ته خپل پر د ی
 خان د خندا نکر ټی ای د تور و لار ورو (۲)
 کرم به خپل وطن د ټول جهان د نندار ورو
 څه به کرم بې ننگه قام
 و ینو کښې ر ننگ بنگه قام
 یابه پرې لوگی شم یابه ټی جوړ کرم بې دار ورو
 کرم به خپل وطن د ټول جهان د نندار ورو

هسی شو — ر با د
 سره په وینو سره وردی
 نن به شی ښکاره مردی
 داوخت دی د مراد
 ملک به کرم آزاد
 څه به کرم بې جنگه قام
 څه دی د بې ننگه قام
 داو — ټن — بر با د
 ملک به کرم ازاد

دعا

خدا یه! ستا وړه دنیا مې نه ده خو ښه
 چه کوم ځای کښې بې گناه هگار نه وی
 چه کوم ځای کښې وی بې حس زما احساس
 چه کوم ځای کښې فریاد نه اورم د کونډو
 چه کوم ځای کښې نه مزه شته نه قانون
 چه کوم ځای کښې وازی سترگې نابیناوی
 چه کوم ځای کښې که بادشاهوی که ملنک
 چه کوم ځای کښې مال اولاد دوستی بیکاره

ما لهر ا کره پخپل لوی جهان کښې برخه
 چه کوم ځای ژبې چرې د اغیار نه وی
 چه کوم ځای صبر زړگی وی او تش لاس
 ما شو مان یا په ټو کړو پسې په منډو
 نه عشق و نه نه و صلو نه نه بیلتون
 چه کوم ځای کښې یوشان نن پرون صباوی
 یو ټی تخت او یو ټی تاج یو ټی پالنگ
 چه کوم ځای کښې نه کاروان شته او نه لاره

ستړې سترگې مې کړې ټټی یا الله
 زما خو ښه نه ده ستا وړه دنیا

حال زما

هیڅ د عشق له غم نه دی برابر غمونه کل
 چه دیار فراق دی ووئی دغه دی د خدای و هل
 چه مې زړه دایرو ډیر شو دقارون خزانه څه کرم
 چه لالی مې خوا کښې نشته څه کرم کل څه کرم بلبل

چه دنيائي شي برباده آخرت به يې څوك جوړ كړ؟
 چه د زړه پښې مې شوې شلې څه به كړم دا ميد ځغل
 زه په تموتو اوسم په ځوانۍ مې ځان كې خاورې
 چه هيچا زغملې نه شو هغه ما په ځان زغمل
 بې جانانه جنت څه كړم بې وطنه بادشاه څه وي
 يا به ځان پسې لاهو كړم يا بې كړم د پټكې گل
 په جومات كښې مې ونه موند په مكه كښې رانه ورك شو
 خداي مې زړه كښې را پيدا شو چه مې مخديار كې ښكل
 غني! بد په ژړا ښكاري كښې ده بهو جوړ كړي
 په سيلاب د سوخت داوښكو ابا سين در يا يو بل
 (اتمانزي)

زړه اوسم

نن بادشاه سره په جنگ شو لوزير
 وي عشق مه كړه دا پيغام دى د مرگى
 د ادب كاك الله صفت دى
 داپه دې مخكې جنت دى
 د الله ټولولو دى دولت دى
 غصه عقل شو په لار و د ضمير
 زړگى وي نه! عشق آرام دى د زړگى
 دده نور دده رحمت دى
 دهغې جنت نعمت دى
 د ابا نسي د شجاعت دى
 بې له دې به جهان سپوړوى
 بې نمكه لكه گوروى

سر

چوبېشه چوب شه اى نو كره د بتا نو!
 تورې زلفې دې ديار دغم تيار دى
 د كنه مار پټ په دې گلو كښې ناست وي
 ليونى دى كې مجنون فرهاد دې ورك كړ
 دې بد نامه زليخوا په ټول جهان كړه
 چه ز ماسره څوك مل وي تل يا دې پزى
 عمر څوك و هارون څوك و مامون څوك و
 ئې غلام د تور و زلفو سر و لبا نو
 سره لبا نې دوزخ دور د شيطا نانو
 له جنته غور ځولى دى انسانو (۱)
 ښار ئې دى كړى تبا ه د باد شاهانو
 د مغولو كور دى د لاسه وړانو
 څوك سقراط و څوك بقراط و څوك لقمانو
 له هر چا ولى با شاه لوى سليمانو؟

عالمان پيغمبران زما دوستان دى
 عشق دى كار دليو نويان هلكانو

زړه:

مکړه لا پې د ځان نه مې دی په کار
 راته ښکاری ته ئې پروند په مینا ستر کو
 ته انسان ته ښیئې لا ره په جهان کښې؟
 د ادم نه د دې را زېو ښتنه وکړه
 یا تپوس د «ار نی» موسی نه وکړه
 د مجنون یاد فرهاد نه سلا واخله
 منصور خان کښې موسی طور کښې نور لیدلو
 یو معشوق په بل بل رنگ بل لباس کښې
 جلال یودی جمال یودی کمال یودی
 لکه څنګ دنور په زور سپوږمې بلېزی
 څه ګه خلک لیونی غنی ته وائی
 ډېر ښه پېژنی خپل یار هم نور دیار

(اتمازی)

ګو ډله

ګو ډله نه سته په ژړا سر ټکوی
 کور ئې ګور شود تیارې ډیوې ئې سپرې شوې
 د ذرې ذرې بچی سر ته ده نا ته
 چه ځامن ئې په ګو نو شو شهیدان
 ګور ګانو کړل فنا ښیسته ځوانان
 په ویر و ټولې زوی مخکه آسمان
 ای زما د ګو ډلې مله لویه خدایه!
 ای منصفه ای زما د انصاف ځایه!

رحم وکړه په سپین سر تا ته ژړېزم
 دایو نه ځانګه زما د تالابا غده
 نور دې وړک کړل په ګولود ګور ګانو
 د ازما وروستی بچی پرېزده ای خدایه
 د ازما د سوی زړه یو قلا ری دی
 ګه ئې اخلی نو رحمان ځان ته مه وایه

د ازما د کبزي ملا یو نه همساده
 الله رحم په سپین سر د بوډی وکړ
 د بچی په سینه ساور کړه عاجزې
 په آسمان کښې فرښتې په ژړا سر شوې
 ګه ئې بیایې ماتم لار د ګور وښایه
 مرګی راغی خلاص ئې کړ ورله ګریان
 بوی ترې لاړ تش ګل شو باتې په میدان
 په سجده پر یوا ته ټول پیغمبران

د عشق نور

د آسمان دسوری لاندې او د ستورو مشغولا کښې
 د یخ سیند په غاړه ناست وو دوه یاران مشغول سلا کښې
 د سپوږمۍ زړه شو خوشحاله په خندا ئې لاس ډېرې
 د عشق نور ئې هر خوا خور کړ په بلبل کښې په لالا کښې
 خوشحالی وزرې وکړې چه د زړه د باغ سیل و ګړې

اودا دواړه یاران ښکل کړی

د سر و ستورو مشغولا کښې (اتمانزی)

اې زړه

اې زما د زړه بلبله ولې ژاړې ؟ ولې غه پسې خپه ئې شه شى غواړې ؟
 خه د باره دې بوستان د عشرت پریشود خه د باره دې غمو نو لټې (۱) جاړې
 را ته ښکاري جوړې بیا ئې شید اشوی خکه نه وهې نغمې ګوت کښې ولاړې
 داته خه وې ؟ چه یورپ کښې دلبرې در قیاباری لږه جوړه چه ته لاړې

دا یورپ دې جینکو کښې وفا نشته

بې وقوفه! ته د مړو نه مستی غواړې ؟ (اتمانزی)

ته اوزه

اوزه د خپلو مشر وریمه
 خکه همیش زه پرت نسکوریمه
 او بد رنگ کیسرا زغې یمه زه
 هسې بیخونده بې مزې یمه زه
 د جهان ډنډه کښې دې زه عکس نه یم
 کله په زر کو کښې ستار قص نه یم
 زه دمانبام په شان غمگین او ستړی
 زه په وسواس خوړلی شوی مزی
 اوزه دلبر په شان سوز ېز مه تل
 زه د بلبل په شان ژر ېز مه تل
 زه کو نکت یار د ژړیدلو کلو
 اوزه زوړ کلشن وطن د سوو کلو
 او هریو ویرزما د زړه و تلی

ته د همه و خو یندو کشره ئې
 خو په بنا یست د قولو مشره ئې
 ته ئې ګلاب په شکل او فطرت
 خوږ د گین نه خوږ دی ستالنت
 لکه د ستوری ته ئې گل د آسمان
 د شپیلۍ ساز پسې یم کله روان
 ته د سحر په شان بنیسته او یخه
 نشه په ژوند د شراب ستاد برخه
 ته د سپوږمۍ په شان موسکیر هوشیاره
 ته د لولۍ په شان د گلو یاره
 ته ئې نسیم راز دار د ښکلو کلو
 ته ئې شبنم بې بې دنوو کلو
 ستا په خوږو هریو غزل دی ښکلی

شپيلو ز ما سلگه دى اوريد لې
ته ئې مالک ز ما اوزه دې غلام
ستا ښکلی تن دى ماته بيت الحرام
کلې! رايحه چه ورله ورشو دواړه
ازغى هم ښه ښکاري دگل په چاره
(اتمانزى)

سرپندې تانه ده خند از ده کړې
زه مقتدى يمه او ته مې امام
ستا د ښوځاى ز ما د سردى مقام
ز ما جو نگړه يوه ده و بجاړه
ستا په ښو پټ به ز ما بد شى واړه

با پاڼه (۱)

زه ئې لولم هره شپه دو بار دوباره
اى ز ما په بند کښې پروت غريبه پلاره
مصيبت دى ستاعزت ته عزت داره
بل ښه زوى به ئې وکتلى ستاد پاره
ستانيسکې ز ما بدي دواړه بې شماره
زه کوز خفلم لکه اوښه بې مهاره
ز ما زړه وچ کوهى نه لرى يوداره
و ينم ستا ايله ايله د ښو غبار ه

ستا خطونه ټول ز ما سرته پراته دى
کله خاندنم کله ټارم ليو نى يم
نه ته نه ئې غريب ته ډير لوى او چت ئې
خدای به رحم و په تاباندي لېز کړى
چه په تا کښې کوم جوهر دى ما کښې نشته
ته سالار ئې د کاروان په نيغه لارځى
ستا د زړه فواري ډکې دى د مينې
و هم منډې تا پسې خوته هم لرى

پروا نشته که په منډو منډو مې شم

فقط ستا او دخپل قام دنوم دپاره

(لندن)

خان صاحب

پيسه ټنگ خان ز ما لوى ياردى ز ما خوښ ډېر دى
کوى له ونځو نه په روژو کښې له هر چا تېر دى
ابله ورځ مې په يو ځاى کښې ډېر دلگير وليده
ماوې کا کاو لې خفه ئې جو مات دې هم هېر دى
و مې وې بچيه! ييگاو ورا کړه غله راغلى
اوس را نه هسې د خفگانه روگو در هېر دى

(۱) دا يو منظم خط دى چه غنى باچا خان ته د لندن نه دهغوى ديو شکايت آميز مکتوب په خواب کښې

ليکلى دى، باچا خان دغه وخت په جيل کښې و

خوشحاله زړه کښې شوم خومخ مې له خپلگانه کړې دك
به يو ګوټ هيڅ نه کېږي کور د ډوډا لوی نير (۱) دی

بيامې تپوس په همدردۍ ترې دنقصان وکړو
ډوډا په سړو ستر ګوپه خو زړه دايان وکړو

وې ئې بچيه اما ته هر څو ك مالدار وائى
او اما مان را نه تپوس د زكا تو نو كوى
موسلى وائى په خانانو كښې يو خان يمه زه
غله و په تمه درو ډو زما كره راغلى
خو يم خپه چه په تش لاس شولور خصتمو زران

چه منښ كان پكښې د شپې نيزه بازي كوينه

د يو جوار په دانه هم چيرته تيندك نه خورينه

ماوې كا كا ! نن ورځ هر څو ك دغه كارونه كوى
مخكه گانه كړى يا په سود مال دنيا نه اخلى
بربتونه غوړ كړى چه قورمه مې اوس توده وخوړه
دا بې همته به يو ه پيسه گټلى نشى
نشه د زه د افلاطون، خرڅينى د پلار هلو كى

خدای دې پخپله ورته وکړى هدايت دلارې
غنى که وائى څه ورته وائى تم د کومه پلار ئې؟

دلاند هڅو ټپي

دلته يو خوا ته ازغى دى
د هنر علم سايه كښې
هره نوى نوى چال كړى
چه له گلو ډوړ او اړئ
ډير ئې ورك كړل ډير به ورك كړى

بل خوا شا نكې د نر كس
كرلى ككل لبا نه مس
خو همه زړه كښې دا خيال كړى
په از غوئې كړې زړه غس (۳)
ډير ئې سپك كړه ډير به سپك كړى

د ډنـبر لشي دى پټې د ډي لكو كښې د تاوس
غنى ! خان « ملا بادر » كړه عقيد ه د ډي برا بر كړه

بلا كا نو كښې د يره ئې
چر تهمات نه كړې او دس

(اتما نزی)

مورې

گر چه خاورو كښې دى پټو وجود ستامورې!
مورې ! ستا لا سو نه مانه نه دې هير
ستاد خولې قصې ياد و مه هر ما ښام
ستا و هل د بل د مينې نه خواږه وو
يا چه مابه ډېر خراب و كړل كارو نه
ته به وې ز ما ملگرې ز ما مل
مورې ياد دې ماته اوږو كى قال
ستا جو قې جو قې سندرې او خندا
يا چه ماته به له قصته شوې په قار
مورې ياد دى ماته واړه اخترونه
په جگړو به دې زه كړمه پاك ښيسته
تا به و وهلم بيا به دې كړم ښكل
ماته يادې هغه شان ستاموسكې شونډې
چه ما ښام به سترې كور ته را غلم زه
مورې ! ماته ياده شپه ده يوه تور ه
ز ما سر كښې و شغار د جهازو نو
ز ما هر « مورې ! » ته تابه وې « قربان »
مورې ! ماته يوه بله ورځ ده ياده
وه ډير يخ شان ستاتا وده لاس ناز نين
نه موسكې نه خوب ويده وې يا خيډې نه

ماته يادې هغه شان ستاستر كې تورې
چه تكليف كښې به زمانه و چاپير
د گنجې د هر ه مو نې د بهر ام
ستا كنخل راته د بل دعا نه ښه وو
او بابا به لې زول مخكې اسما نونه
او ز ما سلگو سره به تاژړل
چه تازه به زنگو لم كال په كال
چه به ئې سپك لكه د بار كړ و زړه زما
ز ما اوښكې به دې بوتلې په زارزار
چه به تابه ښكلې مخ كېښول خالونه
ما به خان كړ لو په خټو ا بته
په خندا به دې ز ما كنخل ز غمل
ماته يا دې هغه شان مېلو ته منډې
ستا په غېږ په الله هو به شوم و يده
چه ز ما و جو د و كرم له سره او ره
او غوږ ونه مې كا نه په او از ونو
ز ما هر « و ئې » ته به تا كاوه گريان
چه ز مونږ كور لې زید لوله فرياده
كلا بې ښكې ستا وه بې رنگه سپين
« تاژړل د رته او ته راو ښېډې نه »

ماوې مورې! مورې! تاه قربان، ونه وې
 ماژړل اوته ویده وې خندید لې
 وې پرته خا موشه گل به خزان سوې
 ماژړل اوتاپو سنکې وچه ولې؟
 گر چه خاور و کښې دی پټ و جود ستا مورې!
 ماته یادې هغه شان ستا سترگې تورې؟

گل که یار

اې زما د سترگو توره!
 اې زما د سرگلا به!
 به زاری درته ولاړیم
 ستا زیارت له یم راغلی
 مال دې حسن ته امیر
 دنیا یست زکات دې را کړه
 ته بلبل ته ښیسته گل ئې
 خوله دې و سپړه ای گلله!
 ستا به پاڼو دا شبنم
 ژړوی ما هر هر دم
 در کوم زه د زړه وینې
 اې زما د زړه قراره!
 اې زما ښایسته یاره!
 یو نظر را باندې و کړه
 مسافر یمه به لاره
 اوزه خو اروزار فقیر
 اې زما مهرنگاره
 او پتنگ ته رڼا ولی
 ټول پراته دی بی قراره
 دی زما به سترگو نم
 ستاز غی تیره بې شماره
 چه ستا پاڼې شی رنگینې

دا ستاسزې شو نهې مېنې

شوي ددې وینو په داره

لیلی

به پالنک ناسته لیلی په لاس کښې او په غېږ کښې ستار
 سترگې ئې ډکې د پرسېان او انتظار نه دیار
 د مړوې گل به شان ئې مخ زیږې زیږې شان دی
 ول ول ئې زلفې ترې چاپېره لکه تور ښامار
 و اړه و اړه ښیسته لاسونه د خفګانه مړه دی
 به چو په خوله د عشق سا زونه وهی هریوتار
 لیونی نمر به زیږ و سترگو د دې سترگې لټی
 وروستی سلګۍ کېږي رورومری لکه د غم بیمار

خود دې سترگې د بل چا د سترگو نور غواړي
نه. زيرې لمر ويني اونه دده د سترگو خمار
لمر زړې غوڅ کړوځان ئې غرق پخپلو وينو کښې کړ
سپوږمۍ سرتور کپور پسې ژاړې به زار زار زار
په پالنگ ناسته ليلي هغه شان سه تار غږ وي
او خدای خبر عشق به کله ييازړ کې ديار خوږ وي

سوال

خدایه ! وکړم دغنجې سره خندا ؟
خدایه ! وکړم دخپل یار ښکلی مخ ته
خدایه ! وویر یز مستاد لوی دوزخه
که دخوار غریب بلبل سره گریان
که دخپل سوی زړه کې شم تماشان
یا که تمه کړم شروع دحور غلمان

تمه مې پوه کړه تمه مې پوه کړه نه پوهېږم
چه زه تا کړمه خوشحاله او که ځان ؟

څه وکړم ؟

يو سړك د گلستان
منځ كښې زه ولاړ حيران
يوڅو اعيش عشرت سيلو نه
دې خوا سازا خوا ویر و نه
دلته ښکلی موسکې شونډې
داځای ښخه ځای منډې
يودی ډنډې په شين رنگ
دې خو قبر اخوا جنگ
يو خوا سوی مخ دسکور
اخوا تاج دې خوا سرتور
ديخوا څښی دزړه کې وينې
بله لاره د زندان
چه په دې ځمکه په دې
بل خوا کښې کونډې غرونه
اوس په دې ځمکه په دې
هله غم فریاد د کونډې
اوس په دې ځمکه په دې
بل دی سیندوهی غور ځنگ
اوس په دې ځمکه په دې
بل خوا خاندی سوځې اور
اوس په دې ځمکه په دې
اخوا سره شراب دمينې

دلته پروند ئې هلته وينې
اوس په دې ځمکه په دې ؟

پلو شنه

هندوستان کښې دوو ټوټه منډې راغلي په کښې خلق خرڅوی ایمان په خټو
باباوي غني! سپی شه جیل ته لاړ شه غني وي با بالندی نه دی د خټو

دخو بونو جهان

زما په وینه دخو بونو لوی جهان په شپه کښې راشی به ورځ بیالارشي له مانه
دستو رو باغ پیداد خاورو دانسانه نښسته د گلستا نه راځه ماله راځه
داینې عکسه ولې بل خواته ور کيږي؟ سوړه لویکيه اسمانو نو کښې پټيږي
د صحراسینده چرته خې کوم خواغيږي؟ وچېږي وچېږي راځه ماله راځه
د سیلې اسه! داسمانه غورځول کوي اول دارو شي یاد زړونو ماتول کوي

دیو کار نه مې او په ما کسارونه سل کوي
وژل کړې وژل کړې راځه ماله راځه

مهنډ

چه خراب مې په سگریټو کړ پرېوس او په مس مې خرڅ کړ دین ایمان ناموس
چه مې هیرې د پښتود ملک قصې کړې چه په سلک مې کړه بدل د وطن بوس
چه په نوم دیلا رنیکه به شر میدلم شوم قدا دمس دخولې مرید د بروس

سوټ مې واغوست جهالت ته په غضب شوم
ماوي راوړه بابا اوس زه مهنډ شوم

لیو فتوب

یازه جوړیم دا کل خلق لیو نی دی یادوی جوړدی بس یوزه یم لیو نی
ما ته مه خنډ وه ستا دوزخ جنت څه په بد د باؤ نوځان درنې (۱)
ورک داستا بدرنگ جهان ورک ئې عالم شه ورک داستا ساعت کړی ژوند په گرانې (۲)
راشه وگوره زما دخیال جهان ته چه پخپل جهان شی ډک د پښما نی
نه نیټه لری نه غم نه ورځ نه لوزه تل سپو زمی شباب یارا نی جان جانی
د سیند ونو د چپو په شانې دانگې خوشحال لری ئې بی پروا جاسو دانی

(۱) درنوي . (۲) گرانې - مگردانته دشعري ضرورت له کبله باید په ملینه (پا) ولوستل شي اود پښور - هلاخ هم دغسې ده.

ز ما لمر هم ستا د لمر په شان خلمېزی
 ز ما خلک هم ستاد خلک و په شان سوځی
 زه هم کړمه ز لږ لې عالم تباہ کړم
 زه هم وژنم عالم ځای ئې تور مچہ کړم
 زم د و زخ جنت لرم وړو کی نه یم
 جنتیان کړم بورا گان په باغچو کړځی
 ز ما ملک کښې دولت نشته خوشحالی ده
 وی باران ز ما په میلک ز ما په اوښکو

مسترنګین شیرین جهان دلیونی دی
 ورتۀ خاندی د ک د مینې لیونی

تو به

په نیلۍ د خیال او چت شوم له جهانہ
 له وړ یخو چه شوم تیر فانوس مې مړ شو
 د فلک شهزاد گۍ ناستدوہ باغچه کښې
 د سپوږمۍ په رڼا تلم مخمور عاشق شوم
 چه دستورو در نهانہ هم او چت شوم

ما ددې په رڼا خپل غلیظ ځان و لید
 په ژړامې سر کړې پور ته له کړ یوانہ

سپیل

مالیدلی د فرنگ ښکلی جیزونه (۱)
 مالیدلی محلو نه د الندن
 مالیدلی د اقلی ښیسته ښار ونه
 مالیدلی د پیرس ښایرۍ ښکلی
 مالیدلی امریکه کښې دی ښار ونه
 مالیدلی تاج محل غوټۍ د گلو
 خو چه وو ښم زه خپل دخټو کور
 د انرۍ تنګې کو څې زما د کلی

چه د الاندې ترې غور ځنګ و هی سیندونه
 جینګۍ مستې ازا دې گل بدن
 سره ئې اندوړ سره ئې شراب اوسره گلونه
 په کړ د ار گفتار خوږې لکه بلبلې
 چه وړ یخو ته ئې رسی مکا نو نه
 د د هلی ښکلی ښار ونه دمغو لو
 رانه هیر شی محلو نه ښیسته نور
 ورتۀ غم دی دد نیا ښار ونه ښکلی

چه خړ مخې وروړ بښتون سيني له درشې
خدايه شکر چه پيدايې له دې قام کړم
خه به کړ مه دلندن لوی محلو نه
در نه هير به ټول بښايت دبحرو برشي
د بښتون دنرو جو ددې يو اندام کړم
د پيرس جونې بښسته رومي کلونه

په و الله چه له جنته په شم ستون
که کنخل پکښې وانو رم د بښتون

گلی

ته چه بښکلې بې بهايې !
گلی ! ته گل لا لايې
گلی ! گل دې کړ گلزار
که چينه ده که اېشار
شو حيران پخپل کردار
هغه لوي پرو ردگار
ته مې جوړه کړې حسينه
ز ما دين ز ما دنيا
ز ما ستورې د صبا
ستا دمخه پرې بهار
ستا خبر ه ستا خدا
چه ستابت مې کړ تيار
ستا په ستر گوشو شيدا
گل بدنه گل ر نګينه

بيا مې کړه ستا په جينه
د سپوږمۍ سپينه ر نښا

بها نه

چه مې عمر په صحر او ی له خزانه گيله نه که

دومره وسومه غمونو چه اوس سوی مې سپينه نه که

قادي ماله والی را کړه ما غریب سره خه وینې

چونګ ازغی مې دی ټول کړی به دې لارې ستا په مخکه

زما وښکې شکو وښی گل لاله ترې زړغون نه شو

په مائی دا هم پیرزونه شوياله خواره نه کیله که

زه به خه ستامدارو کړم په خه ستاستر کړې رنې کړم

زه ولاړ کچکول به لاس کښې پکښې بوي زړې اوبه که

چه خوانی مې ورژېږی اود زړه غوټی رشی مړاوي

د تاتار کوه قاف حورې به خوک خه که او خوک خه که

ليونی ورو ورو وړ کيږی ځان پخپلو گو تووژنی

ستافراق عشق مې بهانه کړم او هر خه کا اوس هر خه که

پلوشه

چه پخوانی ووشه و زیران وې به ئې زیرې لوی لوی مچان (۱)
ته راشه گوره دادخدای شان چه نیم لغړ دی اونیم دسجیان

غرور

که زه بدیم ښه دی څوک ؟ چه زه ښه شم څه دی څوک ؟
که هر گل باغچه کښې خاندې به ډیران پرا ته دی څوک ؟
د اچه ته ئې لوستی په ژاړې به دی اور ورا ته دی څوک ؟
هم کړی عشق هم کړې ویر و نه د بو نیر دا خړه دی څوک ؟
غنی اور سره کړی لو بې
خو خبر ترې نردې څوک

پېژندگللو

هوشیار هغه وی چه ځان کښې خړتوب وینی خړ هغه وی چه خپل ځان کښې هوشیار
عاشق هغه وی چه طمع د څه نه که به شر نکا ربه مخه ئې لکه ا بشار
غوټ هغه وی چه له ځانه خبر نه وی خو خبر دی له ژړا د غریب خوار
چه د قام د پاره دانگی اول او ر ته د هغه منم بریتو نه کونډه دار
غنی هغه دی چه سر ئې دی بې سره
کله خړ کله نقلی کله هوشیار

پلوشه

ووهو نه راغله پیسه سیر پښتو ایمان خړ شیبزی
پخوا به جو نی خړشید لې اوس څو انان خړ شیبزی
ژړا به نه کړم چه غنم جوار ار زان خړ شیبزی
پروسکال گوړې خړشیدې سبز یو پاریان خړ شیبزی

ای دخاور گله

په تکلیف کښې دیو دوست تکره اواز دی له ټولو خو زله واپرو ښکلی ساز
سوی زړه مې یو ځل اوه آسمان ته وکړ فرښتو ترینه چل زده کړ دېرواز
بې پرواز ماله عشق به خندا ئې
ای دخاورو گله ته په څه کړې ناز

زړه چاودې

ستا زړه گټی وچوه پښتو نه
خوی خصلت دې د غلام
کله سک په تا سور یزی
یا په تما په جوتو کېزی
عقل بخ زړه دې نا پیا که
ستا تار یخ دی عبر تنه که
خپل خیر خواه ته لاس په بڼه
ما ماله دې گډه وډه
تاو کېږي ټو کېږي خوشحال کېږي
خوار اما ندي په څه حال کېږي
په پیران ناستي خوشحاله
بې هنره بې کماله
بې نامو سه ستا کارونه

زړه مې چاودې دی له تانه
نشته زیات ته له باچانه
مغولی دې با با کیزی
بهشتی (۱) له کوه دامانه
لاس دې سترې خوله چالا که
چیرې خلاص ئې له خزانه !
سور سوي ته زر کېږي ډډه
خپل خانه دې بې نشانه
در بدره دې جمال کېږي
بې وطنه سرگردانه
د گونگت سو ټو کښی جاله
په هنر دور ور پښمانه
ستا بې کاره ناموسونه

ستا زړه گټی وچوه پښتو نه

زړه مې چاودې دی له تانه

باباته

دامنم کم عقل ږیردی
چه حساب کتاب ته کښېني
دامنم په خیال ماشوم دې
خوی ئې تر یخ سر ئې مغوره
خو ئې زړه سپینه بکره

که ته من ئې غنی سیردی
ته به وي خان دبو نیردی
دملک رو رواج ترې هیردی
دخواهش غولېر کښې کیردی
په یار دوست دسره تیردی

بابا! ته مه خپه کیزه

دې زنگ لاندې شمشیر دی

گړې وړې

چه بې ننگه شې پښتون په سر ئې دانگه تښته تښته د سځا تې لاد با ننگه
 چه په طمع در نيا كوى و غطونه خدای دې و چه كړې ددې خبيث غرانگه
 په و الله كه دصراط پورې دې پريز دى كه و پر يزي به دې بين دپشو پړانگه

كله كله د غنى هم قصه اوره
 داهم ده وروره داوئې ونې خانگه

گړې وړې

ويل كمر و ايه	خو په هنر و ايه
چه ژ به لويه لرى	هغه ته خر و ايه
غمى په هار كښې يو	خو در كو هر و ايه
ساز د ما بڼام ښكلى	نمونځ د سحر و ايه
چه و، هيچر ابد و ته	هغه ته نر و ايه
شه دې خدمت كړى مدام	هغه افسر و ايه
چه وى په تا شيدا	هغه د لبر و ايه
كهوى د يار قيكرى	ورته سره زر و ايه
غوښه د تور تنخري	بوى د عمر و ايه
الله الله كه نه شى	د لبر د لبر و ايه
چه په مردى لار شى	هغه ته بر و ايه
بوډا ته خدای يادوه	خوان ته هنر و ايه
چه ستانه مخ كښې درومى	هغه رهبر و ايه

لكى دې پرې كړه هله
 غنى ته خر و ايه

پلوشه

د جهان خبرې كوره بيل به نكړې سپين له توره
 اى غنى! كيله ترې مه كړه شوه پرنده د نياشېكو ره

اوبه

دلرې لري خلك را غلل تمام ديدن له ستاد لري لري
زما يادېزي ستاوري وړې خبرې دلبرې دلري لري

خوا دي موسكې سترگې غمازي به لچك لچك په هواخي
باغ كښې بابلې سترگې ټي وازي ستا ديدن شولې موبتازي

خدا يېزو كه حوري ستاد نوك وي برابري
جنانان دلبرې دلري لري

زما په خوا كښې هم نخري كړې چه درنه تښتم هم نري كړې
كه خندا الله ښېرې كړې زما خوان زړه ذري ذري كړې

فرښتي ما ټي دشيطان كړلې وزري
ارمان دلبرې دلري لري

كله دي هو! كله دي ناوي كله دي نن كله صبا وي
په ژړاسري سترگې زما وي موسكې رنگينې شونډې ستاوي

كله سور گل شي كله شي داوړ بخري
جانان دلبرې دلري لري

گرېږي وړې

د سپنسو تار كښې املونه زه پيمه به پښتو كښې كړم خبرې عجيبه
د اسمان سيل كړم په ماتو وزرونو بهي جانانه يوزري عجيبه
تل مدام مي په زړگي كښې جانان ناست وي خو خپل زړه له مانه لري عجيبه
چه مي بوتكي تري لري كړ حيران شوم خزي (۱) خري شوي برابري عجيبه
نه شه چل د ناز وړخي نه دنيا ز د غني جوتي دلبرې عجيبه

ليونې دخټو لوتوبه ډېري كښې
اكشر توي كړي ملغلري عجيبه

پلوشي

جومات ته لار په ميخا نه كوره پهزيان كښې سوددي شان جانانه كوره
نيټه ده لنډه او كارونه ډير دي پوره بهي نكړې خان له بانه كوره

انصاف

توري زلفې ئې خوري شوې ول ول په غنډه و لو
 عبادت مې ټول لاهو شو جومات يو او خداى مې بلو (۱)
 د تقسيم په لوني ورځې كوره هغه اوى و يشو نكي
 ماله عشق د شلور ! كې تا لره بيا يست د سلو

په گاردى

لوى دې زړه كې لري چه اسرې لويې لري
 چه څوك هاتيان ساتي دروازي لويې لري
 مه ژاړه مه ژاړه دا به هم تيره شي
 هر څوك كه گل شو كوى گوتې به سرې لري

زور

خداى چه پيدا كړ د خان نه زور
 كې ل ئې ترې لاندې خيز و نه نور
 سر ئې او چت كې تر نيم اسمانه
 باد شاه دهر څه و بې سره زور
 الله موسكى شو حسن پيدا شو
 طاقت په مخكه پر يوت نسكور

ز ما محل

د سيند سپينو شكونه مې جوړ كړ لو محل
 دې ټول خرگى جهان ورته حيران حيران كړل
 قالين مې پكښې خور كړ د سرو پاڼود گلاب
 اى چت ئې د يو الوونه ووساز و نو در باب
 بيارنگ مې ور له وړ كړد خو بو نو د شباب
 هر گل مې ور له راوسته ماليار مې كې بلبل
 دې ټول خرگى جهان ور ته حيران حيران كړل
 نرگس مې په غېږ را وړ هم ميلمه مې كړا مېل
 د څا نگو د شبنم نه مې ښيسته جوړ كړا مېل
 نسيم په خندا را وړل ز بهر كلو نه د چا مېل
 شراب مې ور له وړ كړل بيا د او ښكود بلبل
 دې ټول خرگى جهان ور ته حيران حيران كړل

ر نږا مې د سپوږمۍ کړه د زهر اېستې غزلې
 خندا ته د تنخړ و ښکلي زړ کي کله يدلې
 د ستورو مستې سترگې غلې غلې ر پيدلې
 ورو وېرې مستې راغله د خدائي او ر ئې کړ بل
 دې ټول خرگي جهان ورته حيران حيران کړل
 يو اخي زه باد شاه و مه په سرمې تا چ د غم
 په خوا کښې مې دلبره وه موسکي سترگې پر نښم
 په غاړه ئې اېدل بښسته د خاشاکو د شبنم
 ما شو مه ناز نينه پا که ښکلي لکه گل
 دې ټول خرگي جهان ورته حيران حيران کړل

بادشاه خان ته خط

ز ما گر يوان شليدلی	ستا شنه قبا موزه کړا
ز ما ډک جام د ميوو	او ستا همسا موزه کړا
چه شپه خلا صبري توره	دنيا و يده وي نوره
ستا په هو هو کښې گوره	خند از ما موزه کړا
په ښکلي وخت د سحر	لرې دملکه بهر
دسوی لوی خيگر	ورور و ژړامزه کړا
چه وروان شی نسيم	ته په سجده په تعظيم
ستا بندگي او تسليم	مستی ز ما موزه کړا
ته د صبا په تمه	زه د دنيا بې غمه

سترگې مې سرې پر نښه
 لېو نوب داموزه کړا

نيمې مړې سترگې حيرانه وازي

په ډک جهان کښې کرخه يواخي	نيمې مړې سترگې حيرانه وازي
چه ورځ شی خلاصه ماښامی راشی	تو ري د غم مالهم جامي راشی
دالري ستوري سپوږمۍ بې مهره	او ه که د تش ژوند تما می راشی

کله به بس شی دار اتلل يواخي
 نيمې مړې سترگې حيرانې وازي

ماوي سپو ز مې ته دنور مېر منې؟ د بار ليدلی دی تا، سترگې خوب جنې
مو سکیږ شوه پته شوه په وړيځو هيڅ حال ئې و نه وې د کلبېد نې

اوزه ئې پر يښوم غمکين يو اخې

نيمې مېې سترگې حيرانه وازې

ما وي لا له ته د حسن لورې! شونډې ليدلې دی تا، مې دد لبرې

شر منده سرمې رور وکې ښکته مات ته ئې ونه کړې ديار خبرې

اوزه ئې پر يښوم غمکين يواځې

نيمې مېې سترگې حيرانې وازې

بور امې وليد دغه توره ډير پر يشا نه ډير کړ و کوره

ماوي ديار زلفې دې تاليدلی څه لټوې روره دا لور په لوره

ليونې، لا اوزه ئې پر يښومه يواځې

نيمې مېې سترگې حيرانه وازې

لرې مې واوريدد مجنون شور لرې مې وليد فرها دنسکور

دشرين آه راوړ نسيم غېز کښې دليلی روح سوی دغم په اور

پوه شوم روان شوم يواځې

نيمې مېې سترگې حيرانې وازې

تښت

کوره طاؤس مر کړ ښېسته وزرو ابليس بر باد کړ علمی خبرو

سپيږ ویده وه د سين په تل کښې زړگی ئې وچا و سر و ملغلرو

کلاب خپل رنگ او خپل بوي تالا کړ منصور په دار شو چه باخبر و

پتنگ خپل نرم زړگی ستی کړ مېزی بر باد کړ خپلو وزرو

غنی پوهنزی ځکه ژړېږی

څه ښه به ژوندؤ له ژوندخرو

اور

ز ما خټې چه خوشته کړه په څه اور ئې اېته کړه

چه ئې نه وژنم ور یتیزم چه ئې وژنم لالمبه کړه

نور همه ئې د ځان جوړ کړم د شيطان ئې يوه ذره کړه

شو مره زه چه ور نژدې وم دو مره غځه ئې پرده كړه
 چه جنت و ته روان شوم دوزخ لري دروازه كړه
 چه دوزخ ته ور نژدې شوم چا بچي بچي نعره كړه
 خداي دې ورك كړه د زړه اوړه
 تا د ژوند وركه مژه كړه

دهلكا نو ترانه

خوږ دې ماته ملك زما خوږ تر كل جهان
 زه به خم په جنگ د كام زه چه شمه لخوان
 وينه ده توده زمار كو نو كښې د تنگ
 سر كه مې قام غواړي زه به ئې نكړه مه په خنك
 زور دى ماليدلى هم د توپ هم د تفنگ
 زور مې د غيرت دى د همه زور و نو خان
 زه به خم په جنگ د كام زه چه شمه لخوان
 سرخه د سپي سروى چه فدانه وى په كام
 نروځه بځونى وى چه غيدانه وى په قام
 نوم ناموس ئې خه وې چه ئې نوم وى د غلام
 د ا نوم به بدل كړم يابه كړم بدل جهان
 زه به خم په جنگ د كام زه چه شمه لخوان
 زه بښتون بآباد خپلو و ينو پيدا كړى
 زه بښتنې مور په غيرتې پيو لوى كړى
 مونږ به بلار نيکه دې د مردى كارونه كړى
 زه به غلام نه شم كه غلام شى قول جهان
 زه به خم په جنگ د كام زه چه شمه لخوان
 زه به په وجود یمه كو قلى وزير اس
 كړم به د كاروان خبر د اري لكه جرس
 یم به د ظالم سترگو كښې تل د سترگو خس
 زه به لكه بازیم د نر توب مرد میدان
 زه به خم په جنگ د كام زه چه شمه لخوان

زه به لوی زړه کی لکه شیر شاه د بنگالي لرم
 سر به شکر نه کړم که زړه گونه کشالي لرم
 مته به ابدالي لرم همت به رو هیلي لرم
 ر به بکرته مه کړې چاته سر ته دا افغان
 زه به خم په جنگ د قام
 زه چه شمه خوان

د فقیرانو غزل

وړ وړه! دی دا جهان یو مکان د فنا
 وړ ته مکره ژړا وړ ته مکره ژړا
 ما بنام خاورې شی گل چه سحر شی پیدا
 وړ ته مکره ژړا وړ ته مکره ژړا
 دا چه لاندې د پشودې دا خاورې ته گوري
 وی د چاشو نه یې سرې او د چاستر گې توري
 دا ایرې معشوقې وی چه تلی به خندا
 وړ ته مکره ژړا وړ ته مکره ژړا
 دا مستی یو ساعت دا پستی یو گې یه
 دا سوړ شال د امیر د فقیر د اشپړه
 دی دا واره خیالی بې بنیاده دو کا (۱)
 وړ ته مکره ژړا وړ ته مکره ژړا
 هر ذره کپې صدا چه د نیاده فانی
 د پرو و ن بنار یو کښې نن ده ویرانی
 دی یو خوب دا ژ و ندون دا خوانی یو نشا (۲)
 ولې خې په ژړا ولې خې په ژړا

هینه

هغې وې مینه یو گل دی
 ماوې یو گل چه شی مې اوې
 هغې وې مینه ده اور
 ماوې اور چه چیر ته بلشی
 هغې وې مینه یو خوب دی
 او س تازه وی او س فنا شی
 سل گلو نه ترې پیدا شی
 سپی و سیخی فنا شی
 جهان گرم شی رها شی
 چه ترې وینې شی لا بلا شی

ماوي گوره ژوند ون خوب دی
هغې وې مينه غضب دی
ماوي خدای ته بيناستر کږې
هغې وې مينه دوزخ دی
ماوي ښه دی دوزخ ښه دی
هغې وې مينه تياره ده
ماوي ښه ده تياره ښه ده
هغې وې خوږه دلبره
چه سپی و ښې شى شيداشى
سپى پروند شى نابنا شى
تل جهان ته نابينا شى
ماشومان پکښې جليا شى
له گناه و جود صفا شى
پکښې خان ورك شى تالاشى
پکښې پټه سخا د نيا شى
کاشکې ستا عقل ز ماشى

غنى وې ماشومه کله !
ستا د سره دې فدا شى

تماشه

خښتک دښتون شلېزى باچا خان ور ته گيندى وهى
گاندى ليو نى شوى دى سنډا ته سريندى وهى
خټو نې مړاوى وچ خوراک مړچ ټټى کور
زړکى ټيړکى پروکى سخا پروکى اور بوز تور
د هند دا بنيادم نه لرى دم نه نلرى زور
به ښځه هيڅ بد نه گڼى پيسې پسې تندى وهى
گاندى ليو نى شوى دى سنډا ته سريندى وهى
دغوږ نه تاوکړى تانوييا کړى شاد کوڅې لور ته
دهوتې به خټ راواړئى توره خټه گاندى پور ته
هم د و مړه لرى وى چه ځي (. . . .) اواز ئې کور ته
وختى سحر چه پاڅى خوله کښې چټکى دو بندى وهى
گاندى ليو نى شوى دى سنډا ته سريندى وهى
تل لا بې د تهنډ ب کا د تهنډ ب نه بې خبره
به خوله سور مزرى وى خدای به ښکته کړى خان بره
چه وخت د عمل راشى بل ته وائى دانگه نره !
پخپله به تول تښتى الله ! تول څه کړى ندى وهى
گاندى ليو نى شوى دى سنډا ته سريندى وهى

څار به او مر غن ئې ليدړان دى ما ليدلى
و ښكو كښې ئې لعاب ښيسته د پان وى بهيدلى
په سټيج كوى گفتار لكه سالار توره و يستلې
كه باوېرې چانعرې كړې تښتې ځان پسې جړندې وهى
كاند هې ليونى شوى دى سنده اته سريندې وهى (۱)

خوشحال خان خټک ته

د خټكو لويه خانه! د همه پښتون سردار ه
اې غمگير ه د غمجنو د پړيو مددكار ه!
آحجره چه ته ئې خانوې، آكاروان چه ته ئې اميروې
آحجره په وړانيدوده، آكاروان دى بې مهاره
ستا په اوښكو زرغون شوى، ستا په وينو پائيدلى
هغه باغ لوغړن پروت دى، بې بلبله بې بهاره
بيادنگ توره تيره كړه بيا ننگيا له داد پر ه كړه
شبه رضاء وړ خانه شه پخو لاد لكير سالاره
پلو شه

وړه د اظلم و ناروا اودا بهېد اد
گوره تل د لوى مكمان د كسانو زور
چه تكليف او غم سپى څومره دانا كا
طاو رد خټو كانو جوړ بد رنگه غرو
شين زمري پخپل نرتوب توره يادېزى
اور پخپله شوځى لكه سوځول كا
دمظلوم دوده واز ښكو و پاك سيلاب

په خندا ئې زغمه مه كوه فرساد
وى په سر باندې دگټې د بنياد
دومره پوهه شو دى نه شى هيڅ استاد
چه ايرې شو نوم ئې شو په جهان ياد
كه ئې تن ذرې ذرې كاندې صياد
دانه خاورې شى پټې كاندې اباد
په لكهاؤ ښار بې كاندې برباد

غنى؟ چوپ شه دبزرگى خبرې مېكړه
مانه واره ستا خر توب شورا په ياد

زړه نو مې

زړه اشنا زين كړى اس دى
زړه دلبر نوى بې ستن
دى زړه كور لكه جنت
نژدې واله ئې راحت

(۱) وائى چه غنى داشعرفى البديه دكاندى په مخكښې همدكاندى په غوښته ويلى دى .

زور نوکړ سو چه قالین دی
 بی بهادی بیش قیمت
 نوی دوست ته چه زور پر ټپدی
 بی غیرت دی بی غیرت
 کمو لو باندې زیات شی
 زور خار شې نوی شهوت
 یسا ټپې ښه په چپه خرایه
 یا پوره پر ټپې ده سنت
 یا کچه خبرې مکه پر ه
 هم ز ناسم عبادت؟

ښی زور خیال نوی جامه کښې
 د غنسی دی د اصفیت

پلو شه

سرمې مشین کړ خونښی مې پرېښود
 تمه یې مې کینو د د لیدوړی
 خوز په مې هسې له مستی ناورې
 تبه مې کپزې نری نری

گلې وږې

چه خلاصېزی بی وفا عمر ز ما
 د جهان د ښاخه ځی ثمر ز ما
 توره لږه د مرکې چه شی را پورته
 چه په غم ټپد عزرائیل وی سر ز ما
 زه به شین د سرو شرا بوجام په خوله کړم
 د جنت با غچه به شی بستر ز ما
 په ژړا او په سجدو چه شیخونه لید
 ما په یو کوټ ولید آد لبر ز ما
 مرگ و خوب زی یوه نشو ده بی هوشی ده
 په دې واړو دی بلد یی گکر ز ما
 ته دروچ په کوټک زړه وژنې زا هده !
 روځ او زړه ز ما یو یو افسر ز ما
 نابینا عقل مې مست زړه کی ته پرېښود
 اوس یاره کښې د غم شو رهبر ز ما

دغنی دی همه لارې گډې وږې
 ځان سره بی سره لو کاسر ز ما

پلو شه

لکه مور چه په بچی زلفې خورې کا
 داسې پروت د شپې په غیز کښې کل جهان
 ده غمجنه مینه نا که دمور ستر که
 که سپوږمۍ ده او لاړه په اسمان

لېږ شو څمار پیدا

داسره شراب داسره گلاب وخت د شبا ب
 سازد رباب ماشوم د لبر مې هم بی حجاب
 لېږ شو څمار پیدا په مخ د یار پیدا

دا ښکلی خط دا ښیسته خال کچه جمال لکه هلال جانا نه کړم دې حلال حلال
 چه شو خمار پیدا ستا په رخسار پیدا
 وخت د ما ښا مډ گل وجود، ماه تمام اور د نمرود ما ته ئې زیان هم کړ و لکه سود
 چه شو خمار پیدا په مښخ دیار پیدا
 د ژوند کاروان وړی جانا نه دغه مې دې د غه ار مان
 چه شی خمار پیدا ستا په رخسار پیدا

«پاؤ شه»

دومره ښکلی دنی زما جانا نه ښیسته چه دیدن ئې کړ زما ایمان ښیسته
 نوریار، مې تش په تن باندې ښیسته و دده حسن کړ همه جهان ښیسته
 دی جادود وؤ سترگو مینه نا کو لیونی ته هم ښکاره شو ځان ښیسته

میا جعفر شاه زده خط

بیا را یا دې شوې د ملک خوږې خبرې په پنجره کښې کړم فریاد لکه تنخري
 چرته نرم رینمین تار چرته میزري چرته زه چرته گوله (۱) چرته شکري
 چه دې شوک ماته نژدې زمانه لري شه که ماتي په پر کړم دخیال وزرې
 دگولی سادهو خراب دچنودال کړ
 په بولاؤ پسې ئې سترگې شوې چغري

گلپي وږي

زړه مې پسې وچاودخواشنامې نکړلاندې هغه په موټر کات کښې زه په سترې ټپو باندې
 گوره نراچاردې په بولولو ترسکو نیږی ښځه، مر به ده چه تازه وی مزه کاندې
 مالي دوصال په صبارا کړ قائب کړی بل دومره مهنډ او شایسته زما جانا نه دی
 نن چه دمس گوټي (۲) دبابا په کور داخل شوم
 لسو ته ئې تاریخ ورکړ، وې وارد غنی خان دی

«پاؤ شه»

بیالې دجانان سترگې دنیا ز ښکړو د کي لېز رنگ ئې کلا بی شو په وزر و د لو لکې
 نادان شیخه اور ک شه شراب نه یی شراب نه دی دا زې نیاز ښیې او ښکې چه کړی نر مې سینې کلکې

(۱) گوله: - گوگل نا ته په د هندوستان په (یو-پی) ولایت کښې یو ځای دی - غنی دلمته دپورې په کارخانه

کښې افسر و. (۲) پیغلو کی.

پلوي شنه

گفتار د ليو نو کښې وې کلو نه هم ماران
پروا ئې غنى نکړې کښې سپک تلى که دروند
قطار د ليو نو کښې ډيرو لار پيغمبران
تف بخه به راجهان وي اوڅه تولد دې جهان

پلوي شنه

د حسن په بازار کښې مولانا يورخ روان و
ناگاهه پرې اوازيو د قبلې د ډډې وشو
پوشا کښې مقدس د مانچسټر (١) د مل سپين سان و
خه سخات له خه ملا، داده کوڅه د ليو نيانو

پلوي شنه

پيگامې خوب کښې خان بره جنت کښې وليدو
در بان چه لته ور کړه ددوخ تا ترين کوټ ته
په لاس کښې وونيولى ډير پندونه دروږو
خان خپله کټه را وړه نه خرڅېزې په پردو

پلوي شنه

چا ته ئې بيا يست و ر کړ غمگين
چا ته ئې غم و ر کړ بيا يسته
زه ئې هم مست او هم هوښيار کړم
هم ئې په تښت کړم هم به تښته

گار غه او بلبل (١)

د خزان دوران و نه وى
و و ي و د و ه گلو نه سوي
يو بلبل په مې او ي خوا ننگه
نغمې کړ لې سوي سوي
خدايه! شو کور د غم ډوکى زړگى زما
شوي شمکورې به غم سترگې خو زې زما
تازه عشق نسوي د لبر نوي شېاب
دلاله پياله کښې سره گلر نکت شراب

د د نیا دوز و ستر کو نه په ډ ډ ه

یو باغچه کښې پټ په غاړه د در یاب

د بنیسته ستور و په باغ کښې سپوږمۍ سپینه

کله خا ندي ې کله پښه په نقاب

زه ماشوم وړك شوی یار پسې ژر ېز م

په جنت کښې د د و ز خ خغم عذاب

های شو کورد غم ډ و کی زړه کی زما

شولې شمکورې په غم سترگې خوږې زما

یو کار غه چرته راوتی و له کور ه په خزاو کښې ګنده منبوکه تور ه

د بلبل ژر ائې تیره شوه تر غوږ و وروران شو ورته ئې وې کم عقله وروره

و لې صنم صنم و لې نعرې د غم

مکړه کیله دستم له روزۍ ډك دی عالم

ګوره خپته چه وی وږې نو صنم ئې مړه نه کا

خوږې سترگې به د یار دې چرې ماته تنده نه کا

ما به هم داستا په رنگه دهر ګل په مرک ژر لې

زه خوږ یر دلبر دلبر کړم دده و کومزه نه کا

زه به هم داستا په شانې په خدائی بنیاست شیداوم

زدخوږ یر الله الله کړم خوسینه مې سپر نه کا

خوږه توتان خا نده بلبله دادنیا ده نشته بله

نن نصیب در کوی غوږه شید (١) صبا ئې خوږه نه کا

پر ېز ده داغم ګریان لکه ماشوم نادان

ته داسمان غمه په مخکته نه ېنې (٢) - توتان

پلوشه

چه دواړه ساه لوی

چه خومره ئې خیال وی

چه دواړه ال وی

یما ری هغه مزره که

سپې هم دو مړه وی

شپه به د جنت خدا یا

شومره چه زړه موی ښکلی
د تـا م په مینه مسته
د ا لـیو نی به هله
د و مره جمال وی
کو نـجکه لال وی
خدایه خوشحال وی

چه لاس او زړه وی دده
د قارون مال وی

مخ د جانان

کله مخ زه په قـبله کړم کله کړم مسخ و جانان ته
هیڅ په فرق ئې پوه نه شومه ربه! خیرمې کړې ایمان ته
هغه ورځ چه خـلك پیداشو د خـالق په تجلی شو
زه وم پررت مخمور مشکوره په سجده مخ د جانان ته
اوس ز ما په بیکسې کښې د مستی لمړې وینې
زه د مخکې قـابل نه وم ولې تا بوتلم آسمان ته
د خبرو ئې څوک نشته ځان سره غنی کو نیږی
لیو نی ئې هله بولی چه ئې وکوری جانان ته

یو جام

درندۍ هو انن الوخی ما ښام کښې
څه ک شوی چشتی ملنګ څه که امیر شوی
تورښکاری مرگی توله دی لاس نیولی
واخا پوپ کړه ټول غمو نه په یو جام کښې
کور کښې فرق نه وی آقا او په غلام کښې
خا نده خا نده نن بیانشی خندا دام کښې

پلوي شنه

شین زمري شه مدام خوره د هو سوغو ښې
یا کوه تن اسانی د غنی یار شه
کته باز شه همیش خوره د سیسوغو ښې
خور مهر کله باز اری د پیسوغو ښې

پلوي شنه

لکه بت بینا ښکار ییزم وړند شمکوریم
غنی جام د جدائی مخمور پاگل کړی
عشق د ارنگه کانی و کړې په ما با ندې
که را پر یو تې د عرشه سر د لاندې

پلوي شنه

دعا شق مخمور ی ستر گڼې
که غو غو تی دی د نر کسو
که دیار مشکور ی شو نښې
په سر و گو تو کښې راغونډې

رښتيا

يا بې جړو نه زه وی
يا د نيم اسمان وی ستوری
يا قطره وی دشبنم زه
نه مې دوست نه مې دشمن وی
داجهان به لوی جنتو
خدایه! زه به ستاعا شق وم
عاشقی به بزرګسی وه
رښتیا زه که خپل مالک وم
او یا بې پړو ما رغه وی
يا د سیند د مینځ او به وی
نه مې پلار نه مې نیکه وی
نه مې بدوی نه مې ښه وی
که رښته نه وی هر څه وی
که ته وی ستار تبه نه وی
که عشق وی معشوقه نه وی
يا بې زه وم یا به ته وی
هې ډغر د سر دا واوړه
که غنی وی څه به ښه وی

هڅه وځه

غوښی دوست کړه سنها یار کا (۱)
خوار او هار ته لا لا وایه
چه سر کار کړی په چا توره
له مېستی چه خرشی پاتې
چه نری رنځ ور شرع شی
چه میږی ته خدای په قارشۍ
چه پښتون ته خدای په قارشۍ
خان او خردی سکه ورونه
پښتون هغه وی چه مې شی
خر ترې لوی په جهان نه وی
زړه کړه زهر خوله خو زه کړه
یو دیار شو نه یې خو زې دی
خر کړه خپل مطلب پرې بار کا (۲)
چه تیره در له سپار کا
یو کپتان بل صوبیدار کا
د شیخی جوغه اختیار کا
خان حاجی کا پر هیزګار کا
دوه وزر ور له تیار کا
لوی ملک یې د سر کار کا
مست په جر زنا په چار کا
خپل پردی ورته ازار کا
چې په یو ډیره اعتبار کا
خره را شه خان هوښیار کا
یو مزه غوښه د ښکار کا
که غنی نه دي زړه بدوی
ور وړه خدای دي تهانیه دار کا

زه بې خوده ليو نې زړه مې آهوشی
نه پوهیږی که ئې پوه کې ې هزار ځله

پلوشې

مړاوې سترگې کړه را پورته ستر کوته زما دلبرې
خانده و خانده مسکې شه په رښتیا زما دلبرې
راشه خوا کښې زما کښینه سر زما په سینه کیږده
دمستی په خوب ویده شه پریږده دادنیا دلبرې
داغمو نه خلاصیږی چه خوژوند نه وی خلاص شوی
خه چه پټ ترې یو ساعت شو دیو بل په خوا دلبرې

تقسیم

خوک ليو نې شى	خوک ليو نې شى
خوک رنګین خوب شى	خوک شى په خوب ویده
مخ په قبله شى	خوک ا حرام توږی
پاکه کعبه شى	خوک جلال و اتو ندى
مسته لولۍ شى	خوک مست بو راشی
د ګال غوټۍ شى	خوک رنګینه نیازینه
د غم قيصه شى	خوک یو د درد تصویر
په ننداره شى	خوک ئې په مینه مینه
د خندا تیر شى	یو خوشا عتد رنګ

آخر تیاره راشی

او واړه هیر شى

لیکې

ژبه د مار کړه	د کارغه خوله کړه
زړه د سیار کړه	د چرکې عقل کړه
چه ښه غبار کړه	مړی د سپی کړه
غرورې بار کړه	ضد د کچر کړه

ديران د سبار كړه
كولال بويار كړه

خټه د ككلى
بيا چرته پروند

به دې كولال نوى
ليدر تيار كړه

يو جام

يو جام جام راوړه . مستانه ساقى راشه
يو جام جام راوړه موسكى شه په خنداشه
خوانى دخواند وينه پيال كښي ده شيرينه
حسينه نازينه رنگ رنگ مستى رنگينه

مجنون يمه ليلى شه

يو جام جام راوړه

يو گل يم رژېدلى يو باغ يم سوخېدلى
يو ساز د ژبايم يو آه د بلبلي

ژوندون شه زما ساشه

يو جام جام راوړه

گل فامه ساقى راشه

يو جام جام راوړه

يو راك يمه خامو شه نعمه يم قرا مو شه
خوانى مې په غم بيله مستى راوړه بې هو شه

د در د دارو زما شه

يو جام جام راوړه

موسكى شه په خنداشه

يو جام جام راوړه

مست مست را كړه خوبونه چه پټ كرم پرى غمو نه
شروع كړه د ژوندال ته نازك د نبيست سرو نه

د لبر شه دلر باشه

يو جام جام راوړه

مستانه ساقى راشه

يو جام جام راوړه

گډې وډې

بلبل په هيضه مړشو ډير ئې خو شې و وشا توتان
 لا لامې سالار نه شواوس ئې بدايسي هندوان
 وه نا سته په اسمان كښې دتقدير لويه كو لا له
 * يوخر ئې روان كړى وشا خيل نصرت الله له
 فرمان پرې را نا زل شودقا در ه ذوالجال له
 كولالې تادى (۱) و كړه بشر جوړ كړه د يو خان
 بلبل په هيضه مړشو ډير ئې خو شې و وشا توتان
 اور بوز ئې خړه ته سم كړه او هم پرې كړه ترې لكى
 تندى كښې وړ له كيز د ه د غضب يو ه ټكى
 مغز و كښې وړ له وا چو ه مرض د ملكى
 شمله وړ له كړه نيغه را جوړى په جهان
 هلته مې لا لا و خوړ هم بلبل هم شاتوتان
 اوس خه به ساتى خلك په لكښو و كښې نوا بان
 اوس خه رنگ به ليكي د عشق غزلې شاعران؟
 يا الله تېرې شان (۲)

زه

نه زه فلسفى يم خلكه نه زه ليو نى يم
 يو غريب بچى زه د پشتون د پلار كنى يم
 واړه مې ياران دې يو د ښمن مې چرته نشته دى
 زه د خان دښمن يم په خپل خان ډير مې نى يم
 بعضې خاى كښې لېز بعضې كښې ډير يم خداى لوى كړى
 خيال مې د صبا دى پيدا شوى پرو نى يم
 خوش مې دى گلو نه هم ښكارونه هم اسو نه
 خوش مې تر پشتون دى زه راوړى پښتنى يم

نيت مې دی طواف ته دوطن د تور و خټو
ستړی د طوافه د مکې د مدینې يم
زه وم په وطن مين خوتن جلا وطن کړم
زه د سرگل نه شوم هسې زه ترې سپیلنی يم
زړه هسې بنښه او ايمان په ټمپر نه خر شوم
ځکه لیو نی يم خلده ځکه لیو نی يم

پلوشه

په توره شپه د غم کښې یو بڅری درنا
د ډویرې تور ځنگل کښې یوه زر که په خندا
زرغون په پړانه کښې شپسته بوټی د لالا
یو څاڅکی د امید د نا امیدو په دنیا
رنگین د بوټی قال د تور و شگو په صحرا
مستی ده که ځوانی ده که د لبر دی که الله

دحمې

هم زما خوراك دى هم خوړلى ښاپيرك دى
اوسى په څرمنه كښې راځي په تكليف
هم د زمري هم د هوسى هم د مېنيزك دى
خوش دېنډه تانودى ملا صاحب برې ورك دى

پلوشه

ته زما د ماتزړگۍ دار و د غم تعويد ئې
ستا ښكلو پا پوله اې زما د كلو لښتې!
ستا په مينه مستې سترگې خومره دى عزيزې
پټې به د حور و د جنت نه كړم نكړيزې
ستار انجوله زه به د نرگس غوټه ايرى كړم
ښكلى شهزاد كى به واړه كړم مه ستا كښى

لنډې چرگ

نن چرگ د انقلاب وهى نعرې «فقوقو»
خو نه ځى د جومات نه انكا زې د الله هو
يېگاد جمعې شپه وه ډيرتالى راغلى وو
خوچه شول طالبان ئې ما پرون ليدلى وو
پرو ن ئې طالبانو ډير باد رنگ خوړلى وو
وړو كى چنى څه شو چه هم ور به كړى دارو
هغه يېگه تياره كښې ډير ټپر خوړلى وو
جوړ وخت شو د صبا
و يده پروت دى ملا
خو زه پكښې حلوا
كه و ښى نه دى ملا
قول ناستدى په بيديا
راو ښى به كړى ملا
دهو كه كښې د حلوا

الله به نس ئې دړدو ټول پشپه ئې کړل داو، او،
 و ه پر و ت به د ملا
 اوس څوک و کړې جومات کښې انگازی د الله هو
 جهان کښې شوه رڼا
 لنډ به چرکه زوړ کپه و انعرې دقتو قو
 راویش به شی ملا

د مال و زير ته خط

لویه او زده زيره وروره! او ز د آمدن لری
 صیب و لگا و ه دهر و کیل به خوله میتر
 دا هم یو مشین دی تیز رفتار لکه موتر
 صیب ټیکس (۱) به اخلی د بکواس او د ترقر
 زیات به په هغو وی چه د کړی څوک د لندن لری
 لویه او زده زيره وروره! او ز د آمدن لری
 صیبه! مالیه کپز ده د چایو په چاینک
 لوی به آمدن ئی وی د ټیکس نه د بڼا نک
 د اتپوس دې نه وی چه خا نصیب دی که ملک
 اخله ترینه ټیکس آرزو د صیب لوگ (۲) د دیدن لری
 لوی او زده زيره وروره! او ز د آمدن لری
 کپز ده یو ټیکس صیبه! په لویو او زيرو
 ورته کړې معافی که څوک د سوات و یاد دیر و
 ټول عالم به وائی پر ه پر هو ښیار و زير و
 خیال د خزانې پردی د دې غریب وطن لری
 لویه او زده زيره وروره! او ز د آمدن لری
 مائی تحصیلدار کپه صیبه و او ره پ سفارش
 ستا به د پرتو اب کپزی ز ما به لږ ور ز ش
 د ک به له روپو کړم د سر کار خو نه تش
 صیبه! تحصیلدار هر خای بولا و پالنگ بړستن لری
 لویه او زده زيره وروره! او ز د آمدن لری

خبري

يو مې خان لا لا دی چه دی سر خپوشانو
 یو زما خپو دی چه تا کودی د چور یا نو
 یو معتبر خان د حجری قارو باسی کور
 ده نه خنا وره ده ده د بچو مو ر
 لاس ئې ر به! مات کړی چه و هی دېشتون خور
 کاشکی دده پوزه کښې دده دخورپېز وان و
 ښه زما خپو دی چه تا کودی د چور یا نو
 یو مستانه خان دی تېز ډو ډی کښې لږ خیرات کښې
 رسی برېمام (۱) ته کهوی دیر کښې که وی سوات کښې
 ها پر او بشکال د ما لیږې په حوالا ت کښې
 یار د مټیز کو مد کار د بد ما شا نو (۲)
 ښه زما خپو دی چه تا کودی د چور یا نو
 یو پیسه ټک خان دی بې خبر له چنگک ر بیا به
 مړنو کر به قبض کړې ډو ډی ور کیښی (۳) خرابه
 نه شه دی خوړی شی نه ویستی شی بې جولا به
 ور ور به زما نه شی داو رو ر کی دمارو او یا نو (۴)
 ښه زما خپو دی چه تا کودی د چور یا نو
 یو زور اېښتون خان دی خوښوی نیزه بازی
 خوش ئې دی ښکار و نه د لغې او د تازی
 نر زړ وړ بچی دیو سفزی د محمد زی
 هم په قام مین وی هم مین وی پخپلو انو
 خوش ئې ډیر خپو دی چه تا کودی د چور یا نو
 یو اېو نی خان دی نه په لمان دی نه په بېل
 نه دوړی ء بو نه پرې و ر له نه ور لخی دا چل
 نر خلمی ته نر وائی او غل ته وائی غل
 خدای بې پروا جوړ کړ پروانه کړی د خا نانو
 خوش ئې ډیر خپو دی چه تا کودی د چور یا نو

(۱) برېمام با کستان کښې یو زیارت دی چه کالنی کر مه په کښې لگي (۲) بدمعا شانو. (۳) ور کوی .
 (۴) مارو او ده ده د دوسان د سورا شهر په د. و به کښې د یو خای نوم دی چه خلک ئې په کرو په تیا نو نوم شهر دی .

درې ژورې (۲)

- سوال :- شو ك ئې ته چنا ب !
 ښكلاي دې جوسه ده بریتو كښې دې وضعیتاردی
 (۲) ښه انگريزي بوت
 هیت دې قره ناك خوجرا به كښې دې سوري وينم
 خو اب :- چوپ شه بې و قو نه !
 زه ټيکه كوم او زده بحثو نه د چل ول
 شکر دتو پک
 ښه مې دلال هم دی د خبر و چنچنک
 سوال :- ته شو ك ئې حضور ؟
 لاس كښې دې انبور دی صیبه ته ئې جوړ لوهار ؟
 رنگ دې مرخن
 پا كې دې چشمې دی خو ټوبی كښې دې داغونه دی
 جواب :- زه كړم ! نجكشن
 لاس كښې مې شفاده په تندي كښې مې اجل
 پاس كه دلندن وی
 واره ما پرې كړی زه ډا كتر پیدا یشی یمه
 سوال :- ته شو ك ئې چاټا ؟
 چنچې دې بابی دی نورو از كین ئې بې مقدار
 ☆ ☆
 خوږ مهین كلام
 (خو :-)
 سترگې دې دمار دی پلنه خینه دلړم
 جواب :- ډیر كړی دی خان
 لسو باندې واخیسته او خراخ ئې كړه په شل
 دلته چه بیو پارو
 مونږه بو دوه كلی هم هغې نه واخیستل
- خان ئې كه نو اب ؟
 دامزې د ښار دی
 ښكلی نوی سوت
 خپ دې لېز نری وينم
 زه یمه مصر و فیه
 فیس ر اوړه اول
 تل مې جیب وی ډك
 شكر دتو پک
 سوی لكه طور
 دامزې د ښار
 شو پ دې بدن
 زیرشان دې غاښونه دی
 تشخیص او ا پريشن
 فیس ر اوړه اول
 یاد امر یکن وی
 شی یوسو دیشی (۳) یمه
 دلته كه گواټا !
 دامزې د ښار
 ☆ ☆
 غوړدی هر مقام
 شان شوكت دې كم
 گوړو كښې تاوان
 خپل كورو لو ټل
 یار زموږ ستا پلار و
 خپل كورو لو ټل

پلوشې

دلبر دواړو دلبر انودی دلدار زما
 سردار دواړو سردار انودی سردار زما
 زمانه پي کله شغله کښې د سپوږمۍ شې جانان
 کله لا له شې کله بیا نیسته لولۍ شې جانان
 کله رامیل کله د سور کلاب غوټې شې جانان
 ورته به وایم چه بیا ما سره یو ځای شې جانان
 دلبر دواړو دلبر انودی دلدار زما
 یا لمر خاته کښې خمارې سترگې راپورته کړې
 سپینه سپوږمۍ شې موسکې خوله د جانان لورته کړې
 ما په خندا خندا د غم له کند و پورته کړې
 دلبر دواړو دلبر انودی دلدار زما
 سردار دواړو سردار انودی سردار زما

پلوشې

لاره که ځوانی شې ده ځوانی جانانه د تللو شې
 لاره که ښکلی رنگ شې ښکلی رنگ دی د بایلاو شې
 څکڅ ژوندون خلاص شې دی ژوندون د خلاصیدلو شې
 واره دافانی دی بې فنا د عشق سازونه دی
 عشق به تل ژوندی وی خو چه مځکه اسمانونه دی

دلربا

نه مې پلار شته نه مې مور	واره خو نه مې تالا
نه زما په غم څوک پوه شو	نه زما په واور یلا
دا چه مادمه؟ کو مه کړې	څوک دی بچ له دې گناه؟
دا گناه ده د فطرت	دا گناه نه ده زما
خو یو کس همه دنیا کښې	دی هم پلار هم مور زما
تل زما د غمه ژاړی	سو دا ئی مې ده سودا
نصیحت به بښته ژبه	شکایت هم په خندا

وار خطا لکه دمو رشي
په ټي سختي ز ما
با کيزه لکه سپوز مې ده
د همه خو زو خو ز ا (۱)
په بنایستد جنت حوره
په خو يو نو فرشتا (۲)
ما بخپله مينه پټ کړي
له غمو نو د د نيا
د جنت د رنگه زيات
دی رنگين دلبر ز ما
که دنيا کښې وحدت نه وي
ما ليد لي ده چينا (۳)

د لله د نقش کمال دی
مخ ز ما د د لبر با

هي هې ز ماليلي

ماوي ز ماليلي به ښکلي مسته مسته گرځي
يو باغ کښې په خندا
ماوي ز ماليلي به لکه گډ ترو تا ز ا
د گلو نه ښيستا
ماوي ليلي شونډې به غوټې د کلاب
ښيسته به پرې سازونه تنگوي لکه رباب
په سوراور د مستې به ئې تنگي وي سره کباب
بې تا جه ملکه به وي د حسن د نيا
د گلو نه ښيستا هي هې ز ماليلي
ماوي دليلي سترگې به سرې مستې په خمار وي
ماوي په سپينه غاړه بې (۴) د سرو گلو نو هار وي
په لاس به ئې گو تې څه چه به در کس بمبل قطار وي
ور ښمینه دوپټه کښې ښيست پټ اوڅه ښکاره
د گلو نه ښيستا هي هې ز ماليلي
ماوي ز ماليلي ده د لال د سترگو تور
با با ته ډيره گرانه ده نيا ز مينه ده دمو ر
زما دز په بي بي ليلي بي بي ده د خپل کور
موسکي ما ښام ويده شي سحرپاشي په خندا
د گلو نه ښيستا هي هې ز ماليلي

نشه په دې خيالاً تو خو بو نو په خهان کښې
 محل ته دلېلی مجنون روان شو بيا بان کښې
 نه باع و نه بنگله وه لېلی ناسته وه دالان کښې
 ښيسته سرئې سرتور و وه غوجل کښې لوپټا
 هې هې زما لېلی د کلونه ښيستا
 بېل د نر کس کوتې د شپا کي نه چاپيره
 به سخا، ريمن (۱) کميس ئې وه هم کياره باره تيره
 لېلی مينځ کښې لوغيږي شين لوکي ترينه چاپيره
 خلويښت خوازه دوستان ئې و راغلي دلا لا
 هې هې زما لېلی د کلونه ښيستا
 لښتې ئې دخولو د ملا په تير ښکته روان
 په زلفو کښې خو قسمه نمونې وې د پيران
 سرې شونډې سپيرې وچې د خندلو بهارمان

(۲)

هې هې زما لېلی د کلونه ښيستا

پلوشه

دادي وينم دلربا ! به مخ کښې سترگې
 دادي وينم دلربا ! به خوله کښې شونډې
 دادي وينم دلربا ! سترگو کښې نم
 به ننګو که د نر کسودی شبنم ؟

بهار

بلبل گلزار ته نن په ډير سينگار راغی
 جوړې بهار راغی جوړې بهار راغی
 بلبل زار يې نن ئې دلدار راغی
 غوټه شوې پيغلې وخت د بهار راغی
 به خمارو سترگو کښې نړۍ خمار راغی
 غوټه شوې پيغلې وخت د بهار راغی
 خو نې خبر راغی اونه مې يار راغی
 غوټه شوې پيغلې وخت د بهار راغی
 سپوږمۍ شراب لونی د ښيسته په جام ياره
 ورته مې مې کړه پورته ستر بادام ياره
 چه درته وړا ئې بيا زما کلفام ياره
 سپوږمۍ مې ونه لیده د ستا په بام ياره
 دا څوک شراب لونی د ښيسته په جام ياره

ګډې شرابو کښې کړه سپوزمه سوران زما ور و په پڼو ولو نه داد جانان زما
وايه چه ښکته شى اوس دا دى اسمان زما چه خوب کښې ووينى ټول رنگين جهان زما
ګډې په شرابو کښې سپوزمه سوران زما

خوانى له مانه واخله مستى له مانه واخله دا دوه ګلونه سپوزمه له بيا بانه واخله
په پڼو يې و او نوه وايه جانانه واخله صدقه دسرو شونه و دې دخپل اشنانه واخله
خوانى له مانه واخله مستى له مانه واخله بلبل ګلزارته نن په ډير سينگار راغى
جوړې بهار راغى جوړې بهار راغى چاته يې سلام راغى چاله يې دلدار راغى

خو نه يې خبر راغى او نه مې يا ر راغى
په خمارى سترگو کښې نوى خمار راغى

ولې (۱)

خو ك دې ماته و وائى څرنگې شيدا شى خو ك ؟
خو ك چه چاته و خاندى ولې په خندا شى خو ك ؟
ستورې دغره خو كې ته غلى شان بېگا و وې
مينې به ژړا و وې حسن په خندا و وې
ماته موسكو سترگو کښې ښكلى دلر با و وې
ولې خو ك زړه و بايلى ؟ چرنگې شيدا شى خو ك ؟

خو ك چه چاته و خاندى
ولې په خندا شى خو ك ؟

سترگو د مجنون و وې ا و ښكو د ليلې و وې
و وې به نشه خوانى غم ورو په سوداو وې
ماته موسكو سترگو کښې ښكلى دلر با و وې
ولې خو ك زړه و بايلى ؟ څرنگې شيدا شى خو ك ؟

خو ك چه چاته و خاندى

ولې په خندا شى خو ك !

ورو ورو

ورو رو ظالمه داچغې ناورې ورو رو پرې پښې زده دانه دی خاورې
دا خو مستی دی دا خو خوانی دی سپینې دې کو کې لکه دو او رې

ولي ډله

سربه مخکې باندې کېز ده چه پر از پوه داسمان شي
سترگې ستور و ته کړه پورته چه په شان پوه د جهان شي
لبز سر ښکته په ژړا کړه چه مزه د خنداوا خلې
د دنیا نه لمان راغونډه کړه چه مزه د دنیاوا خلې
د چیلې په کو تکی کښې یو پیاله د شراب وا خله
خو له دې وچه په روژه کړه بیا مزه د کباب وا خله
لیونی زما په شان شه چه پراز خودی پوې شي (۱)
سراو زړه دې دماشوم کړه لیو نیه چه سپی شي (۲)

مینډه او حسن

ستورې ته اسمان کښې یوه ورځ وړې هلال خدای ادم له مینه ور کړه مونږ له تش جمال
زه به په خندا ور کړم دا خپل ښیست د کمال ما که یو خاشکی مینه را کړی څوک په سوال
مینډه حقیقت حسن سایه د حقیقت ده حسن له زوال شته مینه نه لری زوال

زما د گلر لښتې

خدا په زه بهوم خو شحال د جفا خنجر به زړه کښې ستا وفا لالو غرن کړم بې و قابه وې لاشه
موسکی شونډی دانې دی مادرون بیرون ستي کړې ستا خندا د شرق کوزاردی په ژړا به وې لاشه
ته چه ژړې زما غم کښې بل غم هم په ما انبار کړې ستا سو دازه سودائی کړم بې سودابه وې لاشه

(۱) (۲) چه دپوه (ه) اود سپری (ې) په مجهول (ې) تلفظ شي نو قافیه ده. څه شمېر.

خان مې هم خاورې ايرې کړه ته مې هم به اورستی کړې
 اې زما د گلو لښتې بې زما به وې لاسه

لخوا نې

دا بسم الله خدايه ! د ليو نسي ده
 چه لخوا نې شېست دی او شېست لخوا نې ده
 بوډا خو شحال بابا سپين سر کړ پورته
 وې خانې توره ده اوتو ره خانې ده
 د منان خان همسا د منسا نسي داملا

دا هم فاني ده

دا هم فاني ده

مسته رندی زما روغه مستی زما

خاندانی ده

خانه دانی ده

پلوشه

دمستې جینې نښه ده ښکړې ډیر ماتوی

چه لېزه نوره مسته شی زړه کی ډیر ماتوی

گلپې وږې

شوق کښې دو صال چه دمس خولې ته ور نژدې شومه
 خوله کښې ئې سگر تو خوله و سو خیدله
 راغی د تهنډ یب باران به ملک د خوار پښتون
 هم ئې جو مات لا هو شو هم کو ته ئې خڅیدله
 توې زما نه ده که د گلو وصل غواړې
 اوس به انگر یزی کښې واو یلا کوه بلبله
 ماسر د یوې نه تکاوه پید ا شوه بله
 بند د لاس نکر یزې شوې گری و چلیدله
 تلی دی لندن ته مجنون اوس ډرایوری زده کړه
 او ښه لیلی خرڅه کړه مو تر کښې گری خیدله
 خونا ست شاعر په گوټ کښې هغه شان قصې د گل کوی

سا قی سره مخمفل کوی
دیا رستر گوته پیتری وایه
الجبرا اوجو میتری وایه
دوې ایتد ز او یو په شان
زما د ریدو یو په شان
او شو نه یې د «کترین»
ستیا بنکلی جبین
غزلې د «با یرن» وایه
«پای» او «تینی سن» وایه
کله خاند م کله ژاړمه

شمعې سره خاندی
راشه ز ما وروره
کل و بلبل پر بڼده
وایه ستا و جوددی
بنکلی دې او از
وې (۱) سترد «گار بو» لري
اوشه رنگین د کریم مېن
هیردې کړه رحمان سعدي
«کیتس» او شکسپیر وایه
او زه لیونی خدايه!

لایه پښتو لاهو شول

زه په ژی ورتنه ولاړومه

الا بلا برگر دن ملا

چه ته ئې نه مومي کتاب کښي
و ا ر ر ی د ه ر باب کښي
زما تاج د لیونتنو ب په سر
ز د غوتې و هم در یاب کښي
د هغه لکای نه خدای خبر
ملا تیر و تې حساب کښي
و ا خله سره شراب زما
شه و ا ئی دې باب کښي
په منیه (۲) کښي دې و نه موند
د غو نو په دریاب کښي
د کعبې په دیوا لو نو کښي
مړله تندې شوې سراب کښي
سوال د لیونی واوره

ما په کل کښي و لید
ا ئې ملا! ستانیم کتاب مې
ستا پکړی د عقل
ته ئې په غاړه ژاړې
دې جهان کښي موږ نه شوي
ستا نه ښه ښه شو
نشته د ز مز م نشه
وایه ملا صاحب ستا مینه
هیردې کړ منطق کښي
زه ئې مدا م و ینم
حسن در نه وړک شو
وړک دې سمندر کړ
زاردې شم له زیرې ملا

نوم پرې د کافر مه زده

د دې غزل جواب کښي

پاوشه

په غمو نو کښې خندا کړې ه
 اود ډېر و په سودا کښې
 دو صال په لمغې و کښې
 دا چه ته ئې سترگو ته خا ندې
 په خندا کښې غم هير نه کړې
 چه قيمت د کم هير نه کړې
 د فراق ستم هير نه کړې
 ددې سترگو غم هير نه کړې

د الله الله په شور کښې
 چه صنم صنم هير نه کښې

پلوشه

نه خوشحاله دې وفا کړم
 ژوند يوتال دی چه غښ يزی
 دا يو دوه کړی ژوندون دی
 نه خفه دې کړم ستم
 کله زير او کله بم
 په خندا خندا ئې تير کړه

دا جهان خدائی جنجال دی
 کله وران او کله سم

گنې دنيا ښه ده

د بيغمی لبز خوب
 نيکه ئې لبز ده
 شوک وائی هغه ښه ده
 ما له ز ماشه ده
 چاله ژړا ښه ده
 زړه دمجنون له
 زړه د ملا له
 چاله مستی ښه ده
 چاله محل ښه دی
 دنيا هغه ښه ده
 چاله هغه ښه ده
 ژوندی ته ساز ښه دی
 بنيا له سود ښه دی
 د ملا عقل له
 لبز ه خندا ښه ده
 گنې دنيا ښه ده
 شوک وائی دغه ښه ده
 او تاله ستا ښه ده
 چاله خندا ښه ده
 خپله لیلی ښه ده
 توده حلو ښه ده
 چاله سودا ښه ده
 چاله بيد يا ښه ده
 که دنيا دا ښه ده
 او چاله دا ښه ده
 مړه ته دعا ښه ده
 ماله سودا ښه ده
 خوله د ملا ښه ده

ز ما ګوتک لسه	ملا دلا لاسنه ده
مزدو روی خان ته	خبره داسنه ده
ماله قیپربددی	تاله حلواسنه ده
دجرمن تو په سبه ده	د صیب قلا سبه ده
ز مونږ ټټو سبه دی	د پند ت غواسنه ده
خبره سبه دګاندهی	خوله دجنا سبه ده
چاله هغه سبه ده	او چاله داسنه ده
ماله زما سبه ده	اوتاله ستا سبه ده

نیټه ئې لنډه ده
ګڼی دنیا سبه ده

پلوشه

ژوند او سازواره دباد دی
سازغه چه سا بکښي وی
ژوندهغه بویه چه سازوی
سahغه چه دنیا زوی

ویش

باغ کښې څوک ګلاب شې څوک شې سروې څوک ورځای
څوک د مینځ غنچه شې څوک کبل دغاړې غاړې
تاج دچا د زرو دچا تاج شې د غمو نو
ویش د بل په لاس وی که ته خاندې او که ژاړې

بڼې آدم ټه (۱)

لوی شې ګډو اګیه اد توپو نونه دې څار شم
ای له ګنده ډکه دګلو نو نه دې څار شم
جوړ کړی دچا ګو تو شولې جوړدغه دپاره
څار دې د قلمه د حرفو نه دې څار شم
یو پوکی دبادنې څه درنگ او جنګ خبرې کړی
ای دسحر خوبه! دخو بو نو نه دې څار شم
حسن دې ایجاد کړ مشغو لا دې ځان له جوړه کړه
څار دې د مستعنه د سا زو نو نه څار شم

علم دی د خیال دی خیال دی خوب او خوب بې خیال دی
 دو مړه غټو غټو کتا بو نو نه دې خار شم
 پوه به سودا و زیان د سودا و زیان به چیرې ته نشي
 خار دې د خندا نه دو یرونو نه دې خار شم
 دوه کړی ژوندون له دې خو قسمه نڅرې جوړې کړې
 خار دې د سجدو د تکبیر و نو نه دې خار شم
 ستورو او سپوږمۍ سره دنا ز او نیا ز خبرې
 اې د خاورو کله ! درنگو نو نه دې خار شم
 کوم دتیا رو کور ته مسافره ! پټې ستر کې ځي
 خار دې د د ما نو ، د محلو نو نه دې خار شم
 کو تې دې آسمان ته او پاچه دې ډرې څو کښي
 او ی شی گو ډا گیه ! د ټو پو نو نه د خار شم

گډې وږې

خوند و رو رجانه ډیر کوی خبرې بنو سۍ (۱)
 دوی وائی « لکه شوی ده » مو ز وایو ده هوسۍ
 نوم ئې به کور کورۍ دی « بیو غیه بی بی » ا یخی (۲)
 ر به څومره گران دی را له ئې و کړ او ه تر یخی
 ده مینا « سر کوسه » شمشتی خواره « شکر تانی »

تې سره ئې شوق دی نه ئې لگي بنکړ بوا تی
 وائی وږ کیه کیرې نگیه میدون ته بهزه بهزه
 سه کښی لوړ دې در څخومه به دې بهزه

لغار در شمه

اې خدایه ! عقل را کړه	اې خدایه ! پوه را
زړه کي مضبوط را کړه	او سینه او په را
سترگي د لمر را کړه	رحم د جان را
بیا ټول غمونو نه دی	ددې جهان را
ما ته ئې به سر کړه	لغار در شمه

زه به ئې وړمه

ز به ئې وړمه

يا ربها در را کړه که همت نه را کوی
غيرتی وړ و در را کړه که غیرت نه را کوی
د سکند ر بخت را د دارا خیال را
مې د خا لد کښې توره هلال را
اسلام دی پرېزده ماته خار در نه شمه

زه به مې کټمه

زه به مې کټمه

د شپې خیمه کښې د عشق شراب را
پاک مل د لا رې لکه گلاب را
د سپوږمۍ نور را کړه لوبو کولو له
د بوډۍ یرقال را کړه جوته ووهلو له
جهان دی پرېزده خار در نه شمه

جنټ به مې کړمه

جنټ به مې کړمه

هو پر گټه هو!

يوښ! په لیونی باندې شو بل لیونی یو
بانگ کښې د صبا مې پرون نوې تپه واوریده
پرویزده باچاخانه دادجیل قصې دې خوشې دی
وا وره د بورپ نه دانصاف خوږې خبرې
یونهنک غټ شوی و کبان مې ډیر خوړلی و
يخې د قسمت گوتې مړو ند کله مری نیسی
بخت بې وفا یار دی دیو غیږ کښې بل ته خاندی
خدای خبر صبا به چاته خاندی خندوی به څوک
دلته چر گوړی ده کوړ که جنگ مې به هڅو و شو

وې و ورره به بورپ کښې سړی کړی دسړلو
لار و م خالصې ته ئې وې تکهې ناو (۱)
دال مې نه هضمیږی زه عادت یم د پولو
وا وره مې واوره د پشوبی بی میاو میاو
بل نهنگ پرې راغی او به سړې شوي دتالا و
بښې که خان له ماتې گوډا کی کړی به داود او
و پرون عربو سره نن صیبت ته شوملاؤ (۲)
مونږ نه خو خفه بوته ملا - علی داؤد او
ور کړ و د موثر چاپی له ییا فیرنگی تاؤ

کور کښې د قصاب غو ایان به وچو تانتو نښتی دی

هو لنډه! هو بر گټه! چر گټه! هو!

خيال

آينې د خيال کښې عکس دا د نيا ده
زما خيال دى پور ته کړې بنسټه کړې
عاشقى د خوب دننه يو مست خوب دى
وخت دريا بيو بې پايان او بې کنار دى
گل غوټې وى شى گلاب او بياشې خاورې
يوه ناسته مې په خوا کښې موسکې شونډې

يوه خاندي د گلونو په خندا کښې
يوه ناسته په تيارو کښې د صحرا ده

پلوشه

مخ مې و ، قبلې ته ليو نى ترې خبر نه و
عکس د سپوږمۍ مې دشبنم خاڅکى کښې وليده
نشته دى د ژوند خوب تعبير کتاب کښې نشته دى
خداى مکه کښې نشته د منصور د خولې مې واور يده
لار شه ليو نيه ا شه د لحان په تما شا

بې پروا لکه لولۍ وای

بې پروا لکه لولۍ وای په گلو نو گر تحيد لى
او چه قول عمر ماشوم وى په بلا نه اوړيد لى
د د نيساد وړ و ستر گډو بې خبره گر تحيد لى
چه په خوله د جانان نه وى د فراق وړ پټې غزلې

بې پروا لکه لولۍ دى
په گلو نو گر تحيد لى

بې خبره چه ادم وى دراز و نو د حوا نه
نا اشنا مجنون ویده وى د غمونو د لیلی نه
اوه چه حسن خبر نه و د خپل حسن د غورنځنگه

دازما زړه نا اشنا وى
ددې شو بدود جنگه

ښاري

ستړی مشي ستړی مشي خا نه! خیره سره را غلې

«دوړ! دوپسي (۱) دې کلچې لاتې دوپسي دی چاې»

سه؟ گرمی کښې چاڼی نسکې خان نور په ښار کښې سه دی؟

يخ شر بت ناجوړ به کی نیوان تا کښې ښه نه دی

ستا قسم دی خان! پوړی ز مو ښو سره به نوش کوي

(نا) و نه وی خان مونږ د غم نه به بهي هوش کوي

راشه لاره و ښیم تاله زوم (۲) زه انتظام کوم

خدا یزونی د ښار کرېلا قول په تا تمام کوم

گوره هغه کوټ باندې دی پروت د سیت دوکان

هغه سیت دوکان پسي دی بل د سیت دوکان

هغه سیت دوکان پسي یوډو کی شان مسیت دی (۳)

خوا کښې یو پیل دی یو نالی لیز شان پلیت دی

اخوا دوه کوخی دی یورخی او یو ورخی

هلته ناست دی کوټ باندې دوکان یو د درزی

شاته ز مونږ کور دی مونږو رځو په بله لاري

اسی اوتی بیتې، اوسان وینی د کناري

لاره که غلط شي گوره دغه خي دوکان دی

دلته ښه تیکه جوړ یزی الله مهر بان دی

کیماگر

به اسمان کښې کیماگر دی

کله خاورې زر کوی

دجانان شو نډې کړې جوې

به کوم گل بهر کوی

دعشق یو ساعت ترې جوړ کړی

را ته ښکاری جوړې ناست

کله سره زر کاندې خاورې

ډیر کلو نه ئې راغونډه کړل

چه ددې کلاو خاورې

د تقوی د شېبې کړی جمع

مخه په نارغی به خاندی

چه دلیر د لیر کوی ۲۲

(۱) بهند کو خیا من دورته وائی منویه کړه ددوه ښو کلچې اوددوه ښو چای خان له راوړه .

(۲) لحم - (۳) سباج

حوره

خلاص شراب جنت کښې شوق لنگی راغی دحور و
 کښې په خندا شوي یو باغچه کښې دانگور و
 ته ترې چرته پټه شوې دگل دبوټی خوا کښې
 شه عجب تاثیر و دبلبل په و او یلا کښې
 راغی د شبنم اشنا مالیار دباغ غمگین
 وې لیده په کلو کښې یو بل کلاب رنګین
 وې شو کاو په شونډو، سر کښې ډیر په مینه کیښود
 راغله لیلی سر ئې د مجنون په سینه کیښود
 خوب کښې دې جوړ بیاچرته دخپلو خویندو سازو اورید
 چرته دباغ کوټ کښې دې دزوړ وطن اوازو اورید
 ولې لرو ستور و ته په مړاؤ ستر کوکورې
 دې باغ درته یادې کړلې حورې! باغچې نورې
 زوړ ند ددوه ستورو نه چه ستاد زروقال و
 پروت چه به دې زلفو کښې دمنځک په نحای هلال وه
 هغه چه به لږ و کښې دستورو و کړ خیدلې
 یا به د سپو زمره شغلو کښې پټه کډه یدلې
 حورې! ما هم بوټه درنیا دغه جهان له
 تاسره به زه هم خوا کښې قال و اچوم خان له

گډې وډې

عقل ترې نه زیړه و خوره	خیټې ترې ایمان و خور
کور ه په ور بشو کښې	خړه لال د بد خشان و خور
کور ه ئې نه خر خپېزی	خوار لالا د غمه خان و خور
قبض شو د صیب	ډیر ئې هندوستان و خور
خار شم (۰۰۰۰) د کلمو	خپټه ئې د ښکلو لوده
چامهار چا اوښ و خور	اوده واره کاروان و خور
کوټ ملا شهید دی	په مزار ئې ډیوه بله کړه

مړی و کم شوی خوار دلو زې نه قرآن و خوړ
 څه د لیو نی در نڅ خوشی دار و مکوه
 غم د مرگ غور ځنک د زړه
 سترگو د جانا ن و خوړ

ته اوزه

مجنون وي لیلی پوه نه شوم ؟ چه ته ښه ئې او که زه ؟
 بلبل گل ته په خندا شو وي دا څه وائي دا څه
 کلاب ورو په نیاز موسکی شو وي که زه یم او که ته
 هغ چه فرق لری زمو نيزه نه پرې پیژ و ته اوزه
 دا یلم د څو کې سر ته ټپه نه ځی د میښه
 لیو نی کې سر را پور ته وي ځواب دولې څه ؟
 ملا ! ځان که پیر کې سترې که د ښو نه ښه شې ته
 خود عرش پایو له نه ځی د «هاون هاون» چغې د خره
 لیو نی ستر کې کې ښکته وئی لیدشین وړو کی و اښه
 وي زمار و حه و خا نده چه دی ښه دی او که زه
 د نسیم یو چه را غله خو له زما خو له د و اښه
 ئې پخپل و شونه و ښکل کې دواړه خولې په یوه خو له
 لیو نی لا لیو نی شو دائې وي بر ئې کا ته

هیڅ په پته دې پوه نکړم
 چه ته څه ئې اوزه څه ؟

غمگینو سترگو

خوب کښې با با ولیدم مو رمې پیدا کړم
 د سپو زمره عکس وي زه هم رنیا کړم
 قسمت ځلمی کېرې گسده په د نیا
 ځوانی ویده کړم راو یش لیلی کړم
 غمگینو سترگو
 د غم اشنا کړم

او غم دانا کړم
بيا ئې اشنا کړم
ژوند ته ژړا کړم
کله ژړا کړم

مينې شاعر کړم
يا رليو نې کړم
مرگي ته خاند م
کله مو سکي شم

غمگينو سترگو

د غم اشنا کړم

شان دانه

شوه درياب کښې دښيستو به
يوه شغله د نور پيلې
دادو و ستورور نهاده
چه و ما او تا ليدلی
هم زما او ستا خو بونه
هم سازونه د بلبلې
دازل خانگې ته لاس کړ
په نور و نو لمبيدلی
دمستې درياب کښې ډوب شوم
د تيارور اخیږولی
په ژړا کړې بره پورته
سپوږمې کل دی رالېږلی
د زریاب په طمع درومی

اوه يوه زره د نورو
په خو بونو د خوانې کښې
دانرې د هلال شونډې
دادغه خوب تعبیر دی
داهم زه يمه هم ته ئې
داهم گل دی هم بورادی
د اچه ستا نيا ز يينو کو تو
دا کلاب ئې ترې راواخيست
د اچه زه په پتو سترگو
دامې لال تاله د لېرې!
د اچه ما غمگينې سترگې
د از ما د غم خواب کښې
دا او به د دو و چينودی

ر به جوړ ترې اباسين کړې!
په کلو نو کښې بېدلی (۱)

د م تشنه د

د شیر شالمسی با تور
چه نیم اور دی او نیم نور
په مستې چرته روان دی
بې خبره د جنهان دی

د غضب په نیلی سور شو
سترگې بیاد پښتون سرې شوې
خوان کړل شنه بریتونه تاو بیا
د یار مستې سترگې وینې

مور مې نېزدي په سړقر آن بيا
د بـا بـا پښتنو سترگو
اې زما د نيکه خوږه !
اې د نر با با بچيه !
سترگې ډکې درنبا ستا
د غضب په نيلۍ سور شوې
وې په نوي مستۍ مسته
پاکه و ینه د پښتون شوه
ولې کوره که لیلی بيا
تش په مينه د مجنون شوه

جدائی

جدائی راغله بيا تکه توره
که لوگي و خوت د عشق له اوره
جدائی راغله بيا تکه توره
بې خو دی لاړه زړه هستی شوه
در یته پخپل او روړ یته مستی شوه
بلبل ورو راغی د بوټی خوا له
ویل خدای دې مل شه بخاور ولاړه
جدائی راغله بيا تکه توره
تازه پسرلی کښې په ما خزان راغی
ساقی کړه خلاص یو دور د بل دوران راغی
مجنون شو خاورې روح د جانا ن شو
جدائی راغله بيا تکه توره
که لوگي و خوت د عشق له اوره

فلسفه

واوړه فلسفه د ليو نتوب د لیونۍ نه
مرگ اوزندکی یوه دغم او خوشحالی یوه ده
ژړه لکه د جام دی خوشحالی غم مې شراب دی
خو ند که مې جدای ده نشه یو د دواړو
دا آیت خونه دی خو قرآن کښې ماویلی دی
ژوند چه چرته نه وی مرگی چاهلته ایدار دی
تېزی په رخصت شی تاخو غم ته نسکور کړی دی
دواړو کښې خمار لېږد ساقی دسترگو تلی دی
مرگ کښې پتېدی رازد مرگ ژوندی پرې نه پوهیږی
دا آیات خونه دی خو قرآن کښې ماویلی دی

حقیقت اومجاز

دادوه حورې دجنت دی ، وئی (۱) شرابو کښې لا مېو
 که مې سترگې دجانان بیا شولې ډکې داوبو
 چه د مینې په مذهب کښې شک کول کافر کیدل دی
 که منم دې کافر کېزم خلاص به نه شم په تو بو
 د نرگس بوی کښې پیلی د سپوږمۍ د شغلو جال دی
 پکښې پروت یو لیونی دی چه مجنون دی که بلال دی

گپې وږې

ورځ مې ورکړه مخکې له شپه مې ورکړه ستور و له
 ځان له چه کم عقل شوم هله هوښیار نور و له
 سترگو د جانان کښې کله کله د گل پانوکښې
 زه ئې هرځای وینم شیخه جوړ کړه جو هات نور و له
 نوی لا نجه ئې جوړه کړه چه وېش ئې د نصیب و کړ
 دو مړه رحم سپینوله او دو مړه عقل تور و له
 و اچو له «تائی» هلا بابا په خیمه موړ شو
 زړه د غریب سترې و په تلو جنازو سپور و له
 دا عجب انصاف دی ساقی ستا په میخانه کښې
 غوړ له د غوړ و دریاب او شاخکی نه ځی نور و له

خندا او ژړا

یو د غم یو د خندا	د ساقی لاس کښې شراب دی
ستا د فضل په سو دا	ما پیا له تشه نیولې
په خندا خندا ئې را	ای ساقی چه کوم دې خوش بوی!
په خندا او په ژړا	لیونی یم کا رمې نشته
تیزی نه یم د خندا	زه یم ستاد سترگو تیزی
که خنداوی کا ژړا	دا پیا له مې کړه لبریزه

خو چه تیزی مې پرې نېز دی
 ستا د حسن میخانه

وه ملا

ماته ياد خپله كناه كا	تانه هير خپلې نيكه كا
ما جانان او دلر با كا	تاتكه او ناتكه كا
ما د خپلې مستي تاج كا	تا د خپل جهل لكه كا
ماهو بنيارد جهان پلار كا	تا جولاد و يتكه كا
ماته ئې مينه مستي جوړ كړل	تا گانه په دوه چكه كا
ما د حسن سمندر كا	تا شو قى د ملكه كا

نو اوس وايه ملاته
چه ئې ته خوښ ئې كه زه؟

د فقير انوسوال

سترگو د جانان كښې زما	ښكلي جهانو نه دى
وادې خپله د نيا	زه وزي د دنيا نه يم
☆ ☆	☆ ☆
گوره د فقير كچكول كښې	تاج د سكندر دى پروت
زه يم د سخيا نو	د شو ما نو كد انه يم
☆ ☆	☆ ☆
زه ئې په غرور در نه	د مينې په نوم غواړم
زه ملنك بې نيا زه	ستاد ويراو ويلانه يم
☆ ☆	☆ ☆
همغه مستي غواړم	چه ئې مرگ نه شى وژلى
زه دې د غمونو	د يگنا او صبا نه يم
☆ ☆	☆ ☆
بود سپوږمى خاشكي	ماله ټيك له د جانان را
زه يم د خسو بونو	د لالو نو كدا نه يم
تشته د نياگه كه دې بڼې	نو اې امير ه ا

ستما شوه ستما د نيا

زه وزي د دنيا نه يم

جانان

د و ه مينو ستر گو کښې رنگو نه په سو ونه
 ماته ئې جهان ډک کړ د گلو نو د نورو نو
 گوت ئې د شرابو د جنت په جهان را کړ
 خوب کښې ژوند ون راغي شوژوندون ډک د خو بو نو
 سپينې د سپو ز مې در نيا لې ډکې ډکې
 و نو ستنې تا خاورو کښې زما په قد مونو
 رب دې راته وښود پټ دميني په رازونو کښې
 وادې چول خولې کښې زما ، ستورې په پڼهو نو
 ساز د حورو اورم ستاد حسن په سازو نو کښې
 ماته دې رب وښود پټ دميني په رازو نو کښې

چاه د هستي نه هستي جوړ وي

پوره سپو ز مې چه وروورو کميزي
 ډير اراما نو نه بور هاوليزي نيم کړي
 ستار کښې شرننگ هغه دماښام نشته دي
 ژوند ئې پخيزي غم ئې زياتيزي
 چرته محل يووینم ډيرې جونگرې
 سرور په سترگو کښې دخيام نشته دي
 دنور شغلو کښې شفق غرقيزي
 چه دمستي نه هستي جوړ وي

رباعي

که تش په عقل وي په لياقت وي
 نه په نصيب وي نه په قسمت وي
 شيطان به نن و لوي له جبريله
 غني به هم لايق دولايت وي

ژوند

ژوند مې لوی دریاب دی وروورو خورشو سمندر کښې
 شاخکی وړک دریاب کښې شو په تمه د ساحل
 بخت کښې د سیلاب دی په مستی په چپو تلل
 نه ورځی دریاب له غونډل او ودریدل

دی لهر د ساز له تله ژوندون ودریده مرگ دی

زیرې د ماښام وی د سحر را خلیل

کډې دې چې کړه دا بد مستانه ټان ته

وگړنکو وه سازې تار خانو کښې دازل

لاړایونی لاړچرته دلمر شعلو کښې ډوب شو

شاخکی وړک دریا ب کښې شه په تمه د ساحل

دوه سترگې

کله کورم مخکې ته او کله کورم ستور و ته

او کله گلستان کښې د قبرو نو خازو تور و ته

کورم بڅانه کښې ستاد حسن تجلی کله

کله په سجدو کعبه کښې وینم خلک نورو ته

او په هنر منده د هنر کمال دې کوره

دې غټو خبرو ته او دې شو نډو کمزو رو ته

زه چه کورم شهر ینم ته کوره او ته کوره

دې رنگین جهان ته او زما ستر گوشم کورو ته

وا وړه شهزا دهز ما! غلام دې گیله مند دی

خلک غمو نو قصې کړی ستر گوغم خورو ته

تاته یو ساعت یوه لحظه کښې سپی و وائی

هغه چه کلو نو کښې ویلی نه شی نورو ته

شه خومې لېزه کړه چه ژوند ولې جهان ولې

شاخکی دنور را کړه لېزه دې لېو تورو تور و ته

نه دې تاب د بنیست لرم او نه دې د خبر و

ماته به ئې و وائی ته و وایه دې ستور و ته

دوه سترگې مې دوه رنگه هرنگ د جهان و ینی

گوری یوه مخکوته او بله کوری ستور و ته

په یوه کښې سروروی مستی وی خندا

په بله کښې سوزا سوزیلې او ژړا

په يوه کښې دنيا سر سينگار د دنيا
په يوه کښې ستم غم ازار د دنيا
په يوه کښې ژوندن دژوند ون بې-خودی
په يوه کښې افسوس اوار مان د ژوندی

په يوه کښې جنون دې نشه ده افسون
په يوه کښې کافر دی فاسق دی مېچنو ن
په يوه کښې پسرلی دی سپوږمې او جنانان
او بله کښې زيان ټول داشان د انسان

د د و و سترگو څه ضرور و	چه يوه وی ښه بيناوی
څو مړه ښه به ستا دم و	څو مړه ښکلی به خواوی
چه يا غم دی د گلو نو	او يا غم د جنتو نو
او مچنون ته په کمبه کښې	موسکې سترگې د لیلی وی
تا پرې خپل گمال ښکاره کړ	او غول دي ما کښې جوړ کړ
په ژړا ليو نۍ تا ته	ځکه بانگ کښې د سبا ويل
خلق د غمونو قصې کړی	سترگو غمخور و ته

ما ته به مې و وائی

ته ورايه دي ستور و ته

پيری

ویرم پیری دی	امیدر نهاده
د شک تیاره کښې	و پره بسلا ده
که جوړ یسده دی	نه ورا نیسده دی
کاروان روان دی	د لاری تله دی
ویرم تیاره ده	اورور کیده دی
امید ژوندون دی	امید لیده دی
اوه ویرم کفر	خدای ته منل دی
یو تور دریاب کښې	غو به وهل دی
لښې د روح	لښو گۍ کیدل دی

دژ و ندون گورتې ور کوزيدل دی
اميد هستی ده اميد بقيا ده

ویره پیری دی

ویره بلا ده

۹ فروری ۱۹۴۱

پلوشه

نه په لیونتوب ترې فلسفې کړله څه جوړه نه په فلسفه ترې څه کړه جوړه لیونی
دا کسزه وزه د نیاو کسزه وزه روا نه ده بویه دومره بویه بویه بخت خوار غنی
داد ستور و شمار دوخت تلل د ساز لیدل
ښه خونیتو لادی چه ئې پیر وشو گنی

پلوشه

هرقه و براق دی که وی سور دمحمد به شان هرڅیر کعبه ده که اوسینزی ابراهیم پکښې
هره لار مکې ته لځی چه نیت دی دمکې وی هر قبر گلشن دی که ور ورو لگي نسیم پکښې

ورو

ورو یوې غرقې د کلاب ووي ماته ورو اورې که قصه دا وراشنا شه دایرو
مالیدلی خوب کښې دراتلونکی بهار ستوری دی وروی ووي چيې دنسم ووي ماته ورو
شپه کښې مې لیدلی د جانان دسترگوستوری دی ښکلې لخلد او د سبا په منارو
ستوری خومره پاک خلیبزی شپه کښې د تیارو زه یم د بهار سلام د ښیست د زړه دعا
زه دمجنون ساز او بوی د زلفو د لیلی (وي :) بامدعشق وچت دی د کښې د منارو
ورو د صبا ستوری سحر ووي ماته ورو گل خوب د بهار دی یخه شپه کښې د تیارو
زه د سحر خوب د شپې امیدم دو صال زه د چاد مست زړه یو بڅری یم د خیال
امر دی یو د ریاب جوړ د شغل و زرو لمر هر زړه د امر د ریاب د ریاب غشاخکی

بامدعشق او چت دی

د کښې له منارو

دارلامان - ۱۹ فروری ۱۹۴۱

شاعر

پر چه د شهباز لري او سترگې د عقاب
 زړه پوست د بلبل خوږې خبرې د بڼه-ارو
 سر ږک دخو بونو لکه مينه دفا ر و ن
 سترگې مينه نا کې مستې سترگې د مجنون

چل دسامري او پا کې گوتې د موی سی
 تور دغم صلیب په سپینو و لود عیسی

تن ئې سرر باب چه د قسمت گوتو کښې هڼک کوی
 خوله ئې د گونگرو چه د جانان په پښو کښې شرننگ کوی

دی دې گوتې پورته کړی نامه دې د یار و لیکي
 څه چه قلم نه لیکي هغه دې ځما رو لیکي

تنظیم په نظم د عبدالاکبر خان

غنی کړې سترگې پټې ستا تصویر مې ولیده چيندخ په لوقه و خاته کشمير ئې ولیده
 چار لید په ژړا جانان چا و لید په خندا
 چا ولید په خو بو نو کښې یو خوب د دلر با
 چا ولید په مسجد و کښې چا مستی کښې د لیلی
 عیسی ورته موسکی شو چه شمشیر ئې ولیده چيندخ په لوقه و خاته کشمير ئې ولیده
 چا ولید په سپرزمی کښې چا د شپې تورو تیارو کښې
 چا ووب دغم دریاب کښې چا د حسن نندار و کښې
 چا ولید په پیټلې په مستو نرو نرو کښې
 او ولید ليو نې چه خپل تقدیر ئې ولیده چيندخ په لوقه و خاته کشمير ئې ولیده
 ای لویه سمندره اددحسنو نو د مستو
 رنگین درنک جهان د رنګیزو تنستو
 چه بخت دلر خاته دی که قسمت دپرو نو
 (او) عیسی ولې موسکی شو چه شمشیر ئې ولیده

منم

ولاړومه په اور کښې ماوې اورزما قسمت
 نه بخت او نه کمال منم نه توره نه جلال
 نه گل نه دلر با منم نه حسن نه بهار
 نه چل او نه تد بیر منم نه عقل نه تقدیر
 یو ز یو د سپرلی گل منم ضامن دیار دېت

لیونی

یو ښار ئې روان کړی دنرونو کوڅودی
 یو سر ئې روان کړی ټکی سوز او ټکی ساز
 یو کور ئې روان کړی دخوبونو درنگونو
 او خاندي لیونی ستر گې ئې ډکې دمستونه
 او کله لیونتوب فلسفه گل اوصنم وائی

سرې پانې گل غوړ ئې مخ د ښنم پرې پټوی
 اور بل مست خوروی دستر گو غم پرې پټوی

سوال لخوا ب د لیونی او ملا

لیو نیه ! مکه څه ده ؟
 کو ټنه دی گنې ډېرې
 لیو نیه ! ایمان څه دی ؟
 دیو خوب به زړه لیده دی
 لیو نیه ! جنت څه دی ؟
 او زما جنت وصال دی
 لیو نیه ! حوره څه ده ؟
 یوه کر ښه ده شفق ده
 لیو نیه ! نشه څه ده ؟
 دمستې رنگین محل کښې
 لیو نیه ! چه لمونځ څه دی ؟
 ملا ! کور دیو عاشق دی
 د همورب خالق دی
 ملا ! دادی بوخ گمان
 دو صلو نو د جانان
 ملا ! ستا جنت پیتی ده
 یو خمار یوه مستی ده
 ملا ! لهر (۱) د خمار دی
 د خندا بهرې کچه ده
 ملا ! دا په سیل واته دی
 دا واته نن واته دی
 ملا ! خاورې ښکلول دی

دجانان کو غمې ته تلل دی
لیونیږه! سجده مخه ده؟
د مستح د گلوو هار
لیونیږه! ژوندون مخه دی؟
د از ماد خوب لیده دی
لیونیږه! وصال مخه دی؟
دا په ستورو و گډېده دی
لیونیږه! حسن مخه دی؟
بوموسکی موسکی شان خیال دی
لیونیږه! ته مې خو ک؟

زه یو گل د چا د کوټو
پروت په پښو ټپي د جانان

دارلaman ۲۵ فروری ۱۹۴۴

راشه ورو دیار غمه

راشه ورو دیار غمه
پریوځه په سینه زما

گل غمه گلزار غمه
خوږ لکه دلدار غمه
ای د گلو ښار غمه
ای د ستورو هار غمه

راشه ورو دیار غمه
پریوځه په سینه زما

غم کښې چه امیدوی
دې غرور کښې دارمان
خه پسته نشه لری
خنګه پلوشه لری
دامستی او داژړا
سر ستاد ستار غمه

راشه ورو دیار غمه
پریوځه په سینه زما

راشه ای دزړه خوږه
وینې او بهلرزان مې کړه
وینې کړه داجهان ستا
سوړ گلستان ستا
رنگ زېړ دخزان ستا
بوی دی د بهار غمه

راشه ورو دیار غمه
پریوځه په سینه زما

ستا په تورو لږو کښې لېزه رنځه پيره شي
 اورا ورکي ستوري شي حسن ترې چاپيره شي
 اي دليونې نشي ! مست دي ستاخمارغه
 راشه ورو د ييار غمه
 پريوځه په سينه زما
 ته د مودو يار زما نښه د لښدار زما
 ته مې دوفا گواه ته ئې نوم ديار زما
 خوږ لکه دلدار غمه اي دستور و هار غمه !
 راشه ورو د يار غمه !
 پريوځه په سينه زما

عشق

سوز نه دی عشق ساز نه دی عشق آه و گریان نه دی عشق
 مسته رنګینې دانه ده غم د جانان نه دی عشق
 خوب د ځوانۍ نه دی دخوبو نو ارمان نه دی عشق
 مینه د ملیار د سترگو وخت د خزان نه دی عشق
 تور تش د تیارې ډک د تیارو بیابان نه دی عشق
 مست د امید و نو بودر یاب روان نه دی عشق
 سترگو کښې که راشی د شفیق سرد خمار
 عقل له که را شی د سپوږمۍ در نه تار

دې مستانه زړه له

یوه حوره د تاتار

یو د مستۍ حید دی او دحد بند یوان نه دی عشق
 مسته رنګینې دانه ده غم د جانان نه دی عشق
 عشق یو د جد درب دی په و جدو نو د انسان کښې
 یو د مستۍ سازد زړه سوی قبرستان کښې
 روح د وړو کی کلا د پسرلی سترگو د خزان کښې
 مرګ عشق ته حیران دی خو مرګ ته حیران نه دی عشق

خوب د ځوانۍ نه دی

دخوبو نو ارمان نه دی عشق

پاوشه

چه بې خودی د پره شی د خودی رنگ ور کوی
یا بوډا توب له هم دخوانی رنگ ور کوی
غم چه دیرزور و کپړی د خوشحالیه په شان
دژوندون تارله رقصانه شرنگ ور کوی
ستر گڼې چه تشې شی خو بو نه ډک وینې
په تش کاغذ مصور مستانه رنگ ور کوی
سحر له شپه ور کوی شپې له صبا ور کوی
د فلسفیانو سرله اړنگ دو رنگ ور کوی

گڼې و ډې

مچ د زمري ستر گڼې شکوی ماشی داوښ وینه
خدا په اسنا دا عجیبه دنیا توره ده که سپنه
مړ لسو گید پروېر شیر په بوندی چر که کړ
سپور شغال په پړا ننگ دی دغر خوؤښکار له ځینه
پر یو ځی چواری ته ځان گانه په رتیه زرو کپړی
ښکلې ستاد گوتو جوړه خوا نه ناز نینه
ناسته ده دهم دلنډ لور په سرو وړ یشمو کښې
لورد لوی شیر شاه لورنې په لاس دی لوله ځینه
مست مغروره سرد پښتون ټیټ ستر گڼې ټیټه دی
شرم داسی شرم چه شرمونه شرمونه

پلوشه

که شرنگ دی که رنگ دی ټول راز و نیاز دی
که ښا یست که مستی ده یوناز یوانداز دی
که حسن که نور دی یو سپین سپین بخری
که گیل که یسین دی یو سوز او یو ساز دی

پلوشې

پروند به څه قصه ددې رنگین جهان درنگ و کړی
 دانیمې مړې گوتې به څه ستاد طبعې شرنګ و کړی
 وچې سپرې شونډې به به څه نازا و نیازو کړی
 دا غمکینې سترګې به به کومه نشه رنگ و کړی
 د پسرلی شپه

د پسرلی شپه وه مسته مستانه
 سپوږمې ولاړه وه بشکلې حیرانه
 رنځرې پوهې له دلا مکا نه را
 د خپله خانه یاره! د خپله خپله خانه
 ناگها هه برق شودر یاب د نور راغی
 هستی شو. گونګه مسته گویانه
 او لیونې چه ورته زړه ککې کړلرې
 نور ډک د خانه وړ ډک د جها نه
 در یاب دنور لار بښست اورنیا لاره
 لیونې پاتې شو خیرې گریوانه
 د پسرلی شپه وه مسته مستانه

شلمه هندوستان ۷ ستمبر ۱۹۴۴

په مردان د باچا خان مارچ

راشواي خوشحاله بابا!
 با څه علی مرتضی!
 جنګ لهدی منصورروان
 نه د تور و پرق لری
 نه د زغور و شرنګ لری
 داسې لیونی روان
 داراور سن نه وینی
 اې خالده و گوره!
 د اتماشه ووینه!
 توپ او نه تفنگ لری
 دادمستانو خان

د ا د پښتو ملنګ څه باد شاهي زنګ لري

جنگ له دی منصور روان

توپ او نه تفنگ لري

سپين مخ د ليلي ويني دشت بيا بان نه ويني

زړه مې ديوار مان نه ډك غم او ارمان نه ويني

سړي دبا تور سترگې مې مينه رانگار ننگ لري

جنگ له دی منصور روان

توپ او نه تفنگ لري

تاج مې د ازغو په سر مست لکه مجنون روان

نوم د پښتو گټي لږی دی د پښتون روان

نر داد نرانو خان څه غیرت او ننگ لري

جنگ له دی منصور روان

توپ او نه تفنگ لري

سر مې کينود خاورو کښې مرګ ته مې سينه ور کړله

ده د قام د سر صدقه خپله وینه ور کړله

وې هر څه مې د قام دی والله هر څه چه ملنګ لري

جنگ له دی منصور روان

توپ او نه تفنگ لري

اې د پښتو بچو! دا ميدان مو هېر نه شي

سپين سر مې دو ښو ډك هغه خان مو هېر نه نشي

بروت و دلته خاورو کښې

دا مکان مو هېر نه شي

پاي ځي، ننگ مې و گټي (خدا بزر) ډير به تا سو ننگ لري

جنگ له دی منصور روان توپ او نه تفنگ لري

نه د تور و برق لري

نه د زغر و شر ننگ لري

دعا

دې بې انصافه د زور جهان کښې دې بې کښې د پيغور جهان کښې
دې په غريو نسکور جهان کښې سترگې ليدو نکې راعقل روښان را

زړه مې مين را ربه پټ زړه مې ر حمان را

دې د مطلب او تکړه په دنيا کښې دې در انځکو غنډ ولو سودا کښې
دې خوږ و زهر و ښکلې بلا کښې مينه بې طمعې رازړه بې ارمان را
سترگې ليدو نکې راعقل روښان را

دې د درد غواو تور جهان کښې دې بې کښې د پيغور جهان کښې
دې د بده نيتودا ور جهان کښې پاک دايښې په شان نيت او ايمان را

سترگې ليدو نکې راعقل روښان را

دی بې همته کمزوری دنیا کښې دې په نفرت تو رې تو رې دنيا کښې

مرگ چه ترې وير يېزي داسې ايمان را

سترگې ليدو نکې راعقل روښان را

سربې پرو امستيا نه دمنصور را سترگې خا کسارې مينې د نور را
ښکلې هر خيال ايمان د سرور را زړه د ملنگ را او شان د سلطان را
سترگې ليدو نکې راعقل روښان را

شاعري

لېز خيال کړه لېز تال کړه لېز شان د جانان لېز رنگ کړه غور لخنک کړه يو آه داوړمان
لېز نور کړه لېز نار کړه لېز سوز کړه لېز ساز لېز يار د سپوږمۍ شه دستور و همراز
لېز گوت د کعبې کښې لېز گل د شيراز لېز باغ لېز باغچه شه لېز تور بيا بمان
لېز خيال کړه لېز تال کړه لېز شان د جانان

اي دلپو نو نيکه

اي دلپو نيانو نيکه لمونځ ښه که مستی ښه ده ؟

حسن جوړ بدل ښه دی که حسن پر سټی ښه ده ؟

وي ښه ده مستی ښه ده خوزړه پاک لکه آينه غواړی

دا د زيا ب هضمول د سمندر همره شينه غواړی

حسن جوړ بدل ښه ده عشق د کمال دی

تورد غم د زيا ب کښې سور خمار د وصال دی

ا و ا ي ز ما بچيه! دجانان نه ئې مينه لاسنه ده
 نوم ئې ښکلی لاسنه دی جلوه ئې رنگينه لاسنه ده
 ا ي دليو نو نيسکه! ماسرښه که ملاښه دی؟
 تن مې پک د زهر و که زړه پک مې دبلاښه دی؟
 ا ي ز ما بچيه وې پران لره انگارښه دی
 مېزې له پيشو ښه ده چنيدخي له ښامار ښه دی
 تاله ليو نتوب ښه دی مستی ښه ده صحرا ښه ده
 چا له طاعون ښه دی چا له سوري د ملا ښه دی
 داد جهان ر ننگ دی داد نيار رنگينه لاسنه ده
 زېر ښه ده تور ښه ده تکه سپينه لاسنه ده
 ا ي دليو نو نيسکه حسن که وفا ښه ده؟
 بر خه د مجنون ښه ده که بر خه د ليلي ښه ده
 وې ا ي ز ما بچيه! د دلبرد خولې هوا ښه ده
 بڅه تر مه لا ښه ده او تېزه گر مه لا ښه ده
 تا و د مخ د يار او پته سره ر ننگينه لاسنه ده
 زېر ښه ده توره ښه ده تکه سپينه لاسنه ده
 (و) ا ي ز ما بچيه! حسن ښه دی حسن ښه ده
 بر خه د مجنون ښه ده دهم بر خه د ليلي ښه ده
 ښه ده فقير ي نيا که ښه ډېره د نيا ښه ده؟
 گل د صنو بر ښه ده که گل د مجبو با ښه ده
 وې ا ي ز ما بچيه! سور عقاب له دغره سر ښه دی
 گل د ده صنو بر له ښه او گل له صنو بر ښه دی
 چا م له قلا ري او سمندر له طوفان خوندي کوي
 سترگوله مستی خوند کړی اوزړه له ارمان خوند کوي
 (و) ا ي ز ما بچيه! فقيری ښه ده د نيا ښه ده
 تخت د سليمان ښه دی جو نگر د عيشی ښه ده
 مشر ه ليو نيسه و زېری که جياغانه ښه ده؟
 ښه ښه مې خپل لږ وگي دی که قرض توپ خانه ښه ده؟

ای ز ما بچیہ؟ یارژ پر لوله صحرا بڼه ه
تخت در قیبت نه دی بڼه تګوړی د لیلی بڼه دی
دوست د یزید بڼه نه دی شهید د کر بلا بڼه دی
واک مې چه د بل و دی د دې نر نه ز نا نه بڼه ده
ار زما بچیہ وز یری نه جیلخا نه بڼه ده

چغلې ه

سر مې لوګی شه له تاستر کې مې شونډی مې خاورې ستاد دیا ر شه
قربان خلسمی لمتانه قطار قطار شه
ته دې خزان کېنې یو ګل د بهار مې دې توره شپه کېنې ته یو زېرې د سار مې
ته د بهار خوب د کلي وړان مې ته یو تصویر د پښتون دارمان مې
ته د پښتون د ناموس اود ننگ نښه ته د پښتون د سپین زېری ملنګ نښه
ته مې ز مونږ د دې صبر د جنگ نښه ته یو ګواه د پښتون دمې پای
ته یو تصویر د پښتون دارمان مې
ته مې د مینې اود زور اود طاقت قصه ته د شهید د مستحی اود شوکت قصه
ته د پښتون د یو خیال اود نیت قصه ته یو اواز د مظلوم په اسمان مې
ته د بهار خوب د کلي وړان مې
ته د مردی نرتوب رنګین داستان مې ته یو تصویر د پښتون دارمان مې
پاس په دی و پر قوم زه په حصار نښې یاب ته مې په خیبر یازه په دار نښې
سر مې لوګی شه له تاستر کې مې خار نښې ته د بهار خوب د کلي وړان مې
ته یو تصویر د پښتون دارمان مې

منصور

منصور یو ليو نى وچه د معشوق آداب مې هیر کړل
منصور یو ليو نى وچه د مستحی شراب مې ډېر کړل
منصور چر ته لیدلی د مخ نور و د جانا ن
(وې) :- د امست چه پرې منصور شودا سرور و د جانا ن
مستی داز ما نه ده د جانا ن د ستر ګو نور دی
زما د خولې خبرې هم تورات او هم زبور دی

دارنگ زما د سترگونه دى رنگ دى دجانان
 (وي) :- داشرننگ زما سينه كښې دېشو شرننگ دى دجانان
 د حسن ارماني نه يم د حسن سمندر يم
 زه مست ليو نى نه يم زه مستې د بحر وېر يم
 دارنگ زما د سترگونه دى رنگ دجانان
 داشرننگ زما سينه كښې دېشو شرننگ دى دجانان
 بامه! راشي، وادري، چه زه نوراوزه رنھايم
 زه گل يم زه بلبل يم زه وصال دمحبو بایم
 منصور خوېخواېوب شود اتش نور دى دجانان
 دانه دى منصور نه دى داسرور دى دجانان
 خبرې ملايان شول ويل منصور خان ته الله وائي
 (وي) :- دا كفر دا غرور چه ئې هر چا ته بد ملا وائي
 كافر دى شى سنگسار چه پرى پليت نه شى جهان
 بادشاه د ليو نو ئې زولنو كښې كېر وان
 منصور وى خلكه واورى، چه زه نوراوزه رنھايم
 زه گل يم زه بلبل يم زه وصال دمحبو بایم
 منصور خوېخواېوب شود اتش نورؤد جانان
 دانه دى منصور نه دى داسرور دى دجانان
 چه شپه ده دمعراج او كه ده ورځ د كړ بلا
 د اولي په خندا ما ليار خپل باغ كېر لوتالا،
 موسكى منصور ولاړ دى اود كانو پرې باران دى
 عاشق روستى گام اخلى ددلبړ غيز له روان دى
 د حسن ارماني نه يم د حسن سمندر يم
 زه مست ليو نى نه يم زه مستې د بحر وېر يم
 دارنگ زما د سترگونه دى رنگ دى دجانان
 داشرننگ زما سينه كښې دېشو شرننگ دى دجانان
 بويارؤ د منصور چه د منصور د زړه مختارؤ
 داهم خپه ولاړ د سنگسار يا نو په قطارؤ

خولي کښې ئې د کانيو په خاي وړي وو گلو نه
 (وي) :- په دې زه د منصور نهر ژو مه گناهونه
 منصور ئې په گل وو يشت وي دميني سلام واخله
 منصوره ! د مجبور ه زړه خامو شه پيغام واخله
 منصوره ! دا گلاب ستاد اشنا د زړه ژړاده
 منصوره ! دا گلاب ستا د اشنا د خولي دعا ده
 يو گل په منصور ورغي د کانيو په باران کښې
 منصور يو کړيکه وويسته په پير د اوارمان کښې
 الله ! داوه لمبه راوړ که توره وه دو اوړي
 الله ! دې يو گلاب کړي د گلو نو با غچې خاورې
 دا چا په نوم دميني کړي ميني جهان وړان ؟
 دا توره د لې مخکې شو ، توره د لې شواسمان ؟
 در دمني ستر کړي ئې پورته کړي قطار ته دعا لږو
 ولاړه پکښې خپه گلاب په لاس د د صم و
 ديار مخ ئې چه وليد پير په د ا و و ا و يلا لار
 باد شاه د ليو نو هم له دنيا نه په ژړالاړ
 دنور نازين تارشو د جانان د سترگو نور شو
 يو لهر دمستی شو د جانان د زړه سرور شو
 يو سوا دل و چه يارو اوریده يو سوال و چه منظور شو
 يو مخا حکی د ارمان پوب شو د ميني سمندر کښې
 عشاق د نور بخرې د جانان د زړه گي سر کښې

د حورو ښکار

يو عاشق د گلو نو د حورو په ښکار لاړ
 او د جانان د کوره په توبه او استغفار لاړ
 وي د جانان نبیست يو خوب يو خيال دی
 وي د امستی بيخو دی زما يو وبال دی
 وي پر ونه پيری نن توري خاورې دی
 د دند بو ښاکي او به پر ونه واورې دی

وي د جانان پښو ته بچده روانه ده
 د مسلمان سترگو له نشه روانه ده
 سپوږمۍ چه واوریده سرورنې خپل یووړ
 رنگنې د سترگو نه غوټکې د گل یووړ
 دما بڼام لږې له نې دزړه ارمان لار
 په پسر ای شپې له نې د مستی شان لار
 ارمان چه لار خوانی هم لار
 خما رهم لار مستی هم لار
 اود جنت په طمعو جنت نه خوا رلار
 عاشق د گلو نو چه د حورو په ښکار لار

گلپي وړې

يا دم شى يا شاعر شى
 ملا دهش-شغري شى
 يا ملنگ شى يا بادشاه شى
 يا فرعون ياد نكا چا شى
 قد غنى بد خشا نى شى
 خالصه كښې درانى شى
 يا تخت شى يا تخنه شى
 يا ټټو يا فر بننه شى
 يا غل شى يا ولى شى
 يا يز بد شى يا على شى
 يا مجنون شى يا لىلى شى
 ملو لى يا ملو لا شى
 يا پيتى شى يا بالك شى
 يا دله شى يا ملك شى
 نبى يا ليو نى شى
 خالصه كښې درانى شى
 يا شيطان شى يا فقير شى
 يا نصيب شى يا تقدير شى
 يا قيامت شى يا وصال شى

مستى چه چا كښې ډيره شى
 نيستى چه بونيرى ووى (۱)
 چه صبر چا كښې ډير شى
 چه كبر چا كښې ډير شى
 چه آس د ټټو خو شى
 چه دم وى په كابل كښې
 به چا چه كينه ډيره شى
 به چا چه نفل ډير شى
 خوانى چه چا كښې ډيره شى
 چه زوړ په چا كښې ډير شى
 د چا چه بخت راوېښ شى
 به چا چه تهنديب ډير شى
 بنيا چه ډير سخي شى
 مهمند چه معتبر شى
 چه مينه چا كښې ډيره شى
 چه دم وى په كابل كښې
 چه علم چا كښې ډير شى
 چه وس دوسه ووى
 چه وخت د توله ووى

چه سر د خود ه وځي (نو) ياشرنګ شي اوياتال شي
 پښتون چه غير ني شي خان صاحب يا خان بادر شي
 نيستی چه بو نيري و وځي
 ملا د هشنغر شي

مور

دا په سترګو د مريم کښې چه ژړاوه که خنداوه
 چه ئې سور په صليب وليد د عيسى د زلفو و ل
 دا څه ووايمه تا ته ؟ چه رحيم ئې که رحمن ئې
 چه په خاورو کښې کړې خاورې د ګلاب ښکلی اور بل
 دا مستی وه که معراج ؤ ؟ داجهان ئې چه روښان کړ
 که د نور د يار د سترګو دريا بو نه بهيدل
 چه دا کفر که ايمان ؤ چه دا زه ئې ليو ئې کړم
 چه داغم مې په خندا شو ؟

که مستی مې وژړل

د ښا پيرو شهزادګۍ

د سرو زرو مجلو نه کښې يو تخت ؤ د لالو نو
 او چت د غره په سر ؤ يو کمال د کمالو نو
 چا پيره ترې خنداوه او مستی وه مشغولاوه
 ګلونه وو سر و نه وو رنگونه وو رڼاوه
 اوناسته دې محل کښې شهزادګۍ د ښا پيرو وه
 چه جوړه له خو بو نو ښايسته ؤ نرۍ نرۍ وه
 ماوې اي بي بي د جنت ! زه ستاد درملنګ يم
 د ير تنګ د دې جها نه د غمونو نه ئې تنګ يم
 لېز پټ مې کړه د غم د تور و سترګونه محل کښې
 زروړ که دا ذره به شي د ستورو په غو بل کښې
 او سترګې ئې را پورته کړې پستي درنا سپينې
 ناز کې ناز نينې په رنگونو کښې رنگينې

وړ و غم پکښې راوخت لکه لږه د ماښام
 چاډک کړې له شرا بود سپوږمې درنا جام
 وې واخله دا محل دا تخت دا قول ساز و سا مانه
 د غمه پټیده نشته څوک پټ به شی له خا نه
 خه ! پښو له دجا نان دې دا نغمه د جهان یو سه
 خه خاشکيه ! دادر باب له یو قطر ه دارمان یو سه
 ته غم مې ته خندا ئې ته بهار ئې ته خزان
 خو ما لیدلی خوب کښې دی د حسن یو جهان
 چه پوب به په مستی کاندې ستا غم او ستا ارمان
 ما وې سرمې لوگی شه له تا سترگې مې قربان
 راجه چه دې د نور جهان له دواړه شور وان
 ای شرنکه د گونگرو ! در باب تال او شرنک کښې پوب شه
 او اي اور اور کیه ! دلرپه رنگ کښې پوب شه !
 وې رنگرنا نیولی یم مادر تلوته نه پر یز دی (۱)
 او ما خپلې وزرې ا لوتو ته نه پر یز دی

زه

ای د جنت د قصو ملا !	ای د منطق فلسفو ملا !
ای د دوزخ او جنت ملا	ای د جزا او قسمت ملا !
نا ورم ته خه ستا قصې د ژوند	مکړه ماته قصې د ژوند
ماته ته مخله کړې داستان دباغ	زه نه مالی یم نه خان دباغ
شات پیژنم او ککل پیژنم	زه خود شا تو مچیه یمه
سات ته را تلل او تلل پیژنم	زه یو وړه لولکۍ یمه
بس یوه لمحې د ما ښام پیژنم	زه یو چپه د نسیم یمه
شونډې پیژنم او جام پیژنم	زه یو قطر ه د شرا بو یم
زه نه مالی یم نه خان دباغ	نوماته ته خه له کړې داستان دباغ

زه خود شاتو يوه مچړه يم
 زه يوه وږه لولکۍ يم
 زه خو يو شرنگ د کونگرو يم
 زه يو بڅري د سوز يم
 غم پيژنم او وصال پيژنم

ځوانۍ

سوی باغ تالا گلشن دی
 نه بلبل نه لولکۍ ، شته
 دا کلاب دی ایرې شوی
 ای پښتو نه استا وطن دی
 ددې باغ خاورې راواخله
 ای دسوی باغ مالپاره !
 ای چه ښکته ښکته کورې !
 ته خبر ئې چه ته څوک وي ؟
 ستا شمله چه به شوه بور ته
 په مستی او ننگ به سروې
 ای د قیو ستر گوځو انه
 ددې باغ خاورې دې واخله
 ای دوران څپر میر منې !
 بې در که سرگردانه
 ای چه نن بر بنه بجی ستا
 ستا دلاس مانعې ولاړې
 ای دبل ددر مریده !

ددې باغ خاورې راواخله
 ترېنه نوی بوستان جوړ کړه

ای به غره په سردروا کښې
 په جنسول کښې په تیرا کښې
 ای دزرکو په خدا کښې
 په باغو نو په میرو کښې
 ز مالال پټ په ایرو کښې
 د تنخرو په نارو کښې

د شیر شاه ناز یینه خو به ! ته ئې پروت تورو تیارو کښې
 کړه دغم تیارې را غوښه یې ترې د مینې داستان جوړ کړه
 د دې باغ خاورې را واخله
 ترینه نوی بوستان جوړ کړه

ټول او تال

په ستر که دې پر دې دلیو نتوب دی لیو نیه !
 ته نه پیژنې ټول ، ته تش تال پیژنې
 ته سیر کې د لیلی وینې لیلی نه ویتې
 ته زړه د سپی نه پیژنې لال پیژنې
 ته وینې د کلاب ستر گو کښې سورد ژوند خمار
 نه ئې جال د جرړو وینې نه ئې جنجال پیژنې
 او اې دادم خو به اې ناز یینه د الله !
 د زرو کالو باب کښې ته یو کال پیژنې
 زما اوستا خبرې د هاتې ماشۍ واده دی
 زه ټوله لیلی وینم ته ئې یو خال پیژنې
 زه ترک د لوگۍ ترک یمه د ټول دادم
 ته نه پیژنې ټول ته تش تال پیژنې
 خو خاص ستا ددې دوو لیونو ستر گودپاره
 زه جوړ به خپل تصویر کړمه د ټکو د غباره

پیدا یېش

د خپل خوب نه د خپل خیال نه	او ما لځان له ساز کړې بڅپله جوړ
د خپل ټول نه د خپل تال نه	د خپل غم نه د مستی نه
د خپل سوز نه د ارمان نه	او ما لځان له یار کړې بڅپله جوړ
د گلونو نه د خزان نه	د خو بو نو نه د رنگو نو نه
د خندانو نه خوشحالۍ نه	او ما لځان له غم کړې بڅپله جوړ
د بهار نه د اولۍ نه	د وصال نه د خمار نه
د امید نه د رڼا نه	او ما لځان له ژوندون کړې بڅپله جوړ

د تيارو نه د ښيرو نه د غمونو نه د سودا نه
 اوماخان له مرك كې پخپله جوړ د ژوندون نه د مستي نه
 د پسرلي د زير و گڼو نه
 د لالو نو نه د خوا نه

د عا

اې د حسن او نور دريا به ! ماله يو ټكي د نور را
 سترگې د كې د خندا را شونډې د كې د سرور را
 زه دې خپل وړو كې زړگي له يوه نښه ديار غواړم
 اې د حسن او نور دريا به ماله يو ټكي د نور را
 دې ټك تور د غم محل په يو بخري درنار را
 سترگې د كې د خندا را شونډې د كې د سرور را
 دې مستي او دې ارمان له يو تصوير د جانان را كې ه
 ستا په مينه نياز بدل را ستا په ښكلي مخ غرور را
 دې د خود سوي باغيچې له يوه و عده د بهار غواړم
 زه دانه وايم چه جنت را زه دانه وايم چه طور را
 ددې خوب دسا او وخت اشاره د تعبير را كې ه
 ماله زړه د بادشاهانو او سينه د فقير را كې ه

۱۸ ستمبر ۱۹۴۵

گلپي و ډي

دا څوك دی ؟
 د چا نه خپه دی او چاته په قار دی ؟
 په ژمي واوره شي په اوړي انگار دی
 لار ئې ژوندی دی خو پخپله پلار دی
 په کمزوري سقردي زور او رته گلزار دی
 په بده ئې پياز دی خو به سربې د ستار دی
 په لاس کښې تيغ دی په خوله کښې ښاماردی
 د شيطان مريد دی خود خدای تابع دار دی
 خبره يوه نه مني خو هسې يار دی

به جر مست لکه خر په سر کملک لکه غر
 به زړه سپی لکه سپی مریږا قریږا
 به خوی خوږ لکه کوک بهوسی ایمانی دېهوگ
 یارا نه ئې لیقېږی لکه سخا هر یږا
 کله میا و د پشو کله غپ دخپ و
 کله غږم د زمری کله بېر بېر و
 کله شرنگ د لیلی کله ر ننگ د ملا
 کله شپول کله زور کله گل د لالا
 کله پرش د سخوند ر کله سویت ده د هو س
 د ده شان د حاتم او ایمان د چهر س
 دره خت د کونکت مریږا قریږا
 یارا نه ئې لیقېږی لکه سخا هر یږا

گډې وډې

مسئلومې زړگی دروند کې یاره ماته بگتې شه
 نور در و و تابه مې نشته پرا ته شه چپاتی شه
 دا اوبز دې اوبز دې خبرې داواړه واپه فکر و نه
 دهای های د کړ لو نه یم ماته هی تته تته شه
 ږند وستر گود پتنگ ته دنورو نوقصې مه کې ه
 پتنگ لمر ته کتی نه شی ډیو کې شه موم باتی شه
 ماته ماشیه ! ته قصې دها تیا نو دتول مه کې ه
 بس په دغه خای ئې پر یزده بهگتې شه بهگتې شه

خپې و

تو تو تو خپ و ! و و و تته تته !
 اړمان زما لنډی له فرنگ شنه جامه کې ه کته
 خبرې اوس پستی کوی شمله ئې ده بې بته
 یو نوی اسلام راغی د خانا نو د محله

چه خوشې ئې دى موقر دا كړې هجرت د جما عته
 تيز كړ كړى به پټر و لو كله بره كله ښكته
 په بډه تما نچه كړ كړى و یر یزی د پند ته
 ووه تته تته خړوا ووه تته تته
 ارمان زما لنډى نن په اسلام كړى دى ننگ
 ارمان زما لنډى سبز كال كړ لى دى بادر ننگ
 ارمان زما لنډى كښې دى چالونه رنګ په رنګ
 ارمان زما لنډى به ! كله پلن شي كله تنګ
 ارمان زما لنډى وى كله بره كله ښكته
 ووه تته تته خړوا ووه تته تته
 ارمان زما لنډى به ! ارې خپته دها تى
 په نسل فتح خان او په خويو نو جلاتى
 ارمان زما لنډى زړه كښې زړه كښه ساتى
 ارمان زما لنډى نن كړى كارونه خيراتى
 زما لنډى حاجى شونه سو كان و هې نه لته
 ووه تته تته خړوا ووه تته تته
 زما لنډى غصه دى نن غيرت دمسلمان كښې
 مړوله جنت كښې ژوند وله دا جهان كښې
 كړى له نو كړى كښې اولخان له پاكستان كښې
 داستا درقيب دلال به نن تاله جانان كښې
 په بډه تما نچه ساتى و یر یزی د پند ته
 ووه تته تته خړوا ووه تته تته
 ارمان زما لنډى چه پنځو رلكه زمرى دى
 په لنډه كښې ښه دروندى خو كړ وړو كښې نرى دى
 په فكر افلاتون دى په اخلاقو ښاپېرى دى
 په عقل لبن مېخين دى خو په ژبه چرچرى دى
 ارمان زما لنډى دى ډك دچل او د حكمته
 ووه تته تته خړوا ووه تته تته

الله! زما لنډې نن د فرنگ نه گټې لځان
 الله زما لنډې، هم گټې مصر هم ايران
 وئې نيت مې د كعبې دى خو لندن ته دى روان
 هند و دى فيرنگى ته خو ئې نه لگي هندوان
 ارمان زما لنډې نن نه كو كړدى او نه بته
 ووه تته تته خپو! ووه تته تته
 پرون زما لنډې چيرته ولاړؤ په ايران؟
 پرون زما لنډې چرته خوړل پر دى توتان؟
 پرون چه جهانورانؤ، وزمانه وودان
 پرون د جاپه دينؤ چه دانن شو مسلمان؟
 زما دبادى مشره! ستاوى غم كېنې كومه بته؟
 ووه تته تته خپو! ووه تته تته
 زما لنډې! واوره دېونډى لى لى دې لځار شم
 د بېنم ته مې د بېنم شه نوزه يار به ستاد يار شم
 كه لځي دجانان كور ته زه به ستاد پښو غبار شم
 ته لځار شه په وطن نوزه به ستاد سترگو لځار شم
 كه سم نه شوي روان، چو كه به زه دروړمه بېكته
 ووه تته تته خپو! ووه تته تته

اسلام

ای په اسلام مینه!	ای سیاسی مؤمنه!
نن چه اسلام ستا ئې	ستا به دې څوك پرون؟
دا هغه مخ د ټپو س	خو نوی شنه پروښه
دا د عقاب پنځې	د بیا پیرك درونه
نن د جنت وعدی	پروښی دوزخونه
چار بېته هغه زړه	خو ټوی دی سرو نه
ای په اسلام شیدا!	ای په اسلام شیدا!
ای سیاسی مؤمنه!	ای سیاسی مؤمنه!

ستر گڼې دې بر گڼې بهر
پرون ئې لځان نه گاته
په خرڅ د تنگ د پښتون
زما په وينو چاله
او د شرابوتا جر
برک دې ايمان د ننه
نن دې اسلام گڼې
خپل ننک او نام گڼې
ايران او شام گڼې
ساقی او جام گڼې

اې په اسلام مينه!

اې سياسي مؤمنه!

خه به وي رب ته خپل
تاد پښتون ستر گوته
او د جناح د خړه
غلاف كمبې له دې
ماله لنډن كښې تا
او د بلالنه دې
چه ئې د گډو رډننه
د تيارر جال جوړ كړ
دې خرد جال جوړ كړ
دوايت هال جوړ كړ
نوی هلال جوړ كړ
ماته بلال جوړ كړ

اې په اسلام شيدا!

اې سياسي مؤمنه!

كلاب نيسوي نه شي

چري د زو زو نه

او د رقيب نو كړ
زاغ نن بلبل كڼې
بنا پيرك جنگ له ورځي
نن په بوراله گونكې
او د كافرنو كړ
ای د كهنو وطنه!
او گوره شرمښ ته
نن چه بانگو نه كوي
د نفرت كړيكو كښې
پرون عمل د يزید
نن ماله يار كڼې
خزان گلزار كڼې
د شهباز پلار كڼې
د كلوهار كڼې
كړی د اسلام بالنه
ای د ږند و وطنه!
كوی د شبون اواز
خه ئې كړ پرون اواز
د مينې سوزا و ساز
او نن نامه دا ياز

لېز خو پدې سوچ وکړه ز ما ساده پښتو نه !

اصلي مو من کړه بېل

له سياسي مو مننه !

خو ك د عيسى په شان ؟	مستی د ا را خلی ؟
خو ك د نمرود كاله كښې ؟	د قومو سی لا را خلی ؟
خو ك د رقیب په محل ؟	نوم د د لدار ا خلی ؟
خو ك ټول جهان غور خوی ؟	ستر گې د یار ا خلی ؟
غما ز لېز و پیژنه !	ایاز لېز و پیژنه !

ای د کهو وطنه !

ای د ږندو وطنه !

سپیل

خه چه لېز سيل و کړو	بره آسمان ته خو
د دې تيارې له کوره	د نورو جهما ته خو
خه چه مستي له ورکړو	د بې خو دی و زړې
خه چه جنت ته خو	خه چه ر ضوان ته خو
د ا د خزان تيارې	کړوپه تيار و کښې ورکې
خه چه بهار له خو	خه چه بوستان له خو
د ا د جهان خبرې	د ا د ملنگ ټکوړې
تخت تاوس ته خو	ماه تابان له خو
ا و د رقیب د کوڅې	د ر بانې نه کو و
مونږ مستانه لیونی	کوړد جانا ته خو
مونږ د جانا دشو نه و	شراب شکلی دی
خکه مست مست مجنونان	نن بیا بان ته خو
مونږ یو ، بخږې د نور	لرې لید لسی دی
د گل په شان په خندا	غیږ د خزان ته خو
راخه چه هیږې کړو	د د نیا گۍ قصې

خه چه لېز سيل و کړو

بره آسمان ته خو

ګلپي و ډي

دمحمو د غمگينې سترګې
 که زما بېګا نګی نن
 د لیلی سترګې ژړ یزی
 نرګس مړاوی مړاوی ګوري
 دا څه وجد څه مستی ده؟
 که معشوق دمینې ساز له
 نه دا غم د فلسفې دی

د ګو نګر و شر نګار روان دی

حقیقت د سا ز لټۍ

مسلمان

مسلمان هغه بنده دی
 سترګې ډ کې در نائي
 سپين ايمان ئې لکه تندر
 د جانان د درایر و ته ئې
 چه ئې زړه ډک دارام وی
 خوله ئې ډکه د ګلو نو
 داسې مست داسې سر شاره
 اراده کلکه بې کر کې
 دوجو دهر خاڅکی وینه
 په سینه کښې ئې رنای وی
 په ژړ اکښې ئې تائیدوی
 مټ ئې بر په هر څه بروی
 د زړه نور ئې لکه شمع

چه شونډې ئې تل موسکې وی
 له خولې یو په سل موسکې وی
 بې د ځا نه هر څه سیڅی
 زلفې ول په ول موسکې وی
 لکه بېخ د سمندر وی
 لکه باغ د صنوبر
 لکه مینه د کافور
 لکه څو که د خنجر
 سره په مینه د د لیر
 لکه څر یکه د جوهر
 په خند اکښې ئې اثر
 لکه مټ د سکندر
 پرې اورونه بل موسکې وی

د بلبل د خولې اواز ته

دا غوټی د ګل موسکې وی

ساقی

د ساقی لاس کښې شراب دی
چېد سوز او که د ساز دی
ساقی ستر گڼې مهر با نې
د ساقی شونډو مد هوشو
د اتپوس لاسه مانه مکړه
دا نشه هم د صنم ده
میخانه هم د صنم ده
زه ئې خښمه ستا په نوم
جام په سر سر په سجده یم

د خندا دی که دغم دی؟
د مستی که د ماتم دی؟
خوږې کړې په ستم دی
کښې خیا لونه د کرم دی
چه دا پردی او که کم دی؟
دا شراب هم د صنم دی
مستانه هم د صنم دی
د ژوندون که د عدم دی
یو قطره د خمار غواړم

دد لدار وصال به کیږي

زه تش خیال دد لدار غواړم

نوی کال

ځاوند بیا سپرلی شود نیا یو کال وړ او
چاد نتوبه شان په ساک او دال وړ او
شوک په سفر لال بلخ وائی مال وړ او
چاد سپوږمۍ په شان په هر نارنگ تیر کړ

چاپه بېلتون وړ او چاپه وصال وړ او
چاد صاحب په شان د بیل په مال وړ او
چاد کونکر د په شان په شرنگاشرنگ تیر کړ
(او) لیونی داهم ربه لکه پخوا وړ او

څه ئې په خندا وړ او څه ئې په ژړا وړ او

رڼا د شمع کښې د سحر نور راغی

تداود غرمې لار ماسپینښی شو
سرور د سترگو ډیر خود زړه کم شو
ساز کښې سرو نه نن د خاموشی خپږی
باد شاه شپو و نکي شو د خپله کور ه

لکه د منی یخ باد سینی شو
او د فراق استاخی مخ د صنم شو
دهوش جنبې په کور د پوهوشی خپږی
د شفق سره رنګونه شول په توره

اونسه تار کښې شرنگ هغه دمانبام نشته دی
پنې درقاصې سرې خوتال ئې هغه نه دی
په جام کښې کوټ کوټ شراب که کمېږي

لکه د منی یخ باد سینی شو
او د فراق استاخی مخ د صنم شو
دهوش جنبې په کور د پوهوشی خپږی
د شفق سره رنګونه شول په توره

سرور په سترگو کښې د خیام نشته دی
بانګ د بلال هغه ببال ئې نه دی
سپر لې خلا صیږی کلا ب کمېږی

او :- رنهاد شمع کښې د سحر نور راغی باغ د بلبلو ته نوم د باتو ر راغی
دغو قوسترگو له خيال د خزان راغی لېزه مستی لاره او لېزارمان راغی
او د فراق سوری به وصال پر یوت
ستوری راوختل او هلال پر یوت

۴ مارچ ۱۹۴۹

پلو شه

زما بخت د شمع بخت دی یا به مرمه یابه سوخم یابه بیخ له ددریاب خم یابه یاسر په چپو خوخم
عجب زه عجیبه لاره عجیبه کاروان روان دی ماوروستی پړاو له بیائی که زه خمه او که نه خم

هينډه

ر به! دا سې لېونی شوم په یوخیال باندې مین شوم
خم دویمیزم سمندر کښې په یو لال باندې مین شوم
ر به! دا څنگه مستی ده چه جانان مې پکښې وړک کړ
که په مخ دیار دسترگو په دلالت باندې مین شوم
زه د سیند د څښلو نه وم یوه لپه مې کړه پور ته
زه د لمر د مینې نه وم په هلال باندې مین شوم
چه مې نه خایید سینه کښې په خوبونو کښې مې خای کړ
مخ مې کړو مخ د جانان ته په یو خال باندې مین شوم
دامستی نه ده لخوانی ده نه مستی ده د شرا بو
دا خوزه دیار دسترگو په یو خیال باندې مین شو-و
دامې بانگ ز لیلی واورېد که ستاینه د لال؟
که دیار د پایلو شرنگ کښې به یو تال باندې مین شوم
پتنگ پروت وره تیاره کښې په ناهه د شمع مې مست شو
که دازه دیار دسترگو په یوخیال باندې مین شوم

ملخ سوری د لمر ولید په یو څاڅکی د شبنم کښې؟
که صنم ماته موسکی شو په خوبو نود صنم کښې؟

۱۱ مارچ ۱۹۴۶

اگست ۱۹۴۷

نن انسان شود انسان دوينوتبزی
 داسې پروند په سترگو پروند شولود تندي
 دا محل د چا پاچه د شان اوشرننگ دی
 دا قصه د یار د کور او استاني ده
 داسې زهر چه بیا ما رورته پسخیز ی
 داسې قهر چه لمره کړی خپلې سترگې
 داسې رنځ چه د آدم په وینو مست و ی

لیو نیه! د مستی باغ ته ترې تښته
 نن د تندي مری جه-ان د وینو تبزی

قېل (۱)

چال نه دی دام نه دی تول! کجکې تول!
 یا به قتلیم یوسې یا بق به دلت (۲) وازی

ارمان

ماد کلو باغ کر لی و خزان کښې
 ماد مځکې په مخ هغه لال کتلو
 اوز ما په خوانی مست به عشق یخود زړه
 زه پخپل ارمان مین وم په تانه وم
 ته چه راغلي ست-دز افرو ارمان لاره
 داله سو د دصال زبان شو پکښې رک شو
 زه به غم مست په فراق باندې مد هوشه
 پتنګ پروند شولم رسپښې رنیا پروند کړ

دخوانی مستی مې شوله خوانمیر که
 دجنت خوب مې لیدلی و جهان کښې

مړه شمع

ما ته نسيمه مه وايه
ته ، مستی خبرې کړې
اې درند و مسئلو ملا!
ستا په دې رازو یناز پورې
ما هم یو خوب لیدلی و
ته چه قصې د ککلو نو کړې
زه هم یوشان د خوا نې ومه
اوس یو زړه دا یرویمه
زه لکه مړه شمع ورکه شوم
کله به لاس د ساقی راځی
تلی خوا نی چه لار هشی

مه وایه! یار به صباراځی
ماله ژړا ژړا راځی
اې داوې دو مسئلو ملا!
ماله خندا خندا راځی
ما هم یو باغ کړلی و
ماله ژړا ژړا راځی
زه د مستی یو تصو یرومه
خه که ییگا صباراځی
ور که په طمع د سوز شومه
کله به اور اور نهاراځی
چرته به بیر ته بیاراځی

ته د مستی خبرې کړې
ماله ژړا ژړا راځی

بکواس

راځه زما زړه کیه یو به ته شې یو به زه
یو شرنگ د غورځنگ رنګارنګ دمستی
روان شو جانان له په سراو سرور
یا خوب به مې په کټ دلو لکۍ کاوه

یوه وړه او لکه او یو ګل دلا لا
شو سړ په ملخ په خندا خندا
په نیاز په خرام په مزا مزا
یا ته به دا ور اور کوپه رنیا

خوې وې په قطرې د شبنم کښې شو
او چت په ملخ په خندا خندا

پلر شنه

او د بنده مثال لکه د خس دی
لمبه شی و سوخی خاورې ابرې شی

تودشی لو ګی و کړی رنیا کړی جوړه
بوره ابرې پری ژړا کړی جوړه

دوه خبرې

نن مې ماته جانان و کړې دوه خبرې دمستی
د فقیر کچکول کښې کوره ملغلرې دمستی

چه ئې زورؤ که جمالؤ مائي سر په پښو کښې کيښود
 چه به زه ترې گرځيدمه لرې لرې د مستي
 د فراق سلو صد وله يوه لمحه د ديدن بس دی
 د غم زر کاله ايرې کړې يوبخري د مستي

بنده

بنده بد ليښي داسې بد ليښي
 کله پسرلي شي کله خزان شي
 کله يو حسن شي يوسور او خوب شي
 کله فرياد سلگي ، کله نرتوب شي

کله ارمان دسيپي او کله لال
 کله مستي شي کله وصال

مينه مستي ده داسې مستي ده
 مينه مستي ده داسې مستي ده
 کله سورگل شي دپسرلي شپه شي
 کله يو غم شي ساز او ستار شي
 کله سرود د سوز کله چغا رشي

کله سينې دحورو او کله ئې خيال
 کله مستي شي کله وصال

غم يوه نشه ده داسې نشه ده
 داخو يو نقش دی د عاشق زړه کښې
 کله شراب شي مست او سرشار شي
 خو ک ئې تسپې کړې دچازنار شي

کله ما بڼام شي کله هلال

کله مستي شي کله وصال

(خو: -) بنده بد ليښي داسې بد ليښي
 لکه بدل شي چه وخت د کال

وچ ئې ارمان شي هير ئې جانان شي
 هير ئې مستي شي هير ئې وصال

گډې وډې

زه مې پيژنم د سر وستر کو خمار
نه خو پيژنم لولۍ او لاله زار
زه ليدۍ شمع سپوږمۍ درنې تار
ماله کوټ را کوي شرنګ د ستار
داسې پروت دی دمستې بيخ کينې قرار
عجيبه مرګۍ ته ده عجيبه لار
تو کل يم شو قسمتې دا اختيار
ددې دواړو بره ماليدلې لار
خو پوهېږم په فراق او په ديدار
مستول کوي کنگل هم د دلد ار

خه که نه ئې وينمه سرې سترګې خمارې
نه کعبه مې ده ليدلې نه پرې پيژم (۱)
نه مې حور ده ليدلې نه ئې غواړم
غريب خضر ژوند ليواله د چينې کړ
لکه پېخ د سمنډر ډوب او خاموش دی
او پرته د قرار جړو کينې مستې ده
په نصيب او په تقدیر مې بری وکړ
په جنت او په دوزخ مې خه کار نشته
له جزا او د سزا نه بې پروا يم
که غمونو که فراق وې که د بدار وې

په خندا به شی غنی په لمبو سور
په دی شنو سترګو د ستا پير زوشو اور

د نيا گۍ

دنيا گۍ خه ده غم او غوغا خه ده
ليونی وائی ياره خره داده
سوی دا ورسوز او سودا ده
چا جوړه کړې ځان له مېنه مشغولا ده

د الۍ

سترګې دې رنگينې دی نیاز بينې دی مهينې
شونې دې تر سکونې او خبرې دې حسينې
ستا سينه د ساز او دارام يو خزانه ده
ځی دهر چا شونډوله ستا ګوتې سپينې سپينې
اې د حاتم لورې! خزانه د عشق دې لوت کړ له
چاله لېږې د کي د کي چاله پينې پينې
دا خود جانان د سترګو رنگ د زړه مستی ده
دې نه جوړ جنت دی او د حور و خولې ورېښمينې

تا چه باغ تالا کړ د ماليار کور له به خه يوسي ؟
ته چه زړه گۍ تش کړې نود يار کور له به خه يوسي ؟

۲۹ جو لا ئی ۱۹۴۶

گلېي وږي

پښتو نه! ټکي جنه! تا ملا با د هو که کړې
 راضي شو به پيتي د کل کلونه خبر نه شو
 او پير غريب حيران دی کله غپ کړي کله کاؤن
 پيري ي لاره لاره دائي د تلونه خبر نه شو
 منمه د جناح کا کا چه پوخ بښانک له راغي
 د ډبه ډکو تکه د گولو نه خبر نه شو
 گوره ليو ني ته په مېه خيټه بوډاشو
 دخولې اود لولمو د سلو نه خبر نه شو

قصه

تو د ه تو د ه د غم قصه	تو ر ه تور ه شپه د جې ي
سپينه بښيسته د شبنم قصه	سپينه سپينه نشه د خو اني
سپوړه زړه د ستم قصه	ښکلي بښيسته د اميد ر نيا
ښکلي پسته د صنم قصه	خو ز او مهين دی نوم ديار
ناورم د ډير او کم قصه	ما ته قصه د پسر لي و کړه
ناورم د ډير او حرم قصه	ما ته قصه د جانا ن و کړه
پريزده د فضل او کرم قصه	ما ته موسکي مخ را و اړوه
مکړه د دوران او سم قصه	وايه د رحم او نور خپل
داده ستا د کرم قصه	زور او او راو شور دا
داده زما او صنم قصه	شرنگ ستاغور څنگ د زړه
څه د مستي څه د غم قصه	او راو حوري سوز او ساز

ما له خندا خندا راځي

مه کړه دوران او سم قصه

گلېي وږي

ډېر نر زمالالاؤ خوچينې (۱) رانه خراب کړې
 ملا پيتي ته ټينگ و خو فير نې رانه خراب کړې
 صاحب هپار کړ فتح خو ټي خيټه فتح نه کړه
 دې تر شي مصالي هند و ستا ني رانه خراب کړې

(۱) پښتو نستان، کښې وړی ته چيني وائي-يوخت چه پوره ډيره سخته شوې وه د پوځو بوړ يو پر مهالوی
 رشوت اولايچ و چه دانگر يز او دهغه دوفادار واه خوا به د قومي تحريک ملگرو ته وړاندي کيده-غني دی خبرې
 ته اشاره کوي.

ا و خان لا لا مي ورك و په اسلام او په ملت

مريد به د جناح و خو جينې را نه خراب كې
 كوره ليو نې به ډير پخې او لوى قاضى و
 قصې دادم خان او در خانې را نه خراب كې
 اې زما وطنه!

اې زما وطنه! د لالو نو خزانې زما!

ستا هره دره كېنې دى د تور و نښانې زما

زه يم ستاد خاورې ته زما د مينې جوړې

ته مې د غيرت او د پښتور ننگينې جوړې

ته مې د نيکه او د بابا د وينې جوړې

ستازره كېنې وينې دى ټولې تللې زمانې زما

اې زما وطنه د لالو نو خزانې زما!

سترگې مې لوگي شه ستاد خاورو د كورونو نه

عقل مې ايرې شه ستاد پاره د فكر و نو نه

خارشمه قربان شم ستاد غرونو نه سيندو نونه

ستا هره دره كېنې دى د تور و نښانې زما

اې زما وطنه د لالو نو خزانې زما!

ستاعت چه نه وى زه به نوم او عزت شه كړمه

ته چه خوار او زار ئې زه به خوب او راحت شه كړمه

ستاسر چه وى ټيټ نو به زه شان او شوكت شه كړمه

مسته به دې خاوره كړم په وينې مستانې زما

اې زما وطنه د لالو نو خزانې زما!

يا خو به دې سيال كړمه و طنه د جهان

يا به ستا په پښو كېنې تورې خاورې كړم دا خان

زه به د دې وړې شم خو تا به كړم ودان

نر يمه پښتون يم تا ته ياد دى افسانې زما

اې زما وطنه د لالو نو خزانې زما!

لځو ا نه

ور ان دې گلستان دی ای بلبله ! د پښتون د باغ
نوم در قیب لیا ی په هر بوټی د مجنون د باغ

خوارو زار بچی دې بې هنر ه بې کماله دی
غوزنی دی کانیه لاسونه شل سترگې پر کاله دی

لال پوب دی ایرو کښې او مرجان پروت دی په خاورو کښې
خوی د شهباز گرځی چه پری خوری په سیل دواورو کښې

پاخه ای حلمیه ! مستی توره او ایمان واخله
شپږ شپه او ر شه تند ر شه او نر شه خپل جانان واخله

خار دې دشنو بریتو شم غلام د غلام خوی ئې ته
پروت په دؤ سر کښې ئې که زر خله حلمی ئې ته

توره دې ر او اخله ننگ پښتو او اسلام پور ته کړه
له خپلو مستو ستر کو دې نامه د غلام پور ته کړه

پاخه ننګیالیه ! نن دلبر او جانان وگټه
نوم د پښتون وگټه ناموس د افغان وگټه

ټول جهان حیران کړه دخپل شان په تماشا

ای داحمد خویه ای بچیه د شیر شاه !

سلام

بس هسې ژوند تمام شو

نه ییاد کگل اندام شو

نه ستوری نه سپوږمۍ لری

یو کوټ او خالی جام شو

سور کگل یو لاله و لاله

نری نری ما بنام شو

مزه د مینې تیره شو

اخیر په سول خیام شو

په خود کښې بې خودی پوبه

نه ساز شو نه سوز شو

نه خوب شو نه شرنگ شو

دا توره توره شپه راغله

خوانی وه لاله لاله

یو ستوری د صبا و لاله

سور لمر ز پری زیړی شولو

قصه د حسن هیره شوه

ملا بانک د صبا وې

مستی بې پروا ئې ورکه

(۱) :- کوره لیونی هم نن

باد شاه ته په سلام شو

دژمی ماښام

د چړی شپه ده	اونن دژمی ماښام
بهر ور یی بزی	پوست شبنمی باران
شروع قصه ده	غاره داور او خیام
مهیمن غېز یېزی	دشاعر سر او ستار
ناز او مستی د جانا	تنګ او ټکور د ژوند
شاتا ر د غم و هی	شرنګ دخوانی کښې پټ
بت پرستی د ساقی	خند او مستی د ساقی
دگونګرو شرنګ و هی	ستیندې (۱) دمرګ سره
د چړی شپه ده	اونن دژمی ماښام
بهر ور یی بزی	پوست شبنمی باران
د غم قصه ده	یار شروع کړې ماته

کله مو سکې شیی
کله ژړ یی بزی

ژوند

زه یو ماښام له راغلی یم	هر څه درب او همه درب
زه خو یو جام له راغلی یم	باغ او انگور میخانه دیار
رقص او خندا او سینګار د بل	مینۀ مستی او خمار د بل
زه ئې تش دیدار له راغلی یم	ګل او نرګس او گلزار د بل
ګل او غوټی او بهار ګورم	زه دلو لکې وړې په شان
نبیست او مستی د دلدار ګورم	زه لکه شمع بلیز مه
شاخکی درنګ راوړی دی	لوی سمندر د مستی له ما
ما هم مشال بل کړی دی	زه پرې د لمر رنځر لټوم
زه یو ماښام له راغلی یم	هر څه درب او همه درب

باغ او انگور میخانه دیار

زه خو یو جام له راغلی یم

گلو نه مست و لیلی و ه مسته
گلو نه مراوی شوا لیلی بوپی شوه
دزهر و شونه ی به هم خوږې دې
يخې دواورو به شان دحورو خولې شوې
مدام سپوږمۍ وه دسپرلی شپې وې
خزان مې مل شو به نیمه لارې
دانور ژ و ندن نه دی یو کړیده دی
چه مستی نه وینې داڅه ایښده دی
سبابه چونک خاورې وی نن غنی خان دی
چه زړه مې مست شی دنیا شی مسته

چه مې زړه مست و دنیا وه مسته
چه مې زړه ډوب و دنیا بوپی شوه
چه مې زړه مست و شونه ی تو دې دې
چه مې زړه ډوب شو شونه ی مې شوې
چه مې زړه مست و سترگې مې سرې وې
چه مې زړه ډوب شو سترگې هوښیارې
خدا یې وژوندون بس ځوانی مستی ده
سترگې چه یخې شرب دې کړې پې
او ما ښامی یاره ورو راروان دی
جانا نه! شونه ی ماته نژدې کړه

چه بیا سپرلی شی گلو نه سر دشی
چه ځوانی دانک کړی خندا شی مسته

۲۱ ستمبر ۱۹۴۶ ع

اې به ښيست مينه جوړ و نکي د گلاب به؟
ستا ښکلی دنیا شوه دڅاروی اود قصا ب به!
اې چه دماشوم سترگې دې جوړې کړې دگل به شان
و و کی او خوږې خوږې خبرې دبلبل به ښان
زړه ئې پاک ددو دهر خیال اودازاره پاک
پاک لکه شبنم و دگناه اود ازاره پاک
تاچه چا ته قییت دفرشتو ښکلې سرونه کړل
جوړ چه دچا سترگو له تاستوری او گلو نه کړل
تاچه دچا حسن له رخه پلوستر گونو وروړ کړ
تاچه دخپل ځانه چا له مینه او سرور وړ کړ
هغه محبوبه ستا آدم نه دی ادم خور دی
آښيسته گلاب ستا گلاب نه دی اوردی وی

هغه ستادلاس گل پروت به وینو کښې سمسور دی
ستا خلیفه ربه! ادم نه دی ادم خوړ دی
تاچه چاله جوړه کړه دحسن او گلزارو قصه
ور کړه مشغولا له دې دمینې اود لدار قصه
تاچه چاله ستوری او سپوږمۍ او ماښام جوړ کړل
تاچه چاله مینه او مستی او خرام جوړ کړلو

ستر گې ئې دی پټې هغه نن دزهر وینې خښی
ستا په نامه ربه! نن سپی د سپو وینې خښی

اول ستر گې ستاد لیدو خور!!

زه خو ساز او سر وراو خمار پېژنم
زه خو غم او غر وراو ژړا پېژنم
دې نسکور شمکور ته د نور قصې؟
منبر کوری ته د زهرې قصې؟
زه خو گل او چمن او شراب پېژنم
زه خوش رنگ او رنگ او کباب پېژنم
دې شمکور نه ستاد لیدو طمع؟
اول ستر گې ستاد لیدو خور!
زه خو ساز او سرور او خمار پېژنم
زه خوش رنگ او غور خنک او ستار پېژنم
زه خو ناز او مکیز مسخره پېژنم
زه خو ستر گې بستې او خو له سره پېژنم
دې دنسکور شمکور ته د نور قصې؟
د جنت قصې د جلال قصې؟

دې گونگوتو ته د باتور قصې؟

د پرواز د بنیست او کمال قصې؟

زه ستر گې خو زې به ارمان پېژنم
د سرو شونډو خندا د جانان پېژنم
زه خوست او منت او خندا پېژنم
او نرې، تر و زمره د ماښام
د ساقې په سر وگو تو کښې جام
نه گناه پېژنم نه شیطان

زه خو غم او صنم او ژړا پېژنم

نه دغا پېژنم نه اذان

رباعی

که پتنگ د لمرر نیا نه شی لیدلی
کنه بکار شو که په شمع شو شید ا ؟

زړه کښې چونک لپه ایله دځو روځای شی
چر ته ځای کړم پکښې دادنور د ر یسا

څنگه څنگه په یو گوت کښې داجهان او اسمان واچوم
(او :-) د شبنم څاخکو کښې څنگه د سیندو نو دوران واچوم

یا لا دا ددې دپاسه به حساب او کتاب کم وی
دړند وسترگو بادشاه له به سزا او عذاب هم وی

ر به زما ر به مستی او د خزان ر به !
ای د تبه تکر د کوړ کوړ و د جانان ر به !

ای د بیکلو سترگو د څمار اودار مان ر به !
ای د کشمالی او خپوړ او در یحان ر به !

څنگه څنگی په یو گوت کښې د جهان او آسمان واچاو ؟
د شبنم څاخکی کښې څنگه د سیندو نو دوران واچاو ؟

۱۳ نو مېر ۱۹۴۷

نور اوسینګار او څمار

گل د بنده بنایست سترگو له پسته رنیا
شونډو کښې دایخودی شونډو کښې نشه نشه

ښیست له د خپل ځان په شان نور اوسینګار او څمار
یاره د ځندا په ځای سپین د سرو گلونو هار

مینې له دې زور د سمنډر ، زړه دبا چاور کړه
سا زلره آواز اثر بنایست تا د ننا ور کړه

ماله د غمو نوار ما نو نو جهان را کړتا
ماله زړگی بو ست او مستانه او حیران را کړتا

(او :-) سترگي مستاني ديار دحسن دارام د کي
 کله د سپوږمۍ درنه کله د ماشام د کي
 کله د خواښه د اميدو نو دارمان د کي
 کله خماري ستاد خمار او ستاد شان د کي
 اي ددو ز خو نو د قيامت او د حساب ربه !
 اي دتوروز لږو دلا لو نو در باب ربه !
 اي دميني حسن دخواښه او د شهاب ربه !
 اي د مستو سترگو د نر لاس او د گلاب ربه ؟
 اي د اولکۍ د مينې اي د گل دخيال ربه !
 اي د سازو نياز او د نسيم او د هلال ربه !
 ولې دې د حسن ځيني جوړ کړدادخا ور ښار
 ښيست له دخپل ځان په شان نور اوسيندار او خمار

پا د دې دې

اي د بستو سترگو ښاپيري ! چه ستادي ياد که هېر ؟
 هغه دو ز خو نه تير او هغه جنتو نه تېر
 بو بشري نور چه په کي کل جهان د نوره ډک
 يورنگين نظر به غمگين زړه کړد سر وره ډک
 ماته به سپوږمۍ کي لې د صبر تسلي قصي
 گل به راته کي لې ماشامي کيني دلو لې قصي
 حسن ازخواني او پسرلي مينه ، سپوږمۍ زه وو و
 وصل او مستي جنت جهان او زه او ته وو يو
 اور ، و جهنم و خو سيغل پاسته د ساز هسي
 لاس ئې د جلات و خو کا نه ئې اياز هسي
 وي به هر نظر کيني د سازو نو خزاني پر تي
 هر ه اشاره کيني د عمرو نو ترا ني پر تي
 زړونه پټ به نور لکه ليده وي به کا کو کيني پټ
 مرگ و به خندا کيني بانگ دزر کو به نارو کيني پټ
 ساز و ښخودي و ه سويده وو جهان ورك و ورك
 زه و و مه او ته وي مخکې ستوري اسمان ورك و ورك

وخت و بې حسابې بې پایانه سمندر و ژوند
 بشو کښې جهان پروت و بينيازې قلندر و ژوند
 خيال به دنسيم په شان گلو نوله ماشام له ته
 عقل مرورد حورو ساز له او خيام له ته
 تن کښې مې زړگي نه و بولال و دشغو نه ډک
 سترگې د هر رنگه، هر اندام دولولو نه ډک
 واړه دنياوړه ماته بيا غچه د دلرباد کور
 هر ستوري به لار ماته بشود له داشناد کور
 اې د پستو سترگو بيا پيری! چه ستادی یاد که هېر
 هغه دوز خونه تیر او هغه جنتو نه هېر
 ۲۷ اکتوبر ۱۹۴۶ ع

عقل مې حيرانه

زړه مې بيقرارې بې ارامه دی خيال
 عقل مې حيرانه او فکرونه مې جنجال
 پوهه مې ده نښتې لکه لومه کښې سرخگه
 روح مې دی تيارو کښې لکه لږه کښې هلال
 ر به! زما ربه! دجنا نمان دا خط و خال
 دا زرینې زلفې کچه خوله ورو ځي هلال
 دا سترگې نیازينې د پستې سترگې رنگيې
 پا کې د نرگس نه د لولکې نه ور ښميني
 سرې سترگې مستانې د مزي سترگې حيرانې
 ډ کې د جنت او دنيا سترگې جانانې
 کله دما ښام دلرې کله د رنډاډ کې
 کله د پرون درنگه کله د صبا ډ کې
 وينم پکښې زه واړه دنيا د جام جم په شان
 اوښکې مې دی پا کې پا کونکي د زمزم په شان
 ډوب پکښې پراته د ساز او حسن جهانو نه دی
 دوی ليدلی زړلکه سپرلی او خزانو نه دی

دوی کښې دمستی اویځودی د خزانو قصې
 دوی کښې دمرگونو دژوندونو دخوانۍ قصې
 دابه تور چینجی شی او چینجی به توره خاوره شی
 چو به به پندو کی کښې دغرونو دسرواډره شی
 څنگه به چینجی د ما بنام سوز ساز د صبا و خوری
 څنگه به چینجی د سپرلی شپه د لمر رنیا و خوری
 څه شوه دایاز د زړه مستی دمحمود سوی څه شو
 څه شوه زلیخا د هغې ښکلی کوډا کی څه شو
 زړه مې بې قراره بې ارامه مې دی خیال
 عقل مې حیرانه او فکر و نه مې جنجال

۲۵ اکتوبر ۱۹۴۶

دنيا

مادو ینځې پښو کښې شهزاده په ژړ او لید
 ماد مړگی بت ته ژوندون ټیټ په دعا ولید
 دوه بې نیازه سترگې دمستی د پېڅو دی د کي
 و چه ترې مستی شوه شوې دسپی به رنگې کلمکې
 لاس د سکندر مې غځولی په سوال ولید
 پروت د منات پښو کښې مې په ذکر بلال ولید
 مادو ینځې پښو کښې شهزاده په ژړ او لید
 دامستانه زړه مې د دنیا په سودا ولید

۲۵ اکتوبر ۱۹۴۶

«ارښی»

خان له بهانه زه د پېگیا او صبا گورمه
 خاورو کښې دې کال له دگلو نو دنیا گورمه
 سترگې مې لټی چپر ته صحرا کښې مناره یوه
 شو نه یې مې لټې دعاله ښکلی ننداره یوه
 گرځم ما ښامی کښې دزهری هلال شغلې لټوم
 زه د شبنم شاخکی له خپلوی او سلسلې لټوم

لځان له بهانه د خندا وجه دارمان لټوم
 شپې له د صبا زيری او مينې له جانان لټوم
 لځکه کله کله پسرلی کله هلال له لځم
 پورې ترې رنځ لټوم په واز و سترگو جال له لځم
 کله در باب کله کومه د خيام تپوس
 کپه د غمونو تلو سونه د آرام تپوس
 لځان له څه معنی زه د ييگا او صبا گور مه
 خاورو کښې دې گل له د گلونو دنيا گور مه
 ربه! د لخوانۍ او دمستی خوب له تعبیر لټوم
 دې د لمر زړو له زه تېر لوله ز نڅير لټوم
 ربه! زه ژوندون له او مرگي له ياران نه گورم
 دې ليوونی سر له د منلو افسانه گورم
 لځان له بهانه زه د ييگا او صبا گور مه
 خاورو کښې دې گل له د گلونو دنيا گورنه
 نهم-سوي-ز ۱۴ نومر ۱۹۴۶ ع

سنا ز

ور کپه شرننگ دې ستار له ياره
 نوې سپوږمۍ را ختلې ده
 آه د زړه تار خا نو ته دې
 وى! د محمو د ځيگر ته نن
 سترگې مينې په غم ډکې
 سترگې پستې د شبنم ډکې
 او دې خاورو ستار کښې تا
 او ديو شرننگ او ټنگ نه دې
 تا د کاه نو رننگ نه
 تا د سرور او غور لځنگ نه
 تا د تارو نو د شرننگ نه
 تا د غمونو د رننگ نه
 نوې د منی ما شام دی
 نوې سرور کښې خيام دی
 گو تې د سازور ښکته کړې
 سترگې ايا زور ښکته لږې
 ډکې د سر او صنم ډکې
 څنگه په ناز وړ ښکته کړې
 څنگ دابد قصه جوړه کړه
 ماله مستی نشه جوړه کړه
 ماله ديار تصوير کړ جوړه
 ماله بدر منير کړ جوړه
 ماله يو خوب او تعبیر کړ جوړه
 ماله د غم اکسير کړ جوړه

تا د غر وړ او ارمان نه ماته بهار و خزان کړ جوړ
 تاد ژړا د آواز نه ماله تصویر د جانان کړ جوړ
 تا د نرگس د دوه پاڼو نه ماله بهار او گل کړ جوړ
 تا د نسیم د خبر و نه ماله فریاد د بلبل کړ جوړ
 ور کړه شرننگ دې ستار له یاره ! ور کړه رنگ دې خمار له یاره
 ور کړه سلام کلو نو له ور کړه دعا دې یار له یاره !
 سبا یست او ارمان و سپړه ! ماله ترې دل او خزان کړه جوړ
 او د نسیم د خبر و نه
 ماله تصویر د جانان کړه جوړ

ژوندون

دا ژوندن دی دوه ورځې خلاص به شی او تیر به شی
 دا غنی به خاورې شی وړک به شی او هیر به شی
 دا شو نډې تو دې خوږې دا د غم صنم قصې
 دا کا روان روان روان
 ځی به به مخ تیر به شی

جنتی ته

ته چه جنت کښې مزی د د نیما لټی،
 د حورو سترگو کښې دې مو خمنید لټی،
 ته په اسمان کښې وې دې پران لټی،
 ته په سپوږمۍ کښې تیار و له مکان لټی،
 ته د عاشقو عاشقی او مستی نه پېژنې
 لیونی نه ئې د لږ باړستی نه پېژنې
 تاد د نیاد پناړه ، مینه د جانان ور کړه
 مجنون حلاوا کښې ، بیخودی دنیا بان ور کړه
 لاس دې کړ اوږد ، باد شا هی لاره فقیر شولې
 یاز ما خان، وې یاد کو نه ور نه و پیر شولې
 ټول خپه خپه شوې مستی او جانان نه پېژنې
 ټول زیره زیره شوې - مردی او میدان نه پېژنې

زما اميروي ، تالی شت اوټو کړې خور شوې زما
 ز ما سر داره ! ته مرغي وظيفه خور شوې زما
 قسم په هغه رب ، چه ته مې د خدمت د عړه کړ
 چه ئې د حور و د غلما نو ، د جنت د عوه کړ
 توره راواخله ، خيټه هېره کړه ميدان ته ځه
 ستن پټی شه ، په مستی کور د جانان ته ځه
 گنې ډوبېږي ، په پټی کښې په حلوا کښې ياره
 جنت دې بايلو ، د ټپرو په سودا کښې ياره
 دوسي گرانه ده ، د لوبې نه کا کا جنتی !
 ټپ زمري ښه دی ، له خر بې مېزې زما جنتی !
 د سامري له زړو ښه ده ، ملنگی د موسی
 د زر پرست نه ، يار پرست ښه دی زما جنتی !
 قسم د حور په مستی ، او په خندا د يار
 قسم په شرنک او په نسيم ، او د شولا د يار
 قسم په ستر گوډه ښایست ، او په خو انځر د دلبر
 قسم په ساز او په سرود ، او په ثنا د يار
 ته ، د جلی زړ و ته کړې ، ما ته نوم د يار اخلې
 شفق گانه کړې ، په بدل کښې د گل خار اخلې
 رالځه چه زه درته ، جنون او مټ وښيمه
 رالځه چه زه درته ، محبوب پرستی وښيمه
 سرداری نه کيږي د تورې د مستی نه بغير
 الله ليدی نه شي ، د حسن پرستی نه بغير
 سکندری قلندری ، د واپه سرور غراړی
 د واپه مستی او خوانمري ، د خدا غرور غواړی
 ته خو جنت کښې ، مزی د دنیا گوره
 برېښه حوره ، او تر سکونه حلوا گوره

د شاتونهر او کنډول د شرا بو ډک
 نمکين غلیمان او ښانک د کبا بو ډک
 ياره چه شونډی نیسی ، نو حورې به به څه ښکلوم ؟
 چه کولمې خاورې شی - کور کورې به به څه هضموم

واوره جنتی !

جنت یو حال دی ، د عشق دمستی یو رنگ
 جنت یو شرنګ د لنگرو - د خو انی غور ځنګ
 جنت نازک دی ، د گل دارمان هسې
 جنت ښیسته دی ، زما دجا نان هسې
 جنت دریاب یو ، د مینې او شان دی
 هره قطره یې سپوږمۍ - هر څاڅکی جهان دی
 شان او شرنګ

فلسفی

دا سوز او ساز	دا شان او شرنګ
یو سوری دوخت	دا خیال او رنگ
دا اوش کاروان	دا سحر ماښام
دا کوتی اوشونډې	او می اوجام
امید او خندا	او ژړا او خیام
دا زور د ازر	دا گل دا ساز
دعا او ژړا	یو سوری دوخت
د ابرق: سرو شونډو	د تور و پرق
	او د حورو پرق
	مغر ورو پرق
	دا چال او جمال
	اړنګ دو ډرنگ
دا ښکلی کاته	په نیاز کاته
دایور و نازک	په انداز کاته

دا خیال او رنگ
 سپاری ټنګ

دا لړ و کښې تا	د سپوږمۍ مخ
نرگس کښې پټ پټ	دا ياز کا ته
دا ناچ د لولکو	دا مينه رنگينه
ما ښام او خيام	يوسوړی دوخت
گلزار او چغار	بهار او گل
	او ستار او گل
	او خمار او گل
	دا سر اوسر ور
	يوسوړی دوخت
	دا شان او شرنګ
	د خيال او رنگ

شاعر :

نامړه ! ته سترګې ديار نه وينې
د سترګو سره وينی خمار نه وينې
ته ټنگ او ټکور او سرود وينې
مستی او جنون د دلدار نه وينې
د اسوز او ساز د شان او شرنګ
يو تار د دلدار د خمار اورنګ
دا ښکلې کاته په نیاز کا ته
دا وړ و نازک په انداز کا ته
دا لړ و کښې « تا » د سپوږمۍ مخ
نرگس کښې پټ پټ دا ياز کاته
دا مينه رنگينه د شان او شرنګ
يو تار د دلدار د خمار او رنگ
دا ښکلې کاته په نیاز کاته
دا وړ و نازک په انداز کا ته
دا ناچ د لولکو بهار او گل
گلزار او نسيم او ستار او گل
سړې شونډې د يار د سپر لۍ په شان
ژوندی کې می مستی او بهار او گل

داسر او سرور او شان او شرنگ
يوتار د دلدار د خمار اورنگ

سپړ دل د گلاب او خندا ريار
کاز ه کپا ته په رضا د يار
اند از د مستي او ټول د غم
سرې سترگې او شونډې ز ما د يار

دامست ما بام کښې د ژوند غورځنگ
يوتار د دلدار او خمار اورنگ

دا اوښ کياروان د اسحر ما بام
دا گوتې او شونډې او مې او جام

دا تلنه په اميد په ايمان او زور
دا تلنه په مستي پر يوا ته دخيام

دا گل او ساز او شان او شرنگ
يوتار د دلدار د خمار اورنگ

ترانه

نه ما سره زړ نه مر جان شته دى
نه ما سره شته د لا او نوډې (۱)
جانانه! جانان د ملنگ ئې ته
ملنگ سره وي د سوا او نوډې

ما تاله د الې ، راوړې ده
و طنه! مستي او ځوانى زما
سره وينه توده او زړه گي نر
نر توب او پښتو او خانى زما

زه ځان او جهان په دلبر زړه مه
زه پښو کښې جانان ته ځيگر زړه مه
زه مست دا سې مست ننګيا لى يمه
فقير ته کچکړول کښې خپل سر زړه مه

زه مست او سرشار او مجنون يم
زه ځوى ننګيا لى د پښتون يم
لوگي شه له تادا ځوانى زما
نر توب او پښتو او خانى زما

زه سراو سرور صدقه ور کوم
د ستر کړو د نور صدقه ور کوم
زه ژوند او خواښي تالا کومه نن
مستي او غرور صدقه ور کوم

ما سر خپل جانان ته بښلي دي
خمار مېر حمان ته بښلي دي
خند اېه د لېر لوگي کومه زه
ما هوش بيا بان ته بښلي دي

زه جوش او جنون لوگي کومه له يار
زه قنډ او ټکړ صدقه ور کوم
زه بښيست او مستي ستا پېښو زده
زه مينه او زور صدقه ور کوم

زه وړك ليوڼي د منصور په شان
ليلي له به ټيك كښي قمر زده
زه مست داسې مست ننگيا لي
فقير ته كچكول كښي خپل سر زده

خونه ما سره زړ نه مرجان شته دي
نه ما سره شته د لالو نوډ پر
جانا نه! جانان د ملنگ يې ته
ملنگ سره وي دسو الو نوډ پر

شاعر او ليلي

شاعر: - دا ژوندون او مستي او خندا زما
دا خواښي او تاؤ دي يودوه ورځې
دامې سترې! گو كښي ستاد شونډ ورنك
زورېد تور پلودي يودوه ورځې

اخړ تلو نكي هغو تيارو ته يم
چه د كړمو تيارونه راغلي يم
اخړ خم به بيا هغو كو تو له
كومو كو تو چه زه غځولي يم

داخوا نى لکه د سپرلى ما بنام
يو لمحہ د ساز يو قطر ه د نور
داخندا مستانه حيرانه ستا
يو جهان در ننگ يوه ذره د نور

ستا دستر گو جانا نو مسرور و خوند
ستا دشونډو خوږ و او مغرور و خوند
ستا د گسو تو پستو او مخمور و خوند
کې پيکه دشرا بو او حور و خوند

دا دستر گو بنياست او دشونډو خوند
او داسو ز او ساز او ارمان ز ما
د نسيم چپه او د گل غو قه
او مستانه حيرانه جانا ن ز ما

دا يو تلو نكي تلونكي کاروان دى
يوه قصه ده چه دشو او تيره شوه
دا يو ښکلى ښکلى تصوير د خيال
يوه قبه و د چه وشو او هېر شوه

باقى يوهغه د تيارو جهان
باقى يوهغه د رنجا وطن
باقى يوهغه ، خوانى د شان
د خوبونو او د خندا وطن

ليلى :-

يوه لپه ترينه واخله ډك درياب د مينى ييزى (۱)
دا ته ولې په ژړاوې ، چه پيال له يم درياب نه يم ؟
قول جهان دنوره ډك دى ، كله ! خان دنوره ډك كړه
دا ته ولې نه سلگوي چه سپوږمى او آفتاب نه يم ؟

اى نايكه ! (۲)

اې ما ليا ره د دې چمن !	اې نايكه د دې جهان !
اې د نر گس او نسيم ربه !	اې سر دا ره د دې مكان
دا خليفه او مجنون ستا	ستا دشرا بو او حور و خان

دا ستا د ګو تو جوړ کلاب
 تا خو جوړ کړې و مینې له
 ته خو د مینې لیوا له وې
 تا خو بیلو او ر حم له
 تا خو خما راو خوږ والی له
 تا خو خپل شان او کمال له
 نخکه دې ستر ګود یار له
 تاخو پسرلی د لار با ګړه جوړ
 تاخو انی مستی ور کړه
 خوزه وړنداو کون شمکوریمه
 زه د غضب او سره او ره ډک
 تا کړ جهان د خندا نه ډک
 تا کړ سرور او مستی له جوړ
 ما کړد ورونو په وینورنگ
 ما کړ د ظلم او زور وطن
 تا کړ لخوانی او دلدار له جوړ
 تا کړ سپوږمۍ او ستور له
 خوما کړ دو بنو او چغو ډک
 تا کړ سرور او مستی له جوړ
 ای مالیا ره د دې چمن !
 دا دنیا ګڼه دې سمباله کړه
 ګوره ! علم او زور دې خوری

ستا د چشما نو مخو رو شان
 ګل دې کاته بیابان له
 تاخو عا شق کاته لجان له
 ستر ګې بنیسته د لیدو کتې
 شو نه دې د پېژندو کتې
 ور کړه موقع د کمال اوشان
 ور کړه رنجا د هلال په شان
 ستوری سپوږمۍ او صبا ګړه جوړ
 تاخو شیرین او لیلی کړه جوړ
 ګل او بهار او جانا نه وینم
 رنگ او مستی او خمار نه وینم
 ما کړ دشوراو غوغانه ډک
 ما کړ وغم او ژړانه ډک
 ما کړد خوار د آزاره ډک
 ما کړ د مرګ د غراره ډک
 تا کړ خندا او خمار له جوړ
 ماله پسرلی او یار له جوړ
 ما کړد وز او ارمانه ډک
 ما کړ د غم او ژړانه ډک
 ای نایکه د دې جهان !
 دا دنیا ګڼه دې په تلوده خان !
 ګوره ! هنر او شعور دې خوری

لخوی د آدم آدم خور شولو
 و ګوره او روره ورور دې خوری

له دې لځايه د پنجرې چغار شروع كيږي ، د يکښې اکثر شعرونه خان
د ۱۹۴۸ نه تر ۱۹۵۳ پورې د پاکستان په مختلفو جيلونو کښې ليکلي دي .
پنجرې چغاردېښورديونيورسټي بک ايجنسي له خوا چاپ هم شوی دی .

ثنا

توره شپه دي کله کله د غمونو انبار راوړي
 کله شمع ساقی راشی اوخیام اوستار راوړي
 کله توره شپه لحدشې هرڅه ورک کړي به تیاره کښې
 کله رنگ او خمار راوړي کله شرنگ اودله راوړي
 کله ډوب او بې قراره یو دریا ب داسو یلو شې
 کله مست درنگ محل شې بې خودی او خمار راوړي
 دا زما بې خودی واړه یو نظر ستاد قرار دی
 دا زما دریا ب دحسن ستا بوخاڅکی د خمار دی

دچیل خانې خوب

خوب وینم عالمه! که ئې څوک را کړې مانه (۱)
 پروت یم سرمې ایښې دخپل یار په زنګانه
 خوب وینم چه پورته په هوالکه د باز شومه
 کینا ستم په بام د محمود سترګې دایاز شومه
 پورته د خاموش زړګۍ نه خوږ د مینې ساز شومه
 خرڅه مې په حورو کړه دېمو زمانه
 خوب وینم عالمه که ئې څوک را کړې مانه

(۲)

خوب وینم چه ناست یم دچیندی (۲) په یخه غاړه
 شاه مې سو یلو کښې لکه سره شمع ولاړه
 سرې شونډې مسکۍ شوه ماته وې چه ژاړه ژاړه
 خښه دې د زړه وینې داشراب دی مستانه
 خوب وینم عالمه که ئې څوک را کړې مانه

(۳)

خوب وینم چه باغ دی دگلونو او ماښام دی
 سرې سترګې ساقی دساقی سروګوتو کښې جام دی

(۱) معنی (۲) «چیندی» ده شغور د مینځ هغه سیند دی چه زه و نېزاته واړه کلي ئې په غاړه پراته دی (غنی)

لاس په ستار پروت ليو نى مست لکه خيام دى
 اړى پرې نرى نرى د مينى افسانه
 خوب وينم عالمه که ئې شوک را کړى مانه
 (۴)

خوب وينم چه سپينه سپوزمى پاس به خدا راغله
 مال (۱) محبوبه په شرم شرم ترخو راغله
 شونډو کښې شراب او په کو کړې کښې قضا راغله
 سر خم را ئې دا کړې پيمانه په پيمانه
 خوب وينم عالمه که ئې شوک را کړى مانه
 (۵)

خوب وينم چه پټ شوم په نسيم کښې بهر لارمه
 خواله دجانان لکه د مينې نظر لارمه
 سترگود د لدار له لکه خوب د صحرا لارمه
 يو شرنگ کښې مې لوت کړه د عمر و نو خزانه
 خوب وينم عالمه که ئې شوک را کړى مانه
 (۶)

خوب وينم چه زه لکه لو لکه په سيل و و تم
 پورته د نرگس نه شوم په خوا دراميل و و تم
 تار د سپينې غاړې دليلی په اميل و و تم
 پټ مې ورته دوي سلامونه جانانه
 خوب وينم عالمه که ئې شوک را کړى مانه
 (۷)

خوب وينم چه پورته لکه چغه د منصور شو مه
 يابو مو قى خاوره وم يالوى درياب دنور شو مه
 (خو): بانگ د سحر و شوزهر او بش شوم کرو کور شومه
 خوب يو وره خوبونه را ژوندى شو ه زمانه
 دې پريوځه ليوينه ! تېر وه د جيلخانه

حيدر آباد جيل ۱۹۴۸ ع

ټيډ

د سحر تيل او دال د ماښام دال او تيل
 د کوټکۍ به کوټ کښې (۱) قولې د عطر او فليل
 د سحر دوه چپا تښتې لکه زړې چيترې
 داسې خوزه او پاسته لکه د خړو ټغري
 چای لکه ښوړ وړ وې تروې کورې تور ه
 پيال له دز پړو ډو لچه اوس راشه خوندي کوره
 بستر د برگ تر پې سو زنيء تور کمبل
 اويارانې له د شپې سار به سار به کمبل
 محفل د ښکلو خلکو قول بزرگان شريفان
 يا مټيز ک گڼکپان يا اجر تي قاتلان
 چه لمر ز پړی شی هيله ما په پنجره کښې کړی بند
 لکه مې ز په قطار په بولاره کښې کړی بند
 تما مه شپه گڼر حسی دم په دم کړی تفتيش
 ته به وی (۱) چرک یمه زه يو به مې سی پنا پيش
 د بنديد و سره د همه دنيا د بهر
 يوه توره لپه شی کښې مې آن په خيگر
 د جهان قول غمونه لکه سيلی راشی
 د زړی سرله به دې لکه گولې راشی
 او چه ارمانونه پکښې لادلو يه راشی
 لکه د مړی په کور چه سره ډولې راشی
 او چه د باغ د گلو ما ښام را ياد شی
 لچه دې ډک دمستی سور جام را ياد شی
 بيا خو مزي کوه هيله به سر کښې شې
 ډوب لکه وزی ملا به په قر قر کښې شې

که دا خدمت وی د قام زمو نېز تو به ده
 دادال او تیل هضمول گرانه قصه ده
 او لا په دې کښې هم غنی غزلې وائی
 د عشق او زېدي مزې په بلې بلې وائی (۱)
 ولې په تشو او بو شاعری گرانه ده
 چه تاوداورنه وی زر گری گرانه ده
 قاضی (۱) صاحب وئی قران سحر ، ما بنام ، ماز یگر
 خان له ئې آواز تپ کړ او ما له ئې خوز که سر
 که هیله عزیز کړو اوس راته وائی آیات
 قهر په مست او سرشار رحم په صوم و صلوات
 شه و کړ و صبر به شو دادالله جانده ده
 ولې په تشو او بو شاعری گرانه ده
 حیدر آباد ۱۹۴۸ع

خاوري

نه منم نه منم یاره ، مرگ انجام دهستی نه دی
 خلاصیدل شراب په جام کښې ، اختتام دمستی نه دی
 چه ما بنام د کومې شپې وی ، نودهنې سبا هم وی
 چه رنیا وی تیاره هم وی ، چه تیاره وی رنیا هم وی
 که یونه وی بل هم نه وی ، او چه وی نو وی به دو اړه
 دې دریاب له چرته شته دی لرې بله یوه غاړه
 زرسجره د بهار دی یو ما بنام کښې د خزان
 شل خمونه د ک د عطرو یو دانه کښې در یحان
 چه یوه غوټه د شې خاوري تخم و کړی روغ گلزار له
 دخپل رنگ او بوی پښه ونه شکرانه یوسی بهار له
 داجهان دنور اوسوز ، ولې ورکشی چه ساز چوپشی ؟
 چه جانان په مستو سترگو گوټي دروړی ستار له ؟
 پافرونو کښې پر تې دی لاس او پښې شونډې او گوټې
 خو کشی قبر جوړولی ددې سروسرگو خمار له

جام مې مات شو ميخانه کښې ليو نې ترې غلې پاڅيد
 زړه ئې ډک درنگه يوړې دې روان کوڅې ديار له
 ساقې نوې جامه راواخست په سرو شونډو کښې موسکې شو
 بل عاشق ورته لاس وينوشکرانه ټولې (۱) دلدار له
 لاله بې سره سزوره تش کښول و مرگې يوړ
 خاورې و خاور و له لاه کڼدو کڼوۍ خوار له

حيدر آباد جيل

۱۹۴۸

ای باد صبا

ته څه خبرې ای باد صبا! څه دنيا گمانې تالا کړې مونږ
 هيريم (۱) کړې زلفې خورې وړې شونډې جانانې تالا کړې مونږ
 هيرم کړه هغه د نور صبا، هير مستانه ليو نې ما بېام
 هيريم کو کړه مينه نا کړې کړې پروت دی اړولی د ميو جام
 ډکې ډکې څو لمر دنور څه په خندا مونږ نو ستلې دی
 سړی صرا حیر درنه او ساز مونږ به صحرا اړ ولې دی
 سترگې چه وې د خمار ډکې مست د ژوند شرنگار ډکې
 پور د شرا بو پيالې د ناز ښکلې د سر او سنگار ډکې
 ور کړې شوې هېرې شوې خا وې شوې ياد او ارمان ئې هم خاورې شو
 پانې گلاب او غوټې څه غم د خزان ئې هم خاورې شو
 ته څه خبرې ای باد صبا! څه دنيا گمانې تالا کړې مونږ
 هيريم کړې زلفې خورې وړې شونډې جانانې تالا کړې مونږ
 حيدر آباد جيل

سوداگر

عجيبه داسوداگر دی	په لاس تيغ په سر قرآن
شنه قبائلي دامام ده	کلکې سترگې د شيطان
په ځيگر لکه چنگيز دی	چاو لي لکه ما مان

په خله خوژد کلو باغ دی
غږمید ه لکه زمری کا
پنجې پو بې په سرو وینو

په زړه سخا لکه ډیران
غریده لکه حیوان
سر مې بړه په آسمان

ماته وئې چه خوانه را کړه
را ته وائی غیرت دې پر یز ده
وئی سر قیست کړه گنې کړم به
وئی هوشیار لکه ابلیس یم
ته را کوز شه ښکته کښېنه
یاما خدائی کړه سجده و کړه

ستا پښتو توره او ننگ
شه زما د درملنگ
په تا ملک دالله تنگ
زه خونخوار لکه پلنگ
ماله را دیار پالنگ
یاز ما استادى جنگ

وی داتوره زما لاس کښې
ستا خم ر غیرت او مینه
دا شمله د ننگ کړه قیقه
د فرعون چنگیز وارتیر شو
شه غلام ددې غلام
خا ورو خټو کښې پراته دی

ستاد ژوند اختیار زما دی
ددې کو تو ښکار زما دی
ډیر تیره کوزار زما دی
اوس را غلی وار زما دی
په ده ډیرا تبار زما دی
چه خوړلی وار زما دی

که زما شوی زما خوانه !
پاس په دې د پاسه کښینه
دا جامو نه د شرا بو
دا پسرلی دا پیغلې مستې
دا جنت دعیش او زور
خوانه څه ساقی له ور شه !

گوره داد زرو تخت
خو شجا لېزه په خپل بخت
مسند و نه د زر بخت
ستا د پښې خوانه وخت
بلخوا او رد اوره سخت
کړه داسره سینه بالخت

ر به خنګه سودا گردی !
خنګ نظر دستر گوور کړم !
خنګ بهار اوسپوژ می وړ کړم !
ددې سرود طوق بدل کښې !
در بیا ردویرې خنګه !
داد نور او مستی دک سر

خنګ ژوندور کړم جهان واخلم !
او چشمی دمر جان واخلم !
دلا لوانو ډیران واخلم !
خنګه دین او ایمان ور کړم !
بې خودی او جانا ن ور کړم !
په سجده کېږم دم غلام ته ؟

د قصاب د چيچر و مينه	څنگه و بشيم خيام ته؟
څنگ د بل دتالي پاتې	کړم چو که مستی جام ته؟
څنگ دلدار په دنيا ورکړم	رقيب و خپژ و م بام ته؟
دجانان بشپسته سر څنگه	دفرعون په پڼو کښيېزدم؟
دکارغه د درمهر و نه	د عقاب په پڼو کښيېزدم!

نه دی لیدلی سوداگره!	تاد سړي وينې غورزنگ
په قیست سرباندي نه ښايی	دا زما شمله د ننگ
د سرو زرو تخت قربان شه	په آزاد کند دملنگ
قیه و سترگو کښي وچيېزی	د سرو راو مستی رننگ
ستا شراب د زهر و گوټ دی	خلاصول کړی دا یما نه
ستا ساقی د چکلې په مه	په دوه نیمو پیسو کړانه

خه ورکېزه سوداگره	لیونی مونېز ددلدار یو
ته ئې وژی د لالو نو	مونېزه وژی د خمار یو
نه ئې دم نه ئې دارو شته	مونېزه داسې رنځ بیمار یو
ته مغروره په خپل زور ئې	مونېزه په مینه کښي سرشار یو

راشه و گوره فرعونه داد وهه د ملنگانو!

په دې خوا ورو کښي خورې دی کپړی د باد شاهانو

هری پورجیل ۱۹۳۷ ع

ژوند

چه خمار مستی ترې وخی	شراب شی ترخي او به وی
چه سرور غر ور ئې نه وی	داژوندون ژوندون د خه وی
چه په ژوند کښي سخته نه وی	لکه بې ما لگي طعام
چه په خوله کښي خندان نه وی	لکه دك د خا ورو جام
چه پته میان کښي توره	لکه پته میان کښي توره
نه ئې پړق شی نه ئې شرنگ شی	په زنگو نوشی رنځو ره

چه آرام وی او سمام وی اویاری په جایداد وی
 خر بانو هم شیرینی وی هن تر و پر و فرهادوی
 چه پی سر په خند ادا وشی هله خوزر از و نیاز شی
 چه د سپینو تور و جنگ شی بنکاره هلته کښې ایاز شی
 ژوند که تش فیرنی څټل وی داخو سپی هم شی څټلی
 که تش نسل زیا تول وی داغو می هم شی کولی
 ژوند نه خپه نه ما نه دی نه د یری دسر ولالو نو
 نه یاران نه معشوقی دی نه باغو نه د کښلو نو

ژوند خو تله دی په یو منځه

غور ځیدل او پا ځیدل دی

ټکی سوز او ټکی ساز دی

څه خندل دی څه ژړل دی

ژوند په سترگو دعا شق کښې

پلوشه ده د خمار

په صحر ا کښې لټول دی

د آشنا د کوڅې لار

حیدر آبا د جیل

۱۹۴۷/۸/۱۱ ع

گوگل

هم دوزخ دی هم جنت

دې کښې رحم او راحت

د نشی او د خمار

د لمبو او د آزار

د سپرلی او د خند ا

د مستی او د رنجا

د تیاری او د ژړا

د خدا د کمره د نیما

دې گوگل کښې مې د ننه

دې کښې قهر او غضب دی

دې کښې پروت یو سمندر دی

دې کښې پروت یو تهرین دی

دې کښې پروت دی د مردرنگ

چه بوپړق یې بور جهان کړی

دې کښې پروت دی د مردرنگ

چه یو اف مې تور لحد کړی

دې کښې دومره شجاعت دی
یونظر کښې تار په تار کې یی
چه په ویره باندې راشی
داسې رپی داسې تښتی
اوچه کلک شې داسې کلک شې
نه پرې زرتورې اثر که
دې ګوګل کښې مې د ننه
داهم لاره هم کاروان دی
پروت په دی کښې ټول داستان دی
خور په دې کښې لوی جهان دی
داهم باغ دی هم خزان دی
دې کښې سره نیاز بین کلو نه
داهم زهر هم زقوم دی
داهم تور دمرګ شادر دی
ده کښې پروت داسې شراب دی
به بد مسته او سرشاره
دی چه ځی په بره درومی
چه په بدو باندې راشی
عجیبه دې یم جوړ کړی
بې د تانه نه زور دهرخه
دادا وراو نور درباب
دومره وړو کی لکه خاخکی
د اقصه د سوزاوساز
نښت او غم را زانو نیاز

چه د کل جهان مرګونه
لکه بادوړی بوسونه
زړه ترې غټ دی دمنښک
داو بوخاخکی ترې کلک
لکه کانا نې د فولاد
نه پرې زر کاله فریاد
هم د نیاده هم قیامت
هم تد بیردی هم قسمت
د جزا او د سزا
د وصال او د وفا
هم بلبل دی هم بهار
او د شنو او بوشرار
هم کین دی هم ناهیات
هم چینه ده د حیات
چه یو خاخکی دهنې
کړی داوا په فرښتې
شی جبریل ورته حیران
امان وغواړی شیطان
ای زما خدايه عجبه!
د همه یم مرګبه!
دومره لوی لکه آسمان
دومره لنه لکه یو آن
ولې ولې څه له څه له؟
ولې ولې څه له څه له؟
حیدر آبا د جیل خانه

۴۸/۸/۱۳

جناب شیخ

په کښې ځای نشته دیار
لکه ډک د مې وښار

زړه دې ډک دی د خپل ځانه
داسې ډک مې د نیکه نه

دواړه سترگې دې ژندې دي
 تله پنه کښې لځان ته کور ي
 شونډه ي ستا و زگارې نه دي
 د خپل نور قصيدې وايي
 دريا ښه در نه تاؤ دي
 چه په بل کښې بدې ويني
 د بل ښيست در ته غلا ښکاري
 د اشمکور پرانده چه ويني
 د اهم ستا په شان روان دي
 دا چه ته ور پورې خا ندي
 ستا قبا د شنو رينمو
 د اهم خوي دي د آدم
 شه که ډوب دي په تيار و کښې
 دي هم ئې په چغو چغو
 ته چه ئې کوم په طمعو
 اي چه ډوب په فضل ډوب ئې
 دده شور چغې هم واوره
 دا چه دي پرې پر مخ پر يو ئې
 دادي دي سرما تي وليد
 شيخ چلو! د نيکې ډکه
 ستا دعا د لځان د پاره
 ستا د ښو ډيوه بليزي
 دده سرې لمبې داوردې
 دي تصوير دي د آدم
 او په سوو ووزرونو

د بل بد د لځان ښه ويني
 د يار نه ويني سنگار
 چه صفت د آشنا و که
 په کو شه کښې د دلدار
 لکه لوي واو تور حصار
 خو مره زړه دې شي خو شحاله
 ستا د تور تا ريک جماله
 چه ډغرې وئي غور خيزي
 دا چه پريو ئې او پا شيزي
 د امجنون او د املنگ
 او د دوي شليد لي لک
 د الله د کو تو جوړ دي
 په شرا بو کښې شېر پوردي
 داي هم هغله روان دي
 هم هغه د ده مکان دي
 اي چه بره ئې خو شحاله
 د اهم لځان له وئي هم تاله
 تا ته ښي تيندک د لاري
 لکه ته روان هو ښياري
 گنهگار دي ستا استا د
 تاله دي دده فرياد
 په سينه کښې لځان د پاره
 د همه جهات د پاره
 د ختوا و پريو تو
 د پتنک دالو تو

حيدرآباد جيل

ساز

اوستر گوله ر ننگ	شونده و له خوند
د نر کس د لو ننگ	پو ز ي له بوي
مستی او ارمان	زړه له اميدا و:
شېا او شر ننگ	غوزله سرو د او:

ماله سر وړ او ژوندون او نور
دا شو آواز ه د ژوند در ننگ

تپ تپ د باران	تق تق د اور
اف اف د ارمان	اخ اخ د وصال
وخ وخ د صنم	وي وي د جنون
هر وخ د صنم	نا نا - او او
پړق پړق دمستی	کت کت د خندا
چپ چپ د لېبتي	شرنگ شرنگ پيزيب
شغ شغ د نسيم	شپ شپ د او بو
بېر بېر د غيلم	بس بس د دلبر
شنگ شنگ د گولۍ	هين هين د همنډو
پېر پېر د لولۍ	قېر قېر د چلم
ټنگ ټنگ د رباب	دم دم د دو پړي
سڅ سڅ د کباب	غر غر د پيالې
پس پس د دلبر	چپ چپ د کوکۍ
کو کو د کوهر	چپ چپ د تارو
بد بد ئي روان	بس بس کره آشنا!

ايش ايش دا قلم
هنگ هنگ دايان

هيدر آباد جيل

اور

گنهگا ريم گنهگا ريم هم دخداي هم درلداريم
 بي وفا په محبت كښي نفس پرست او بې اختياريم
 مينه مينه په خوله وايم مينه نه لرم حيوان يم
 نه مې لوظ نه مې قسم شته نه مين په يو جانان يم
 چه كوم خاي جواني اورنگ وي چه كوم خاي د گونگروشر ننگ وي
 چه د چادر تېل تنگ وي نو زما ورته غور خننگ وي
 يومكه د مسلمان وي د كفر يوبت خا نه
 هره ورځ زه بدلومه نوي نوي ميخا نه
 هم مې مينه ده بې پته هم گناه مې بې وفاده
 چه مې كومه مخامخ وي زه وېم دازما ليلي ده
 كله لاړ شمه جومات ته په سجدي په زاري پر يورخم
 شل سجدي مې كړي نه وي بيا د چاپه ياري پر يورخم
 يوسور او رمې دې گوگل كښي ما سوزي د نشه بهر
 نه دې يخ شونه دې كم شو چه دا وړ دې كه سقر
 كه ساقي د كوه قاف دې كه شراب دې دشيراز
 بس بېكه مې ترې زړگي شي چه معلوم ئې كې نه راز
 كه ماښام وي كه سپوز مې وي كه وي راز او كه ساز
 روح مې تنگ لكه احد كه كه وي سوز او كه وي ساز
 دا زدهڅه پسې حيرانه سرگردان پریشان گرځم؟
 دازه كوم خواته روانه په باغچه بيا بان گرځم
 گنهگا ريم گنهگا ريم آدم خور به خپل ځان خورم
 خپل ښا يست خاورې كومه اژدهايم خپل جانان خورم
 پدې په زړه دننه اورمې رورتن اوگي اوگي كه
 دې ايرې كې دسره گاونډه شين چمن اوگي اوگي كه
 دې د اور هسې خوراك كه نوي نوي امبار غواړي
 نوي رنگ نوي محفل كښي نوي نوي خمار غواړي

در و غجن یم دروغجن یم داله قنده کرم فریاد
 نه یم تنگ زه ددی اوره زه په دې یمه اباد
 زه به ده له خاشاک گورم که باغچه که بیا بان و ی
 زه به ده ته لوگسی کومه که بخوانی وی که جانان وی
 داده په لمبو گوره زه سپوز می او گلزار وینم
 داده په شنو لوگو کښې زه اور بل دلد ارونم
 دی زه په وینه پائی زه دده په لمبو پایم
 دی زما وجود او ساده زه دده په لمبو پائیم
 چه دده پرق او شهاروی هلته ژوند هلته انسان وی
 چه دی نمی د خاور و توپ وی پنځه خزله د پیران وی
 لیو نی یم ای-رنی یم نه په سرشته نه سامان
 نه په مینه مستر پوه شوم نه په سوداونه په زیان
 عجیبه بی روه لارده عجیبه پریخی کاروان
 که قدم اخام غورخیزم که ودریزمه تسوان
 عجیبه غونډې شراب دی چه ئې خشم لاتبزی کیزم
 عجیبه، من او سلوای، ستا چه ئې خورم لاووزی کیزم
 دا په زړه دننه اورمې که ئې وژنمه ور کیزم
 که ئې نه وژنم سوخیزم لوگی کیزم ایرې کیزم
 لکه شمع بد نصیبه لابه سوئم لابه مرمه
 لابه خان تالا کوده لابه تور دریاب له حمه
 بس دی بس کره لیونه؟ دادولې لې باب
 جام کره کسترگې کره پتې تنگوددې خوږ باب
 ورنه دی شور نژدی شه چه بارشونلې شکرې
 رو په مینه مینه وکړې دوه خوږې خوږې خبرې
 توری سترگې ئې بلیبزی لکه شمع دمراج
 دغه سروشونلې وکښې اوردی اوردی هم داور علاج
 په سرو گوتو کښې جنت دی که دوزخ دی که بهاده
 (وائی) سوخه وڅه خنده خاند! ژاړه ژاړه دا دینماده
 حیدر اباد جیل - ۱۹۴۸ ع

گواه

يو ټکي درنگ کښي در ياب رنګار ننگ
 يو شاخکي د ساز کښي هم سوز او هم شر ننگ
 د ژوند يوه لمحه کښي سر و نه عمر و نه
 يو چونګ کښي د خاورې مستي او غم و نه
 په لپه اير و کښي خار و نه د نو ر
 د هر کل په شو نډو راز و نه د طو ر
 خاورينه خرمن کښي خندا او غرور
 تيارې د شهرت اورنې او سرور
 دېبت کښي د خاورو د ا تال د ا بد
 د شاخکي په مخکښي جمال د ا بد
 ثبوت مانه لوی ستادخان کومدي گواه مانه ښه ستادشان کومدي
 خانپور

خو هر ۵ ؟

خو مره مينه مستي در کړم ادب خو مره ؟
 نه زستا په حدر خان به حساب پوه شوم
 توراني به ساز سرود تر کوي رسي
 داسرو زمي چه کل جهان حيران حيران کړي
 رنګ رنځر پل ټيکړ پرې خور و مه
 داسري شونډې ئې اور سرور وښان کړي
 زما مينه ده ادب د پنجرې و ځي
 وايه خو مره دي جانان کړه مره خو مره ؟

خانپور

بل څه

په نظر کښي مې د باغو نو خيال
 په نصيب کښي مې لاره د غرو نو

عجيبه ا چار مې اچولي دي !
 د گلو نو او د غم و نو

په غوږونو کښې
د کي نگر و پيږيږي

شرهار د ساز
او خندا آواز

بل چه نوی ساز
 بل شخه نوی راز
 د با غو نور نگ
 د غر و نو
 جوړ کړید ی
 د خو بو نو
 هر ی پور

ډوب مې زړه لټوی
 بل شخه نوی سوز
 د با غو نور نگ
 د غر و نو
 ما د تور و هیرو
 خان له بشکلی تخت

خټکه خیال کښې مې
 او نصیب کښې لاره

قش جام

هغه څه ساقی ووی
نه ورکئی څمار دستر گرو
داد دوزخ او روی
دا هغه کافر دی
داد ازغو جاړه د کلاب
دا لو گرو هلی سیخ
زهر زهر زهر دی
کفر کفر کفر ده
څه هغه بند ووی
هغه د څه سیند ووی
هغه څه مو من ووی
څه ویر هغه ستر کپی
هغه د عا څه ووی

زهر زهر زهر دی

پشور اپ چہ خمار نلری

«آدم»

خه بې تو که بې توله داستر کږې او سر
يا په شپه د وصال د نفلو نو بانه
يا فرعون ته بيا ن دا بد دا جل
بت خانه کښې پر قونه د طور غوښتل
کله سر د خيام او ژړا او صحرا
کله شوق د حبشي د کړکړ او د خال
کله هره پياله کښې صنم او صنم
ياد مرگ سلگو کښې د ژوند تعبير
يا اميد د وصال په ژړا کښې ديار
او اير و کښې ارمان درناو د اور
پجاري (۱) د مندر او شوقی د درد
هم درياب د تيارې هم مستی اورنېا
خه بې تو که بې توله داستر کږې او سر

يا په بام د حرم د مستی ترانه
يا په شپه د وصال د نفلو نو بانه

خان پور

غښ

پنښن مې «بخیه» وړک کړ قلم تش دسیاهي نه
کوټه کښې یخ از تر یخ او گي باهر یخه سیلی نه
د ماغ مې پریشان زړه گي پر بو تی د مستی نه
خیا لات مې وړک نو ستلی غنم والی به ز لږ
د نیامی دا میدد رنیا تشه تکه توره
د غم د قیصو د کده خندا آوا ز ئې هیر
هر لجه د ساه تر خه بې خونده او چه سپوره
محمود خان لیونی کړ شوکت بنسټه آيا ز ئې هیر

دا غم نه د طاقت د حکومت نه د شوکت دی
دا غم د تیریدو د بې مطلبه د ژوندون

لیلی محمل صحرایه تیار دی خوافسوس
د خان لیونی کو لو همت و نکې و مجنون

په پیړۍ ۱۹۵۰

هوش

شراب هله شی شراب چه څوک ئې وڅښی
گل چه خور کړی په سادین درنگ دوکان خپل
چه آواز د سره وځی بد ئې رنگ شی
چه فولاد د مینې مستې او به واخلی
سړی توب چه لوړ او چت شی لیو توب شی
چه انسان مالک د حسن او سرور شی
د سپو زمی حسن روښان شی به شبنم کښې
د ژوندون مطلب کمال دی دا ظهار
بل څه نشته خان او ژوند پوره کول دی

بس بنده دی که مجنون دی که مدهوش دی

خرڅو نکې اخستو نکې دده هوش دی

که جو مات کښې بس الله الله دی
دغه خوند کړی چه یو یار شی یو ریار شی
تول دهوش کفر که مینه که سرور دی
عجیبه واکدار کړ جوړ رب د جهان
دی د حسن بچاری ته لیونی وائی
د ژوندون احساس ته خبط او سودا وائی

دده هوش دده د مینې تور بنا مار شی

د اعیسی غریب پخپل بستر په دار شی

هوش محل یو دسو و نو منار و دی
ده کښې ښې تار خانې د طور د کټو
دی کښې سپین لوی محلونه درنای دی
لوی وطن د دریا بو نو د در و دی
دې کښې خور یو تور دریاب تور په تیار و دی
دې کښې خور خاموش ارمان د مقبر و دی

کله کله دمستی سره خمار و نه
کله کله تش کچکول دک دآ سر و دی
دادی شکر چه دغم په تور محل کښې
رانبکاره کله یا مینه یا دلدار شی
دادی شکر چه دمرگ په بادشاهی کښې
کله کله شاخکی اوخاوندی آ بشار شی
دانت دی چه په لوزه گنا نه شوی
خط و خیال تالا په سر وشو ندی و دیار شی

هوش چه ورک شی د خپل هو شه نو مستی شی

چه خودی د خوده وخی نو خمار شی

گر سر

حسن

او ه تپوس د حسن مکره
سمندر شی شوک تمللی
شوک سپوز می شورانیولی
شوک زهراشی ښکلو لی
حسن پلار د مینې او مور د عشق
پکښې پت دی ټول سپین اوتور د عشق
دده خیال نظر همه زور د عشق
په سر وشو نډر بلوی ښکلې اور د عشق
دا بابا د سراو سرور دی

دا تعبیر د جلال او نور دی
دامکه د سترگو خندا کښې ده
دپه هر کوشه کښې طور دی

دا آدم د نوم بس یو داسې
د بېهار سبب در نیا سبب
د حواد ژوند او زمان قصه
د سرود در قص او ژړا سبب
دا خواب دلکو نو سوالو نودی
نشته هیڅ دژوندون بل خواب
دا صرفی ته مجراب او منبر ښی
لیونی ته کباب او شراب
دې دخیال اورنگ دنیا کښې دا
پلو شه د مینې دیار ده
دادر حم پیغام او وعده دوصال
را لېز لې غلام له دلدار ده
داد مرگ سبب
د گنا ه تعذر یف
داد عشق و جود
داد سو ز خو ند

د بېهار سبب در نیا سبب
د سرود در قص او ژړا سبب
نشته هیڅ دژوندون بل خواب
لیونی ته کباب او شراب
پلو شه د مینې دیار ده
را لېز لې غلام له دلدار ده
داد ژر وند ضرور
او معنی د نور
داد مینې راز
دامستی د سبب

هر نظر ئې شراب دى مستى ده

داد روح ليونى ميخانه ده

د بنده او آقادره رازدى

دژوندون او جنت افسانه ده

خا نپور ۱۹۵۰

نه گيږي په عقل

سپين ويښته دى تاو كړه سټو كړه شنه ترې جوړه كړه
 قرض رنگ پرې توى كړه قالين جوړ دخپله پوره كړه
 نه كيږي په عقل تو كل غواړي د چر سيا نو
 نشته دى گمونه په كوڅه كښې د مليانو
 دلته بنا نكونه دى تالى دى ر كيښه دى
 دلته شراب نشته پيكورې اوز لو به دى
 عقل له سرور كښې سرله عقل كښې كور نشته
 دا خبرې ماته مې ورو ورو كړي ا به دى
 مينه (۰۰۰۰) (۱) يو مينه وي نه د سود وى او نه زيان
 دلته په كچكول كښې خورې شوې نوا به دى
 لاره د هوښيار په كندو كندو په در و ده
 منځ د هسكې ټيټې دى او ډكه داسرو ده
 داسى آواز كورى چه نه زيروى او نه بم وى
 خوښه ئې ر باب كښې خاموشى د مقبر و ده
 اوس خوار له يالوزه او صحراره يا مها روء
 خرد هوسى رور دى خو مين دى په جوار و
 كور د تمې څه دى تور محل د بلا گانو دى
 روح ناوې كول په ډولگي كښې د پيريانو دى
 تش د كباب خوند له اسماعيل حلالول دى دا
 مادا آوريدلى به محل كښې درندا نو دى

(۱) دلته يوه كلمه په چاپ كښې مغشوشه شوى وه - ومونه لوستى شوه - د (جمد ژوند) ژوندې
 كلې شك پرې كيدلى شو.

زور او غرونه لری عشق صبراو ارمان دی
 سراو سرور نه لری سربلخان دی او جهان دی
 هیش ترې نه جوړ یزی خانه شه بانه خو جوړه کړه
 تاو دخپله سره درامیل په لځای کړوړه کړه
 شوق ور کړه اجل له مستی کړوړه پورته کړه
 جوړه عرب نیلی دارمانود خړه زوړه کړه
 بره دې داسر دارمانو نو د خزانه کړه
 بره دې نظر لېز شانتې بره د صبا نه کړه
 زړه کړه د خلیل نو قول کلونه دی او رنشته
 عقل له سرور کښې سر له عقل کښې کور نشته
 شه مین درباب درنک پیدا فکره سوړه کړه
 سپین وېشته دې تاو کړه شخړه شخړه ترې جوړه کړه
 ډیره اسمعیل خان «کرمل»

۰۱۹۵۰

اور گڼې

ډول دلرې خوږ دی دهندکیا نو دامتله دی
 هره فلسفه دلرې ښه او پوره ښکاری
 زړه دېنه نه دی عجیبه بې چله چل دی
 ډو به په ارمان کښې چواری هم حوره ښکاری
 عقل له دهو که ور کوی حسن که دلدار دی
 لځان نه تبتیدل دی عبادت دی که خمار دی
 دامسته رنهاد امینه حورې او ما ښام
 څه رنګین سراب دی دلیدلو پوهیدلو
 داچه ورته کورې بل څه نه وینی نه گورې
 دا عجیبه دام چا دی جوړ کړی دلیدلو
 دایوه قصه ده دډک جام دتوئیدلو
 دغه فلسفه ده ددریاب دپیدلو

رحم نه انصاف دی یو تدبیر دی د دوام
 هر څوک مې پکار دی که خپټو دی که خیام
 شرنگ وې (۱) دنژ دې نه او ډولکی دلرې لري
 دواړو غېږ مې یو شاني او یو رنگې خبرې
 ډک د ظلمه زوره د طاقته د باز پرې
 جوړې دمېن او رنگین بوی د کل وزرې
 کومه لار چه اخلي خو مقام مې بس دا یو دی
 دلته زر جو ماته دی امام مې بس دا یو دی
 ځکه لیونی دی مرورشې دله دله
 بل خواته ورتاو کړی ددهوش ټټه (۱) شله
 پریو ځی په پړاو کړی بتخانه کېنې ډ یوه بله
 پښې سپینې پولې «طمعې (۲) تافقی» له مز له
 تاته او ر سروردی یو مالې وژنې او ر کېنې
 اې دسپین او تور مالکه شه مزه ده تور کېنې
 ولې زمالال وی پروت په خوله کېنې د بیا ماد
 ولې دې ګلاب له نه او ز بل او به بهار
 ولې دې بندې کړ څانګی تن کېنې ډ نه و کی
 غواړې ترې چې د سیند سازو نه د ابشار
 ماله مرګ او ژوند دی تا له تش دشخې ول دی
 اور کېنې دې بل کړی ولې حسن الودل دی
 اورته دې نیولی یم فولاد جوړ وې له مانه ؟
 ښه ! چه زه فولاد شمه نو شه زما جانا نه ؟
 جسو له فولادو له جوهر و له کمال له
 بس خا ورې کیده دی ور کیده دی د نیانه
 ولې دې د رانولوله جوړ کړی سور محل دی
 او ر کېنې دې بل کړی ولې حسن الودل دی ؟
 ډیره اسمعیل خان

حساب

يو خوا ليوانی دی دټيکړو جام په لاس
غواړي د عطار نه روح د گل خمار د گل

بلخوا ،، هوشيار شاد،، دی پوه په کټه په لباس

بوخ نې کړ خورا کله هم، پېڅی، او هم بلبل

تله په لاس ناسر دی خرشوی مینه خمار

بس دده ایمان د غه جنت دی نشته بل

بې خماره مینه لکه بې نشې شراب

زهر نې شکل حرام حرام ورته کتل

بې مینې ژوندون دی لکه بې سره ستار

ټنگ ترې نه و ښکل د جنت حور و ته کنخل

ور که کړه مجنون لیلی محل کښې د ایران

د ه ته سر محل شو د غمونو بیا بان

ټول جهان ته او ر وده ته مینه د جانان

و دده خندا پټه ژړا کښې د جهان

ده ته د پرداو چغو کښې و ناست مستی ژوندون

د ه له وی دوه لاري یو مرگی، او یو جنون

ښه - یو خوا خو د غه بلخوا بله تما شه ده

ناست خان له «نمروود» دی او د بل دېر نې نشه ده

دا شه عجیبه شانتې انصاف دی د فطرت

گل له ښکلې بوی دی او پټېر خوا ر له ا شه ده

دا شه عجیبه ښیست پرستی ده در حمن

مړه پرته بلبله ده او نښتې پرې با ښه ده

شه و کړی شاه باز یا به ور کیزی یا به زور کړی

شه دوی، جرس چه وی ژوندی هله چه شو ر کړی

د غه دی جهان، د غه نې چل، د غه نې رازدی

د غه دی ساقی، د غه محمود، د غه ایاز دی

د غه «وائی» د غم او د غه «وخ» د همه ساز دی

د غه «خیام» او د «بلال» د خولې آواز دی

لحان مستول مينه او خمار زيا تول

دي دژوند تنور کښې سورا نگار زيا تول

يو ديار د خولې وزی او بل ئې د دولت

يود «لحان» په سترگوورک او بل ئې په شوکت

يو ئې مست په شرننگ او په خندا او په سرور

بل ئې په غضب د غور خنکو نو د شهوت

يو ئې په تيار وود غم په لږود مسابام

بل ئې په سيلی، او په باران او په قوت

يو ئې په پستو پستو سوا لودا د ارمان

بل ئې په د باؤ او په جلال او په شوکت

يو له تيز نیلی، سترگې سري، سره توره په لاس

بل له تنهائی، رنگين ملکونه د حيرت

يو له دالما سومجل، سپين، اوروڼ او پاک

(۱)

وی سره حساب خوليز شه گران شان وی

په هر جنت کښې ليز عذاب شان وی

ډيره اسمعيل خان

غزل

هله يار ورته نژدې شوم چه د ياره شومه لري

هلی پوی شوم په خبرو چه ئې نه اورم خبري

چه ملنك شومه جانمانه خزانه مې وموندله

په زړگي ښي مې پرته وی بشکلي بشللي ملغلري

چه مې گل بستان قربان کړ نود گل بستان مالک شوم

چل مې هله د پرزده کړ چه مې وسولې وزري

چه په جام کښې د ساقی مې دخوانی وینه کړه کړه

هله پورته شوم حفل کښې د خمار خمار بخږي

چه په شوق او په مستی مې دواړه سترگې ورلوگی کړې

هله هله راته او کږې د ساقی سترگو خبري

چه پرې بسته خوانی داد کړی چه پرې بشکلي سر کړی خاوري

دهغه وی دی لیونیه! دجانان شونډې شکرې

حیدرآباد جیل

لوړه

چه شی خوله دخوزو سپوره د دنیا خو-وازه همه
 ئې مدام مدام یاد یزی غو نزاښی او قلمه
 چه شی خیه ډیره وزي د دنیا کل خورا کونه
 ئې په سترگو کښې غې یزی سیخکې او کښا بونه
 چه شی سترگې ډیرې وزي د دنیا گلونه واره
 ورته مخکښې مخکښې کښې توري زلفې سپینه غاړه
 چه شی شونډې ډیرې وزي د جهان همه خو بانې
 ورته وړاندې وړاندې کښې سپینې توري سمې وړانې
 چه زرگی د مینې سپورشی تیرې ټولې خوشحاله
 پکښې ننه رڼې رڼې لکه ناوې په ډوله
 یمه وزي داسې وزي په یوه کوکړه وړ کومه
 دا جهان او جنت دواړه په دوسو شونډو خرڅو ده
 کښېنه کښېنه ایوښه ! دال شخړه وهه کو کاري
 د امزې دې دی نصیب کښې ! چه ته خوی داسې پلار ئې؟
 آخر خوله به دې خوزه شی کښېنه وایه کوړه کوړه
 د قسمت غاښ او رې گورځی راغوړځی کښې ته لوړه
 که بهار کښې دی کلاو نه نوه یوې دی په خزان کښې
 صبا دغه دی راو خوت ستوری ښکاری په اسمان کښې
 سرو گلو نو شنو او و له بیا په لاپشي هشنغر ته
 په نر توب عزت به گوري خوزو ستر کو د لبر ته
 بیا په غاړه د تالا و به د سرو میو پک کړې جام
 بیا به درځې په مالټو کې د سحر او د ما ښام
 بیا به او ترې په یوه برک او مست هند کښې غوایان
 بیا به نيسي په «جیندی» کښې مار مې او سره کبان
 بیا به شور شغړ د ژوندوی د یارانو و شتې مستې
 چوپ شپه چوپ شپه مخکښې مه له ژړا راغله بستې (۲) بستې
 حیدرآباد جیل

د غم لور

لنگه تیاره شوه رنایې راوړه آدم چه مست شو «خوائې» راوړه
مرگه چه زخپل ژوند تالاش کښې ووت ژوندون ئې راز او سائې راوړه
تورې چه چغه د کفر و کپه دال ئې پیدا کړه فلا ئې راوړه
چه او ښکې سړې شوې شراب ترې جوړ شو
چه غم بابا شو خندا ئې راوړه

قسمت

چه شوک سوال دپلاؤ و کړې ور کړې دال
اکثر خور کړې په ښکاری د ښکاری جال
چاته جام کښې دسرو خاورې شگې واچئې
چاله ور کړې دایر وډېر کښې لال
یو و بال چه شوک په صبر صبر تیر کړې
ور له را ولسی دهغې لوی و بال
شو مره بار چه وړې شی شوک دو مره در اچئې
د زمرې خطرې نه تیر وی شغال
چه کوم کال خاق زاری د باران و کړې
په باران پسې پرانده کړې هغه کال
لیونی نه خفه مشې در قمر بان شم
اکثر و راغې د خره په خای کلال
حید آباد جیل

د فریدون د مور خط

زما دواډه په دولسم کال په ۱۴ / تاریخ د جون د میاشتې ۱۹۵۱ زما صرف او یواې لخوا فریدون
« رستم جنگ » پیدا شو - دهغه ورد پېښور په هسپتال کښې وه - اوزه لرې په هزاره کښې ناجوره پروت
وم هروخت به مې د کوټې ددروازې په پنځکښې یو تور بد رنگه ټوپک اوسنگین پالاس ولس ولاړ - ټول جهان
تور او تاریک و د وجود نا جوړ تیار سړې روح هم د مایوسۍ آخری مقام ته رسیدلې و چه ناگهانه خبر راغی چه لخوا
دې و شو - ماوې ښه دهغنی ورک خو یې جو میرات خونه یې -
د دغې ورځې ددروازو د خوشحالی بیان زه شم کولی - خور ددروازو خوشحال دواړه انسان دیرستو مانه
کوی او چه آخر مې سترگې دهوش دنیا یقې کړې - نوڅه وینم چه د فریدون مور راغله اوما ته ئې یو خط
په لاس کښې کښېښود دا هغه خط دی -

ماد دور لېو خاورې تاله جوړند او جهان جوړ کړې
 خپلې مڼې داسې يوړم بل مې تاله جانان جوړ کړې
 داچه زه د وفا ډکه د جنون جهان له لارم
 د اېمې لال هغلته و موند د همه لالو نو ښکلی
 د ازما د غرور نښه د هغو گيلو خواب دی
 چه به تا په ما ښامې کښې ماته کړلې غلې غلې
 د اثبوت زما د مڼې د ايمان او د وفا دی
 داز ماروح چهر و ښان شود د سترگې يې کړې بلې
 د اتصوير زما د ژوند دی څه خنداده څه ژړاده
 د شهباز دوزر شغ دی بو ست سرونه د بلبلې
 د اثبوت د شاه د مڼې د ازاري ده د غلام
 د اانعام د تو او ښکلی د همه وړنگين جام
 د ا تعبیر ستاد خم بو نو او زما مخ د ارمان دی
 ماجوړ کړی د خپل خانه ښکلی عکس ستاد خان دی
 په صحرا مې و خور کړې سو رخادر د گلستان دی
 هره ساه کښې مې ليکلی نوم د مڼې د جانان دی
 داچه زه ستاد خوبونو د جنون تالاش کښې لارم
 ستاخانی له مې جوړ کړی ستانه ښه غونډې يو خان دی
 داچه ماستاپه وزرونو کښې ارمان د عقاب وليد
 د ا عقاب مې ستانه جوړ کړې هم عقاب هم يې ارمان دی
 داسرې سرې د ساقی شونده يې څه مستی اوڅه خيام
 د ا په سوز کښې رنگ د ساز دې دممبر د پاسه جام
 داد «نیست» په شاملات کښې ما اجل ته کښود څلی
 د ا خو ما د با طمعې کړې پرو ن سره بد لې
 داچه زه يوړنگين خوب شم د تالاش او د ارمان
 ستاپه تور تاريک محل کښې سپينې شمې يې شو اې لمې
 ماد دو و لېو خاورو تاله ژوند او جهان جوړ کړې
 خپلې مڼې داسې يوړم بل مې تاله جانان جوړ کړې

ما کړد او په یو ارمان ستا خپل ژوندون تمام تمام
 ما خپل هوش کولال له ورکې چې ترې تاله جوړه کړې جام
 چې ته ټول مجنون مجنون شوي زه همه لیلالیلا شوم
 چې ته رنگ شوی او خپام شوي زه شراب زه گل اندام
 چې ته طور شوي او موسی شوي زه دنور پرق اور نه شوم
 چې ته شور شوي او ارمان شوي زه د وصل کل سمم
 ته چې شوي د اور بڅری زه هم سره لمبه د اور شوم
 چې ستاز په په تالاش سر شو زه شوم لاره زه امام
 ز چې ستا شونډې شوي تیزی دمستی دسرو شرا بو
 دا خو لڅکه زه جانا نه هم شراب شو مه هم جام
 تا چې سوال در نه او کپې د بهار صبح صادق شوم
 ته مین چې په تیاره شوی زه د ژمی شوم ماینام
 چې تانوم د «عزا» (۱) واخست ما کپه مرگ ته د یوه بله
 چې تانیت د طواف وکړ نو ما و تاپه ا حرام
 ما د دوو لپو خاور و تاله نور او بستان جوړ کړ
 خپلې مینې داسې یوړم بلې تاله جانا ن جوړ کړ

بېګنوتیر ۱۹۵۱

بټ

دا شونډې سري د گل غوټی
 دا شونډې سري وړې وړې
 دا شونډې سري قطري د ناز
 دا مجسم مکمل نياز

تشو او وچوز د گوت ته دا
 رنگ او مستی او ارمان خور ئې
 مابا نډې ښې او خوږې لکي
 ما ته نقشي د جانا ن خور ئې

دا خوژوندون مست شویدی
مرگ بورې مسخري کوی
دا خوگلاب خندانه دی
بل پسرلی ته اسرې کوی

دا خود تورمرگی په مخ
رنګا و امید د دنیا خوروی
دا خود مجنون سترگو ته
ښیست او سنگار د الله خوروی

پوه دی دوی د آدم په راز
پوه په تلود سوز او ساز
تو له قيصې ئې یادې دی
تو له قيصې دراز و نیاز

داد عيسې د لاس په شان
ژوند او امید او خندا خوروی
«رېت»، ورته څنگه ووايمه ؟
ما ته چه نورا ورنه خوروی

ټوټه

مابه شمع شمع کړله تا کړ جوړ رانه پټنګ
تلمه ښکار له د کب وړو تاور پېښ کړم په نهنګ
ماد قسته وې ملنګ يم تار ښتيا کړمه ملنګ
ما پېښې کړې د تورز نو تامې کور له راوړ جنګ
زه خو غـېز کولې نه شم په کيلو ته خفه کيـږې
(خونـه) حقه د اده لويه خدايه ته په توقونه پوهيـږې

حیدر آباد جیل

غزل

مینه مینه مې کوله خبر نه وم
چه دور ځي مازيګر او ما ښام هم شته

لکه زر که دپسرلی وم به چر چغو خبرنه وم دښکاری سره دام هم شته
 دنیا زینې ښاپیری په بستر پرت وم خبرنه وم چهر قیب مې په بام هم شته
 دساقی په سخاوت باندې مدهوش وم
 خبرنه وم تشیده ئې دجام هم شته
 سپینه شمع دمحل په خندا وائی در نه سره دسو لو سما هم شته
 داویل لیونی ډک دریاب له لاره آورو بل چرته یو ښکلی مقام هم شته
 خوړ رځو چه دملادروغ معلوم کړو
 دی و ئې هلته مستی انتظار م هم شته

حیدر آباد جیل سند

ډنډه کښې

گوره بلبل په پنجره کښې جوړ
 لوی یو جهان دگلو نو کړ
 مست شو صحرا او په خوب کښې ئې
 ډک ټول جهان دسیند و نو کړ
 دارو حانی کار خانه زما زور او ستم نه، خمار جوړ وی
 دالیونی شان خیکر زما او ښې پیی ترېنه هار جوړ وی
 دامصور په خپل رنگ مسرور ټول جهان مست او سرشار وینی
 ډنډه کښې چې او خندا سیند شاخکی کښې مخ دآ بشار وینی
 گوره بلبل پنجره کښې جوړ
 لوی یو جهان دگلو نو کړ
 مست شو صحرا او په خوب کښې ئې
 ډک ټول جهان دسیند و نو کړ
 ورته پسرلی او خوانی شو مخکښې لیونی ورځ او رنگین ماښام
 خوا کښې گلاب ئې په مستی تیر شو شونډو کښې رنگ او گوتو کښې جام
 وړه چینه شوه چرته روانه دژوند او مرګ ئې شروع کړ ساز
 ژوندون ژوندن تو عشق راز رغون شو بنیست پټ کړ شال کښې دمینې راز
 بیاخزان راغې گلونه لارل ستار شو غلې او شراب کم
 خوانی رخصت شوه خندا نایابه دعا وزده شوه او رباب کم

ز په خپل تخت ور کړه سره او د سودا له وخت شو باد شاه او ژوندون مرغي شو
 مسته جنگ بايله توره ئې کيښوه سرور غلام شو جنون مرغي شو
 واده نگونه تيارې کښې ډوب شو صبار خست شو او ماښام راغي
 او ميخانه شوه د ژړا ډکه ساقی رخصت شو او امام راغي
 خونا گهانه وړه لولکه
 په خوب ويده شوه او خوب ئې وليد
 نوی پسرلی و او سره گلونه
 د عشق ايمان او تر توب ئې وليد
 دخپلې مينې خو اب ئې وليد نوې لولکې نوی گلونه
 روښان ئې وليد یو نوی رنگ کښې خپل ارمانونه خپل امیدونه
 مصور په خپل رنگ مسرور قول جهان مست او سرشار وليد
 ډنډه کښې چپې او خندار سيند شاخکی کښې مخ د آښار وليد
 گوره بلبل په پنجره کښې جوړ
 لوي يو جهان د گلو نو دسر
 مست شو صحرا او په خوب کښې ئې
 ډک قول جهان د سيندو نو کړ

تهنډه با نې جيل

دوزخ

دا انسان د نظر ټول دی	که دا تور دی که داسپين
د انسان د ژبې خيال دی	دا سپلمی او انگين
دا آواز زما د گوتو	پوست مې وند ننگی مهين
دا زما د خيگر لو بې	گل اندامه او شپړين
دا گناه زما د زړه ده	دا گلونه ناز نين

دا زما خو د ئې جوړ کړی
 چا له بحر د شرابو

چا له بحر د زمزم دی	يو غمگين ما ښام د غم
چا ته وړو لې سپينه شمع	له سپوږمۍ لره روښانه
خوک پينام د جیر يل واورى	له سرو شو نډو د جانا نه
چا ته سور په وينو تاج شو	چا ته تور په تيار و تخت

چا په سرد صليب و ليد
دموسی به شان څوك سې (۱) كړی
څوك ترې جوړ ویره ژړا كړی
څوك د گل د ما شوم مخ نه
چا په خو اد نرگس و موند
خوش نصیبه څوك وو لاره
چا د ناوې د جوړې نه
كفن و شلا و د لدار له

ر به ر به ز مار به
څنگه خور قهر او غضب كړم
څنگه غو ز كیږ د م ملاته
څنگه ستاد نور او شیبست نه
د خندا د سپین صبا نه
دا نسان د مایو سیه نه
د فقیر د تلمو سو نه
د دوزخ د اور او زور نه
څنگه و منم تا جوړ كړ
چه خیام روان په زور كړی
دمستی داد و مړه ډك زړه

جوړ دې حسن یارا نه كړه

د جزاسزا قصصې له

تا كړه جوړ د خپل ښایست نه
ستا د ښكته ښو سوری
تا خندل چه د گلاب رنگ
ستا په لاس «خیام» په جام كښې

څنگه غم غنی له ور بهم

د قیامت او حسا بو نو

كر كه زړه كښې د بلبلي

د پسر لی او د گلونو

څنگه شال دوينځي خو ر کړم
د حبش د عشق ليو ا له
څنگه لاس کښې محبو با له
څنگ د وېرې کوڼې کښې ډوب کړم
څنگ جهان د حسن ډوب کړم
او د شمع ر نه څنگه
د لیلی په سپین جبین ؟
بنا پیری کړم د ما چین ؟
خنجر و ر کړم د غماز ؟
دمینو سترگو را ز ؟
په یو څا څکي د تیار و کښې ؟
کړم بدله په ایر و کښې ؟

ر به ر به ز ما ر به
لیونی شوم په فکر ونو
څنگه خورقه روغضب کړم
په پسرلی او سر و کلو نو

خانپور جیل

جنت (۱)

ستاد رحمت څه حده شته دی ای بې ! حساب به ! ای بې پایانه !
ستانبیسټ او مینه څوک شی تللی د سترگو پټه ! روک دارمانه !
د ملا سترگې د قهره ډکې را ته قیصې کوی دډر داوزور
د جانان شونډې د کو کو وېرې وې راشه او گوره جنت کښې اور
مرگ بلې سترگې او خورې پنځې راته خوځښت او عدم
شیطان او ملادواړه په یو آواز وئې ستا گناه پیره ده اور حمت کم
مشرك ولاړ همسایه لاس ، قبا په ولی دستار په سر
لا توره زړې د بلبل ایښې ښیښی شهباز ته دا هلم سر
بنا پیرک مشر دی د کاروان درنا ښیست اوسنگار لټوی
سامری ژاړی د زرو بت کښې ژوندون مستی او خمار لټوی
کو نګېت د سوه پو به پیری پور ته زیږې لولکې ته د نور بیان کوی
جنجی د خا وړې په ممبر بره ، قیصې د حورو اود آسمان کوی

(۱) په جنت مانور هم دوه درې اوږده اوږده نظمونه لیکلي دی مخکښې به راشی دانسان په دماغ کښې د جنت
تصور پیر عجیبه او لطیف دی خو عامو انسانان دیو تصور د پاره هم دومره ډېر دغه دی هضم کړی لکه د
جنت د پاره

لځكه په چغو زه له جو ما ته لارم په لوري دميځانې
 دې خپلو سترگو ډوب كړم تالا كړم هم شرايي كړم هم ليوڼې
 خو چه په بدو او بدرنگو خپل لكه دسكور لوكي او اور شمه
 چه سراوتال مې تياره فنا كړې دې وسې، فرياد ژړا اړ شور شمه
 نو ځان ته وايم او تا ته واوروم ډاډ مجبوره زړه كې بهانه
 ستاښيست او مينه څوك شي تللي اې بې حساب به اې بې بايانه !

خانپور جيل

ز ه

زه يم زه يم رنګ سرود او شرنگار زه يم
 د جانان سترگو كښې مېړاوي خمار زه يم
 دا تعبير زما د مست زړه د تسلاش دې
 يار زما د زړه ارمان دې د لاسدار زه يم
 دا زما زړه چه دښيست او رنګ شي وزي
 سپر لې سره گيلونه راشي بهار زه يم
 دا چه زه شم د مسكو شو ندو ليواله
 ليلى جوړه كړم د حسن معمار زه يم
 دا خو زه د ځيگر سوز په هوا سور كړم
 روح، مطلب، معنى، آواز، د ستار زه يم
 چه زه نه يم بې معنى جنت آسمان دې
 د جهان د سوز او مينې مختار زه يم
 دو مړه پوى شوم په دې وړو كې غونډې ژوند كښې
 يار زما كمال، كمال د د لدار زه يم

خانپور جيل

پسر لی

بیا پسر لی راغی بیا، پیغام راوړ
 در نگوونو، کلونو او، ر نیا
 شو ساقی موسکی ډک ئې جام راوړ
 دمستی،، خو انی،، او خندا

یو صبا راغی، یوه شپه لاړه
 د تیاروو ویریدو، اوارمان
 یوز پړی گل مې ما ښام ولید
 سلا مونه ئې، کول د جانان

دا د ماغ زما چری نه منی
 چه د گل خالق به سقر کړی جوړ
 غنګ خوږې پرې زما کړیکې لګی؟
 چاچه ماله نرګس او دلبر کړه جوړ

داشینکی چمن، دا کلو نه سره
 دامست مست شانه مستانه ما ښام
 دا ثبوت د ساقی د مینې دی
 داد سرو شرا بو بر پوره جام

د ساقی چه سترګې خمارې دی
 دا خمار ئې ماته جوړ کړی دی
 د جانان چه شونډې دلدارې دی
 دا سنگارې ماته جوړ کړی دی

داسپوژمې اوستوری اومست ما ښام
 مشغو لا ز ماد غمونو ده
 داپه مامین دی مالک زما
 تحکه ډکه دنیا د کلونو ده

پسر لی څه دی جا نان مست شویدی
هره ساه او ذره کښې خپل نور خوروی
په گلو نو کښې خپله رنځو روی
په نسیم کښې رنګونه د طور خوروی

چه تر څو یوه نظاره درنګ
دغور ځنګ دمستی په انسان کښې وی
تر هغې به دا زه ونه منم
چه اورونه به هغې جهان کښې وی

زه جوړ کړی نه یم سزاله یار
زه ئې جوړ کړی یار انې له یم
ما نه مینه، خندا او مستی غواړی
که جو مات که بتخانی کښې یم

بیا پسر لی راغی بیا ئې پیغام راوړه
درنګونو - گلو نو اورنځا
بیا ساقی راغی ډک ئې جام راوړه
د مستی څو انځور او خندا

بیا ئې سروگو تو کښې و نیوه
لیونی ته جام د غمونو ډک
د ژوندونه ډک د فراق نه ډک
د وصال درنګینو خو بو نو ډک

ژوند ون

لکه ورځ کښې صبا او ما بڼام
لکه ژوند د مرګی دی غلام
تشیده، ماتیده، د هر جام
اول لوی لوی مو جو نه گټو نه
غو لږ لږې شی ډیرشی ډو نه
ورانوی غورځوی لوی لوی غرونه
بیاد بل شی روان کړی نهر ونه

لکه کال کښې پسر لی او خزان
لکه سیند کښې چپې او غولږ شته
لکه تله، خلا صیده د مستی شته
ژوندون څه دی یو سیند دی روان
بیاتش شپې چپې ئې وړې شی
اول هر یو غر ځنګ کښې ورانی کوی
اول هر څو کور کوی پوره کوی ځان

دريابو نه لوت لوت کړې فنا کړې
غورځنگونه لښتي کړې تالا کړې
ياڼې هرڅوک د پښو لاندې د لوی
يامرئې شي خدمت د هر چا کسپې
لځان کړې ورک خو گلاب او نرگس کښې
په زر گو نو سيند و نه پيدا کړې

ژوند ونځه دی؟ يو باغ دی لوښيزی
خپل ژوندون خپل سنگار ورکول دی
د انگور په شان ورک او فنا شه
د منصور په شان وڅخه ژه دار ته
ژوندون څه دی يو خوب دی ليدی شي
يو دور ان د سحر او ماښام دی
يو رنگين شان محل د هوادی
باغ د بل په کلو نو زه به يم
غم زما د خندا او اک د بل دی

ژوندون څه دی يوسازد غېز ېزي
کله او رسو لځيده شو رغو غاشی
کله شرنگ د گو نگروشي څمارشی
کله تال مستانه د خيام شي
کله پو ست، کله زير، کله بهم
کله غلی، قلا ر، شومه دم
کله يخ اسو يلی او ما تم
کله سپور ماښامونه د غم
که وي تر يخ که وي خوږ تېريدی شي
ژوندون څه دی يو خوب دی ليدی شي

دارالامان
په پيرول (۱)

بله لار

رحم فقير له روا باد شاه له حرام دی
بغل د مينې که مال خون دا نصاب دی
رقيب له شور او ما تم يار له وصال دی
ماله د گند کنده لاله ته بام دی
شاعر له گوټ د زمزم د ميو جام دی
سغاوت شان د خان مرگ د صراف دی
يو له دو مينې شاخکی او بل له ته لال دی
يو له د مرگ پيغام بل ته دوام دی

دې کوز دوکان گڼې ګڼه کښې زیان دی
 بل ته ایر و کښې ویر پروتا یران دی
 پروند ئې، نظر دې وچ ئې ایمان دې
 هیر ئې، عمره رحیم رحمان دی
 ورک ترې د مینې نور مکان دی
 تنگ ئې جومات دی و ند ئې امام دی
 د کلو نور ژېد و کښې امید و نه د بهار
 رنگ محل ته نه شم تللی د صحرا نه د جانا نه
 ماله بل گل ته کتنه بې شرمې ده شوق دیزدی
 زلیخې ته تور ځنگل دی سور محل که د عزیزدی
 کڼې خو شېمې خند اده ډېره ډېره ژړا نه
 د غرس ډېره اسماعیل خان

د عجیبه ژوند و ن عجب کار و ان دی
 یوناست محل کښې غمگین حیران دی
 د اورک کار و ان کوم خوار و ان دې
 ظالم، جا پر ته سجده د عاده
 د زور او ویرې بت ته نسکو ر دی
 د بل د وینو ډې پلاس کښې جام دی
 خوزه مخه و کړم چه وینم په تیار و کښې رنگ دیار
 د تاوان قلا کښې پټ د جنون ناوې مستانه
 ماله غم ماتم دیار نه دی غم د غم تعو یند دی
 هغه غم چه مستول کړې د نامباتو نه لاس دین دی
 ماله بله لاره نشته د جنون اود جانا نه

قسمت

زه نر مه خټه یم لاس د کولال کښې
 یا به د میو جام شم او یا کوزه د جومات
 یا د یو ګی د زيارت د میخانې فانوس
 یا د یران قیگری سوی او مات
 لخوا نې مستی ژوند و ن د بل د لاسه دی
 زما نه وس شته او نه مې واک
 شیخه! په باغ کښې د یار د کور
 کوم گل پلټ کړې مه او کوم پاک

چه و س قسمت او تدبیر د بل دی
 خوب دی د بل او تعبیر د بل دی
 نه زه د گل آقا نه د نظر
 نه او زې شو نه دې مد هو شه سر
 پسر لی کلو نه او سور خمار
 شرنگ او غور ځنگ او ورنگ دیار

ځنگ ملا مته زه په ګناه شم؟
 ځنگه ستوما نه زه په خندا شم؟
 دامې ګناه ده مین په گل یم
 نه مې د واک دی خمارې سترګې
 مانه دې ایشی دیا ر نظر کښې
 ماد خپله نوره نه دی جوړ کړی

ما د صبا په پسته رنځا کښې نه دی خور کړی د جادو ساز
چا شیر نړۍ وه فرهاد ته ښوولې چا جوړ محمود کړ خان د اياز

زه نه پوهېږم چه چا روښانه
د زهرا نور کړ په مخ د لال کښې
زه يو تصو بر یم د بل د گو تو
بې زبانه خټه لاس د کولال کښې

يا به قسمت وی یا به دوزخ وی او که وی دواړه نو ته رحمښه یې ؟
نه شم ز غملی ، نه شم منلی چه ته جلادی او هم جانا نې!
خا نپور

کارخان

مارخان

تراوسه پوري مود ژوند در نې مسئلې واپولې راواړولې
د کومې ورځې نه چې ادم له قدرت هوش ورکړی دی - د سوالو نه دهغې
ورځې نه راروان دی، هر سپی ورله دخپل طاقت او پوهې په مناسبت
خوابونه گوري، انسان سره د هر سوال خواب شته ولې د مرگ خواب
نه لری د جهان اکثرې فلسفې او قول مذهبو نه دغز را ئیل د شاهنشاهیت
بر خلاف بغاوت دی قول د دغې تورې کندی نه تښتې شوک یو گز
شوک یو میل او شوک زر ملیه شوک د غصې چغه ووهی لکه ماچه په
خوانې لښې یوه ورځ وهلی وه

خاوري

چغې وهی اجل، ملاته آوري که نه آوري
تسه خاوره نه دی غنی شنگه به شی خاوري
اویا یوه بله ورځ چه د احد په زور در زمی د مستی سور شال د برکړی و

هر گي

مرگي دې راشی چه کله ئې وس وی
گل به مې لاس کښې وی اویا به اس وی
یا به تو یک وی یا به قلم وی
دوب به خندا کښې د دنیا غم وی

چه مخه مو بخت وی دومره به بس وی
مرگي دې راشی چه کله ئې وس وی

☆☆☆

☆☆☆

چه جام کښې کوټ کوټ شراب کمیزی
پسر لی خلا صییزی کلاب کمیزی
رنا د شمع کښې د سحر نور راغی
کور د بلبلو ته نوم د باتور راغی
دما ښام نشته دی دخیام نشته دی
ستار کښې شرنګ غغه سرور په سترگو کښې

رښکلی نه ښکلی، دمست نه مست، دسور نه سور گل آخر خپلې حیرانې او غمجنې سترگې دخزان یخو او بې رحمو بادونو ته پورته کړې، اودخپل ژوندشروع او خلاصیدو تپوس ترې وکړی، اودغې ته وایو مونږ فلسفه، زده مرگ یوه ورځ په مخه کړم اودخپلې مور دسینې نه دخاورو هغه پیرۍ له بو تلم کوم لځای چه په یوږښت او بیابان کښې دهغې هیو کی پرانه وو، ماچا رچا پیره وکتل ستوغ درب، سره خاوره او شنه کاڼۍ وودلته نه دگلو نو چمن وو، نه دبلبلو باغ، دې دبدر ننگۍ په سمندر کښې دحسن یوه قطره هم نه وه، زده خاورې دیو پیرۍ خوا کښې ودریدم یوه ماته شنه خا زه وه. شل دیرش کاڼۍ ښکته پراته وو، نورې ټولې وچې وږې تیزې خاورې وی، مرگ هم راوړ سید او شاه ته مې دآسمان نه اوچت ولاړ و خو ما سراز چت کړ خالق ته مې وویل:

زه دهغې لال زه دهغې دسترگو تو رومه

زه به دهغې په سینه تل ویده نسکورومه

اوس ئې ښکته ښکته د مزار کاڼیو ته گورمه

خاورو کښې هغه ده چه ئې زه د زړه هلالومه

هغه لال شو خاورې چه ئې زه ورو کی لالومه

لاړ مه آسمان ته ما وې ای دجهان مور سپوږمۍ!

زوردمرگۍ زیاتدی که دی زیات دمینې زور سپوږمۍ؟

اورۍ به احد کښې خو کدسوی زړه کی شور سپوږمۍ؟

مو ټی خاورې څنگه پټ دحسن یو جهان کړی؟

یو پو کی دبا ددا چمن څنگه بیابان کړی؟

خوله مې نه جوړ یېزی چه ظالم و ویم ر حمن ته

(خړ): نه مرگ چه دجهان بادشاه کړم شه ووايم خان ته؟

ولې دروازو د علم لرنشو ه انسان ته؟

سیال ئې دځان ولې کړم چه زه دخاورو سیالوم؟

هغه لال مې شه شو چه ئې زه ورو کی لالومه

خود ژوند ښائست نادی، چه ټول عمر انسان سره دده دخلاصید فکر نه وی، کله کله ئې

دا ټولې غټې غټې خبرې هیرې شی، او په خپل ماحول کښې دووړو وړو شخړو په تماشه شی او دووړو وړو شخړو په تالاش کښې لځان دهغې لوئې تاریکۍ نه وتښتوی،

دحیدر آبادسند په جیل کښې زماده و ټی ټی مستقبل نه علاوه پیر نور شه هم وو، د چکۍ

ددروازې په خوا کښې دمیزو جالې وی کله، نا کله به زمونږ د احاطې په کیکر کښې کوترې

کیناستې، کله به مونیمه شپه کښې دتارو، چرچق واورید. کله به تور کار غه لکه دیو جمهورۍ

وزير اعظم دشور او چل نه چک په ديوال کيناست، د بمبي خواله به ماښام کښې چيند خه راغله،
د ديوال د پاسه به داوښ بهر راغی، او په دغو ورځو کښې زه ډير وږی تېزی او يواځې و م نو مابه
دې ټولو سره خبرې کولې مېيز ته به مې خپل د تيلو بوخ ساک غور ځاوه او کو تر و ته به مې خپله
د باجرې ډوډۍ چدرې کوله، داروان شعرونه مارهغوی په مجلس کښې ليکلی دی که زه دهغوی
په طبيعت نه يم پوه شوی نو معافې غواړم زه د انسان هډيو کی لرم او د چيندخ په خرمن کښې
نه شم ننو تې -

اوشې

لکې دې د خرچو کې او غږانگه دې د بټې
کوب و ز او دران وي جاړ او د ولس نيم گز د اوچتې (۱)

په غوږو کښې عرب ئې او په شونډو کښې حبشې
که پاؤ هم شو ک در اچوی ور ته ته شغې اېلتي

ډير زيات بې نوره ښکاري ستا په پوزه کښې هار
د دې و مره او چت سر کښې د پستۍ نيستۍ ز نار

نصيب کښې دې چنه شته نه اور بشې نه شلتي
بس لوی درا نه بارونه کي جاوې غږې کتي
ستا ستر گې دشاعر دی، تله دلچک د نواب
په شکل معتبر معقول ملک ئې د نيستې (۲)

خندادې زړه کښې نشته په ښېرو دې تل خوله توره
بودا په هغه ورځ شوې چه پيدا شوې ته د هوره

مستی وچه بې نوره او ځوانی دې سروره
غوږو نه د نیلی تش د نیلی د خیال غروره
اوږدې بشې دې د ډنگ له ټوپ او ټوله بې خبره
د قبر په شان ملا دې د مرگی په شان مجبوره

ته ټول نا کام نا کام ئې نه رنگ ويې نه خمار
همت او جوش دې نشته گډوځه وږی تېزی خوار

په خيټه دې ځان ور کړ ځکه ډوب سپک او دوو س شوې
مين به پیکورې شوې ځکه پا تې د جلوس شوې
جنون خندا دې ور کړه دځوځا نو به بدل کښې
دحسن باد شاهي کښې دژوند ون و هرې جاسوس شوې

تا شبيست دارمان ورکړ، بدرنگي کښې دژوندون
تا ورکړه په ټيټرو، فلسفه دافلاطون

ته ورور شوې دڅره پرې دې ښو وروړی دزمرې
تا غرد موسی ورکړ په کوڅه دسامري
تالی ديزيد ويني ويني نه مرگد حسين
په ژبه دې شراب ترڅه، خوازه لنگي تری
ته نن په صبا نه ورکوی ته نه ئې جوړ کړ
دا ځکه مهار ټيټ کړ، ستا دټولو اوچت سر

اي او ښه، غټه او ښه! ته ئې وړ وکی دمیزي نه
اس چنده که زمري شی، خو ویر یزی دلرگی نه
تر هغې به ویر یزی، اوژد یزی او کړ یزی
تر کومه چه و نه باسي دې طمع دزړه گي نه
دې طمع ستا نه دیر اوچت سر و نه کړل را ښکته
د سپینې شهزاد گي په سر خوروی دې مې کته

دا طمع مې او یخې کاندې سترگې نرمې نرمې
دا طمع خرڅوی بازار کښې شو نه دې گرمې گرمې
دا طمع شهزاده کاندې غلام د کورد و ښخې
دا طمع دجنت حورې له سترگې کړې بې شرمې
دا طمع شهزاد گي کړی د مرغي سره نو کره
دا دیر غمی ایرې کړی، کړی کونجه ترې نه بره

دا جوړه د عتابه کړی دتورکو هی کو تره
دا زړه نه غم راغونډه کړی او خندا ځوانی د سره

دا جوړه د کعبې نه کړې منډۍ د سوداو زیان
 دا گل خاورې ايرې کړې مستې یو سی د غنبره
 دا جوړه پې د عیسی نه مقتدی د ساه مری
 د د مې په پښو خو ر کړې نظر و نه د لبر ی

ای اوښه خواره اوښه بې ښایسته بې جما له
 ای وزبه د خوځا نو بې خبره د کماله
 ته ئې لوزه او تنده نه سرور ئې او نه سباز
 هم دغه دی داوښ او د آدم د فرق راز

گوتړه

د جنت مرغۍ کو ترې!
 که پسرلی وی که خزان
 شپه او ورځ په «بقبور» ئې
 د یارۍ مستې قیصې کړې
 دوه دانې کړې چرته پورته
 د پیر یا نو په کو هی کښې
 اې د مینې لیو نیه!
 د محراب د پاسه تاخ کښې
 پښې دې هره ورځې سرې دی
 تل نشه ئې بې شېرا بو
 خوش قسمته بې خبره
 د نیکو د ثوابو نو
 ده کو کوله جوړه شوي
 ستاسره سره نری نو کو نه
 نه دې جنگ نه دې غصه شته
 نه دې چل د هو که شته
 الو ته دې هم د سیل دی
 که یو د اشی هم پښې کړې

د غم د ږده بې خبرې
 ستا وی مستې باز یگرې
 د اشنا په ننداره
 د جوړسات په منځاره
 بیامستی غویمې شر(۱) وکړې
 لمغړی د ښا پیر و کړې
 بې گناه او بې ازاره
 کو که اخلی د د لداره
 هره ورځ په تاا ختر دی
 مدام خواکښې دې دلبر دی
 د دوزخ نه د ملا نه
 د شر مو نو د گناه نه
 ستا مڼو که بې آزاره
 د ک دښیست او د سنگاره
 سو چه مینه بې نفر ته
 یاری پا که بې علت ته
 د مستې د با ز یگر و
 د وړ و کو تو تکر و

غونډې سترگې دې معصومي
د رنځا تبار ه ډکې
پيمانې د سرو شرا بو
د خندا د ياره ډکې
کاش چه زه هم ستا په شان
اي کوترې! مستانه وای
چه نه غم وي نه ارمان وي
بس خندا او ييارانه وي

چينلخ

مخ دې د شينځو په شانې نه خاندې هوشيار دی
شکلی دې آواز لکه د ژرندې د غرار دی
سترگې ټټې ټټې بڼې بڼې تشې تشې
چغه دوه منۍ غریبه توره دوه اوربشې
خوله کېزه وزه لویه اوږده اووازه ویشه
ژرندې زړه کې خورشۍ دنکاچه کې راپلیته
خټه دې چاټۍ لویه او پلنه دلالا په شان
لاندې دې بابې ار تې سپر زمې دنتولا په شان
ټوپ وهې ټول نه کېږي څه بدرنگه دې رفتاردی
شکلی دې آواز لکه د ژرندې د غرار دی
اوسې په اوبو کېنې د ټیڅ اردملۍ په شان
کېنې دې دسړې هسې کانه دمار مهۍ په شان
گرځې په ټو کېنې دنولی او د لومېر هسې
ټوپ دې دملخ په شان غوټې دبا کو کې هسې

شه او به څه خاوره شوې څه مېزه څه کېوړې
کله دې به سترگو کېنې چې ووی کله دوړې
رنگ دې به نمک نه د خزان نه د بهار دی
شکلی دې آواز لکه د ژرندې د غرار دی
شرپ کله بنانک کېنې کله شرپ د لښتۍ غاړه کېنې
مچ ماشې چه پښې شې خیل خانه وړل او یجاړه کې (۱)

خوب کړې په خاورو خو مستی یاری اوبو کېنې کړې
اوسې په تیرا کېنې خو بچر راوړل پيو (۲) کېنې کړې

بنجې دې دې دې اولينکې د چرکوټې په شان
چیت اولنډ او پلن راغونډ و جود د مرهټې په شان
تغ دې د دله دی رنگ روغن دې د بشمار دی
ښکله دې آواز لکه د ژرندې د غرار دی

هېڅې

اوږد کاروان ستا	ګرم روان وی	
سم په قطار قطار	لکه اوشان وی	
	په هله هله	په منډه منډه
	نمر در له وسوه	لنډه بربرښه
لکه د سپی هسې	په خوله کښې وړل کېږي	
او د پلټنې په شان	په پریت تلل کېږي	
	د مرهټې په شان	هم غل هم نر ئې
	په حکم کلک روان	د خپل افسر ئې
	لکه انګر یز ئې	
د خپل نظام تابع	لکه چنګیز ئې	
په زړه مضبوط مړنی	ملا لچکداره نری	لکه لښتې لري
	خوله د کلک انګ هسې	پښې پت پتې لري
وجود دې درې بنده	او شپېز دې پښې دی	
نری نرو چکې دی	کېزې وېزې دی	
	اولاس دې یو نشته	دا عجیبه ده
	خه بې تولې غوندې	دی معامله ده
د پیدا کېلو آفت	د جمع کېلو بلا	
لکه دشوم خښوې	نمکه کښې واړه دنیا	
	په هېڅ ابله نه کوی	لېم خورې مار خورې
	ته د مچو د نېرو	تر سکون اچار خورې
	لوی فلسفې ئې	
د صبا فکر کوي	پنځې و صوفی ئې	
مستی خندانې کېږي		

يو قدم نه اخلې ته بهې غرضه
 رب دې مونږوساتي د دې مرغه
 ليونی گرځې مدام بس دخورا ک له غمه
 ته ئې د خپټې غلام ته ئې د حرص بنده
 ستا طبيعت د قارون د خزا نو شو قی
 مین په هره میوه دهندوا نو شو قی
 لکه بگه داسې په دوره ز غلې
 سپینې هگه اچوی د چر گې هسې
 د یراست کار ئې ته خولا مېو کش نه وی
 په مېز مې ورځې ژوندی ملخ نه وی
 ستا په ټپکه ده د کال جهان صفا ئې
 په امریکه ده ستانو کړی په ما چین
 اوړی اوژمسی هې پشکال
 ستا دغه لاروی اود غه خیال
 د پیدا یش نه واخله تر د مر سگی
 تل د غټ بند لا ندې کړې ز و یر گې
 نه دې پوره کړه او نه ته موړ شوې
 وزی پید اوې او وزی زوړ شوې
 تا کښې خبرې ډیرې دی ز ما خو ښې
 خو هیڅ مستی نه کوي په زړه گسې یخې
 بس منډه منډه ئې ټول او گډانه کوي
 بهې د خوړلو څښلو بله سودا نه کوي
 خوز ما خوشې ئې په دې نر بها د ر ئې ته
 په دې وړو کی وجود یو شیر بهر ئې ته
 په ما چک مه لگو که ز ما یارې
 الله دې د ز کړی د انې بسپارې

ماشې

د ما بڼا مه تر صبا سر ینده کله سر نا
 پښه پښه پښه پښه پښه هم خوړل کړې هم و ینا
 سپک به و خپړې به تول دوؤ دانو سره دغو ښتو
 خو هاتې ستاد گوزاره خان کړې پټ په خټو بوختو
 پیچکاری دې وی تل ډکه کړې هر چاله انجکشن
 ته به وې ستا با باجی و د نو ښار سول سر جن
 دمپزی هومره کوپړۍ کښې دې هم خوله شته هم خپ تم
 او ز دې پښې دې د جو لادی نر چو کی و زرد هم
 او زده ډونگه ډنبرې بد دې نشته په لاشه کښې
 واپره زهر در اغو نه دی دو کیل په شان په خوله کښې
 نور همه غله د جهان ونی د مال د فصل غله
 ته زما د ژوندون غلځي زما وینه ستا خواړه
 په زړه سخت ئې دیزیده د کلاب په شان وړ و کړې
 سر تر پښو سوری سوری کړې هر سوری کښې آفت پو کړې
 چه زه راشمه ستو مانه په کټ پر یوځم بې اختیاره
 ته به وې تا ته غوری چا د پو لاؤ کښو ه تیاره
 ټک مې او باسې د غوړه پوست بالښت ته رسیدو کښې
 بیا د عمرې (۱) خپله شروع کړې په نرو نرو پر دو کښې
 ستا په طمع گوزار و کړم خان له خټ او سو خو مه
 ته مې شا ته سر ینده وې زه غوړو نه کړ و مه
 که رښمین شاني ما ښام وی سور گلزار او شین چمن وی
 چه یاران ویده په وینه نشه شوی په دیدن وی
 په سرو پښو د لیلی کینز دې پلټ و زې د سپی د اړه
 لیلی وخ او ویش شروع کړې خو ار مجنون پر ږ دی ولاړه
 که څوک پټشی په څادر کښې ته پرې پاس کړې بڼکه بڼکه
 چه آخر ئې پوړه راو ځی لکه شکر و ډډ خپل سر ڼکه

ته پرې شغ شي داسې پريوځي لکه باز کښيني په زر کې
 هله ئې پريز دې په قلا ره چه جداترې نه استر کې (۱)
 بنديان لوی وړو کی څه کېږي هر څه ستانه په آ زاردی
 غوان سندرگان مینې اسونه د لکو والو به زاردی
 وړو کی څاخکی دد وزخ ئې که دشر آفت بخرې
 خوله ز ما په وینو سره کېږي بیا پرې وې را ته سندرې
 وئی ملا با با چه ستا یو قر نیکه په پا پو شل
 د نمرود سپینز مه کېږي لار غلی غلی په چل و ل
 هغه اور غړید په مخکه کلک ئې ونیول خپل تشی
 چه شروع ئې په یوځک کړل هم قیزونه هم انځوشی (۲)
 خو گوډی دننه ناست و پ قول به ئې و زر
 هله ئې پریشود چه ئې وشده د غریب نه کچو مر (۲)
 حرامتوب کښې دې شک څه شو؟ چه ددغې با با ځوی ئې
 چلو لی لکه لو مېر ئې وزې ستر کې لکه سبې ئې
 لایو ه بله نخره دې د همه و د ه عجبه
 ځان سره گرځوی په بله ښه نو د ه د منی تبه
 دادعا دایو نی د ه پا که ر به که قبلوله!
 کپه را ښکې په وار و ماشو، تیزه سره د هې سیائی

اس

(بدو)

ثرپ ئې د هو سې په شان ژړه ئې د ز مری و
 رنگ ئې د غمی په شان خیال د ښا پیری و
 ستر کې د کور کوری غونډه ی غونډه ی ښکلي
 تله ئې د نغرا ندو طبیعت ئې د بلبلې

نن ئې د طاقت او د مستی او د نرا ئې ډک

روح ئې د همته او ځیگر ئې د مړا ئې ډک

پښو کښې ئې کله او ه د ساقی د سپینو پښو په شان

ستر کو کښې غمو نه امیدونه د هو سو په شان

زړه ئې د پښتون و نه په کنده نه په غر ایسار

جوش ئې دغازی و نه په خان اونه په سر ایسار

چو په خوله آشنای ما! لارې چرته لارې ته؟

چرته دچاکور کښې ئې، چا نه وکی غواړې ته؟

شته هغه د نیا کښې و ا ښه شنه د هشنغر په شان؟

شته هغه د نیا کښې ښه نوکر د دلاور په شان؟

چوپه خوله آشنای ما! چوپه خوله وې ټول عمر

اوه! چه زلمی وی تل اوه چه ته وی ټول عمر

د غه و آشنای ما د غه وه د ژوند قصه

د غه د آدم و جو د د غه د سمند قصه

تر پ شوا و ټو پو نه شو

خوب شوا و خو بونه شو

د وه د مستی و ر ئې شوې

د وه د غ کلو نه شو

نه ئې د را تلو سبب

نه ئې شته د تلو علاج

نه ئې د ژړید و دوا

نه ئې د و لو لو علاج

نه ئې د زیاتو لو شان

نه ئې د لید لو شان

نه ئې د خندا و جه

نه ئې د صبا و جه

لارې ته او لارې ته؟

چا نه و کی غواړې ته؟

شو ک به کوی ستامدار؟

ستا د مستو پښو غبار؟

نه ئې د کمو لو بند

نه ئې د هیر و لو تاب

نه ئې د سلگو ټپو س

نه ئې د پرو ن سبب

اې مسته آشنای ما!

چرته د چاکور کښې ئې؟

شو ک به نوالې د ر کوی

کوم جهان کښې الوخی

کارغه

تور دې مخ دی غلچکيه ! تور دې زړه تور دی آواز دی
 سپی ئې خيټه پکول بس ستا انجام او ستا آغا زدی
 چا تور ریر که د مستوری، که د یگچي د کچا لانو
 که پولانو د خان لالو وظيفه د ملایانو
 ستا په هر شه کښې حصه ده، ټول جائداد دی ستاد پلار
 یا ټو نگی وی یا تغیز ی نه آرام کپې نه قرار
 غل هم غل ئې بې غیر ته، د پوټی چرگو ټی غله
 نه دې پپک شته نه دې لته پک دشو ره د چلو له
 موټې خيټه کښې دې پروت، د نه د حرص د تهرين دی
 نه پکېزی نه یخیز ی، عجیبه در کښې مشین دی
 که د سوټو سخا پیران وی، که هکمر وی د کر کوړی
 که بچی د تورا نهر وی، که وی سخا مردار کبوړی
 که غریب وی که ماشوم وی، که حلال وی که حرام
 ور ته ستا گیلوه کښې در دوی، که سحر وی که ما بنام
 بل مارغه کښې دو مره پوهه، دو مره چل او هنر نشته
 خو افسوس قارغه ! په تا کښې، د عقاب سره وزر نشته
 تش په چل سر داری نشی، د سپو، نه د مارغانو
 د ا په مینه مستی کیزی، په موړ زړه د لیو نیا نو
 ستا ټنار د سپی کو ننگار دی، یوه چغه ده د لوی
 د بلبل په شانې نه ئې، د شبنم د شاخکی تیزی
 په هنر که سامری شی، په حکمت با ندې لقمان
 تل به خوری چیتړی او سوټې، ای چوپړ به د آسمان !
 سره ککلو نه د «لولی» دی، شني کمر ی دی د «کری»
 یخ سحر «د تورا نهر» دی، ماز یگردد «تو تنگری»
 ستا حصه ده دغه سوټی، دغه شور او دغه منډې
 د اکنخل د خد متگارو، دغه چنی دغه غونډې
 شه که تیز لکه وکیل ئې، خپله وائی د بل ناوړې
 په مارغانو کښې چوپړی ئې، که ووزرې دې رب خاوری

هېښه

اوسې په کندو کښې ياره غل مې پلار دې غل و
مور دې غلچکې وروستا نيکه د بدو مل و
قام دې حرام خور دې قبيله دې حرام خوره ده
مې شوي په غوړو بسې لکې تور دې سپوره ده

سترگې دې کاسيرې دې چلبازې دې بې شرمې دې
ککک دې دې غاښونه او پاڼې دې نرمې نرمې دې
خپته دې کوپې ده د کدو يا د شنار هسې

سر دې د نولي او بریتو کی د تره باز هسې
غلا کړې له غریبه غلاخانه، له بنیا نه کړې
سیداو ملا نه پیژنې بوت ته د هر چا نه کړې
ستا داوړه خپه، دې همه جهان مړه نه کړه

ستا کا سیره تنده ز عمر و نو غلا سپه نه کړه
ذاتې ځناوردې خو خوراک کړې دانسان هسې

اوسې په سغسوړی کښې فیرنی خټې د خان هسې
زړه دې دیزید د طبیعت دې د شیطان هسې

چین (۱) دې د منت دې خو همت د پهلوان هسې
(خو:) ورشې چه پیشوله نو پولا وپتی دې هیره شې

پیش په خپته مور شې په تاکیا ره باره تیره شې
غل تر هغې غل وی چه تری بره غل پیدا نه وی

چل تر هغې چل وی چه ترې بره چل پیدانه وی
دوه دانې ترې وخورې دوه دړې خاورې ابرې کړې

وېژې خوله دې خاورې شه! نبار د ژرې کړې
خوی دې د ځنډ پردی او فطرت دې د ښا ماردی

خوله کښې د آفت دی او په شونډو کښې آزار دی
(خو-) غوټه چه شې سخته آخر بېښه پرې چاره شې

ته شې په جوړ و، پیشوگان په تا ماره شې

اوسې چه كوم كور كښې حرام خوره ! هغه كور لوټي
 داسې حرامې ئې خپل با با او خپله مور لوټي
 (خوا) ورشې چه پيشوله نو پولا وړيتي دې هيره شي
 پېش په خپله مور شي په تا گياره باره تيره شي

بازيگره گوټره

چاله لوزه ، چاله تند . چاله نور چاله نظر
 خو ك بندې دخپل زړگي وي خو ك غلام دخپل خيگر
 يو جوړ كړي د سقر نه سره گدلو نه ماز يگر
 بل د حور و د غلما نو نه جوړ كړي دى سقر
 په ټيكرې پسې ژاړي ، يو خوا ناست په تخت قارون
 بل خوازررنگه وصال دى او لكها قسمه بيلتون
 چرته سې ته خپله لوزه هم ليسلى شي هم جنون
 كله خرته خپل خرتوب شي مست جاو رنگين افسون
 دلته رننگ بدرنگي دواړه د احساس د تول يوجام دى
 زما سترگو پيدا كړي سپين ساقى او تورامام دى
 شپه او ورځ زما نظر دى پروند له نمر او ماسنام نشته
 زه عاشق لكه درب يم چه انسان له دوام نشته
 رب دى هرڅه ، او هغه چه زما هوش پرې نه پوهيږي
 رب زما دور كيدونه بره ، لرې ، سپين مقام
 رب زما د هوش صحرا له يو محل دى د كمال
 رب زما دې سترې سر له دمستې پر پوره جام
 دادور كو په وطن كښې يوارمان دى د دوام
 دا په توره توره شپه كښې محبو باماه تمام
 چه اميد د هوش باغي شو
 چه مدد هوشه شو نظر
 خپل طاقت ور ته سرور شو
 په سيل ووت بازيگر

کوچی (۱)

زما کو چیه زما کو چیه ! ته خوشی نه ی زما آشنای
 به تنه نرویی تر زمی نه قیسه د مینې نوم د وفاوی
 چه زه او چتو د کل جهان (به) لکها سر و می دا سر و بره
 ستا ستر کي خر کي د مینې کي تیر یوی دژ نده د خان اوسره
 چه زه آسمان نه خاوروله را غلم ناج می را کوز کړ او کچکول می واخست
 شال او دستار او خلعت م می ور کړ کند می به سر کړ او جهول می واخست
 تا ته زه هغه شان د ملک بادشاهوم هم هغه ستر کي هم هغه مینه
 چه قول جهان غیل د اړ ل کړ ل تاخو خو له لکي مینه
 ته خو آشنا و ی زما د ستر کو
 نه می د « زور وی او نه د، زرو »
 د تقدیر تول که دروند که سپک شو
 ستا بس یو تول و او یو نظر و
 ته زما یار و ی ددو و ر خو ددو و ر خو یار نه هیر بهزی
 چه قول جهان یو تور صحرایی دسرو گلو نو خار نه هیر بهزی
 شای چه دژ و ند به رنابلې
 ستر کي رو بانه سناد وفاوی
 زما کو چیه زما کو چیه !
 ته خوشی نه وی زما آشنای

«تهندیانی»

تورانی

داسې ټکی په پښتو ژبه کېښې نشته تورانی ! چه پرې زه ووايم ثنا ستا
 دې د خاورو جوړو شونډو کېښې څنگ های کړم خوشحالی ، مستی - خو انی او خندا ستا ؟
 د غمو پر څنگ په لوه و کېښې ښکاره کړم څنگه کیره کړم سپوږمې دژ بهی دام کېښې ؟
 څنگه و نیسم په کوټو کېښې سر و ر ستا څنگه راچوم دنور دریاب په جام کېښې ؟

(۱) کوچی، زما یو ډیر زبرد ست مین سپی و - ما قسم قسم سپی - باتای د انگریزو - حرمی - لغړ او بیر - ولی د کوچی
 به شان بهادر ښیښه او هوشیه رسپی نه پیدا شوی دی او نه به پیدا شوی د ماد بند په دوران بهی مړ شو

خنځکه خوب دخوا نځر کړم بندي دځاورې
 خنځکه نور ديار دستر گولاس کښې واخلم
 زېده غلام د رباب کښې د سلطان
 داده بس چه مجبوري مې خپله ونيوه
 خو چه سنا پيغام دنوي صباوا وږم
 لکه گل چه دپسرلي راوري پيغام

تيا ره هيره کړم په طمع در نيماشم
 په لحد کښې و شکم د مستي جام
 اميد وينې شي ژوند ته بل شبيسته مشال کړي
 دمرگي د مخه تار د ژوندون شال کړي

ملا چر جگ

زېږدې کميس دي څر دې خشتک دي
 شمله دې نيغه ده او کوټدې برک دي
 په ځان مينه ! ټوله ورځ کښې کښې
 کنده کوينه چه خوار چينجی پسې
 نمايشي شان ئې کړي د نځرو لوا ته
 د مشرو ټو نه ډک ستا قدمونه کاته
 دی د «پشټو» (۱) به شان پخې پخې دې سترگې
 دی د ټټو به شان په درينجه درينجه تله
 د سليمان د لال ئې ؟ نوم او صافه دامام
 يوخوا قبا او تسپي ؟ بل خوا پيال له او خيام ؟
 مريې درسم اوقانون ؟ يوخوا اسپين روبي ملک
 بندي درسم اوافسون ! بل خوا د مينې دلال
 يوخوا تنگي تاريخي د بل د خيال سودا
 د بال او بچ سودا د ځان او مال سودا

(۱) پشټو، رماه عزر و محترم دوست مهردل خان د هوتي خان خيل قد ئې وړو کړې دي. خودماع ئې ډير اوچت دي. او مونږ ورته د قهر او محبة «پشټو» وايو.

بل خوا د بل په مینه خان او ناموس ور کول
 پتېشا باشی له دز په د ښار جلوس ور کول
 زبرگ او معقول پخښه ! یو خوا د بل ستر دو کښې
 تا کښې ښکار یېزی [ماته] بل خوا د ماتو خانگو
 د ژوند عجب [قصه] ښکته په سر ملا !
 د بحر و بر باد شاه چه کله ته والو خې
 قر بانوی خو شحالی او سلیمان ته خاوري
 د غم میر منې ته وړې شان جو نې ته
 د گل خندا و وینم د محمود وېزې سترگې
 زه د آدم د جوړښت په وجه زار پوه شم
 په خپل انجام پوه شم په خپل آ غاز پوه شم

چرگ

خوراک کوې دسپې او مسئلې د ملا یا نو
 بانگو نه د بلال اولنگو قې د چنگې بانو
 په جنگ کښې بهادر بر توک دې باره ! نشته
 په مینه کښې بې شرمه شل ښځې دې ساتلی
 او شمله نیغه د خان ؟ او مستانه لکه چنگیز
 خو سحر وائی اذان بې پر والکه انگریز
 طبیعت دې د هتله اور بوزدې د قاضی دی
 او انداز د منستر اواز دې د پخودی
 انجام دې تبخی دی ای مجنون نه د ډیران
 یو ورځ بهروستی بانگ وکړې یو ورځ بهروستی بانگ وکړې
 ډو ډی به وکړی خان

بورا

تور ه بورا تور ه ! ته مومند ئې كه خټكې؟ (۱)
 زړه كښې د كونگې د اار مانو نه د لولكي؟
 موردې گل اندامه ده بابا دې تورا (۲) بان
 رنگ دې د شا خيل او طبيعت د شا هجهان
 بنگ دې دې مبردى فلسفه دې د خيام ده
 تورگونگه تا كومه خاي شكلي خواد جام ده؟
 تادرنگ او حسن ساز د چا په ستارواور هده؟
 تاد چاد خولې دا ستان د مينې او يارواور هده
 ى توره د چكېه ! تا كښې مې د شيرازولې؟
 اى خپه ماشا مه تا كښې نورا وگدازولې؟
 خوياره تا كښې مې ! يو صفت بدې شى
 ستا كوڅه پب شا نې ! مې عادت بدې شى
 اې هر جا ئې عاشقه ! د يو گل يار نه ئې
 د مينې نوم دې سپك كړ د يو دلدار نه ئې
 هر ه لمحې لحظه كښې نوى خمار لټوي
 او په مذهب د مينې ته بې وفائې پرون د بلوى اونن زمائې
 په رنگ او بوى مينه ! جانا ن دې هير دى
 خوانى مستى ښكلوى خزان دې هير دى
 د فراق تور غمونه ژړا افسوس او ماتم
 هير دې دى وچ سيندونه زړه خو نى ، نوى غم
 د زړو وگلو شان كښې مرگ او كيده دې دى هير
 د نن په شوق مسته ! صباراتله دې دى هير
 داسې بې توله ته مې څنگ بې پا يان چه زه يم
 ته د هغه ئې بورا د چا انسان چه زه يم
 تا كښې زه او تياره سپين شته او توره شته
 چه ته ښكاره شې وايم ز ما هم ورو رسته

تارو

وگوره يورويحي تور تار و په سجده پر يوت
وئي کړ له رب ته عجبېه غوندې دعا
وي تورولې تنخري دي او خپه ولې ز انه؟
ولې يو، با تور، يوه کنجېه، او يوه هما؟
زه به تل حسين يم او ښکاري به تل يزيدي؟
لاس کښې کله دام، کله ټوپک، کله لينده؟
پرد بورا يوسي تور بورا د گلو مينځ له
پروړي کنجېه غريبه بوي له اوډيران له
پروړي لولکه، لکه باد د گلو پاڼې
پروړي پتنگ رڼاله، سوزله، او تاوان له
پروړي مېزي د توارنډ ښاورمښو کي له
پروړي کور کوډه دشهباز او شېکري نو کي له
پر قارغه په گند، پتنگ وړ واچوي به اور
پر عقاب له فخر او ټپوس له شي پيغور
پريو په باغچه کښې د صحرا درد ليواله کړي
بل له جام د ژوند شي، جام د زهر د منگور
پرد عقاب لري، شور به ولې د تنخرو!
ولې هر مارغه کښې نشته تله د تو تکر و
ولي هغه ملک دې دشهباز دشکري کور کي؟
کوم نځاي چه درانه گرځي سيلو نه د کو تر و
يو تنخري بس و ستا کمال ښکاره کولو له
ښکلي له طاووسه خوش زبان له کو تر و
بس چه يومارغه وي، يوي پروي او يوته وي
بس چه تل باجره وي، خاورې دوړي وي و اښه وي
بس چه تل پسرلي وي، زېړ کلو نه وي، صباوي
بس چه بس يوته وي، يواerman وي، اويوزه وي

ټول جهان خاموش شو دخپل زړه آواز ئې واوريد
 زېږكه غلام، د باد شاها نوراز ئې واوريد
 ټول جهان خاموش وېوادمو چه گويانه شو
 مينې داسې يووړې بې خبره د خپل لځانه شو
 (وي): زړه كېاسوالونه ژوند لخوا بيمزه د ټولو
 زه يوه قصه نه يم، خو باب يم د د و و
 زه كله مراد، كله ارمان، كله غرور يم
 زه تنگ او ټكور يم، زه شراب يمه د ټولو
 زه يم مخلوق خود خالق درنگه ډك يم
 زه كمال كمال زه سرر باب يم د ټولو
 زه يم توري پنجې د باز سترگې د تنخرو
 ما كې پټ ارمان د حسن زوردي د وزر و
 بهار پور

گور گور

خو مړه ښكلى تصوير دى ستا!
 ستا په نظر كې سپوږمۍ پټه
 مخ دې نازك د ماشوم په شان
 خوى د ښېسته نازنين هسې
 خيال مستانه د خيام په شان
 تله د مخمور ماه جبين هسې
 مينه كړې لوبې كړې سترگې وهې
 ته د گلاب او نرگس په شان
 ناز او نخړې د دلدار كوي
 ماته قصې د گلزار كوي
 ښكلى ثبوت د خالق د ښيست
 ماله قيصره د جنت ئې ته
 ماته د استان د كرم كوي
 ماله دليل در حمت ئې ته
 ستاد د كوكو، ښيسته آواز
 ستا د خندا رنځ او جود
 ماله اذان د بلال دى
 ماله پيغام د وصال دى

مېچ

شخ شی چای کښې راغوته شې دادې شخ خریشی رنځ دی ؟
پکښې داسې چوراک وخورې ته به وی د « ښکېږې » منځ دی

وېږې ژبه دې شخ خاورې

نه دې خوب شته نه قرار

په تر وړ سوتو مینه !

والی (۱) ئې د چا آزار ؟

د هر چا کره میلمه ئې نا بللی بې عز ته !

نه په شپ باندې جار وخی نه په سوک او نه په لته

تور دې مخ بې شرمه سترگې

تیار خور ئې موردار خور ئې

بد دې خوی سخا دې ډوډۍ ده

په هرشی د پاسه سور ئې

که ښورو او ی ته برې مړ ئې که غوړی وی ستا پکار وی

ستا پرې بې صبره غوتې وی که خرشنه وی که انار وی

بې غیر ته خو ئې دو مړه

دمپوړو روینه خټې

اې شهید د کسبا بو !

اې غازی د پراقې !

که پنځوس خپلوان دې مړه شی ته دخپله خوږه ناوړې

وا ئې « سرد خټې لڅار شه » شپېشی زیړه خټه واوړی

بدې بدې دې پا پوره دی

د لینگو پورې لې لې

خوله دې زیړه په لاون ده

چه پرون دې وو خورالی

سخا میوه لیکرې بد بویه ستا پولاؤ فیرنی حلوا ده

ستا دې خټه کښې دوزخ دی ستا دې شونډو کښې بلا ده

توله ورخي « چپه ! چپه ! »
 ددنيا كندونه خلاص شي
 ستا راخوله وزكاره نه شي
 خيړدې ژمي راروان دي
 ستا كولمه قلا ره نه شي
 چينگه خوله به چرته پروت ئې
 تورور بوز به دې چيچېر شي
 دا كولمه به دې پا پېر شي

زه به خورمه په قلا ره
 تود شربت او خوږې كورې
 دا بوډۍ نيا به دې مېه وي
 تور ه مچو ته بم مېرې
 حيدر آباد جيل

شپين زمری

په کال ۱۹۴۹ کښې زه په درېم ځل دهری پور جیل ته راوړسیدم، دا زمانه بندید و دوهم کال و، په دې دوران کښې ما د پېښور او د حیدر آباد سنده جیلونو کښې ډیرې دې ورځې تیرې کړې وې، مونږ ټول یاران دوستان خپل خپلوان د پاکستان په ټولو صوبو کښې خواره بندوو، خودهری پور جیل ماته د کور په شان ښکاریده، لڅکه چه دې کښې زما بابا ډیر کلونه تیر کړي وو، دهغه د لاس ډیرې ونې دلته شني ولارې وې، زه د حیدر آباد د جهنم نه دلته په کال پس راغلم او په ډیره موده پس مې یو ور و کي د زیږو کلونو نه ډک وټی ولید، هر سحر چه به زه پاڅیدم نو دهغه سلام له به لارم، زه په افغانستان، یورپ او امریکه کښې ډیر ګرځیدلی يم، او ډیر لوی لوی باغونه مې لیدلي دي، ولې دومره ښایست اورنیا په یو بوټي کښې هم نه وه، خومره چه دغې غریب او ارزان گل دخواداوسپنې تورې پنجرې او چا بیرتور ماحول ور کړې وه، دې پنجره کښې ماسره نور شپین ملګری وو، (۱) بیرشا کړالله د ګو جړو کړی (۲) خان خیل مهربل خان دهوتی دنواب وراره (۳) جهان زیب خان درزو، زما ترورځوی (۴) فردوس دمانیری چه مونږ ور ته د مینې نه کو کو وایو، (۵) زرین خان د میاسې د بار لمنت ممبر (۶) یوسف خان بابو خیل، یو ماښام مې دماغ و تښتید، دا ټوکو شعر مې او لیکه اوډوډی نه پس مې واوراوه،

دلته کښې پنجره ده پکښې شپین دی زمری
خوک غټ دی خوک اوږده دی، خوک څار به دی خوک نری

وروره پاکستان عجب جوړ کړی چریا مری
بند پکښې دیوان، پیریان، ازوزې، ښاپیری

ورته مخا مخ وړه پنجره ده د کو کو

(۱)

مخ ئې وچ یو بندي دی په مثال دما کو

رنگ ئې د فیر رنگ دی خو ئې زړه دی د پښتون

تن ئې د بلبلې خو همت د هلا کو

وائی او کنه، او کنه، هن کنه هن کنه

یاره که رب زه کړم د دې ټولو ټولو کو

زه به دا څار به څو نه کړم یو ځل نری

دلته کښې پنجره ده پکښې شپین دی زمری

اخواتری زرین دی د وطن نوم ئې میا سه

(۲)

هر ماښام و بیا سی د خبر و نو حلا سه

غاشې د غریب نشته کښې خوشې دې چرگان
هره ورځ کد و خوری ور کړی خوار له دلاسه

تن مې د چنځنې دې خو عقل د لقمان
خیال کښې انتشاروی او زړگی کښې تلو سه
حرص د دنیا ته لگوي د ننگ کوری
دلته کښې پنجره ده پکښې شپږ دی ز مری

پل سر کښې یوسف (۱) دی هاضمه د غریب وړانه ده
(۳) هر وخت مې قصه دا پر قو، پو کور وانه ده

دال مې هوا بند کړی الو گان مې اینه سیڅی
غور مې زړه له بد دی مصاله مې په کر دوگرانه ده

مالگه مې ستر کړی زېږې کړې ښور وائې شونې وچې کړې
دی جیل ته حیران دی جیلخانه ده ته حیرانه ده
چای چه ډیره وڅښی لگي اټکی پرې نری
دلته کښې پنجره ده پکښې شپږ دی ز مری

خوا کښې مې دی بیر شا کړا الله ز مونږه خان
(۴) هر چاته رسوی ټیپر او گورپه الو گان

دی خواته سپی گل اخوا غوری، اخوا صابون
تله په لاس ناست دی د چلو نو کړی بیان

خان د لوږې مړ کړی خو آشنا له ډایر ولېږی
کاش چه وی دده په شان ټول زمونږ پیران
ماله گورپه را کړی یار له ولېږی تری
دلته کښې پنجره ده پکښې شپږ دی ز مری

د بخواترې مېرمن دی، دې زموږ ورو کی ورو
(۵) چرته چه دی ناست وی هلته وی خندا او شور

یو موتی و جود کښې مې یو غرد نر توب پروت دی
سل مرگه به واخلي وابه نخلی یو پیغور

تل په بل سورلی کړی په فطرت پیدا یشت خان دی
 تورې ئې جوړ کړی دی غرور کښې لځان له کور
 خیال ئې د موسی او خاندان د سامری
 دلته کښې پنجره ده پکښې شپېز دی زمري
 خوا ښې ئې لالی (۱) دی زموږ کشر زما روړ
 (۶) قید ئې کړ په دې چه دی دی لځوی زما د ترور

دی په زړه باتور و ځکه کور له دغم راغی
 شته ځلمی ځما د خپلو بچي نور

داوړو کی زړه څنگه د وطن مینې تا لا کړ
 دا خودې له جوړو چه کړی خاورې د عشق اور
 داوړو کی زړه څنگه دو که نه کړ سامری
 دلته کښې پنجره ده پکښې شپېز دی زمري
 اوه کلونه

چه دا شعر مې واوړه نو ټول ملگری مې چوپ شول یو سف خان خو راسره
 خبرې بندې کړې، زرین کا کا مهر دل خان ته خپل زړه سپک کړ، مهر دل
 خان هم خفه شو پر بدر د ئې راته وویل، زه د یر خفه خپلې چکۍ ته روان شوم، ناگهانه
 مې هغه ورو کی د زړو کلو بوتی ولیدو سره خوا کښې کینا ستم هغه وې ولې خان نن خو د یر خفه
 ئې؟ ماوې ټول دوستان مې خفه کړی دی ځکه خفه یم ماخو ټو ټو کوله خو هغوی ترې بو ټه
 جوړه کړه، وې خان! دا خپله خوله دې هم فلا ده هم بلا، دنگلې نه دنگلې، بل شعر ولیکه نو په دغه مابینام
 ما دخپل ژوند او له قصیده و لیکله اود تجربې په طور مې خپلو ملگری و ته واوروله، او هو!
 هغه ما بڼام زه په ټوله دنیا شه دوست او لوی شاعر شوم او کوم شعر چه زما دا ټول مرور دوستان
 زما مینه ناکت یاران کړل هغه لیکم ..

یوه وړه غوندې پنجره کښې
 دا و و کلو جوړ کړی
 (۱): اول گل ئې زرین خان دی
 دا الله الله سوړې و ئې
 به یو گوت کښې د دې جیل
 آزادۍ له چا ا میل
 چه په مات او گوت و جوړ
 به تنور کښې د نمرود

پو ی په سودا و پوی په زیان په د ما غ لکه لکما ن
 د یو خیال او خوب د پار ه به خندا خو ښوی زیان
 که پروند پر یو ځی سورا نگار ته همت نه دی حماقت دی
 چه هم سو ځی هم روان وی د امر دی دا شجاعت دی
 درستم نه بهادر دی «دمیا سی» وړو کی نا نا
 د ترخو چایو پیا ل و کښې ئې کړه و به جیلخانه

(۲): وړو پرې دی فردوس (۱) خان په مخ سپین په زړه نا زک
 د پښتو په نوم او نمک کښې د فو لاد د گتۍ کلمک

لا وړو کی شان هلک و رچه پرې وشو امتحان
 د لیلی په عبادت کښې در قیېب شو بند یوان
 د د نیا په و اړ و نر مو په پستو په خو ز و پو یزی
 چه پښتون په تیار و سر شی دې ئې لار کښې و غور و پېرې
 خپله کپه خانې پر یز دی کند را واخلی د ملنگ
 خان په ندک خاورې اړې کړی چه پښتون ته و اچوی ندک

ر ب دې بو ځی ما نیر ی ته . چه کړی بیاد اړې سیل
 دا و و گلو جوړ کړی آزاد ی کړه چا امیل
 ور پسی زما چکۍ ده چه لېز سم یمه وېروران
 په میراث مې بزرگۍ ده خو په فکر کښې شیطان

(۳)
 یم پیداله اشغره خو په فکر اتمان خیل
 یو کبزه وړانه ، و بجاړه غوندي لځانه دې سیل
 قسمت جوړ بد ر نکه ځوی کړ د همؤ ښکلی پلار له
 نصیب شپول دا ز غو وړ کړ د پستو گلو گلزار له
 خو د بخته تیښته نشته زه پرې تنگ یم دهر چانه
 ماته دې غم او تکلیف کښې دی د ژوند تیرول کړانه
 ولې شه و کړم وړ کینم ، که جند الحمه د سیل
 دا و و گلو جوړ کړی آزاد ی کړه چا امیل

(۴) را پسي وړ کي لالی دی پا کستان ترې نه وړ پېزي

چه تاريخ انگريزي وائی نوجناح صاحب قاريزي

د کالج نه ئې راو ښکته، د ژوندون توري کوشې ته

اودمر کد کوره ئې راوست د ژوندونو نومد رسې ته

دلته هغه تعليم مو می . چه په گل جهان کښې نشته

جیل چه ښی هغه ښوونه دتعليم امکان کښې نشته

درد او غم هغه استاد دی چه لقمان او افلاطون

ارسطو، سقراط، بقراط ئې ټول په مخ کښې ویزون

دی بندی دا نصاف نه دی دی بندی دچا د خپل

دی اوو گلو جوړ کړی آزادۍ له چا امیل

(۵) ورپورې چکه کښې پروت زما یار د هو تی خان

په وجود یو مو ټی غوښه په ځیگر لوی پهلوان

که عیشونه که خنداوی که وی حوری که غلمان

هیڅ ئې ټینگ نکړ چه جوړشی د مستی توري میدان

کاش! چه وی خانا نور اوړی، یوڅو دارنگی خانان

خو افسوس داسې بل نشته، په هو تی او په مردان

چه بل شو ک مجفل کښې خاندی یو مشال، یوه رنیا کړی

چه مهر دل کړی کو نی پورې ټول مجفل شی چراغان

وړو کی گلا او ډیر سرور دی په دې گل کښې درامیل

داو و گلو جوړ کړی آزادۍ له چا امیل

(۶) نور پسي شا کړا لله دی دهمه و نه هو ښیا ره

په خندا پوره کړی دهر چا د کور بیگار

داسې پیر دی چا لیدلی، چه حمان و ښی مرید ته

په خندا د حسین ستر گې، سر سایه یوسی یزید ته

که د عقل په حساب ئې وی د زړو خزانی

دی به ویا سکندر یا دارا د زما نی

خو افسوس چه لاس ئې نشته د زړگی په پیما نه

لکه تش ژوندون ته وائی د گلو نو افسانه

په شپه شو کوزاره کړی یا رد عطر و د پایل
 داو و کلو جوړ کړی آزادی له چا ا میل
 آخر دی یو سف خان د غنې نه مر و ر
 هم ئې مال په شمله داؤ شو هم نالا ئې شو خيگر
 پلار ئې غر و د سدم ننگیا لی او تور ه باز
 پوه په ننگ او په پښتو و د جنو ن په نیسته را ز
 لکه باغ په گل نیسته وی داسې و په دۀ سدم
 ژوندی کاؤ د پښتون زړه ئې د ژوندو سترگو په نم
 ئې نیسته په نامه ښکاری ټول حانان د با بو خیل
 د او و کلو جوړ کړی آزادی له چا ا میل
 درې خلور و نو کران دی پښتانه دی شو ک هند کیان
 بو چاچا، یو میر قه م دی اسرافې اوا کرم خان
 اکرم خان د نغرو دی، کړی کد و ښه د پولاؤ
 وی مدام ئې باندي کړی، تو داو تر یخ شانی تالاؤ
 چاچا ښه پوره بیرهدی مېر کرم سې لکوی چسته
 خور و ژو غریب خراب کړ نو کړی ئې شو له سسته
 اسرافې او میر قدم پښتانه دی په نسب
 خواران کړی زمونږ خدمت ښه په چغه ښه په درب
 دامالمان دی او به اچوی، په شنو بو ټو دامیل
 داو و کلو جوړ کړی، آزادی له چا ا میل

هری پور ۱۹۴۹

پلوشه

که ستر گې ښکايې نشته ښکايې یاد خو مې شته
 که تخت د باد شاه لری دی جلا د خو ئې شته
 او وژدې شپې دفراق شوې په جانان یادو لوتیرې
 که وصل نشته شکر دی فریاد خو مې شته

دا غم مينې غم د خو شحالې په شانې خو ز دی
 د غم مالک هم خان دی جايداد خو ئې شته
 دازه چه موسکې شونډې دې تبار ه شپه کښې ولا ږيم
 ديار مړوند که نه وی خو امداد خو ئې شته
 زما دلالي راج هم بادشاهي دپا کستان ده !
 آ باد ئې که يو نوی ډير برباد خو ئې شته
 چه اخلي ليونی ربه په مينه کښې ئې ډوب کړی
 دايوداسې مرکي دی چه څه مراد خو ئې شته

هری پور جیل

يو خط

زما خوازه دوست حکيم سيدالار فاضل د يو بند ته
 يا حکيم جی !

ته څه خبر ئې د دې مزي نه ؟
 دا سې خو زې دی داسې بستې دی
 تاسو ليدلې دی صوفي بې مينې !
 ته څه خبر ئې داسې غضب دی
 ما ته معلوم دی کل مسئلې ستا
 د سودا وزيان او زې دې قصې ستا
 گوره چشمانو کښې د جانان مې
 د جنت حورې قطار پر تې دی

د خداي دپاره ساقی کلرنگه !
 او ، څښم به څښم به چه ليونی شم
 گوره آسمان کښې سپوږمۍ روښانه
 دوه ورځې ژوند دی ليونی خانه
 ډکې پيالې را په شرنگا شرنگ
 تاورانې ليچې ديار پر تې دی
 ماته وی واخله خو له له جانانه
 دمستې وړځې دشمار پر تې دی
 حیدر آباد جیل

چاله شراب ورکړی ، چاله سرې وینې له جامه
 چاله خبر بانوده یاره ! چاله کل اندامه

خوڪ په اديله باندې پرې د ماچين واخلې
 خوڪ په چوارې پسې، دنيا کاندې تما مه
 چاله ښه خبر به، خو زه يو جړ لکه د گورې
 چاله يخه پخه شيخړو کړې دا برومې
 چاله د لولکې په شان چسته اور نځينه
 چاله د گونگنې په شان توره او مهينه
 چاله قنقنې کو کاري، کوړ که زړه چرک
 چاله غوږ نډه موندلې مسته تکه سپينه گرکه
 چاله داسې ستو غه، لکه وي وچه بکيا نه
 چاله و به مسته لکه نوې د و که بيا نه
 چا کره صا بره کور و د انې در نه مېښه
 چا کره سيمه کو ترې، په هر چا چه شو پېښه
 چا کره چلې د چلې لور بد مه کاره
 چا کره کو تره چه هم ښځه وي هم ياره
 چاله زړه خره بې خو نده بې نوره پوره
 چاته لکه سروې د خندا چه ولاړه
 چاله ښه ترسکيو نه چاله ښه خو زه حلوا
 يوله د نيمبو اچارا و بل له مر با
 يوله خميره چه وېرې پرې سمه پسته نرمه
 بل له د مسورو پيتي گر مه گر مه کر مه
 ور که د قسمت ده چاله پيره چاله کمه
 خداي دې هغه درکړي چه وي ستا به شونډه و سمه
 حيدر آبا د جيل

کاروان

ژوند او قرار اور او او به دي، نه به يو لځای شي نه يو لځای کيږي
 تياره او نور يود بل جوړ دي، داسې به تير به شي دا چه تير يږي
 لکه د سيند دژوندم لار ده، کله په غره کښې کله ميدان کښې
 بنده عجب عجب پيداي، کور يې په خاړو کښې لځای يې آسمان کښې

جا نانه ماته يې كړه راپورته، داوښكو ډكې د استركې تورې
 د ماښام لږې تيرې كړه هيرې، واوړه دلبره اوس قيصې نورې
 كورته داسپينه سپوږمې وروښانه، دامونېزته خاندې دامونېزته وائې
 وئې ساعت خوانې ده اې عاشقا نو، كوي هغه چه خوانې كښې ښائې

جامونه ډك كړې زړونه مستانه

كاروان روان دى جرس غږيزې

شونې ولې شونې دمينې يوسې

سبا راتلونكى دى مجلس خوريزې

حيدر آبادجيل

زېږگ

چه دې وس ددونه وى	خه به ته خه به دې دښه وى
تو به هله د شرابو	چه شراب در ته پراته وى
چه بوداشې خوله كړ شپه	بيا توبه توبه د خه كړې ؟
هغه ښه د بدو بدو وى	د ناكامه چه ته ښه كړې
ملا ناست دكېر و شكورته	وئې رنډانو ته خراب
غريب خه و كړى جو مات كښې	نه معشوق شته نه شراب

دا چه باغ دكلو ډك وى

مستانه غونډې ماښام وى

دا چه سرې شونې ساقى وى

په سور لاس نيولى جام وى

دا چه تاته رنې ستر كې	غلى و و ئى سلام
په ميكيزدې زړه كښې بل كړى	د مستې دوزخ تما م
او وئې راشه ياره	وخت دى لېزخبرې ډيرې
بيا دې وروشان داوږ و نه	پستې ليچې كړى چا پيرې
خوله دې خولې ته كړى در پورته	شونې سرې تودې بېهو شه
لكه بله ډيوه رپى	دخوا نې مستې د جوشه

سینه در وړی ستا سینه له
دارمان او مینه په که
ستا و جوړ د یو سمندر شی
زړه دې واخلې هغه اور
د بڅل هسې ریشمینه
د نرگسو نه نیا زینه
د طاقت اود سرور
چه هم اور وی او هم نور

ته چه دغه وخت اوچت شی
شي جومات کښې په ژړا
لیونی وائی قسم دی
یاخو غوث ئې یا هیجر

حیدر آباد جیل

بې وفا

حسن حسن لټو مه
زه به مینه مینه پایم
بې وفا که د جانان یم
چرته رنګ خان له لټومه
چه یو خم دمیو تش شی
بلې په کې میخانې له
تش کړې خټلې نه شم
زه مین په پیا له نه یم
پتنگ نه خټی مو مونه
تورانچه نه وئې سندرې
بی وفا که دیو یار یم
که به غرو ی که په سمه
بې د مینې مرمه مر مه
بې وفا نه یم د مینې
چه برې سترگې کړم رنګینې
تش ټیگری شی بې روحه
سینه یو سمه میجر وچه
چه خوند نه وی د کبابو
زه مین یم په شرابو
چه دشمع رنانه وی
چه مستی د صبا نه وی
وفا دار د مینې یمه

حسن حسن لټو مه
که په غرو ی که په سمه

حیدر آباد جیل

بند

نن چه شو مړه بند کړی حرص او هوا بند
صبا غواړې د هغې نه سوا بند
دتوبو قلا کښې مینه نه گیر پېزی
قول غمونه یو نظر د نیا ز یوړل
خنګ به بند کاندې سیلاب د هوا بند
لکه واچوی تیارې ته رنانه بند

دې له ئې نه خېښم چه نشته ليو نى شمه
 جام كښي كوره پروت دى نوم د آشنا بند
 په دمونو تعويد ونو نه جوړيزى
 د فولاد دوزنخيره دى چه ئې بري كړم
 به جومات كښي داسې وچې شونډې ناست و م
 لښكه وى په بت خدا نه كښي ملا بند
 د دنيا آزادي واره مې قربان كړې
 چه كړم زړه د محبو با په قلا بند
 د دې بنده د وتو بندونه نشته
 چه ترخووي د وجود او د سا بند
 ليو نى واړيد په داسې شو د گانو
 په پنجره كښي دى په شان د مينه بند
 حيدر آ باد جيل

گډې وډې

راشه راشه ساقى راشه !
 لري لري ملا دري
 په ما بدې بدې لگي
 ستا پخې پخې خبرې
 غږه پگه دې شه خاوري
 عجيبه ته خنا وري
 ته د مينې بې خبره !
 ته د حسن نه منكرې
 دا محفل دى درندا نو
 اخوا، اخوا، لري لري
 د شرا بود خېنو نه دى
 ستا ترخې شونډې بېرې
 ور شه د غلته خيرات دى
 تالې قول ايښي دى لري
 د گنجې په شان خورې كړه
 په مړ د اړه دې وزرې
 ساقى سترگو كښي مسكه شوه
 بيائې د خيال كښېښوي وزرې
 په تول مسته مسته را غله
 سري پاچه ئې د كو ترې
 ستا اووه واړه جنته
 د دې يو د ناز بشري
 ستا خلو يښت زړه كتا به
 د دې دوه خو زې خبرې

ستاو عدي او زدي د حور و
 دلته سري شه ندي شكري
 تاله قرض ژوندون در کړم دارا کوي پرې ملغلري
 ماشوم نيم چه جنت پريزدم ستادسور دوزخ له يري
 جانا نه ميخا نه ور کړم
 واخلم ستا کندي کپري
 ملا تا خکلي نه دي نري سري شوندي کافري
 ستاپه غيبر کسي ناستي نه دي دکالوپ کي کو تري
 دجومات په چار چوبي کسي
 ياده وه پردي کسي
 دک گلزار کسي ته ولاړ په پيران لکه دخري
 وزې سترگي وزې خيځه بد قسمته به نصيبه
 نبيست او ميني ته شمکوره
 او په زړه به روح غريبه
 راشه راشه ليووني له
 درندا نو په مذهب شه
 جام او چت کړه مسلمان شه
 جنتي به دي جهان شه
 حيدر آباد خيل

خمار

چه نشه شمه دخپله لځا نه و تخم
 مست زړ کي دغه دارنگه او چت شي
 دروندو جوړ، مجبور دتن مکان کسي پريزدم
 دا ووم آسمان په سيل ئي کړم روان
 دساقی خمار سرور مې پکار نه دي
 دادي دهرنگينه وجود خوراک دي
 دا چه زه دجانان سترگي نیکلومه
 دشفق دسر وې کوم لځان له جامونه
 شه به عيش دي ژوندون تير که ملا جانانه
 لکه وځي چه تنخري د پيچري نه
 لکه پورته سرکړي گل دهديري نه
 اودخيال په نياپيري باندې شم سپور
 لږوم دژوند چينه درنیا کور
 دازه گورم دخپل خيال نيلى له لار
 دامستی مينه او حسن او دلدار
 داچمکي ده له ورکومه درفتار
 داچه سترگي سري کومه په خمار
 دتالاش دسولخيدو نه خبرنه شوي

دارمان خاورې كيدو نه خبر نه شوې
خوږه وسكه شوې شراب او خمار نه شوې
د بهار خزان زېلې گلزار نه شوې
سترې سرگورله په خپلو پاڼو يورې
لكه سيند درياب له خپلو چوپويو وې
حيدر اباد جيل

عبادت سره تلې حورې غلمان
لكه شمع ويلې نه شوې دخپل اوره
مست زړگي دي واك وانخت دشعوره
ژوندې خلاص تلاشې خلاص شوايوني هم
لكه كل ئې ساعت رنك جهان ته وښود

مدرسې

ددې غم په مدرسه كښې
په كوڅې دوسو په كښې
زما ماټې شوې پوښتې
زده كوم ئې په پيټې
هرڅه كړې زما د پارو
تاوې ښولې لار هموارو
بدې ډېر ترېڅ ئې آواز دی
گران د غره دسر پر واز دی
پكښې سل قسمه خوندونه
هم صحرا او هم سيندونه
چه دارو جوړوې كوم رنځ له؟
ماورې د درياب مينځ له
زه باتور لامبوزن نه يم
د جنگو نو تورزن نه يم
وركه سپينه پټا سسه
صيه بند كړه مدرسې
سيدر آباد جيل

څه سبق را ته ښيېر بڼه!
فكر كوم خواته روان كړې؟
ته خبر نه ئې دخپل زوره
په پولاوچه مې زده نه شوې
دامنم ته بې پرواه ئې
(خو) كاش چه دې ناز كوښو ته
دا تقدير مې سخت استاد دی
دلواله نازك وزر ته
ژوندون نه دی جوښنده ده
نه سم خوږ شونه سم ترېڅ شو
هيڅ په پټه دی پوه نه شو
ولې ولې دگودر نه
زه په غاړه يم خوشحالې
زه د مينې توريالي يم
غني مې په شمكو شو
چوتې وركړه (۱) قلعه ووه

صنعتي ټولنيز

لاس مې بڼه، ژبه مې بڼه د
 داسې ناست يمه ز يڅر
 لاس ناست وي وزر ماتې
 په ما ښام کښې باز يگر

چو په خوله او ټيټې سترگې دگل خوا کښې گونگې ناست دي
 د خپل غم په ننداره کښې د وېش مشغول دي صنوبر
 د برهم در ياب په غاړه تشه لپه او چې شو نه ي
 ليو نې د تندې مې شو د مستې ئې تش شو سر

د خوا نې د غم ما ښام
 د پيرۍ سار دا ختر
 نه دي چا برابري کړي
 نه به ئې خو کړي برابري

را ته ښکاري چه بوډاشوي رقص او شرنگ دې نشته خيال کښې
 گله انه کوي نظر ستا غور ځنگ نه لري په چال کښې
 د زوال استاذ ئې ناستوي تل په خو که د کمال کښې
 وخت او ژوند، هغه ښکاريان دي چه هما هم نيسي چال کښې

په ويشتو کښې دې ښکاري شو
 د مرگې استا ځي سپين
 قسمت ليک دا بد وکړ
 ستا د سترگو په جبين

نيشت کړ د کدلو بو کڼدو د مستې جهان مهين
 د خزان جا مې اغوستې دي نرگس او نسترين
 د صبا رنځه پيکه کړ د کد د شوق کور رنځين
 اوس دې خوږه ژبه لگي د شرا بونه گليين:

هغه سره گلو نه څه شو؟
 چه ټوکول به دې صحرا کښې
 هغه لو ئې مېلې څه شوې؟
 پر قيدې به چه هوا کښې

هغه مست سرور دې څه شو؟
 هغه سپين مشال چا يو دې
 چه په څښه دې هره سا کښې
 چه لدو به دې بيد يا کښې

دا تور، تور، سوري د چادي؟ چه روان دې دې په خوا کښې
بوڅپده دې ورو زوزده کړل نيتيدل دې دې په شا کښې

لا س دې بند ژ به دې بنده
ناست يواځې او ديگر
لکه ناست وي وزر ما تې
په ما شام کښې باز يگر

چپه خو له او پټې سترگې د گل خوا کښې گونگي ناست دې
د خپل غم په ننداره کښې د وې مشغول دې صنو بر

هرې پور جيل

ته اوزه

اې د مينې فر ښتې
اې د نورا ورنگ قصې
ښاپيرۍ ته چا بندې کړې
د عمو نو د کو شې

چا وړه لو لکه کير ه کړه تور تم سيلۍ باران کښې
چا تصو یرد صحرا جوړ کړ دې د سرو گلو بستان کښې

په مين چه شی مينه
يارا نه نه ده يو پار دې
چه په غم ارمان بدل کړې
د غه مينه د غه يار دې

که مجنون په لیلی ورک و په مجنون ورکه لیلی وه
چه فرها د مسکې او مست و شیر ینی هم په خدا وه

دا نه مينه نه وفا وه
خوشحالی مستی گڼل و
په چينجی کښې وزرونه
دلو لکی تو کيدل و

داد سو د گټې قسې وې بندگي قر با نې نه و ه
د مجنون د زړه مستې له د ليلي شو ك ټا نې نه و ه

(خو:-) اې د حسن فر ښتې!

اې د نور اور ننگ قصې
تا مستې بې خودې ورکړه
په ژړا او سو سې

اې مجو بې بت پر سټې! زه يو بحر د تيارو يم
اې د سپينو گلو لښتې! عكس ستا د و لو لو يم

اې د غرد د شوکې واورې
ستا د شاخکو زه ډنډ وکې
ز ما بحر د مستې دې
ستا نيا ز بين زړگي وړ وکې

ته ئې حوره د فردوس لخوا ور زه د جهان
ته ژوندون رنجا او شمع زه تياره غم او طوفان

ته تسکين د مسلمان ئې
زه يم مينه د کا فر
ته په مينه تا لا زړه ئې
زه په حسن تا لا سر

ته بنياد او روح د سيند ئې زه مو جو نه سر سري
ته سر وړ طور او موسی ئې زه ارمان د سامري

اې د حسن فر ښتې!
ته ئې حوره د رضوان
زه باد شاه يم د دوزخ
په لمبود او رر و ښان

زه يخ باد يم د خزان توري لې د ما ښام
زه مين د بت په سترگو په ساقي يم او په جام

ستا ښيته مينې و فا زه
په معنی د مينې پوي کړم

ستا غمگین رو بیا ن نظر زه
هم بنده کپ هم سپی کپ م
ای د حسن فر بستی ستا غم نه دی سور خمار دی
د خزانہ تا جو پر کپی یو ر نگین غوندي بهار دی
تا کپ ه بره د سپو ز مو نه
د خندا کو کپ قصا
تا په ستر گو د آ ذ ر کبې
عکس جو پر کپ د موسی
تا پتنگ له مستی را وړه د نور و نو د زهر ا
تاد سر و گل و باغ جو پر کپ په خیسگر کبې د صحر ا
تاد ژوند تر خوا و بوله
د شرا بو سرور و ر کپ
وژو ستر گو د گونگې له
د لولکې غر و ر و ر کپ
تا خندا اور کپه خوب اوار مان کبې وینځه د مینې شوي د غم جهان کبې
تاد یار شونه و کبې خوب د دل د ارو لید تاد فراق په مخ تصویر د یار و لید
تاد تیارې درنگه در نیا ښار کپ جوړ
تاد وړ و کی ښه سیند او آ ښار کپ جوړ
تاد شبنم خا خکی کبې وړ کی تصویر د لمر
کپ د امید در یاب او د مستی سمندر
تا د فراق د لـمـبـو ر ننگ د وصال جوړ کپ
ز مـا د قـو لـو تـیـا ر و د زني خال جوړ کپ
ای د حسن فر بستی سپینی حوری د رضوان
بس تا و ر کپ لیو نی له امید و نیا و ار مان

صحرا

ر به بو مې نخه صحرا له
 مامريء ور كړه سود اله
 ر به مرگ راو له ساله
 د خندا د ر نيا نه وى
 د پره غوره له هلا له
 بس ژړل دى سو خيدل دى
 د اخيل هوش په بيرته واخله
 مين ستا په تور و نه يم
 يمه ستا د نور و نه يم
 جوړى ستا، ستا د كماله
 چه شوه ور ده له هلا له
 چه تاو و ينم انسان شم
 زه پتې د لو ز و تند و
 چه تا بنگل كړمه بوستان شم
 چه زه چغې شم جانان شم
 چه زه غم شم بيا بان شم
 او يا صبر د فقير را
 او يا خپل ماه منير را
 يو نښسته شانه تصوير را
 داسې لاس داسې زنجير را
 ده دا چغې ستا رباب وى
 يو لجه ستا د شبا ب وى
 يو حباب ستا د سرو وى
 خاشكې ستا دمست غر و وى
 عجيبه زما جانان ئې عجيبه زما ارمان ته
 چه خپل خان در كړمه تاله
 چه گوټ و لړم ستا د خيال له
 كواب را ستا د جمال له
 قصاب جوړ كړې د كلاله

كه په شكو كښې ژوندون وى
 كه سودا كښې ناز او شرنگ وى
 كه په ساكښې مستى نه وى
 كه هلال پيغام د نور
 ماته غوره توره شپه ده
 كه د ژوند مطلب بل نشته
 د اخيل جوش په بيرته واخله
 زه پتنك ستا په رڼا يم
 كه دا فر له مسلمان يم
 زما واره كمزورى دى
 تياره له خكه شوله توره
 چه تاو ورك كړمه حيوان شم
 ته درياب د شنو چينو ئې
 چه تاو ورك لړم بيا بان شم
 د اكناله زما د مخه ده
 دا خو ستا د نښست قصور دى
 يا خو واک د بادشاه را كړه
 يا خو شپه د نمرود را كړه
 د ژوندون دې رنګين خوب له
 چه ستا حسن پرې بندى كړم
 كه دا او بڼې ستا شراب وى
 كه زما ژړا د عمر
 كه زما هممه مستى دا
 كه زما واره خودى دا
 زه خوشحال يم په هر مخه چه كوي زما په خان ته
 هله زه د خان مال كې شم
 هله مست خو بونه راشي
 اى د كابل جهان مال كې!
 ولي جوړ صحرا كښې باغ كړې؟

وي ئې شرعه ظاهر كوري
 دادرب سره دميني
 ويره وپره دقها رنه
 دجنون او دجانان ستا
 زړه دې كيزه په سينه كښي
 ستا شراب دلته حرام دي
 * * * * *
 ما خپل تال پك دخو بو نو
 وړو كي لال مې را اوچت كړ
 مساوي اي دښو او بدو
 دا دالعه زما قبوله
 قاضي كيناسته په تخت خپل
 په بولاس ئې تو په كښو ه
 تله ئې پورته دمنطق كړه
 يو خوا شور و كمر وړي وي
 يو خوا عقل و دابل و
 بل خوا پروند غوندي تلاش و
 ماوي داليو نتوب واخله
 ماوي دازما خمار
 ماوي اي دانصاف به؟
 ماوي اي دتول اميره!
 قاضي بستر كې كړ لې پټي
 وي افسوس زمانه ورك دي
 زه خوزو ريم د انسان
 مادي سپين او تور اخستي
 زه تورو ښم او سپين وښم
 دغه تول زما ميد دي

او ظاهر ه ته قاسق ئې
 تارا خستي شه قصه ده
 دايمان اصلي حصه ده
 شه مهمله فلسفه ده
 دلته رنگ او لباس را وړه
 شربت راوړه كلاس راوړه
 * * * * *
 دقاضي دربار له يو وړ
 تار خاني او مار له يو وړ
 اي دتورو سپينو خا نه
 په نامه كړه دجانا نه
 په سپين سر ئې دستار كښو د
 په بل لاس ئې حصار كښو د
 يو خوا دي يو خوا مې تال و
 بل خوا ژمي و كمال و
 نه مستي وه نه جلال و
 مستانه شاني كولا ل و
 او خپل عقل پرې تاله (۱) كړه
 دخپل علم كچه ماله كړه
 دادميني غزل كوره
 دا بي نوله تلل كوره
 شوندي بندي مخ پر پشانه
 داچه ته غواړي زما نه
 زه سرور د آدم نه يم
 د مستي له كلكستانه
 بس زما دغه قصه ده
 داتلل مې فلسفه ده

ما خېل زړه لاس کښې راغونډ کړ
 د ما بڼا م تياره کښې ورک کړ
 اوس بوزه يم يوار مان دى
 وړو کي گل اولرى خزان دى
 ما هر کي ته شروع کړې
 د جنون او د جانان دا
 تو رې شپې او غم له يوړو
 د صبا شبنم له يوړو
 د جانان د شان قصه ده
 يو اميد، يو تلو سه ده
 د ژوندون د بڼيست قصه ده
 شه عجبېه فلسفه ده
 بهکڼوتر (هزاره)

د توت بڼاخ

که دى سرکه سرور، نو دى پاڼي په غم
 دارحمت او بڼل، ورو ورو د زور او ستم
 ما يوسى او مستى، دواړه شال د صنم
 چه سر ډک وي د شه واپره مال د صنم
 دا خندا د يقين او د اشک د ژړا
 د اتياره د جانان د اهلال د صنم
 بنده شه دى؟ يو ستا ردى
 هنگ او شرنگ او تنگ دده دى
 مجلسى چه په خندا شى
 غېږو نکى چه بلبل وي
 چه منصور پرې گوته کيږ دى
 همه دار، همه خمار دى
 عطر ټول د بل د خيال دى
 دى روان لاروان د بل دى
 دى مجبور شان مسافر دى
 دى غلام دى درنگونو
 دى غلام دى درنگونو
 دى نه سپين دى اونه تور
 دده شرنگ او دده شور
 شپه او ورځ دده تـول
 د صبا او صبا شبنم

د د ه هـوش رغوـوی
هم سـا قـی هم خـیام
دی نظر دی کـلـونه او نور دی د بل
دده سترگي خوښيست او سرور دی د بل

بها پر پور .

بس دی افلاطونه!

بس دی افلاطونه! فاسفه دي سښال کيـبز ده!
غونډه دي کړه دامونه خپل، او تپه دي جال کيـبز ده
عقل عقل عقل څه دی کفر کفر کفر دی
عقل څه ئې کير کړی دی غلام غلام زما
زه ئې څه را ونيسم نوو پرو کی دی زمانه
لاندې کړم له پښو څنگه د سر مقام زما

ډمه فرشته کړم وينځه کړم د بی بی هوش د کور
مرک کړمه مالک دښيست دمينې او دجوش د کور
ور کړم پرونه يميناله ټول اختيار درنگ او هوش د کور
لوږه دلال شم او خندا دگل فروش د کور

بس دی افلاطونه! خپله ډول ډلې پورته کړه
دا مندر دحسن دی ته مخ د عقل کورته کړه

دلته ټول بيلا بيلات دی نشته دی گڼل گڼل
دلته ژوندور کول دی جمع کول راغونډول نه دی

دلته مينه تش يو ښکلی سيند کښې ډو بيدل نه دی
دلته ژوند د استان د غم، خندا گڼل گڼل نه دی

زر لکه معنی که دهلال در نيا و کړې ته
نشته دی په تا کښې دهلال بخري يو

زر زره رازونه دي کوهی کښې ښکاره شوی دی
نه دی ښولی تا ته د ارمان کو ترې يو

دلته ډير خو بونه در ناليدلی شوی دی
نه دی ښولی تا ته خپلې مړې د لبرې يو .

ته نيولى نه شى ليو نتوب ته جلال پريز ده
 كينه ا فلاطونه ! فلسفه دي سمبال كييز ده
 تا سره ده تله د سیر و نو د منو نو
 دلته كښې بحر نه دى او تور اودرانه غرو نه
 ته ئې بيو پاړى د عطر و گوړ و د چر كا نو
 دلته كښې پر تې دى و او لې اوا ميد و نه
 تا له يو قطره شراب درياب د تورو زهر و
 دلته كښې پرته دى په زر كو نو پك خمو نه
 اى درنه خويده لته لې او خو بونه دى !
 ستا تله قطرې تلى او دلته دريابو بونه دى !
 ته ادم لاس ئې د آدم سترگې او سر
 ته دده پوشاك ، دده لباس ، دده بستر
 ته دده وجود ، دده آرام دده بهر و
 ته دده قانون دده آقا دده افسر
 دلته قول تلل دى ستا د تلې نه او چت
 غرونه د عقاب دى د بلبلي نه او چت
 ستاسترگې روښانه دى خوزپه دې دروند او توردى
 تا كره روښانه ستوري نه دى اور دى اور دى
 سل كاټه منطق كښې يوساعت دوصال كييزده
 خوى شه د منصور په تور پيران كښې هلال كييزده ،
 بهار پور

جوارگر

په همواره لار كا روا نو نه خى
 او په غرو نوروان خط و خال سپى
 خو همواره لار څنگ زه وا خلمه
 شى كا نه په كدواو په دال سپى
 د بهار غور څنگونه او خوند اور ننگ
 لېز آرام له د ځان در قيب سره
 په شكر و تې پيران قربان كې مه
 زه گانه بهي خودى اوجانان كې مه

کهدا نورې تيارې لا تورې شی او جهان د به قار ددو زخ به شان
 او هر غا خشکې درنگد تيارونه پک هر ه ساد کبا بود سيخ به شان
 زه به س ز او پر و از ور نکې مه
 او ملا له يا ز و ر نکې مه
 نيت مې کړې د کور د جانان دی خه خند قوي خه شپول خه ديوال
 داو مې ا ايښې په کوز د سروردی خه وی زر، خه وی سر، خه وی مال
 يو خوا سپينه شپون مې دريا، د چل بل خوا سراو سر و را و هلال
 خنک مين به په بل د لبر شی شوک؟
 خنکه کيږدی په بوزه به خال سپی
 لکه سرچه به خيټه قربان کړې شوک ياد لور به سر جمع کړې مال سپی
 لکه خرڅ چه د بل چا به زر و کړی خپل جانان به ماښام دو مال سپی
 دادی ز هر، د از هر درو ح دی
 خونا مه وړا و ور کړی د مال سپی
 د هوښيار ولاړې مې ټولې زده خو ز ما د شان دغه لار نه ده
 زه د زر و صحر او اړمان يم زما بخت کښې کوشه د گلزار نه ده
 زه چنه د ژوند وند خو بو نو يم لامې موندې سينه د دلدار نه ده
 زه يم خاوره خو د بړه بې تا به يم ماموند لې لمح د قرار نه ده
 تا لا کړی مې ژوند هم غرور دی
 داو مې ايښې په کو رد سروردی

غرسر

جز ۱

خلق وټی را ته چه شته دی زړه مې هم وائی چه ټی!
 خو جهان دې داسې ښکاری لکه بې مالک کور
 ستاد خپلې خولې د ښمن لږ خوشحالی، مينه، آرام دی
 ستا آشنا لږه تنهائی ده تهمتونښه او پيغور!

که دې زړه کښې هم شوک ياد کړی در په در خاورې به سرشی
 ستاد ښمن خان دجانا نو، ستا آشنا زير و ز برشی

ستا ر بشتيا بستانبه او مينه
ستا تالاش يوليوتوب دی
امتحان محومه سنگين دی
دلو گئی په بنياد و نو
په همه وو کښې تاوان دی
ستا ياری دغم طوفان دی
ډير کمزوری ستا انسان دی
جوړ دشو گټو مکان دی

ستا خليل د پښو دلاندي د نمرود د غلام و ښم

د خيام لاس کښې کچکول دی د دله لاس کښې جام وينم

خانه امه مې جنگووه ندر هسې نه چه بگپلی شم

چه خمار او سرور ور کړم دا سرې تمې مرئی شم

ستا ملا وائی په چغو چه تش سخات اوز کوت غواړی

خوشې دي د غټ غټ خيراتو نه بوخ اوسپين شان جومات غواړی

وئی قانون دي د منات وی ته تش نوم د منات غواړی

وايي نه غواړی جنون ته تشر کوع او آیات غواړی

(خو) ستا جهان بلرنگې ښی ستاد پتوسترگو خیال

عجبه دي جر م اښی په خو بو نو د وصال (۱)

ته په ديگ مې رضانه کړې نوم ارمان او عزت غواړی

د مالی نه زير گلونه دقارون نه دولت غواړی

د مین نه قول له مينه د مغرور نه غر و رغواړی

اودرند نه ښا نکونه د مستی او سرور غواړی

د غنی نه هشنغر کښې او چت غرونه د طور غواړی

د گټوړی نه خپل لځان له (د) وریتلو، تنو ر غواړی

ستا وکیل وائی په چغو چه خيرات اوز کوة غواړی

زړې مینسې د پنجاب اوز دي ور پږې د سوات غواړی

سپينه گورې د شولنگرې تمباکو دوش - وې غواړی

او مريد کړه غټ پیرله ښکلي ښځې نوې غواړی

سان ځایون گوره طالب له او ملا له روپی سپینې

په بدل کښې مجلونه معشوقې نرمې مهینې

ډکټ جامونه د شرابو په عوض د کي پینې

دیزید خونی بالنگ کښې ډکې لیجې نرمې سپینې

ليونسي ته بس ارمان کښي شـي رنهي سترگي مهيني
 څومره کران سپک دې جوړ کړ؟ دعوه دار له ستاد ميني
 ستاست داسې سپخل گپري
 لکه بـي مطلبه اور
 ستا جهان داسې وړانيزي
 لکه بي مالکـه کور

غرسر ډيره اسمعيل خان

خندا

لحان تخنومه ډير خو ډير افسوس دی خندا نه راځي
 دې غريب کښي (۱) کره سايه زهما، نه راځي
 ده ته بنا پيري ده پري هله چه ليدی نه شي
 غور په سپي حرام، دخره ډيزان له گيا نه راځي
 خدايزو که مجنون دڅه مجنون وچه صخره لاه
 بوه چه شو به دی چه به محل کښي ليلي نه راځي
 لاوليوني دې ورک شو تاچه حکم ورکړ او
 چه کور ته درنگونوبه څو کاله رها نه راځي
 نن دسامري سره ټپيکه د جوماتو نو ده
 ځکه ليو ني له غټ ټپکي او قبا نه راځي
 ځکه خو غني لېز په گيله شاني نصيب ته وائي
 مه وايه نامر ه چه نن تير شو صبا نه راځي
 ستاعجب جهان خه بي انداز خه بي امکان دی
 يودخندا مړ شولو او بل له خندا نه راځي
 يوڅو ادې تيارو دښاييرک حوله مړه نکړ له
 بلخوادې چرگ مري په دې ارمان چه سبانه راځي
 يوسيلی او چت کړ ددر ياب په مينځ مې وو يشته
 ديخوا بل تر پيښي چه يو کوټ دهوانه راځي
 لارمه، بوډا شوم ژو نديو توقيه نه گڼمه
 لحان تخنومه ډير خو ډير افسوس دی خندا نه راځي

پيار پور

رباعی

زده مي لگيا دی سرتنه مي گپ لگوي
ور له د هو که ور کوي په اکو بکو
وائی پاسته کلو نه دی راران
پرواه نهی مه کړه که اغزی کلک وو

خان پور

سپږی

هغه ژوندون وایه
د ک و خو بو نو خندا
هغه سرور وایه
خوار په سرفه ییر
چه وی یو نور او رنیا
خندا او شرنگ شرنگ
چه وی دوخت بهی پروا
شاو نه رنګ رنګ

هغه بهار وایا!

چه به مستی او سخا!

به زیرو کلو باندي

مالبار گری تنګ تنګ

خودا نه شوي ده او نه به وشي
جنت به نوم شي يوي مطلبه
سرور به درې شي او خندا ور که
رنګ به لوګی شي او خوانی خاوري
چه دومره نرم او بښسته به بښه شي
شي به پیکه خوازه او ورک تراخه شي
خکه چه غم او ژړا به نه وي
واړه به سودوی سودا به نه وي

چه لڅگر هوړ شو نوارمان ورکشي

چه ارمان ورکشي نو ژوندون ورکشي.

چه صحرا ته وی به سترگو رپ کښي
لیلی فنا شي ، او مجنون ورک شي
به شپه اړ وړځ کښي ، وخت او نظردی
واړه لیده د بند هم سپین هم تور
د د تیار و کښي جرې د نور دی
شته خکه تنګ او شرنگ چه شته دی شور

ياره دا ژوند شته دی بکښې خندا او ژړا
 توره تياره اورنېا کلو نه رنگ رنگ
 خوبيا هم زه غواړمه ژوند د خوانۍ اورنېا؟
 ډک د خو بو نو خندا خدا او شرنگ شرنگ؟
 ولې دانه شي کولې دښيست او نور آقا؟
 چه دی سپي کښې کيږدی لالونه رنگ رنگ رنگ؟
 بهار پور

گټ مال

(يو خط روشن ته)

لاس به مې ورکړی دی، او بښې به مې ورکړې وی
 خو مينه، مينه، مينه ما درکړې بس يوتالسه ده
 دې باز به په پروغرونو کندو پرواز کړې وی
 خو جوړه بس ستا سترگو کښې دده د خمار جاله ده
 سل لځله که ورک شي ستاد کوره ورکيدی نه شی
 واره رنگينی دده چه جوړه ستاد خياله ده
 دور که ميخانه ده جام ساقی دی که خمار دی
 د اواره مستی خوتر ژوند ونه د مشاله ده
 سرې شونډې او تورې توره شپه کښې دواړه تورې شی
 ښيست د شال په دې دی چه لیلی ښيست له شاله ده
 ته که لارې رنگ سر او خوانی به واره خاورې شی
 جام کښې د امستی واره دمینې د کولاله ده

چونگ خاوره کوزه شی يا پيوه شی او يا جام شی
 پروکې غونډې سر کله قارون کله خيام شی
 شوم نصيب کړی جوړه توره پنجره د رنگ محله
 مينه او غرور کله ساقی کله امام شی
 حسن او وصال يوته بځمل شی او کلو نه شی
 يوته سرددار بل ته راښکلی ول دد ام شی

سترگې شونډې خاورې ، خاوره لرې د کماله ده
 مينه مينه مينه مادر کړې بس يو تاله ده
 ماخوستانه پښو کښې خپل لالونه خواره کړي دي
 ماخو فقيری قبوله کړې ستاد سياله ده
 ما خپلې مستې ستا په غمونو قربان کړې دي
 ما رڼا د شمعې قربان کړې ده لاله ده

پښې او لاسې څه دي داخو خاوره د پيران دي
 داستا غني نه دي دا د خلکو غني خان دي
 داستاد ککړو نو سباخ مستي د بهار نه ده
 داشاړې شو ديارې سور سادين اوج بيا بان دي
 دا تر څه سايه ده د غضب ده د نفرت ده
 دلته مېړوندون دي مېرمنه مېرمنان دي
 هغه خاموشي ده دا چه ور کي د بلاله ده
 مينه مينه مينه مادر کړې بس يو تاله ده
 ما کعبه رغولې ستاد مينې او جماله ده
 حوره زما ناسته پټه اخوا ستاد شاله ده

ستا شراب د خاورو له کنډو له جوړي کړي جام
 ستا ستر دې کړي جوړې د خر چو کي نه خيام
 تاد خاورو کټو نه سينا او حرم جوړ کړ
 مينه وه دامينه د خنزير نه ئې آدم جوړ کړ

ستا کټ ماله جوړه د غني د کل کماله ده
 مينه مينه مينه مادر کړې بس يو تاله ده

بهار پور

چـ لـ ل

۳۰

چه زه غواړم دا يرو نه مستی سره گڼلونه جوړ کړي مه
 د سرو او ښکونه سړې شونډې د ژړا سرونه جوړ کړي مه
 زه خزان تياره کړم ډو به داميد په سمندر کښې
 د کوڼچکو نه لالونه د غولو پلونه جوړ کړي مه
 چه داروح مې په ښکار وځي درنگونو د خو بو نو
 که نور نه وي د تيارو زه رنگيني نورو نه جوړ کړي مه
 چه د ښيست شم زه ليواله د صحرا هره ذره کښې
 په درهاو بوستانو نه په لډها کڼو نه جوړ کړي مه
 چه زه وږي دارمان شم د پسرلي په سپين صبا کښې
 بې حسابه ما ښا مو نه بې پايان غهونه جوړ کړي مه
 تور او سپين زما د سترگو کله تول کله تلل دی
 شپه او ورځ زما نظردی ور کول دی او موندل دی
 که خندا ده که ژړا دا خيگر مشغول دی
 که وصال دی که فراق دی خپل سرور ته کله بدل دی
 چه زه مست شم له ډېرانه سره د ښيست گڼونه جوړ کړي مه
 د سرو او ښکونه سړې شونډې د ژړا سرونه جوړ کړي مه
 چه زه نيت د گټې و کړم د پړيو تي د شکست نه
 د فاتح د شونډه و کبر او د سترگو غرگور جوړ کړي مه
 دا چه زه ځان لره تخت درنډين بادنه ودان کړي مه
 د غلام اميد بدل د باشاه په دل سرو ر کړي مه
 چه خپل نوم درې درې کړم ترې نه ډېر نوونه جوړ کړي مه
 چه زه غواړم دا يرو نه مستی سره گڼلونه جوړ کړي مه
 دا چه ته ئې او دا ته ئې دا چه ستا مستی رڼا ده
 دا یم زه د ايس يو زه یم دا زما ژړا خندا ده
 د ملا خبرې پر بيز ده ما مله ستا او زما ده
 دا د استان د لوږې نه دي دا قصه د عشق او ساره
 دې زما بې سره ژوند کښې پټ ستا حسن او کمال دی
 دا زما کمزوری سترگې ستاد زور جاه و جلال دی
 بهرگو تر

مسافر

د ژوند مقصد دی یو کمال دمنیې د عقل خبر جمال یو خال دمنیې
 د اتوري لړې ما ښام کولال دمنیې دالارمانو نه تلاش یو جال دمنیې
 داسره مستی د کفر چغه د خان دهوش ویش کښې بحر نفرت دالال دمنیې
 او په ارمان کښې دی کمال دمنیې کبل دا نسان جمال جمال دمنیې
 مینه خوب د یو یو زړه کښې د رنپړ او سو خیمه و دی
 خوب دړ و ند کر د ما ښام کښې د صبار نیار ا تلو دی
 د خزان په مابو سسې کښې خوب د گل دتو کیدو دی
 د مرګی په تور وطن کښې

سماز د امر د ختمیدو دی

ما له سترګو تپو س و کړې حسن څه دی مینه څه ده؟
 ما له د نښه تپو س و کړې عکس څه دی آینه څه ده؟
 ما د ګو تو نه تپو س د نر می د تلاش و کړې
 ما وی ای خمار ی سترګو! دا خنار نښه څه ده؟
 ما وی ای زهرار نښه! له خپل نوره بې خبرې
 ستا مستی حسینه څه ده ستا خندا مهینه څه ده؟

هغې بې پایا نه حسن

ماته داپه ارمان ووي

ژوندون څه دی خان موندل دی ژوندون څه دی وړ کیدل دی
 ژوندون څه دی یو تلاش دی د ارمان پوره کولو
 د ارمان بې تایی واره په ارمان قربانول دی
 ژوندون خوب دی یو بې توانه

د تیما رې او درنیا

بند هغه مسافر دی

کور ئې باغ لار ئې صحرا

بېګوتو

بي غير ته پښتون

تور ښامار منجیله پروت دی د خمار په خزانو
د پرون غلام، باد شاه دی د صبا، د لیو نو
هر پښتون له وېرې رې وړک شو نوم د پښتنو
د سترگو غیرت وچ شو
همت وړک شو د سینو

ای پښتو نه! ما گڼلې د انسان دشان کمال
ستا بې سره سر کښې نورؤ، ستا په توره کښې هلال
ستا په مست حیوانیت کښې د دریاب د چپوز ورو
ستا په زهر و کښې ز مزمؤ
ستا په قهر کښې جلال

مابه وی د زمري ظلم، نه دی د ژوند شان دی
مابه وی عقاب ښیسته دی، چه د باز ښکارې اړه ان دی
مابه وی چه کله کله، ځکه ته بې رحمه اور شي
چه روان ستا په ځیگر کښې
سورد ښک غرور طوفان دی

ای پښتو نه ستا هر بدله، مابه پاته جوړه کړه ښلې
که نه تور د اور، صحر اشوي، ما کتې دز کې بلبلې
ما ستا سرا وچت غو ښتلو، دامې نه کاوه تېوس
چه داسر به څه او چتؤ
څنگه څنگه، ولې ولې؟

دا پنځه کاله مې تیر کړه، جهنم زندان په اور کښې
زما سرا وچت صبا ته ستا سر ښکته په پیغور کښې
شل شرمونه درنه تاو دی په کښې ته داسې خاموشه
لکه پروت چه دله مړی وی
راغونډ شوی غونډې کور کښې

ویره ویره په ځیگر کښې، د بچی د سکندر

په پنجره کښې رې رې د عقاب او زده وزر

لاندې ناستدى سره بازونه وږې سترگې او تش سر
 اود پا سه پرې گنجى ده دهما تاج ئې په سر
 اى جنونه دشرايو اې بابا دليونو
 دامغور وهرمې ټيټ کړې غير توپښتنو !!

خانپور

دامکان او لامکان

چه آدم تنگ د قسمت شى په خپل لاس کښې ستارواخلی
 چه لېز نور هم ليو نى شى نو شمشير او آشارواخلی
 چه حو آدم مرگ له ویرې د صبا په تالاش و لځی
 د گلو نورنگ راغونډه کړی
 د سرو نو شر نگارواخلی

همه رنگ دى د آدم د آدم د زورامکان
 شه دى کور او لامکان گل غلام بادشاه خزان
 که جانا که بت که رب دى ز ما تنده او ايمان
 دامکان او لامکان د واره جوړ ز ما دځان
 سره گلونه سپين امام
 ابتدا او اختتام
 گل بچى دى د پيران
 په پسرلى کښې پټ خزان

تېښته وېره او شکست د دله دغه اواز دى
 نر غازی له شکست نشته هميش فتح تل پر ازدی
 گل چه خاورې شى هم گلوی گل چه سوروى هم گلابوی
 يو مهتاب او زرو ريځي
 بيا هم سپين خندان مهتاب وى
 اود مينې په ميدان کښې سر بایلل جانا ته تلل دى
 منم هېر د ليو نو ده قول بایلل هرڅه کټل دى

دلته ډوب په وړو کی جام کښې د کعبې او چت منا را
دلته سا با یلل خمار دلته ځان موندل خمار
د امکان او لا مکان
د واره جوړ زما د ځان
د اجانان او بت او رب
زما تند ه او ایما ن

خانپور ۱۹۵۲

قانون

زه خو نه وایم چه نشته زه خو وایم چه شته دی
خو د نیا ئې ده عجبه او قانون ئې عجیبه دی
ښکلی باغ ډک د خو بو نو د گلو نو د نور و نو
دروازې ئې کله داروی کله درد کله صلیب
اوچت تخت او پاس پرې ناست دی یو غلام دی د غمو نو
چاله تخت د چنگیز ور کړی او خو بو نه د غریب
کله سپی له خوله کښې ور کړی د شاهین شنه و زرو نه
کله گله کړی په ډیران د نر کس مهین خو بو نه
یو ته سرو شو ندو کښې پت شی په صحر ا
کله ستر گې د کو ترې په سرو ستر گو کښې د باز
کله سور ظالم عقاب شی په باز را ولی شاه باز

زه خو نه وایم چه نشته
زه خو چغې وام (۱) چه شته دی
خو د نیا ئې ده عجبه
او قانون ئې عجیبه دی

خانپور هزاره

آسره

بنده شخه دی؟ بې هوشه ځناور دی
بنده شخه ډری؟ آرام ځان له گوری
دی تالاش دده د ساقی خندا
د کعبې مناره، ښکلی ستوری

ګل منطق دده ، فلسفه دده يو اميد يو ارمان يو اسره دده
 ددې لوی دریاب نه چاپیره ده ګناره دده ، ګناره دده
 ګه ئې سر د عرش پورې ولګی
 پښې ئې ډو بې وی دغبار په مخ
 داخو « دی » دځانه ورک شویدی
 دجانان په مخ ، ددلدار په مخ
 ګل مذهب دده ، ګل ایمان دده دادی ، رنگ اوخندا او جانان دده
 دامکان دده لامکان دده داشه ور ګه ، شه توره قیصه ده
 دصبا تالاش دپرون ارمان
 يو اميد ، يو ارمان ، يو اسره ده

خانپور ، هزاره

دېوډۍ ټال

تیاره ، تندر ، ورکیدل دی زه لټوم دېوډۍ ټال
 داميدنه جوړ و مه ګله رنگ ګله وصال
 زه دځان ګل مرضونه خپل حکیم یم د کمال
 ای زما مغروره یاره ! زه خالق ستا دجمال
 داچه په تالاش لارم
 بوست پراو مقام مې وموند
 داچه زه تیزی د نور شومه
 سپین ساقی او جام مې وموند
 دایم زه چه ګله ګل شم ګده نور ګله وصال
 ګله اور سنا سر و شونډو ګله ستا دز ئې خال
 ای زما د مینې جوړې ! ستا کمال زما کمال
 د منطق په تور جهان کښې وړک جنون او تور هلال
 تیاره ، تندر وړو کیدل دی
 نه بوډۍ شته نه ئې ټال

خانپور هزاره ۱۹۵۲

درېه در

درېه در خاورې په سر، بهارې بور او بهگنو تر
 حمه حمه په سفر، کله شگې کله غر
 کله تاو کله تياره وي، کله سوز کله سقر
 کړمې تير خان له بواخي، دچورې په شان اختر
 چه اميدله دهو کهور کړم، ويم صبا به وي بل شان
 هر صبا چه راښکاره شي، سترې سوي ماز يگر
 ميا با با نه تپوس او کړم دعمل اود جزا
 دالله دمينې رحم په بچور و دحو ا

که فطرت درب قانون وي، رحم نشته په فطرت کښې
 دشهباز زمري وحشت دی حسن ورکوي رې دهشت کښې
 په ژوندون کښې د کمال راز، زور دی ظلم دی طاقت دی
 دازمونېز رنگين خوبونه، شه غرور شه حماقت دی
 دامونېز خان له جهان گورو ددې خاورو نه بهر
 حکه حکه در په در کله شگه کله غر

درداغم که نور اوسازوي، نور حيم اور حمن شته دی
 خويې تول شه اړولې، اوانصاف ئې عجيبه دی
 د خزان په شا ولاړ دی، دگلونو نه خفه دی
 دمنصور نه بره ناست دی، پاس په تخت باندي شم
 ړندي سترگې دبت شې دي، لخان بايلل سترگې نظر
 ستاد حسن ليونې له، نه شيقدر نه اختر

ستاد نوروزي جهان کښې، نه سپوزمې شته او نه لمر
 ستا عاشق په درد لړلې، داغزو تاج ئې په سر
 بهارې (۱) بور او بهگنو تر (۲) درېه در خاورې په سر
 کله تاو کله تياره ده، کله سوز کله سقر

(۱، ۲) دازما د بند بدواو نظر بندي ددوه کلي وو نور به دې لايونو کښې بندي پاتې شوي يم . پېښور
 چيل، هري بور چيل، حيدرآباد سنده چيل خانپور، هري بور چيل کلب، غرغر، تهنه با ئې

گوډاگي

زما ويره جنت او جومات زما زما هوش سر سرور مناجات زما
 مناري دگوچي کښې زما پستي دادمرگ نه بچوم زه ژوندون هستي
 او دشرابو جام د زمزم چشمه
 دادخان دنيو لويو دام زما
 داجنون جانان دامر شد کعبه
 د خپلهو شنه کولو يو جام زما
 گوډاگي ماجور کړي خپل خان له دي سره لېان ديار عبادت سرور
 ما بندونه اچولي طوفان ته دي داميد گلزار او قلاد نور
 ماد، مرگ، فاتح د، زوال، آقا
 دې شکست له يوشان موندلي دي
 ما غلام له دسرو زرو تخت او تاج
 ما لوگي له مکان موندلي دي
 دي زما جنون دانيست اويار داسر ورزما ددې تلو غبار
 داجنت زما دارمان تصوير اودوزخ زما ددېدو نو خار
 زما سترگو کښې رب او ايمان دي
 زما درد کښې وصال او جانان دي
 خاڼور

هرگ

ساز داسې آوازدي ښکاره پټ کړي پټ ښکاره کړي
 توري خټې واخلې ترېنه جوړه مناره کړي
 قبر باندې شال يودا طلسم د بخل و اچوي
 لاس کښې انسان له مرگ او اجل و اچوي
 (خو نه) مرگ دې پرده پوښ کړي دآدم زوال دهوشه ورک
 مرگ هغه خزان دي چه ګل کړي دګل فروشه ورک
 مرگ ګواهد رب دمينې رحم دانسان سره
 مرگ يوه وعده د پسرلي شوې دخزان سره

ژوند يو شاخکي مينه ده د مينې ننداره کړي
 توري خټې واخلي تر نه جوړه مناره کړي
 سازد لخواني غشي دى د مرگ سره د جنگ قصه
 داده د انسان د زغري توري او تفنگ قصه
 داده د غلام د فخر ، کبرا و د ننگ قصه
 شمع پتنگ نه دى داد ستوري او پتنگ قصه

ژوند د آدم خهري مينه مينه ده د خان سره
 خاوري دى آدم خاوري جنون سره جانان سره

مرگ لويه نيکي وه چه تا او کړه د انسان سره
 مرگ ستا کورله يوره گنې وه به تل د خان سره
 مرگ هغه نيټه چه جانان کينوه د جانان سره
 مرگ پټه نکاح ده د مکان د لا مکان سره
 مرگ کينې د ژوند وند درياب پټه کناره ده
 مرگ مجبوره خان له دخپل حسن ننداره ده
 مرگ بس يو گواه زما د ژوند ستار جلال
 اى عجيبه خانه د تيارې او د هلال !
 خان پور

مينه

مينه حسن جوړ کړي بيا پي شي مينه مينه
 مينه ليو نړ ده ، ليو نړ ده مينه مينه
 چيې مې دا خيال و چه بياست لخواني نياز
 پت دى بس په دوي کينې د شوق عشق او طلب راږ
 ما وي وياړ بښيسته ، محمود و ، د بښيسته وزي
 لکه د استان جوړ شود محمود او د اياز
 اوس پدې شوم پوه چه د شهيد دستر گو ننگ دى دا
 بل خان ته کوتره کړي او خان ورته شهيد

لوزه لوزه ده د لځان مړو لو خوب دی عشق
 دادی د آ دم او د حواد د سترگو راز
 مینه جو مات جوړ کړی په تیار و کښې د خپل غمه
 مینه په مستی بڼا یست کړی جوړ د خپل صنمه
 بیا په سجده ټیټه شی در نه په گلوو نه
 مینه حسن جوړ کړی بیا پرې شی مینه مینه
 خان پور

شمع

محفل له شوه رنیا شمعی له سو زور و کیدل شو
 او چا له رنک محمل کښې پټې سترگې رنځوریدل شو
 شوه یوله د ښکاری مستی د لښ د چل د دام او بل د زر کړی خوی نصیب ئې دام کښې لگیدل شو
 شوه یوله سره گلو نه ما بڼا مونه او جامونه او بل ته دغه واپړه لوزه تنده ژړیدل شو
 او گوره انسان ته چه باد شاه د لځنا ورو دی
 دی که چیرې زور و کړی و تی نشی د خپل لځانه
 دی د خپل و جوړه د فطرت له لوییدي نه شی
 سل لځله که جمع کړی گلو نه دایرانه
 دی د خپله لځانه د جهان ورو کیدی نه شی کله د منبر نه تاو شی کله د جانا نه
 خه و کړی غریب داپه لکه هاؤ قلا گانو بند دی که پیر زور و کړی و تی نشی د خپل لځانه
 د اڅنگ به ستا حساب وی ته تللی په کو مه تله
 پرونده د رنگ تول او د گدا تپوس له شله
 شه شو رنگ پسرلی له گیل له مرک ر ژیدل شو
 محفل له شوه رنیا شمع له سوز و و کیدل شو

بها پور

جانان زما

نه په تاشه احسان مې د مينې شته
نه په تاشه احسان د وفا لرم
او باد شاه د خند او ژړا ته دي!
خو د ازه يم چه خندا او ژړا لرم

ستاد سترگو بښايت دى ارمان زما
دا ستاشونډې چه بښکلي او نرمې دى
دا چه زه ستاد گوتو تصوير يمه
دا چه ستا ملگر تيا ته متا زه يم
ستاد روح ملک د حسن جهان زما
دا د مينې کمال او امکان زما
دا ستا گوتې جوړوى ما ته لځان زما
پت دى دې کښې رحيم او رحمن زما
زه به پت ستاد مينې د جاله شم

خو بهر د دې جاله تياره طوفان
زه به پت د خپل سوز د کماله شم
بې پروا د جنون دوصاله شم
خومستى څه ئې «نې» «نو» وى څه انسان
خله خلاص ستاد زلفود جاله شم
چه مې کور صحرا دى يا کور طوفان

که رقيب د تيارې ورکيدونه وى
که بښا مار هم علاج وى درنځ زما
که بل گل کښې پيغام د بهار وى دا
ما له بس ستا نظر کښې آرام دى
ما ته پروت ستا تالاش کښې دوام دى
ما بښه تالاشه رقيب کتلى و

نه په تامې احسان څه د مينې شته
ستا د ژوند او هوس معجزه ده دا
نه په تاشه احسان د وفا لرم
چه لځوانى او مستى او خندا لرم

دادى د یربې پا يا نه احسان درب
د گوگل په پنجره کښې هما لرم
با د شاهى له دې لويه به کومه وى
چه ارمان د خپل لځان مينه ستا لرم

ستا دحسن جهان کل جهان زما ستا ارمان کښې خندا کړې هرشان زما
 تا نه تخم شم، پا نه شم، گل شمه ته پټۍ، ته بهار، ته خزان زما
 کله شی مجبو باد خیام درنگ
 کله سوی شان هنگد منصور د چنگ
 کله بنیست او آرام صبا امید
 کله توره شی تیغ شی غم او چنگ
 کله مینه شی رحم بښنه شی کله زور اوزیا تی او غرو راو ننگ
 ستا هر رنګ یو بی خو ده جهان زما
 ته پټۍ، ته بهار، ته خزان زما بهکڼو تر

قیدی

شو ک د زړه غلو لو نشته
 خان له زړه غلوم په خپله
 خان لهنا ست یمه خپل غم ته
 د خپل غم وایم بد له
 چر ته لرې تیر محفل له د مستی او خندا لږمه
 چر ته مړه شمع را خلم خپل مشال پرې لگو مه
 دې تور تم غم او افسوس کښې
 زه به یاد د مینې پایم
 سوی زړه ته قصې تیرې
 د خوانه رنګینې وایم
 حیدر آباد جیل

څیړنې

لاله مې افلاطون دی دتقریر او دتکرار
 لاله مې پاس په سټیج کړی دزمرې په شان غرار
 چه وخت او بخت مې خپل وی هم ئې خپل وی تانه دار
 بیا بس دده یلغار دی هم په ښار هم په نوښار

(خو :-) چه وخت دغلبلی شی لاله مراوی کړی غوږونه
 قرقر مې مدام خپېزی به خوار ولګی دستونه

مړز دی بې غیرته پټ په بله ه ښه چغېزى
کوټرى د کشمیری دی په کوټه پاس ښه غېزى
وزیر چه کلی وال وی دده خپل حکم چلېزى
چه پورته شی معبرته دنوچېر هسې کله یزى
چه غم شی او تکلیف شی لاله لخی دیو بى ترخ له
وائى راشه محمدینه! اوس ټپله ور کوه وخ له

سربې کړى د بى بى دلمن لاندې په ژړاشى
(وئى) الله دښیر غوټه! راروان دی اوس به راشى
بى بى وائى خاوند ته که داستا بلا زما شی
دالاس دې ولې رپى په سلگو دې ولې ساشى
دازیردې په لینگو باندې دی ښکته څه روان
پرون دې خواره ډیر ووجوړ خوړلى شاتوتان

لاله وائى بى بى ته ، ددې نوی وزیر تره
خوستا دمور دخور دځوی تر بور دی د نیکه
ورځم چه راله و کړى دوزیر سره کا ته
ځمانه خوزویر گى ډیر زیات دویری وواته

ورځم چه دوزیر سره اقرار او زبان و کړم
او ځان له ددې شرته دو توڅه سامان و کړم

لاله غریب روان شی مړاوى سخت مړاوى غوږونه
وزیرته ډیر په مینه تعظیم و کړى سلامونه
بیاو خورى لس طلاقه دوه درې سوه قسمونه
(وائى :-) جناب! ماته معلوم شو هیله ستاسو صفتونه

زما نوم هم کړه لیک دتا بعدارو رجسټر کښې
داسر مې شه قربان ستاد ملنکر و په لښکر کښې

وزیر ورته مسکى شی وی ښه ولیکه بیان
چه اوسه پورې سپي ومه خواوس شومه انسان
لاله غریب په بله کاندې دین غیرت ایمان
زړ لاس په نامه کینز دی وی قربان شمه قربان

بیان؟ یو بیان څه دی لس به و کړم بیا نو نه
جناب! ستا په صفت به او کړنکو مه اسمانو نه

ماښام ريږي يو ووائی چه يو بل غريب دووس وشو
يو بل دشهباز خوی دجنګه ټټيد ټپوس شو
يو بل گلزار اړي شو، ورک شو خاورې شو بوس بوس شو
يو بل پښتون شو سپک ډوب ئې دپلار نيکه ناموس شو

يو ښکلی سر شو ټيټ يو ښکيالی پښيمان په ننګ شو

عجبه ناکرده شوه چه پښتون په پښتو تنګ شو

نامرده لا لا! واوره يو خبره دغنی نه

پښتو غيرت اوتوره، په پښتواو غيرت مينه

داهيڅوګ بل له نه کړی، داهرڅوګ ځان له کوينه

داژوند دی دروح ژوند دی لکه ژوند دودو دوينه

داهغه فلسفه ده چه خليل ته ئې اور کړ نور

داهغه مست شراب دی چه څکلی وومنصور

ارمان دی غيرتی! څه عجيبه دې سوداو کړه؟

د خپلې حيا غل شوې د خپل کوره دې غلاو کړه

چه شپه شوه دمراج تادقیزونودعاو کړه

چه وخت د خندا راغی تاشر وع په ژړاو کړه

يا خيال دباشا همدې شريعې کړې ښکړې واتي

لا لا! کونې زرمېشې، خوزاری ئې شې تل پاتي

حيدرآباد جيل

عبادت

پاخيدل او کيناستل

تل الله الله کول

په پيتی مينيدل

د خرچو کو هښدل

سو خپدل او ژړيدل

رېږدل او وړېدل

د زړه گل مړاوی کول

په کوزه کېښې بندول

د ملا عبادت کسب

د حلوا په ارامانو

دملا مينه عجيبه

اود حورو لمړو ته

د صوفي عبادت وړدی

درحمن رحيم دنوم نه

د صوفي مينه عجب

بې کناردرياب دحسن

د زاهد عبادت چړ دی	سوال منت ژړا کول
په جنت او دې دنیا کېږي	د فایدي سودا کول
د زاهد مینه عجب	په خپل ځان مینیدل
دریا سپی جوته کړی	دلر باله ورکول
د غنی عبادت مینه	ځان جانان کېږي ورکول
دمهینو سترگو شرنګ ته	ګډې پدل او خند پدل
د غنی مینه عجب	ټول بیلات هیش نه ګټل
دا خپل ځان او جهان واپړه	یو خمار کېږي ډوبول

دا پلم تو تیان

چا بند کړی دی پنجر و کېږي	دا پلم د سر تو تیان
چا عقاب په لاس کینو لی	د مېر ز هسې چغو لی
چا منصور په سر واو سپینو	او خړزو باندې غلو لی
چا قسمت په زور تېر لی	د ګوډی هسې لو بولی
نن د ګومې باد شاهان دی	سکندر او شاه جهان
څوک ځیولی (۱) شی کورو کېږي	سمندر بې پایان
سلا ب چادی منع کړی	په بند و نو د شنو شګو
د قسمت په کور کېږي نشته	شمیر د ډیر و او د لېزو
باد شاهي لیکرې اړې	تل دوزو او د تېزو
فقیر یی چه فقیر یی وی	باد شاهي ترې شه قربان
چا بند کړی دی پنجر و کېږي	دا پلم د سر تو تیان
چا سرور په لاس کینو لی	څوک مستی شی سو ځو لی ؟
د بهار و لوای څو ک شـی	څو ک د پښو لاندې کو لی ؟
که لکونه ژوندی مړه کړی	ژوند ځونه شی مړ کو لی
چا د بوی نه منع کړی شنه	ګملونه د ریحان ؟
چا بند کړی دی پنجر و کېږي	دا پلم د سر تو تیان
بلبل ناست بند یی پنجره کېږي	د پسر لی خو بو نه و ینی

په شې شم ز يې ميدانو نه د نر کس گلونه ويني
 سره کلاب مست او خندانه د لولو پرو ويني
 وئی (۱) ر يبارته راشه يوسه د ا پيغام د غني خان
 شوک اچولي شي کوزو کښې سمند ر بې پايان ؟

سزا او جزا

هيڅ په پته دې پوه نه شوو د سزا او د جزا
 تاته يودی لويه خدايه! هم خدا او هم ژړا
 شوک بنیسته خوانی کړی خاورې په يو خيال باندې مين شي
 شوک خمونه ويني و خښی چه په مال باندې مين شي
 شوک غوټه بهرنگ او تال کښې په يو خال باندې مين شي
 شوک مدهوش په حق اونور په هلال باندې مين شي
 (خو-) ستاسپوزمې هر چاته خاندی که زهری وي که بلا
 هيڅ په پته دې پوه نه شوو د سزا او د جزا
 شوک په پتو سترگوې وې شي سمند ر کښې د غرور
 شوک په تخت لکه فرعون ناست دی خاندی په سرور
 شوک په مخکې پروت ملنگ دی ياد وي قيصی د طور
 شوک په وينه موړ فندانه شوک په مينه کښې رنخور
 پروند قسمت دی فرق ئې نه کړی د فرعون او د موسی
 هيڅ په پته دی پوه نه شوو د سزا او د جزا
 عجيبه ده فرق نشته د غرور او دنياز
 عجيبه ده بيلتون نشته ديزيد او داياز
 عجيبه ده انعام يودی د قوس او د شهباز
 تاته راره چغې يودی که دويروی که دساز
 تاته يودی لويه خدايه! هم خدا او هم ژړا
 هيڅ په پته دې پوه نه شوو د سزا او د جزا
 يو خوا سرې سترگې شاهين په پنجره کښې پروت ژړ يزی
 بلخوا زيړ سترگی شغال په بخلو کښې لوغې يزی

يو خوا ننگ مينه اوتوره
وروروسوځي خاورې کېږي
بلخوا چل دهو که دروغ
را خور يږي زرغو نېږي
آستا غږې لاپې څه شوې؟
د قسمت او د سزا
تاته پودي لويه خدا به!
هم خندا هم او ژړا

ما تم

دا خو نه وي غم له جرې
ستا د استوگنې د غم ډکې
چا تې بره بره اړې
د افسوس او ماتې ډکې
په ژړا باندې چانه دي، سرې ماني ابادې کېږي
په بڼيرو باندې چانه دي، مېرې پيرې ازادې کېږي
داستا گو تې د پولاد و
تش د عازارۍ له نه دي
داستا مې د مړانې
جوړې دې خوارۍ له نه دي
داستا زور بڼو او توره، ستا د سرې ويني غور ځنگ
چه دا ښکلی سر دې قيمت شي خوانه ښکاري ډير بدرنگ
پا څه پا څه چچه وکړه
ستا د سرې ويني غور ځنگ
ته اوت يې ته غضب يې
د سورتند ريو کو زارېږي
ستا د لاس د قسمت لاس دي، وړانول جوړول دوی کا
ستا په سترگو کېږي اجل دي، ورکول سوځول دوی کا
د فرعون د کور په شانې
دا حصار خاورې ايرې کړه
دا مغروره سرتس نس کړه
دا غرور ذري ذري کړه
پاخه و بڼيه دنيا ته د بڼيتون د بچون ننگ
پاخه واوروه شغال ته، دويستلو توروش رنگ

پلوشه

زور شومه زور شومه
مسلمان نه شو مـه
ار ماني ډير شومه
خو پښتانه نه شو مـه

شاعری

دسگر ټو بیخ مې وښکې
 چیرسرونه مې را یاد کړه
 نه ټپه شوه نه چار بېته
 نه قصه شوه نه بدله
 شاعری هم یاران نه ده
 نه په چل نه په هنرشی
 شاعری لکه باران دی
 ناگهانه داسې شپږ شی
 کله نرم نرم بښم
 د نسیم په شان مستانه
 کله ښه در نه شیبه شی
 کله تور باران دژمی
 کله شپږ د بشکال شی
 عجیبه لکه د ژوند
 کله داسې سوکړه راشی
 لاد خاورو ووتی نه دی
 کاش چه وی زما په لاس کښې
 مابه هروخت ښکلی ښکلی
 هر ښامام به مې جوړولو
 هره ورځ به مې ستایلو
 ولې څه وکړم جانا نه
 داپه تا مینې سترگې
 داچه ته پرې را ته خا ندې
 ددوی ښیست مستی دېل ده
 (اوبس:) دادومره ډاک هم بس دی

سرمې خوږ که په گرو او
 یو هم نه دی دیادولو
 نه غزل نه نیمکې شوه
 نه ساقی شونه کوکی شوه
 نه په زور نه په زاری شی
 نه په مال نه په خواری شی
 کله تند رگې زهرشی
 چه صحرا هم سمندرشی
 بوست نازک نازک رینه یین
 د مخمل هسې مهین
 په اوزده صحر او ریږی
 نه کم یږی نه ودر یږی
 چرته لمر چرته باران
 څه خفه او څه خندان
 باغ چمن شی کر بلا
 چه بیا خاورې شی لالا
 د وریځو فر ښتې
 سپینې لږې راوستې
 په قبله د بوږی ټال
 د اشنا د زنی خال
 واک دېل اختیار دېل دی
 ددوی نور څمار دېل دی
 ددې سرو شونډو دې جار شم
 ددوی سر ښکار دېل دی
 چه زه ویم در ته غزلې

ته نېسته په پستو سترگو راته کورې غلې غلې
 چه سات کړې مشغول شو بيا به خو ز صا بلبلې !
 مونږ له توره او زده شپه ده
 دې د بل دا ډيوې بلې

حيدر آباد جېل - ۴ ستمبر ۱۹۴۸.

ټېک

ما له قصده در و غو تا ته و خوړ و قسم
 بې وفا ژبې مې هسې تا ته وې صنم صنم
 ستا معصومو سترگوو کې په ټکۍ باندي اعتبار
 لکه ونيسې ما شوم چه په خندا خندا شيا مار
 ما چه ستا په سرو لبانو قسم و خوړ و ما بنام
 د شرابو په نامه مې در کړ ډک د خاور و جام
 ستا معصومو سترگو نه وې لېسې سترگې ليد لې
 ځکه زر پکښې روښانه شوې دميني ډيوې بلې
 زه وم غل دوو څاخکو تاد حسن در ياب را کړ
 ما په چل چو ننگ ډکولو تاد مينې سيلاب را کړ
 تاد خپل ايمان په زور ، زه کافر کړم مسلمان
 زما زړه کښې دې کړل خاورې دنگۍ همه وتان
 ستادشونو غلا له لاروم خپل ځيگر مې پکښې بایله
 د خواري او ټنگۍ جمع ټول دفتر مې پکښې بایله
 جام ډيوې و ډيوې کوټله ډوب در ياب کښې د سرور شوم
 د منصور وښتوله لار وم ليونی شوم زه منصور شوم

ليونی نه زړ کې يوږ ، ناز نينو موسکو شونډو
 غلا له ته په ډاکه واوړيد زړه ډې وچاړده په منډو

حيدر آباد جيل ۱۲ ستمبر ۱۹۴۸

ګډې وږې

ياد مې باندې کړې دى خيال پخوم پولا و
 نغان له سيڅکې ور يتوم د زړه د اور په تاو
 ناست لکه منږک يم جيلخانه کينې په دې ساو
 شوک به تېرى خدايه ! د قسمت د پيشو مياو
 خلاص ترې نه په چل شو ليو نى او نه په داو
 کښې په ګډلزار کړې نصيب بې موسمه لاور (۱)
 ګوره کشميرى ته په پښتون ګوى دباو

کال چه شى کونى ، بغ
 هم مرغى وئى (۲) د تلاو

پلو شه

کعبه جوړه ابراهيم کړه زه جوړ کړى يم الله
 وايه شوک لوى شو او چت شو؟ وايه وايه اى ملا!

نقاب

داچه زه نغان ليو نى کړم دازه تنبته له نغانه
 شيخ با بارآ ته لگيادى مسلې کړى د عذاب
 زه خودلته په عذاب يم دخپل خوداو داحساس نه
 خکه کله په سجده يم کله و خښمه شراب
 چه احساس لرم خوږ بيزم چه بې حسه شم ور کييزم
 نه طاقت شته د سکون نه همت دا اضطراب
 چه چاپيره نظر و کړم همه پټ او ښکاره زه يم
 داشراب دى ماجور کړى ماجور کړى دامحراب
 خودازم مې پټ پت وائى داهيو کى مې کړ بيزى
 چه اخر به شوک کړى لري دجانان دمخ نقاب .

شهید

دا آخری شعر دغه مالګرو په نوم دی، چې په غرونو، درو، په جیلونو او کورونو کښې ټول
دمینې په رنځ مړه دی، او خپل ژوند هوسونه ئې ددغې تصور صدقه کړې دی، دکوم
په تالاش کښې چې هونښ ټول روان یو،

ای شهیده! ای عاشقه! ای بچیۀ د منصور!
په خندا جانا نه لارې، ډو بدرياب کښې شوې دنور
نادانان در پسې ژاړې ماشومان در ته مجنون وئی
لیونی در ته پسخیز ی ای ایرې د ګوه طور!
ننگیالیه! سردې ور کې، دیار پښو کښې دې لوږی کې
اوس ئې ګوره وسکې سترګې، ښکلې ډکې دغور

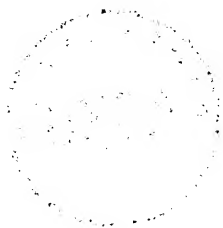
مارا وړی تاله نه دی دسر و ګلو املیونه

د جنت بلبلان څه کې دی د دنیا د باغ ګلو نه

تا کې خپلې سترګې خاورې چې زمپرې شې روښانه
تاقصه زما د پردې پر ه لاله اسمانه

ستادوینې څاڅکې څاڅکې چې تاتوی کې دارمانه
ماته سرې ډ یوې بلیبزی په کوڅه کښې د جانا نه
د دنیا تا جو نه څار شه، ستاد بخت او ستاد شانه

دلیلی په زنگون پروت ئې د مجنون څیرې ګروانه
مارا وړی تاله نه دی د سرو ګلو املیونه
د جنت بلبلان څه کې دی د دنیا د باغ ګلو نه!

هری پور جیل ۲۰ جولائی ۱۹۴۹ ع

کتاب خلاص شو خوشعر ونه ډیر پاتې شو، خیر بیا به چیرته شه غم و کړ و ژوند هم عجب شې دی، دې کتاب کښې اول شعر داو بو په جهاز کښې په بحر هند کښې لیکلې شوی ؤ او آخری دهری پور جیل د کوارنټین په یوه چکۍ کښې .

په دې منځ کښې چه څه مستی خوشحالی، غم ارمان، امید، وېره، خندا او ژړا په ماراغلی دی نو دې کتاب په دې پاڼو کښې موجود دی ولې افسوس دی چه ژبه مې د زړه هومره طاقت نه لری، بیان دا احساس نه کمزوری دی خو هر څه چه دی حاضر دی، ما څه پتولو کوشش نه دی کړی بلکه د ښکاره کولو خواری مې کړې ده.

داز ما د خان تصویر دی ډیر نامکمل اومات کوډدی ولې دازه ښه په خوشحاله ضمیر ویلی شم چه دې کښې چه هر څه دی زمادی . داز ما دې بې ښکاره او بې مطلبه ژوند یوه خواره والی ده چه ما خپل قام او ملک له جوړه کړې ده، کاش ! چه دې کښې د ژبې د ښایست او د پوهې د کمال دریا بونه ما ډک بهولې وی ولې څه و کړم هم د غومر همې وس ؤ او بنده د خپله وسه زیاتې په هیڅ نه دی پر، که په دې خیالاتو کښې دومره حسن وی چه له ما نه پس هم ژوندی پاتې شی نوز به وایم چه واقعی ما د آب حیات چینه و موندله اوس دوی ما ژوندی کړی دی بیا به دوی ما ژوندی کوی (غنی)

اگر څه مونږ په تصحیح کښې زیار ایستلی چه غلطی پاتې نشی خو بنده سهوه لری ممکن څه جزوی غلطی پاتې شوې وی چه هغه به په دوهم چاپ کښې سمې شی نوز مونږ عذر به گران لوستونکی و منی . « بکتانی »

